

สาส์นอิสลาม

رسالة الإسلام باللغة التايلندية

เขียน :

ดร. อับดุลเราะหฺมาน อับดุลกะรีม อัชชีหะฮฺ

แปล :

อิบน์ร็อมลี ยูनुส

www.islamland.com

ชื่อหนังสือ
เขียน
แปล
ตรวจทาน
จัดรูปเล่ม
ครั้งที่พิมพ์
ปีที่พิมพ์
สถานที่พิมพ์
จำนวน

ศาสนาอิสลาม

ดร. อับดุลเราะหฺมาน อับดุลกะรีม อัชชีหะฮฺ

อิบนุร็อมลี ยูनुส

ซุฟอัม อุษมาน / มุนีเราะฮฺ บินตุอัชชะรีย

มุนีเราะฮฺ บินตุอัชชะรีย

ครั้งที่ 3

2012

กรุงริยาฎ

10,000 เล่ม

ติดต่อผู้แปล

อิบนุร็อมลี ยูनुส

Imam Muhammad Ibn Saud

Islamic University ; Riyadh 2012

Website

<http://www.musliminside.com/>

E-mail

alyunus18@yahoo.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงเมตตา ปราณี้ยังเสมอ

สารบัญ

บทนำ.....	6
หลักการขั้นพื้นฐานในอิสลาม	16
ด้านจิตวิญญาณในทัศนะอิสลาม	19
การเคารพภักดี	19
การศรัทธาต่ออัลลอฮ์	20
การศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ของอัลลอฮ์ (เทวทูตของอัลลอฮ์)....	21
การศรัทธาต่อคัมภีร์ของอัลลอฮ์	25
การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์	32
การศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ (วันปรโลก)	37
การศรัทธาต่อเกาะกู้อ์และเกาะดร์ (ชะตากรรมและสัดส่วนที่พระเจ้ากำหนด).....	41
หลักการอิสลาม	43
การกล่าวสองคำปฏิญาณตน.....	45
การละหมาด.....	49
การจ่ายซะกาต.....	50
การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน.....	52
การประกอบพิธีหัจญ์.....	54
เอกลักษณ์เด่นของศาสนาอิสลาม	56
ด้านการเมืองในทัศนะอิสลาม.....	117

ด้านธุรกิจในทัศนะอิสลาม.....	122
ด้านสังคมในทัศนะอิสลาม	130
สิทธิของผู้นำ	130
สิทธิของปวงชน.....	131
สิทธิของพ่อแม่.....	135
สิทธิของสามีภรรยา.....	137
สิทธิของเครือญาติ.....	143
สิทธิของลูก	144
สิทธิของเพื่อนบ้าน	145
สิทธิของเพื่อนฝูง	147
สิทธิของแขกผู้มาเยือน	147
สิทธิของคนงาน.....	149
สิทธิของเจ้าของงาน	150
สิทธิและหน้าที่ทั่วไป	151
ด้านจริยธรรมในทัศนะอิสลาม.....	153
ส่วนหนึ่งของมารยาทในอิสลาม.....	177
บทสรุป	198

บทนำ

ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

มวลการสรรเสริญทั้งมวลเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ เราขอสรรเสริญแด่พระองค์ เราขอความช่วยเหลือจากพระองค์ เราขอภัยโทษจากพระองค์ ขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ให้พ้นจากความชั่วร้ายในตัวของเรา จากการงานที่เลวร้ายของเรา ผู้ใดก็ตามที่อัลลอฮ์ทรงนำทาง เขาจะไม่หลงทาง และผู้ใดที่อัลลอฮ์ทำให้เขาหลง ก็จะไม่มีความนำทางเขา ข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น และไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ และข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่ามุหัมมัดคือบ่าวและศาสนาทูตแห่งพระองค์ ขอความสันติสุขจงมีแด่ท่านและครอบครัวของท่าน สวากของท่าน และบรรดาผู้ปฏิบัติตามเขาเหล่านั้นด้วยความดีงาม พระเจ้าอัลลอฮ์ทรงตรัสความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์! (ชาวยิวและชาวคริสต์) จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและพวกท่าน นั่นคือ เราจะไม่เคารพสักการะสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็น พระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ (หลีกเลี่ยงจากการกระทำดังกล่าว) ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม” (อาละอิมรอน 64)

ศาสนาอิสลามคือศาสนาที่เที่ยงแท้ เพราะเป็นศาสนาที่ตรงกับพิน္ญาเสของมนุษย์ (ธรรมชาติของความเป็นมนุษย์) กล่าวคือเป็นศาสนาที่ชัดเจนโปร่งใสไม่สร้างความสับสนหรือยุ่งยากมากเกินไป ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะสอบถามในสิ่งที่ข้องใจเกี่ยวกับศาสนา แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนมีอิสระในการที่จะตอบคำถามเหล่านั้น อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า แท้จริงสิ่งที่พระเจ้าของฉันทรงห้ามฉัน คือ บรรดาสิ่งที่ชั่วชำน่ารังเกียจทั้งหลาย ครอบคลุมทั้งสิ่งที่เปิดเผยและสิ่งที่ไม่เปิดเผย สิ่งที่เป็นบาป การข่มเหงรังแกโดยไม่เป็นธรรม และการที่พวกเจ้านำสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเป็นภาคีต่ออัลลอฮ์ ซึ่งสิ่งเหล่านั้นพระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานใดๆ

ลงมา และการที่พวกเจ้ากล่าวให้ภัยแก่อัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้”
(อัล-อะฮฺรอฟ 33)

บุคคลที่มีสิทธิในการให้คำตอบเรื่องศาสนา คือ นักวิชาการหรือผู้ที่มีความรู้ด้านศาสนาเท่านั้น อัลลอฮ์ได้ทรงตรัส ความว่า “ดังนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้” (อัน-นะหฺลุ 43)

ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ -ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน- ได้เตือนประชาชาติของท่านไม่ให้สอบถามเรื่องศาสนาจากผู้ที่ไม่มีความรู้ และท่านได้อธิบายถึงผลที่จะตามมาหากได้ทำสิ่งนั้น ความว่า “แท้จริงแล้วอัลลอฮ์จะไม่ทรงเรียกความรู้จากบ่าวคืน แต่พระองค์จะเรียกความรู้คืนโดยเอาชีวิตบรรดานักปราชญ์ผู้รอบรู้ทั้งหลาย จนกระทั่งไม่มีพวกเขาแม้แต่คนเดียวถึงเวลานั้นแล้ว พวกมนุษย์จะตามคนใหญ่คนโตที่โง่เขลา พวกเขาจะสอบถามผู้คนเหล่านั้น ผู้คนเหล่านั้นจะตอบโดยไม่มีความรู้ที่แท้จริง ทำให้พวกเขาหลงทาง และชักชวนคนอื่นให้หลงทางตามไปด้วย” (เศาะฮี้หฺ บุคอรี 1/50 เลखที่ 100)

ในอิสลามไม่มีคำว่ายุ่งยากสร้างความสับสนในการศรัทธาของเรา และเราไม่จำเป็นต้องสอบถามเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งสมมุติว่ามนุษย์ไม่สามารถที่จะให้คำตอบนั้นได้ เพราะมันคือสิ่งเร้นลับที่อัลลอฮ์ไม่ทรงอธิบายให้เรารับรู้ เนื่องจากมนุษย์ไม่ได้รับสาระอันใดจากการรับรู้ถึงสิ่งเหล่านั้น แต่หากสิ่งเร้นลับนั้นเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์หากเขาได้รับรู้ อัลลอฮ์จะอธิบายสิ่งเหล่านั้นทันทีโดยผ่านวจาของท่านศาสดามุหัมมัด และแน่นอนพวกเรามุสลิมต่างมีข้อซักถามหลายๆข้อที่ต้องการคำตอบ ฉะนั้นอิสลามได้เตรียมคำตอบมาพร้อมอย่างชัดเจนเพื่อความสะดวกในการเข้าใจ ตัวอย่างเช่น

สมมุติว่า มนุษย์ได้ถามถึงความเป็นมาของเขาโดยแท้จริง พวกเขาจะต้องได้รับคำตอบต่อไปนี้ ในโองการหนึ่งความว่า “และขอสาบานว่าแน่นอนเราได้สร้างมนุษย์มาจากธาตุแห่งดิน แล้วเราทำให้เขาเป็นเชื้อฮุฎี อยู่ในที่พักอันมั่นคง (มดลูก) คือให้ลูกหลานอาดัมเกิดจากเชื้อฮุฎีที่มาจากกระดูกสันหลังของผู้ชาย แล้วเราได้ทำให้เชื้อฮุฎีกลายเป็นก้อนเลือด แล้วเราได้ทำให้ก้อนเลือดกลายเป็นก้อนเนื้อแล้วเราได้ทำให้ก้อนเนื้อกลายเป็นกระดูก แล้วเราหุ้มกระดูกนั้นด้วยเนื้อ แล้วเราได้เป่าวิญญาณให้

เขากลายเป็นอีกรูปร่างหนึ่ง ดังนั้นอัลลอฮฺทรงจำเริญยิ่ง ผู้ทรงเลิศแห่งปวงผู้สร้าง” (อัล-มูมินูน 12-14)

- ถ้ามนุษย์ถามถึงตำแหน่งและฐานะของพวกเขาในโลกนี้ แน่نونคำตอบที่พวกเขาจะได้รับคือ โองการของอัลลอฮฺ ซึ่งความว่า “และโดยแนนอน เราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของอาดัม และเราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเล และได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาดีเด่นอย่างมีเกียรติเหนือกว่าผู้ที่เราได้ให้บังเกิดมาเป็นส่วนใหญ่” (อัล-อิสรออ์ 70)

- ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงจุดยืนของพวกเขาต่อสรรพสิ่งที่อัลลอฮฺได้สร้างขึ้นมาในโลกนี้ พวกเขาจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “อัลลอฮฺ คือผู้ทรงทำให้ทะเลเป็นประโยชน์สำหรับพวกเจ้า เพื่อให้เรือเดินสมุทรแล่นไปตามน่านน้ำโดยพระบัญชาของพระองค์ และเพื่อพวกเจ้าจะได้แสวงหาความโปรดปรานของพระองค์ และเพื่อพวกเจ้าจะได้ขอบคุณ และพระองค์ทรงทำให้สิ่งที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินเป็นประโยชน์แก่พวกเจ้า ทั้งหมดนี้มาจากพระองค์ แท้จริงในการนั้น แนนอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ใคร่ครวญ” (อัล-ญาซีเยฮฺ 12-13)

- ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงเหตุผลที่พวกเขาถูกสร้างมา แนนอนพวกเขาจักต้องได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “และข้ามิได้สร้างญิน และมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า ข้าไม่ต้องการปัจจัยยังชีพจากพวกเขา และข้าก็ไม่ต้องการให้พวกเขาให้อาหารแก่ข้า แท้จริงอัลลอฮฺ คือผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากมาย ผู้ทรงพลัง ผู้ทรงมั่นคง” (อัล-ซารียาต 56-58)

- ถ้ามนุษย์ได้สอบถามถึงพระเจ้าผู้สร้างสรรพสิ่งในจักรวาลนี้ ซึ่งมวลการภักดีต้องมีแต่พระองค์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีผู้ใดนอกเหนือพระองค์ แนนอนพวกเขาจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) พระองค์คืออัลลอฮฺผู้ทรงเอกะ อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นที่พึง พระองค์ไม่ประสูติ และไม่ทรงถูกประสูติ และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์” (อัล-อิกလာศ 1-4)

อื่นจากอิสลามแล้ว ศาสนานั้นก็จะไม่ถูกรับจากเขาเป็นอันขาด และในวันปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน” (อาล-อิมรอน 85)

● ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างเขากับคนอื่น ๆ จากพี่น้องมนุษย์ด้วยกัน พวกเขาจะย่อมจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮฺนั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า” (อัล-หุญรอต 13)

● ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงจุดยืนของเขาต่อวิชาความรู้ พวกเขาจะย่อมจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “อัลลอฮฺจะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮฺทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-มูญาตะละฮฺ 11)

● ถ้ามนุษย์ได้สอบถามถึงจุดจบของเขาในชีวิตนี้ แน่นอนพวกเขาจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “แต่ละชีวิตนั้น จะได้ลิ้มรสแห่งความตาย และแท้จริงที่พวกเจ้าจะได้รับรางวัลของพวกเจ้าโดยครบถ้วนนั้น คือวันปรโลก แล้วผู้ใดที่ถูกให้ห่างไกลจากไฟนรก และถูกให้เข้าสวรรค์แล้วไซ้ร้ แน่นอน เขาก็ชนะแล้ว และชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น มิใช่อะไรอื่นนอกจากสิ่งอำนวยความสะดวกแห่งการหลอกลวงเท่านั้น” (อาละอิมรอน 185)

● ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงความเป็นไปได้ในการฟื้นชีพอีกครั้งหลังความตาย และถึงกระนั้นแล้วพวกเขาจะถูกสร้างขึ้นใหม่อีกครั้ง พวกเขาจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “และเขาได้ยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบแก่เรา และเขาได้ลืมนึกกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า “ใครเล่าจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้นมาอีกในเมื่อมันเป็นผุยผงไปแล้ว จงกล่าวเถิดมุหัมมัด “พระผู้ทรงให้กำเนิดมันครั้งแรกนั้น ย่อมจะทรงให้มันมีชีวิตขึ้นมาอีก และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้การบังเกิดทุกสิ่ง ผู้ทรงทำให้มีไฟสำหรับพวกเจ้าจากต้นไม้เขียวสด (แล้วจงดูซิ) พวกเจ้าก็ได้จุดมันจากเชื้อไฟนั้น พระองค์ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน จะไม่ทรงสามารถที่จะสร้างเช่นเดียวกับพวกเขา กระนั้นหรือ? แน่นอน และพระองค์เป็นผู้ทรงสร้างที่ยิ่งใหญ่ ผู้ทรงรอบรู้

แท้จริงพระบัญชาของพระองค์ เมื่อทรงประสงค์ สิ่งใด พระองค์ก็จะตรัส
แก่ฉันว่า “จงเป็น” แล้วมันก็จะเป็นอย่างนั้นมา” (ยาซีน 78-82)

- ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงการงานที่ได้รับการยอมรับจากอัลลอฮ์ในวันแห่ง
การฟื้นคืนชีพ แน่แน่นอนพวกเขาจะได้คำตอบในโองการอัลลอฮ์ ความว่า
“แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและปฏิบัติความดีสำหรับพวกเขานั้นคือสวน
สวรรค์ชั้นฟิเรเดส เป็นที่พำนัก” (อัล-กะฮฟู 107)

- ถ้ามนุษย์ได้ถามถึงความเป็นอยู่หลังการฟื้นคืนชีพ แน่แน่นอนพวกเขาจะได้
คำตอบที่บ่งบอกว่า เรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่คงที่เด็ดขาด ไม่มีการ
เปลี่ยนแปลง เพราะมันเป็นสองทางเท่านั้นไม่มีสาม สวรรค์หรือนรกเท่านั้น
อัลลอฮ์ตรัส ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่อะฮ์ลุลกิตาบ
และบูชาเจว็ดนั้นจะอยู่ในนรกยะอันนัม พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น
ตลอดกาล คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นมนุษย์ที่ชั่วช้ายิ่ง แท้จริง บรรดาผู้
ศรัทธาและประกอบความดีทั้งหลาย คนเหล่านั้น พวกเขาเป็นมนุษย์ที่ดียิ่ง
การตอบแทนของพวกเขา ณ ที่พระเจ้าของพวกเขาคือสวนสวรรค์
หลากหลายอันสถาพร ณ เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขา
เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล อัลลอฮ์ทรงปิตต่อพวกเขา และพวกเขาก็
ยินดีในพระองค์ นั่นคือสำหรับผู้ที่ถูกลวงพระเจ้าของพวกเขา”
(อัล-บะยยินะฮ์ 6-8)

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ...

ข้าพเจ้ามั่นใจเหลือเกินว่า อิสลามย่อมมีทางออกที่ดีสำหรับทุกปัญหาที่
เราพบเห็นในโลกทุกวันนี้ การยึดเอาอิสลามแล้วนำมาปฏิบัติเพียงพอแล้วที่จะ
เป็นตัวกำจัดปัญหาเหล่านั้น แท้จริงแล้วโลกได้ทดลองทุกระบบที่เคยมีมา ซึ่ง
กาลเวลาได้พิสูจน์แล้วว่าระบบเหล่านั้นไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้
-ถึงแม้ว่าในบางครั้งบางระบบอาจแก้ปัญหาในบางเรื่องได้- ทำไมเล่าโลกนี้ไม่
ยอมนำอิสลามมาปฏิบัติ?

เอฟ.ฟิลเวาส (F.Filweas) -นายพลเรือเชื้อสายอังกฤษ ผู้เคยเข้าร่วม
สงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสอง ผู้ซึ่งเติบโตในสังคมคริสต์และเคยชินใน
วัฒนธรรมชาวคริสต์ แต่ท่านได้เข้ารับอิสลามหลังจากที่ได้ศึกษาอัลกุรอาน

และหนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ปี ค.ศ. 1923- (ดูหนังสือ กอลู อะนิล อิสลาม ดร.อิมาดุดดีน อัล-คอสลี) ได้กล่าวว่า แท้จริงได้มีการลงข่าวในหนังสือพิมพ์หลายๆเล่มช่วงระยะหลังๆนี้ ข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า นักปรัชญาและนักเขียนชาวยุโรปได้อ้างว่า ทุกศาสนาในสมัยนี้ได้สูญหายและถูกทอดทิ้งไปแล้ว จำจะต้องละทิ้งเสีย บ่งบอกถึงอาการท้อใจอย่างแรงของบรรดานักเขียนเหล่านั้น สืบเนื่องมาจากอุปสรรคต่างๆ ที่เขาพบเห็น ความยุ่งยากและความไม่ชัดเจนในหลักคำสอนของศาสนาคริสต์นั่นเอง แต่พวกเขาได้กระทำความผิด ดังนั้นอิสลามเท่านั้นคือคำตอบที่ดีที่สุด ซึ่งจนถึงเวลานี้ยังคงอยู่ พร้อมทั้งจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับอุปสรรคดังกล่าว

ท่านผู้อ่านที่เคารพ ...

คงไม่ผิดไปจากความเป็นจริงเท่าใดนักถ้าข้าพเจ้าจะกล่าวว่า มีมุสลิมจำนวนมากในยุคนี้ที่ยังห่างไกลจากการปฏิบัติตามหลักการอิสลามที่ถูกต้อง เพราะสิ่งต่างๆ ที่มุสลิมได้ปฏิบัติในสังคมทุกวันนี้ มันช่างห่างไกลจากหลักการอิสลามเหลือเกิน ไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่อิสลามต้องการ อิสลามไม่ได้เป็นเพียงแค่พิธีทางศาสนาที่ควรปฏิบัติเฉพาะบางเวลาแล้วก็จบตามที่บางคนเข้าใจ แต่อิสลามคือการเชื่อมั่น ระเบียบ หลักอิบาตะฮฺ (หลักการภักดี) ดังนั้นอิสลามจึงเป็นศาสนาและเป็นประเทศชาติอย่างเต็มความหมาย ได้มีการกล่าวกันว่า มันช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน ถ้าศาสนานี้มีผู้คนเลื่อมใสมากมายคอยดำเนินตามรอยศาสนา และปฏิบัติตามหลักคำสอนของมัน ละทิ้งการกระทำใดๆที่ศาสนาห้าม และได้ทำการเผยแผ่ศาสนานี้ให้กับชาวโลกตามคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้าในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสุเจ้าโดยสุชุม และการตักเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า” (อัน-นะหฺล 125)

เจ เอส เรสตร์เลอร์ (J.S. Restler) ได้กล่าวในบทนำของหนังสือเล่มหนึ่งของเขาที่ชื่อ อารยธรรมชาวอาหรับ “คำว่าอิสลาม สามารถที่จะตีความความหมายได้ในสามแง่ด้วยกัน ความหมายที่หนึ่ง คือศาสนาหรือวิถีชีวิต สองคือประเทศชาติ สามคือความรู้และวัฒนธรรม ซึ่งกล่าวโดยสรุป มันคืออารยธรรมที่ยั่งยืน”

แท้จริงหลักการศรัทธา หลักการภักดี หลักการปฏิบัติ และคำสั่งสอนทั่วไปในศาสนาอิสลาม ตั้งแต่ยุคของท่านศาสนทูตอัลลอฮฺมุหัมมัด -ขอความสันติจงมีแด่ท่าน- จนถึงบัดนี้ก็มิได้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ แต่ปัจจัยที่ทำให้ใครหลายคนมองภาพศาสนาอิสลามเปลี่ยนไปคือ คนที่อ้างตนว่าเป็น “มุสลิม” นั้นเอง จึงอยากให้เข้าใจว่า เรื่องผิดๆที่เกิดขึ้นมานั้น สืบเนื่องจากฝีมือของคนที่อ้างตนว่าเป็นมุสลิม ไม่ได้หมายความว่าอิสลามสั่งให้ทำหรือยอมรับการกระทำดังกล่าว เราจะยกตัวอย่างง่ายๆ เพื่อความชัดเจนในเรื่องนี้

สมมุติว่า เรามอบเครื่องมืออะไรบางอย่างที่เพิ่งผลิตมาจากโรงงานและยังไม่ได้ประกอบให้กับคนๆ หนึ่ง โดยมีคู่มือบอกวิธีและขั้นตอนในการประกอบไว้ให้ ถ้าเจ้าของประกอบเครื่องมือที่ให้ไม่ตรงกับคำชี้แจงในคู่มือ เราจะบอกว่าข้อมูลที่ให้มาในคู่มือผิดกระนั้นหรือ? คงเป็นไปได้ ฉะนั้นเรื่องคงไม่พ้นจากสามกรณีต่อไปนี้

1. เจ้าของไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่มีในคู่มืออย่างถูกต้อง
2. หรือไม่ เขาก็ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนในคู่มืออย่างสมบูรณ์แบบ คือปฏิบัติตามไม่ครบขั้นตอน
3. หรือเขาไม่เข้าใจขั้นตอนที่ได้ชี้แจงในหนังสือคู่มือ ในกรณีนี้เขาควรกลับไปหาบริษัทผู้ผลิตเพื่อขอคำชี้แจงให้ชัดเจน

อิสลามก็เช่นกัน ใครที่ต้องการรับรู้และเข้าใจอิสลามอย่างแท้จริง ก็ต้องกลับไปสู่แหล่งที่มาของอิสลามอย่างถูกต้อง เนื่องจากความรู้ด้านศาสนาต้องเอาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น คนป่วยก็ต้องไปหาหมอ ใครต้องการสร้างบ้านก็ต้องไปหาวิศวกร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าทุกเรื่องต้องกลับไปหาผู้เชี่ยวชาญของมันเป็นการเฉพาะ

จุดประสงค์ของข้าพเจ้าในหนังสือเล่มนี้คือต้องการจะบอกกล่าวไปยังผู้อ่านว่า อย่าเอาความรู้สึกและความคิดเห็นส่วนตัวมาเกี่ยวข้องในเรื่องศาสนา ข้าพเจ้าหวังให้ทุกท่านอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยจุดประสงค์ของผู้ที่ต้องการแสวงหาความจริง มิใช่เพื่อสืบหาความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องขอให้ท่านเป็นผู้อ่านที่พิจารณาข้อความต่างๆ เหล่านี้ด้วยสติปัญญา มิใช่พิจารณาตามความรู้สึกของตัวเอง มิฉะนั้นแล้วท่านจะเป็นผู้หนึ่งจากบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงตำหนิในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “และเมื่อได้ถูกกล่าวแก่

พวกเขาว่า จงปฏิบัติตามสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาเถิด พวกเขาก็กล่าวว่า มิได้ เราจะปฏิบัติสิ่งที่เราได้เห็นบรรดาบรรพบุรุษของเราเคยปฏิบัติมาเท่านั้น และแม้ได้ปรากฏว่าบรรพบุรุษของพวกเขาไม่เข้าใจสิ่งใดและทั้งไม่ได้รับแนวทางอันถูกต้องก็ตามกระนั้นหรือ” (อัล-ปะกะอะเราะฮ์ฮุ 170)

เพราะคนที่อาศัยอยู่ในความเจริญและในสังคมที่ได้รับการพัฒนา มีแนวคิดที่อยู่บนฐานแห่งตรรกวิทยาและสติปัญญา คือคนที่ไม่ตัดสินใจอย่างรีบร้อนโดยไม่ใช้สติปัญญา คนที่ไม่ยอมรับบางเรื่องเพราะขาดการเรียนรู้หรือเพราะไม่รู้จริงเขาจะตอบรับและยอมรับทันทีเมื่อเขาได้รับรู้และพึงพอใจ และแน่นอนสิ่งนี้จะไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์เฉพาะเขาคนเดียวเท่านั้น เพราะเขามีหน้าที่ที่จะต้องเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่นต่อไปด้วย ดังนั้นคนในสังคมต้องได้รับประโยชน์ไปด้วย ฉะนั้นนี่คือสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้มีความรู้ที่จะต้องสอนผู้ที่ขาดความรู้ หรือช่วยแนะนำข้อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เขากระทำผิด

ข้าพเจ้ามั่นใจเหลือเกินว่า สิ่งที่จะนำเสนอต่อไปนี้ได้ครอบคลุมสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว แต่กระนั้นหนังสือเล่มนี้ก็มีใช้หนังสือที่สมบูรณ์แบบอันเนื่องมาจากข้าพเจ้าไม่อาจกล่าวถึง “ศาสนาอิสลาม” ทั้งหมดได้ในหนังสือเพียงเล่มเดียว เพราะอิสลามคือระบบชีวิตที่สมบูรณ์แบบครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างทั้งในด้านศาสนาและทางโลก การที่จะพูดถึงเรื่องราวทั้งหมดนั้น คงต้องทำหนังสือออกมาอีกหลายเล่มจนนับไม่ถ้วนเลยทีเดียว ฉะนั้นหนังสือเล่มนี้จึงมีเพียงแค่การชี้แนะในบางประเด็นด้านหลักการและมารยาทหลักๆ ในอิสลาม ซึ่งพอที่จะเป็นกุญแจสำหรับผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้ในศาสนาอิสลามได้

บางคนอาจจะข้องใจว่า กฎระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบันที่ใช้ในการพัฒนาสังคมก็คล้ายๆกันกับกฎระเบียบที่อิสลามนำมาใช้หรือ? เช่นนี้แล้วเราต้องพิจารณาว่าอะไรคือสิ่งที่มาก่อนระหว่างอิสลามกับกฎระเบียบดังกล่าว? และแน่นอนบทบัญญัติอิสลามย่อมมาก่อน จะเห็นได้ว่าอิสลามมีกฎเกณฑ์ที่ได้ปฏิบัติกันมานานมากกว่า 15 ศตวรรษ ฉะนั้นอะไรก็ตามที่มาหลังอิสลามซึ่งอาจคล้ายหรือเหมือนกับอิสลาม ก็ถือว่าเป็นการอ้างอิงมาจากศาสนา

อิสลาม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่ายุคแรกๆที่อิสลามเข้ามา ได้มีบุคคลต่างศาสนิกเข้ามา
ศึกษาอิสลามและสนใจอิสลามเป็นพิเศษ เช่นนักบูรพาคดี ไม่ว่าพวกเขา
เหล่านั้นจะมีจุดประสงค์ที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม

ดร.อับดุลเราะหมาน อับดุลกะรีม อัชชีหะฮฺ

ซาอูดีอารเบีย วิทยา / 11535

รหัสไปรษณีย์ 59565

Email : alsheha2@gmail.com

หลักการขั้นพื้นฐานในอิสลาม

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด -คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม- ได้กล่าวไว้ในครั้งที่ท่านประกอบพิธีหัจญ์อำลา ความว่า “พวกท่านรู้ไหมว่าวันนี้เป็นวันอะไร” “?บรรดาเศาะหาบะฮ์ตอบว่า อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์เท่านั้นที่รู้ยิ่งกว่า ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวต่อไปว่า “แท้จริงแล้ววันนี้เป็นวันต้องห้าม แล้วพวกท่านรู้ไหมว่าเมืองนี้เป็นเมืองอะไร?” พวกเขตอบว่า อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์เท่านั้นที่รู้ยิ่ง ท่านกล่าวว่า “เมืองนี้คือเมืองต้องห้าม แล้วพวกท่านรู้ไหมว่าเดือนนี้เป็นเดือนอะไร?” พวกเขตอบว่า อัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ย่อมรู้ดีกว่า ท่านกล่าวว่า “เดือนนี้คือเดือนต้องห้าม” ท่านกล่าวต่ออีกว่า “แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ทรงห้ามพวกเจ้าซึ่งเลือดของพวกเจ้า ทรัพย์สินของพวกเจ้า เกียรติศักดิ์ศรีของพวกเจ้า ประดุจดังการต้องห้ามของวันนี้ เดือนนี้ ณ เมืองแห่งนี้” (เศาะฮิหฺ บุคอรีเย เล่ม 2 หน้า 2247 หมายเลข 5687)

ฉะนั้นแล้ว ในจำนวนหลักขั้นพื้นฐานในอิสลามก็คือการรักษาชีวิต เกียรติ ทรัพย์สิน สติปัญญา เชื้อสายเผ่าพันธุ์ ผู้อ่อนแอและผู้ด้อยโอกาส อัลลอฮ์ได้ตรัสถึงการห้ามข่มเหงรังแกชีวิตมนุษย์ด้วยกัน ความว่า “และพวกเจ้าอย่าฆ่าชีวิตที่อัลลอฮ์ทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความเที่ยงธรรม“ (อัล-อิสรออ์ 33)

และทรงตรัส ความว่า “และอย่าได้คร่าชีวิตของสุเจ้าเอง แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงมีเมตตาอย่างยิ่งกับสุเจ้า” (อัน-นิสาอ์ 29)

อัลลอฮ์ทรงห้ามการกระทำล่วงเกินศักดิ์ศรีของคนอื่น ในโอองการของพระองค์ ความว่า “และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้การผิดประเวณี แท้จริงมันเป็นการลามกและทางอันชั่วช้า” (อัล-อิสรออ์ 32)

อัลลอฮ์ทรงห้ามการกระทำที่สร้างความเสียหายให้กับทรัพย์สินเงินทอง ในโอองการของพระองค์ ซึ่งความว่า “และพวกเจ้าจงอย่ากินทรัพย์สิน

สมบัติของพวกเจ้าระหว่างพวกเจ้ากันเองโดยมิชอบ” (อัล-ปะกะเราะฮะฮ์ 188)

อัลลอฮฺทรงห้ามทุกการกระทำที่สร้างความเสื่อมเสียแก่สติปัญญา ใน โองการหนึ่ง ซึ่งความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! ที่จริงสุราและการพนัน และ แท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญ และการเสี่ยงตัวนั้น เป็นสิ่งโสมนอนเกิด จากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้น พวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสีย เพื่อว่า พวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล-มาอิดะฮ์ 90)

และอัลลอฮฺได้ทรงห้ามทำลายเผ่าพันธุ์มนุษย์ ในโองการอัลลอฮฺ ความว่า “และเมื่อเขาให้หลังไปแล้ว เขาก็เพียรพยายามในแผ่นดิน เพื่อก่อ ความเสียหายในนั้น และทำลายพืชผลและเผ่าพันธุ์ และอัลลอฮฺนั้นไม่ทรง ชอบการก่อความเสียหาย” (อัล-ปะกะเราะฮะฮ์ 205)

ส่วนเรื่องสิทธิผู้อ่อนแอที่ควรได้รับในทัศนะอิสลามนั้น อัลลอฮฺได้ ประกาศเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหลายๆ โองการดังต่อไปนี้

- สิทธิของพ่อแม่ อัลลอฮฺได้ตรัส ความว่า “และพระเจ้าของเจ้า บัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพักติผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดี ต่อบิดามารดา เมื่อผู้ใดในระหว่างทั้งสอง หรือว่าทั้งสองคนนั้นได้บรรลุสู่วัย ขรอายุกับเจ้าแล้ว ดังนั้นอย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อูฟ! (กล่าวว่ หิ หรือคำ แสดงความไม่พอใจ) และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง และจงพูดแก่ท่านทั้งสอง ด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน” (อัล-อิสรอ์ 23-24)

- สิทธิของเด็กกำพร้า อัลลอฮฺได้ตรัส ความว่า “ดังนั้น ส่วนเด็ก กำพร้าเจ้าอย่าข่มขี่ข่มเหง” (อัล-บะเกาะฮ์ 9)

พระองค์ได้ประกันความคงอยู่ของทรัพย์สินเด็กกำพร้าโดยตรัส ความว่า “และจงอย่าเข้าใกล้ทรัพย์สินสมบัติของเด็กกำพร้า นอกจากด้วย วิธีทางที่ดียิ่ง” (อัล-อันอาม 152)

- สิทธิของลูกๆ ในครอบครัว อัลลอฮฺได้ตรัส ความว่า “และอย่าฆ่า ลูกของพวกเจ้าเนื่องจากกลัวความจน เราจะเป็นผู้ให้ปัจจัยยังชีพแก่พวก เจ้าและแก่พวกเขา (ลูกๆของเจ้า) ด้วย” (อัล-อันอาม 151)

- สิทธิของคนป่วย ท่านศาสนทูต ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า “จงปลดปล่อยเชลย จงให้อาหารแก่คนหิว และจงเยี่ยมเยียนคนป่วย” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรียฺ เล่ม 3 หน้า 1109 หมายเลข 2881)

- สิทธิคนที่อ่อนแอ ท่านศาสนทูต ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า “ไม่ใช่พวกเรา สำหรับคนที่ไม่ให้เกียรติผู้ใหญ่ ไม่เมตตาเด็ก ไม่ชักชวนให้คนทำความดี และไม่ห้ามให้ละทิ้งความชั่ว” (เศาะฮีหฺ อิบน์ หีบบัน เล่ม 3 หน้า 203 หมายเลข 458)

- สิทธิของคนที่ยากจนและต้องการความช่วยเหลือ อัลลอฮฺได้ตรัสซึ่งความว่า “และส่วนผู้เอ๋ยขอนั้น เจ้าอย่าตวาดขับไล่” (อัล-กุฎา 10)

ด้านจิตวิญญาณในทัศนะอิสลาม

ศาสนาอิสลาม คือ ศาสนาหนึ่งที่เหมือนกับศาสนาอื่นๆ ที่ลงมาจากพากฟ้านำเอาหลักการและความเชื่อมั่น แล้วบังคับให้ผู้นับถือได้เคารพศรัทธาและปฏิบัติตาม และทำการชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม โดยไม่มีการบังคับ โดยอาศัยองค์การอัลลอฮ์ ที่มีใจความว่า “ไม่มีการบังคับใด (ให้นับถือ) ในศาสนาอิสลาม แน่จนความถูกต้องนั้นได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด ดังนั้นผู้ใดปฏิเสธศรัทธาต่ออัล-กุฮฺฏ (หมายถึงปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำชี้แนะของชัยฏอน) และศรัทธาต่ออัลลอฮ์แล้ว แน่จนเขาได้ยึดห้วงอันมั่นคงไว้แล้ว โดยไม่มีการขาดใดๆ เกิดขึ้นแก่มัน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงไถย ผู้ทรงรอบรู้” (อัล-ปะกะเราะฮะฮ์ 256)

อิสลามได้แนะนำให้ผู้นับถืออิสลามทำการเผยแพร่ศาสนานี้ด้วยวิธีทางที่เปี่ยมด้วยการกระทำที่สง่างามที่สุด อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสุเจ้าโดยสุชุม และการตกเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า” (อัน-นะหฺล 125)

ฉะนั้น การยอมรับด้วยความสมัครใจ คือสิ่งสำคัญยิ่งในมุมมองอิสลาม เพราะการปฏิบัติตาม เนื่องจากถูกบังคับ อาจทำให้ผู้ถูกบังคับนั้นกล่าวด้วยวาจาโดยไม่ตรงกับความเป็นจริงที่อยู่ในใจเขา เพราะเช่นนี้คือการนิฟาก (การบิดพลิ้วและการกลับกลอก) ซึ่งอิสลามถือว่า ไม่สนับสนุนและจัดให้อยู่ในกลุ่มการงานที่ร้ายแรงกว่ากุฟรฺ (การปฏิเสธศาสนา) อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “แท้จริงบรรดามุนาฟิก (ผู้กลับกลอก) นั้น อยู่ในชั้นต่ำสุดจากนรก และเจ้าจะไม่พบผู้ช่วยเหลือใดๆ สำหรับพวกเขาเป็นอันขาด” (อัน-นิสอา 145)

การเคารพภักดี

อิสลามได้บัญญัติแนวทางการเคารพภักดีหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านวาจา การกระทำ และการเชื่อมั่น ส่วนการเคารพภักดีด้านการเชื่อมั่นนั้นอิสลามได้นำเสนอหลักการศรัทธา ซึ่งมีหกประการดังนี้

ประการที่ 1 การศรัทธาต่ออัลลอฮ์

เป็นการศรัทธาต่อความเอเกะของพระองค์อัลลอฮ์ ในสามด้านดังนี้

1. การศรัทธาต่อความเอเกะของพระองค์ในความเป็นพระผู้เป็นเจ้าของพระองค์ คือ การยอมรับว่าอัลลอฮ์ทรงมีจริง พระองค์คือผู้ทรงเอเกะ และพระองค์เท่านั้นเป็นผู้ทรงสร้างสรรค์สิ่งทั้งหลายบนโลกนี้ และพระองค์เท่านั้นคือผู้บริหารและผู้มีสิทธิในการครอบครองสรรพสิ่งดังกล่าว พระองค์คือผู้ทรงสร้างเพียงพระองค์เดียว ทุกอย่างจะอยู่ในความต้องการของพระองค์

ทุกอย่างจะไม่เกิดขึ้นนอกเสียจากว่าพระองค์ต้องการให้เกิดเท่านั้น อัลลอฮ์ตรัส ความว่า “พึงรู้เถิดว่าการสร้างและกิจการทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของพระองค์เท่านั้น มหาบิรฺสูทฺอัลลอฮ์พระผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก” (อัล-อะฮฺรอฟ 54)

อัลลอฮ์ได้อธิบายเกี่ยวกับความเอเกะของพระองค์พร้อมเน้นว่า นอกเหนือจากพระองค์ไม่มีใครอีกแล้ว อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “อัลลอฮ์มิได้ทรงตั้งผู้ใดเป็นพระบุตรและไม่มีพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับพระองค์ ถ้าเช่นนั้นพระเจ้าแต่ละองค์ก็จะเอาสิ่งที่ตนสร้างไปเสียหมด และแน่นอนพระเจ้าบางพระองค์ในหมู่พวกเขาก็จะมีอำนาจเหนือกว่าอีกบางองค์ มหาบิรฺสูทฺยิ่งแห่งอัลลอฮ์ให้พ้นจากที่พวกเขากล่าวหา” (อัล-มุอฺมินูน 91)

2. การศรัทธาต่อความเอเกะของพระองค์ในเรื่องการเคารพภักดีต่อพระองค์ คือการเชื่อมั่นว่า อัลลอฮ์เท่านั้นคือพระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ ไม่มีพระเจ้าองค์ใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีอีกแล้ว ไม่มีการมอบหมายนอกจากกับพระองค์เท่านั้น ไม่มีการวิงวอนขอความช่วยเหลือให้พ้นทุกข์หรือเพื่อบรรลุลึงจุดมุ่งหมายใดๆ ยกเว้นจากพระองค์เท่านั้น ไม่มีการบนบานนอกจากต่ออัลลอฮ์เท่านั้น ทุกการกระทำด้านศาสนกิจต้องมอบหมายไปยังพระองค์เท่านั้น อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “และเราได้ส่งศาสนทูตอัลลอฮ์คนใดก่อนหน้าเจ้านอกจากเราได้วะฮีย์แก่เขาว่า แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า ดังนั้นพวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า” (อัล-อัมบิยาฮ์ 25)

3. การศรัทธาต่อความเอเกะของพระองค์ในเรื่องพระนามและคุณลักษณะต่างๆ ของพระองค์ หมายถึง การเชื่อมั่นว่า อัลลอฮ์ทรงมีพระนาม

ต่างๆ ทั้งดงาม มีคุณลักษณะที่สมบูรณ์และสูงส่ง พระองค์เป็นผู้บริสุทธิ์ปราศจากความบกพร่องทั้งมวล พระองค์ได้ตรัส ความว่า “และอัลลอฮ์นั้นมีบรรดาพระนามอันสวยงาม ดังนั้นพวกเจ้าจงเรียกหาพระองค์ด้วยพระนามเหล่านั้นเถิด และจงปล่อยบรรดาผู้ที่ทำให้เฒ่า ในบรรดาพระนามของพระองค์เถิด พวกเขานั้นจะถูกตอบแทนในสิ่งที่พวกเขากระทำ” (อัล-อะฮรอฟ 180)

เราศรัทธาต่อคุณลักษณะของอัลลอฮ์ พระองค์ไม่ทรงเหมือนกับลักษณะสิ่งต่างๆ ที่มีขึ้นมาใหม่ พระองค์บริสุทธิ์และปราศจากการอธิบายถึงคุณลักษณะของพระองค์ หรือการปฏิเสธคุณลักษณะของพระองค์ หรือการเปรียบเทียบคุณลักษณะของพระองค์กับสิ่งที่ถูกสร้างทั้งมวล อัลลอฮ์ได้ตรัส ความว่า “ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงไถ่ยืน ผู้ทรงเห็น” (อัล-ชูรอ 11)

ประการที่ 2 การศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ของอัลลอฮ์ (เทวทูตของอัลลอฮ์)

คือ การศรัทธาว่า อัลลอฮ์ทรงมีบรรดามะลาอิกะฮ์มากมาย ไม่มีใครรู้จำนวนของพวกเขานอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น พวกเขาจะปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ในการบริหารและดูแลรักษาจักรวาลนี้รวมทั้งสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ตามที่อัลลอฮ์ได้กำหนดไว้ (ดูอิหมอะฮ์ตุล ละฮ์ฟาน 2/120) พวกเขาได้รับมอบหมายให้บริหารฟากฟ้าและแผ่นดินนี้ ทุกๆ ความเคลื่อนไหวในโลกนี้เป็นหน้าที่ของพวกเขาตามที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์จะให้เป็น อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แล้วพวกเขา (มะลาอิกะฮ์) ผู้บริหารกิจการ” (อัน-นาซีอาต 5)

และอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานอีก ความว่า “ขอสาบานต่อมะลาอิกะฮ์ ผู้จัดสรรการงาน” (อัล-ชาริยาต 4)

บรรดามะลาอิกะฮ์ถูกสร้างขึ้นมาจากกรัศมี ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ -ขอความสันติจงมีแด่ท่าน- กล่าวว่า “มะลาอิกะฮ์ถูกสร้างมาจากแสงรัศมี ส่วนญินถูกสร้างมาจากเปลวไฟ ส่วนอาดัม (มนุษย์) ถูกสร้างมาจากสิ่งที่ได้อธิบายไป (ดิน)” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 4/2294 หมายเลข 2996)

พวกเขาถือได้ว่าเป็นสิ่งเร้นลับ มองเห็นกับตาไม่ได้ แต่อัลลอฮ์ก็ทรงให้คุณลักษณะพิเศษแก่พวกเขาคือ พวกเขาสามารถที่จำแลงร่างเป็นสิ่งอื่นซึ่งสามารถมองเห็นได้ ดังที่อัลลอฮ์ได้แจ้งให้เราทราบถึงเรื่องราวของญิบริล (มะลาอิกะฮ์ผู้ทำหน้าที่ประทานวะฮยู) ครั้นไปพบพระนางมัรยัมในลักษณะที่เขาจำแลงเป็นมนุษย์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แล้วนางได้ใช้มานก้นให้ห่างพ้นจากพวกเขาแล้วเราได้ส่งวิญญาณของเรา (ญิบริล) ไปยังนางแล้วเขาได้จำแลงตนแก่นาง ให้เป็นชายอย่างสมบูรณ์ นางกล่าวว่า “แท้จริงฉันขอความคุ้มครองต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานีให้พ้นจากท่าน หากท่านเป็นผู้ยำเกรง เขา (ญิบริล) กล่าวว่า “แท้จริงฉันเป็นเพียงทูตแห่งพระเจ้าของเธอ เพื่อฉันจะให้ลูกชายผู้บริสุทธิ์แก่เธอ” (มัรยัม 17-19)

“ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ได้เห็นญิบริลมาแล้วครั้งหนึ่งในลักษณะรูปร่างดั้งเดิมของเขาที่ถูกสร้างมา ซึ่งเขามีปีก 600 ปีก ปิดบังปากฟ้าเนื่องจากความยิ่งใหญ่ของเขา” (เศาะฮี้หฺ บุคอรี 4/1840 หมายเลข 4575)

ฉะนั้นบรรดามะลาอิกะฮ์ดังกล่าวจะมีปีกสอง หรือสาม หรือมากกว่านั้น อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ผู้ทรงแต่งตั้งมะลาอิกะฮ์ให้เป็นผู้นำข่าว ผู้มีปีกสอง สาม และสี่ ทรงเพิ่มในการสร้างตามที่พระองค์ทรงประสงค์” (ฟะฎีร 1)

ส่วนเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวกับพวกเขาคือว่าเป็นเรื่องลึกลับที่อัลลอฮ์ทรงรับรู้เพียงผู้เดียว

วันเวลาของพวกเขาคือ การรำลึกถึงอัลลอฮ์ หรือการกล่าวสรรเสริญในความบริสุทธิ์ของพระองค์ หรือการกล่าวยกย่องพระองค์เท่านั้น อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พวกเขาจะแข่งข่งสุดดีพระองค์ในเวลากลางคืนและกลางวัน โดยไม่ขาดระยะ” (อัล-อัมบิยาฮ์ 20)

อัลลอฮ์ทรงสร้างบรรดามะลาอิกะฮ์เพื่อทำการภักดีต่อพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัล-มะลีหั้นนั้นจะไม่หยิ่งเป็นอันขาดที่จะเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ และมะลาอิกะฮ์ผู้ใกล้ชิด (พระองค์) ก็ไม่หยิ่งด้วย” (อันนิสาฮ์ 172)

พวกเขาคือ ทูตที่ทำหน้าที่ระหว่างพระองค์กับบรรดาศาสนทูตของพระองค์” อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**อรรหุ (เทวทูตอัลลอฮฺ มีนามว่า อรรหุ) ผู้ซื่อสัตย์ ได้นำมันลงมายังหัวใจของเจ้าเพื่อเจ้าจักได้เป็นผู้ตักเตือนคนหนึ่ง เป็นภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง**” (อิซ-ซุฮรออ 193-195)

หน้าที่ของพวกเขา คือ ปฏิบัติทุกการงานที่อัลลอฮฺทรงบัญชาให้ปฏิบัติ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**พวกเขาจะกลัวพระเจ้าของพวกเขา ผู้ทรงอำนาจเหนือพวกเขา ปฏิบัติตามสิ่งที่พวกเขาถูกบัญชา**” (อัน-นะหุล 50)

พวกเขาไม่ใช่ลูกของพระองค์อัลลอฮฺ ที่เราควรเคารพหรือรักพวกเขา อัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**และพวกเขา (มุชริกุน) กล่าวว่า พระผู้ทรงกรุณาปรานีทรงยึด มะลาอิกะฮฺเป็นพระบุตร มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ แต่ว่าพวกเขา (มะลาอิกะฮฺ) เป็นบ่าวผู้มีเกียรติ พวกเขาจะไม่ชิงกล่าวคำพูดก่อนพระองค์ และพวกเขาปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์**” (อัล-อัมบิยาฮ์ 26-27)

พวกเขาไม่คล้ายคลึงอัลลอฮฺ และไม่ได้เป็นผู้ร่วมมือกับพระองค์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**และเขาจะไม่ใช้พวกเจ้าให้ยึดเอา มะลาอิกะฮฺและบรรดาศาสดาเป็นพระเจ้า เขาจะใช้พวกเจ้าให้ปฏิเสธศรัทธา หลังจากที่พวกเจ้าเป็นผู้มอบน้อมแล้วกระนั้นหรือ?**” (อาละอิมรอน 80)

อัลลอฮฺได้ทรงตั้งชื่อพวกเขาและแบ่งภาระหน้าที่ ส่วนหนึ่งที่อัลลอฮฺแจ้งให้เราทราบคือ

- **ญิบรีล** -ขอความสันติจงประสบแด่เขาด้วยเถิด- รับหน้าที่เป็นผู้รับโองการจากอัลลอฮฺ (วะหยู) อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**อรรหุ (เทวทูตอัลลอฮฺ มีนามว่า อรรหุ) ผู้ซื่อสัตย์ ได้นำมันลงมายังหัวใจของเจ้าเพื่อเจ้าจักได้เป็นผู้ตักเตือนคนหนึ่ง เป็นภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง**” (อิซ-ซุฮรออ 193-195)

- **มีกาอิล** -ขอความสันติจงประสบแด่เขาด้วยเถิด- รับหน้าที่ดูแลฝนและพืชพันธุ์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**ใครที่เป็นศัตรูต่ออัลลอฮฺ และมะลาอิกะฮฺของพระองค์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์**

และเป็นศัตรูต่อญิบรีลและมีกาอิลนั้น แท้จริงอัลลอฮ์ ทรงเป็นศัตรูแก่ผู้ ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย” (อัล-ปะกะเราะเราะฮ์ 98)

- มะลิกุลเมาต (รับหน้าที่เป็นผู้ปลิดชีพมนุษย์) อัลลอฮฺตรัสใน คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) มะลิกผู้ปลิดชีวิต ผู้ได้รับ มอบหมายเกี่ยวกับพวกท่าน จะปลิดชีวิตของพวกท่าน แล้วพวกท่านจะ ถูกนำกลับไปยังพระเจ้าของพวกท่าน” (อัล-ฮัจญะฮ์ 11)

- อิสรอฟีล รับหน้าที่เป็นผู้เป่าแตรสังข์ในวันฟื้นคืนชีพ อัลลอฮฺตรัส ในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้นเมื่อสังข์ได้ถูกเป่าขึ้น ดังนั้นจะไม่มี ความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างพวกเขาในวันนั้น และพวกเขาจะไม่ได้ ถามซึ่งกันและกัน” (อัล-มูมินูน 101)

- มาลิก รับหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูนรก อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเขาจะร้องเรียกขึ้นว่า โอ้มาลิก (ยามเฝ้าประตูนรก) โปรดให้พระเจ้าของท่านจัดการให้เราตายเสียเถิด เขา (มาลิก) จะกล่าวว่า แท้จริงส่วนมากของพวกเจ้าเป็นผู้พำนักอยู่ตลอดไป” (อัล-ฮุคฺรฺ 77)

- อัซ-ซะบานียะฮ์ พวกเขาคือผู้รับหน้าที่ลงโทษชาวนรก อัลลอฮฺตรัส ในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แล้วให้เขาเรียกที่ประชุมของเขา เราก็จะ เรียกผู้คุมมรณ” (อัล-อะลัก 17-18)

- มะลาอิกะฮ์ที่อยู่กับมนุษย์ โดยปกติแล้วมนุษย์ทุกคนจะมีสอง มะลาอิกะฮ์ มะลิกหนึ่งจะจดบันทึกการงานที่ดี อีกมะลิกหนึ่งจะจดบันทึกการ งานที่ไม่ดี อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงรำลึกขณะที่มะลาอิกะฮ์ผู้บันทึกสองท่านบันทึก ท่านหนึ่งนั่งทางข้างขวา และอีกท่านหนึ่งนั่ง ทางข้างซ้าย ไม่มีคำพูดคำใดที่เขากล่าวออกมา เว้นแต่ใก๊หลัๆ เขานั้นมี (มะลิก) ผู้เฝ้าติดตาม ผู้เตรียมพร้อม (ที่จะบันทึก)” (กอฟ 17-18)

- ริฎวาน ผู้เฝ้าประตูสวรรค์ และมะลาอิกะฮ์อื่นที่รับหน้าที่เพื่อ ปกป้องและดูแลมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งจะถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะ ท่านศาสนทูต ส่วนบางมะลาอิกะฮ์ที่อัลลอฮ์ไม่ทรงแจ้งให้เราทราบ เราก็ จำต้องศรัทธาต่อพวกเขาทั้งหมด

ประโยชน์ของการศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์

1. ได้ทราบถึงความยิ่งใหญ่ ความเกรียงไกร และความรับรู้ของอัลลอฮ์ต่อทุกสรรพสิ่งในจักรวาลนี้ เพราะความยิ่งใหญ่ของจักรวาลนี้บ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ของผู้สร้างมัน
2. เน้นให้เรากระทำความดี หลีกเลี่ยงการกระทำความชั่ว ทั้งเวลาหลับและเวลาเปิดเผย เนื่องจากมนุษย์รู้ว่ามิมีมะลาอิกะฮ์กำลังจับจ้องและสังเกตการกระทำและการพูดของเขาอยู่
3. หลีกเลี่ยงการตกหลุมเรื่องไร้สาระและผิดพลาด ซึ่งส่วนมากคนที่ไม่เชื่อในสิ่งเร้นลับจะตกหลุมนี้เสมอ
4. ความเมตตาและความเอาใจใส่ของอัลลอฮ์ต่อบ่าวซึ่งได้ทรงมอบหมายหน้าที่ให้กับบรรดามะลาอิกะฮ์เพื่อดูแลและบริหารกิจการมนุษย์

ประการที่ 3 การศรัทธาต่อคัมภีร์ของอัลลอฮ์

คือ การเชื่อว่าอัลลอฮ์ทรงประทานคัมภีร์ลงมาจากฟากฟ้าจากพระองค์เองมายังศาสนทูตของพระองค์ เป็นสารสำหรับมนุษย์ ซึ่งมีเนื้อหาแห่งสัจธรรม ให้ความเอกภาพแด่พระองค์ทั้งในด้านความเป็นพระเจ้าของพระองค์เอง หรือด้านการภักดีต่อพระองค์ หรือด้านพระนามต่างๆของพระองค์ และด้านคุณลักษณะของพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โดยแน่นอนเราได้ส่งบรรดาศาสนทูตอัลลอฮ์ของเรา พร้อมด้วยหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้งและเราได้ประทาน คัมภีร์และความยุติธรรมลงมาพร้อมกับพวกเขา เพื่อมนุษย์จะได้ดำรงอยู่บนความ เที่ยงธรรม” (อัล-หะดีด 25)

มุสลิมทุกคนต้องศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ที่ลงมาจากฟากฟ้าทั้งหมดก่อนอัลกุรอาน ซึ่งเป็นบรรดาคัมภีร์ที่มาจากอัลลอฮ์ทั้งหมด แต่หลังจากคัมภีร์อัลกุรอานได้ประทานลงมาคัมภีร์เหล่านั้นก็ไม่เป็นที่ปฏิบัติตามอีกเลย เพราะคัมภีร์เหล่านั้นได้ถูกประทานลงมาในช่วงเวลาหนึ่ง และสำหรับชนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น บรรดาคัมภีร์ที่ว่านี้คือ

- **คัมภีร์ของท่านศาสนทูตอับราฮัมและโมเสส** -ขอความสันติจงประสบแด่ท่านทั้งสอง- ซึ่งอัลกุรอานได้อธิบายบางส่วนของหลักคำสอนในคัมภีร์นี้ว่า อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “หรือว่าเขามิได้รับข่าว

คราวที่มีอยู่ในคัมภีร์ของมุสา และ (ในคัมภีร์ของ) อิบรอฮีม ผู้ซึ่งปฏิบัติตามสัญญาอย่างครบครัน ว่าไม่มีผู้แบกภาระคนใดที่จะแบกภาระของผู้อื่นได้ และมนุษย์จะไม่ได้อะไรเลย นอกจากสิ่งที่เขาได้ชวนชวายเป็นไว้ และแท้จริงการชวนชวาของเขาก็จะให้เห็นในไม่ช้า แล้วเจ้าก็จะได้รับการตอบแทนด้วยการตอบแทนที่ครบถ้วนสมบูรณ์” (อัน-นัจม 36-41)

● **อิตเตารอต :** คือคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ที่อัลลอฮ์ได้ประทานให้กับศาสนทูตมุสา (โมเสส) อัลลอฮ์ตรัสในกุรอาน ความว่า “แท้จริงเราได้ให้อิตเตารอตลงมา โดยที่ในนั้นมีข้อแนะนำและแสงสว่าง ซึ่งบรรดาศาสดาที่สวามิภักดิ์ได้ใช้อิตเตารอตตัดสินบรรดาผู้ที่เป็นยิว และบรรดาผู้ที่รู้แล้วในอัลลอฮ์ และนักปราชญ์ทั้งหลายก็ได้ใช้อิตเตารอต ตัดสินด้วย เนื่องจากสิ่งที่พวกเขาได้รับมอบหมายให้รักษาไว้ (นั่นคือ) คัมภีร์ของ อัลลอฮ์ และพวกเขาก็เป็นพยานยืนยันในคัมภีร์นั้นด้วย ดังนั้นพวกเขา จงอย่ากลัวมนุษย์แต่จงกลัวข้าเถิด และจงอย่าแลกเปลี่ยนบรรดาโองการของข้ากับราคาอันเล็กน้อย และผู้ใดที่มีได้ตัดสินด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาแล้ว คนเหล่านี้แหละคือผู้ปฏิเสธการศรัทธา” (อัล-มาอิดะฮ์ 44)

ในคัมภีร์อัลกุรอานได้อธิบายถึงบางเรื่องที่ได้กล่าวมาในคัมภีร์เตารอต อาทิ การอธิบายถึงคุณลักษณะของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด -คืออัลลฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม- ซึ่งผู้ไม่หวังดีพยายามที่จะบิดบังเรื่องนี้มาตลอด อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตอัลลอฮ์ และบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา เป็นผู้เข้มแข็งกล้าหาญต่อพวกปฏิเสธศรัทธา เป็นผู้เมตตา สงสารระหว่างพวกเขาเอง เจ้าจะเห็นพวกเขาเป็นผู้รูกอ ผู้สลุต (ผู้โค้งคำนับ และผู้กราบในยามละหมาด) โดยแสวงหาคุณความดีจากอัลลอฮ์ และความโปรดปราน (ของพระองค์) เครื่องหมายของพวกเขาอยู่บนไบหน้าของพวกเขา เนื่องจากร่องรอยแห่งการสลุต นั่นคืออุปมาของพวกเขาที่มีอยู่ในอิตเตารอต” (อัล-ฟัทห 29)

อีกทั้งอัลกุรอานได้กล่าวถึงบางส่วนของบทบัญญัติที่มีอยู่ในคัมภีร์เตารอต อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราได้บัญญัติแก่พวกเขาไว้ในคัมภีร์นั้นว่า ชีวิตด้วยชีวิต และตายด้วยตา และจุมูกด้วยจุมูก และหุด้วยหุ และฟันด้วยฟันและบรรดาบาดแผลก็ให้มีการชดเชยเยี่ยงเดียวกัน และ

ผู้ใดให้การชดเชยนั้นเป็นทาน มันก็เป็นสิ่งลบล้างบาปของเขา และผู้ใดมิได้
ตัดสินด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาแล้ว คนเหล่านี้แหละคือผู้
อธรรม” (อัล-มาอิดะฮฺ 45)

- **อัส-ชะบूर** : คือพระคัมภีร์ที่ได้ประทานให้กับท่านศาสนทูตดาวูด
อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราได้ให้ชะบूरแก่ดาวูด”
(อัน-นิสาอ์ 163)

- **อัล-อินญิล** คือพระคัมภีร์อันบริสุทธีได้ประทานลงมาให้กับท่าน
ศาสนทูตอีสา (เยชูคริสต) อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเรา
ได้ให้อิสาบุตรของมัรยัมตามหลังพวกเขาในฐานะผู้ยืนยันสิ่งที่อยู่เบื้อง
หน้าเขา คือ อัล-เตารอตและเราได้ให้อัล-อินญิลแก่เขา ซึ่งในนั้นมี
คำแนะนำและแสงสว่าง และเป็นที่ยืนยันสิ่งที่อยู่เบื้องหน้านั้น คือ
อัล-เตารอต และเป็นคำแนะนำ และคำตักเตือนแก่ผู้ยำเกรงทั้งหลาย”
(อัล-มาอิดะฮฺ 46)

- **พระคัมภีร์อัลกุรอาน** ได้เล่าถึงเรื่องราวบางส่วนที่ถูกกล่าวในพระ
คัมภีร์เตารอตและอัลอินญิล ตัวอย่างเช่น กล่าวถึงชาวดีเกี่ยวกับการมาของ
ท่านศาสนทูตมุหัมมัด (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) อัลลอฮ์ตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และการเฝ้าดูเมตตาของข้าฉัน กว้างขวางทั่ว
ทุกสิ่ง ซึ่งข้าจะกำหนดมันให้แก่บรรดาผู้ที่ยำเกรง และชำระชะกาต และแก่
บรรดาผู้ที่พวกเขาศรัทธาต่อบรรดาโองการของเรา คือบรรดาผู้ปฏิบัติ
ตามศาสนทูตอัลลอฮ์ ผู้เป็นศาสดาที่เขียนอ่านไม่เป็น ที่พวกเขาพบเขาถูก
จารึกไว้ ณ ที่พวกเขา ทั้งในอัล-เตารอตและในอัล-อินญิลโดย ที่เขาจะใช้
พวกเขาให้กระทำในสิ่งที่ชอบและห้ามพวกเขามิให้กระทำในสิ่งที่ไม่ชอบ
และจะอนุมัติให้แก่พวกเขาซึ่งสิ่งดีๆทั้งหลาย และจะให้เป็นที่ต้องห้ามแก่
พวกเขา ซึ่งสิ่งที่เลวทั้งหลาย และจะปลดปล่อยออกจากพวกเขา ซึ่งภาระ
หนักของพวกเขาและห่วงคอที่ปรากฏอยู่บนพวกเขา” (อัล-อะฮฺรอฟ
156-157)

ตัวอย่างเช่น การกล่าวถึงการนิยาดในหนทางของอัลลอฮ์ เพื่อเชิดชู
นามอัลลอฮ์อันสูงส่ง ซึ่งการต่อสู้ในลักษณะนี้ (นิยาด) ไม่เพียงแต่มีในอิสลาม
เท่านั้น ทว่ามีการบอกกล่าวถึงมันในหลักคำสอนของศาสนาอื่นๆแห่งฟากฟ้า

ด้วย ก่อนที่อัลกุรอานจะถูกประทานลงมา อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺนั้นได้ทรงซื้อแล้วจากบรรดาผู้ศรัทธา ซึ่งชีวิตของพวกเขาและทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา โดยพวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์เป็นการตอบแทน พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺแล้วพวกเขาก็จะฆ่าและถูกฆ่า เป็นสัญญาของพระองค์เองอย่างแท้จริง ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์เตารอต อินญิล และกุรอาน และใครเล่าจะรักษาสัญญาของเขาให้ดียิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ ดังนั้น พวกท่านจงขึ้นขมยินดีในการขายของพวกท่านเถิด ซึ่งพวกท่านได้ขายมันไป และนั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง” (อัต-เตาเบฮฺ 111)

● อัลกุรอาน คือพระคัมภีร์ที่จำต้องศรัทธาว่า คือโองการของอัลลอฮฺ ถูกประทานลงมาโดยสื่อนามญิบรีลมายังท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ (คือลัลลอฮุอะลียะฮฺวะสัลลัม) ด้วยภาษาอาหรับอย่างชัดแจ้ง อัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อรรูหฺ (เทวทูตอัลลอฮฺ มีนามว่า อรรูหฺ) ผู้ซื่อสัตย์ ได้นำมันลงมายังหัวใจของเจ้าเพื่อเจ้าจักได้เป็นผู้ตักเตือนคนหนึ่ง เป็นภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง” (อิซ-ซุฮะรออฺ 193-195)

ความแตกต่างระหว่างอัลกุรอานและบรรดาคัมภีร์อื่นๆ

1. อัลกุรอาน คือ คัมภีร์ล่าสุด เป็นสักขีพยานให้กับคัมภีร์อื่นๆ จากฟากฟ้าก่อนอัลกุรอาน ไม่มีการดัดแปลงแก้ไขแต่ประการใดในเรื่องการให้ความเอกภาพและการแสดงความภักดีต่อพระองค์อัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราได้ให้คัมภีร์ลงมาแก่เจ้าด้วยความจริง ในฐานะเป็นที่ยืนยันคัมภีร์ที่อยู่เบื้องหน้ามัน และเป็นที่ควบคุมคัมภีร์ (เบื้องหน้า) นั้น” (อัล-มาอิดะฮฺ 48)

2. อัลกุรอานได้ยกเลิกคำสั่งสอนที่ได้ถูกกล่าวมาในคัมภีร์ก่อนๆ อันเนื่องจากว่า อัลกุรอานได้ครอบคลุมทุกหลักคำสอนของพระเจ้าและบทบัญญัติของพระองค์ ซึ่งถือว่าเป็นคัมภีร์เล่มล่าสุดที่คงอยู่ชั่ววันรันดร์และเหมาะสมกับทุกกาลเวลาและทุกสถานที่ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “วันนี้ข้าได้ให้สมบูรณ์แก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งศาสนาของพวกเจ้า และข้าได้ให้ครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งความกรุณาเมตตาของข้า และข้าได้เลือกอิสลามให้เป็นศาสนาแก่พวกเจ้าแล้ว” (อัล-มาอิดะฮฺ 3)

3. อัลกุรอ่านได้ถูกประทานลงมาเพื่อมนุษย์ทุกคนไม่ว่าใครสักคน ไม่ใช่เฉพาะชนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอ่าน ความว่า “อะลีฟ ลาม รอ คัมภีร์ที่เราได้ประทานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้านำมนุษย์ออกจากความมืดมนทั้งหลายสู่ความสว่าง ด้วยอนุมัติของพระเจ้าของพวกเขา” (อิบรอฮีม 1)

ส่วนคัมภีร์อื่นๆ นอกจากอัลกุรอ่าน หากมีอะไรที่เหมือนกันในด้านรากฐานแท้ของศาสนา ก็เป็นเพียงคำสั่งสอนที่กล่าวเฉพาะคนที่เป็กลุ่มเป้าหมายเท่านั้น ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า คำสั่งสอนดังกล่าวก็แค่สำหรับชนเหล่านั้นเองในสมัยของพวกเขา โดยไม่สามารถทำการเผยแผ่ให้กับคนอื่นได้ ท่านมุสา (โมเสส) (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) ได้กล่าวในใบเบิล มาตรา 15/24 ความว่า : “ฉันไม่ถูกส่งมา นอกจากสำหรับคนโง่เง่าหลงใหลจากพวกอิสราอีลเท่านั้น”

4. อัลกุรอ่านเป็นคัมภีร์ที่ต้องแสดงการรักดีด้วยการอ่านและท่องมัน ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า : “คนใดที่อ่านแค่อักษรเดียวในคัมภีร์อัลกุรอ่าน เขาย่อมได้รับหนึ่งการตอบแทน และหนึ่งการตอบแทนที่ว่านี้เท่ากับสิบเท่าของมัน ฉันไม่ได้หมายความว่า อะลีฟ ลาม มีม คือหนึ่งตัวอักษร แต่ฉันหมายความว่า อะลีฟคือหนึ่ง ลามคือสอง และมีมคือสาม (ทั้งหมดสามตัวอักษร)”

5. อัลกุรอ่านจะครอบคลุมทุกบทบัญญัติที่สังคมอันทรงเกียรติต้องการ เจ เอส รีสต์เลอร์ (J.S.Restler) -หนึ่งในบรรดานักวิจัยฝรั่งเศส เป็นอาจารย์ในศูนย์การศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงปารีส พวกเขาได้กล่าวยกย่องอิสลาม (อ้างจากหนังสือที่ชื่อ กอลู อะนิล อิสลาม ของ อิมาดุดดีน คอสิล หน้า 66)- เขากล่าวว่า แท้จริงแล้วอิสลามได้เสนอทุกแนวทางในการแก้ปัญหาของทุกเรื่อง เป็นตัวเชื่อมต่อกันระหว่างกฎหมายศาสนาและกฎหมายมารยาท สร้างสรรค์ระเบียบและความเป็นหนึ่งเดียวกันในสังคม ช่วยบรรเทาความเคราะห์ร้าย ความโหดเหี้ยม และความเหลวไหลทั้งปวง หมั่นเอาใจใส่คนอ่อนแอมาตลอด ส่งเสียให้ทำความดี สนับสนุนความเมตตา ฯลฯ ในแง่วิชาหลักศาสนาอิสลามได้ตั้งหลักการการทำงานร่วมกันอย่างละเอียดอ่อนมาก อีกทั้งอิสลามได้จัดระบบการทำสัญญาการค้าขายและจัดสรรมรดกอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ส่วนในด้าน

ชีวิตครอบครัว อิสลามได้ตั้งพื้นฐานการปฏิบัติของแต่ละบุคคลต่อกันคนอื่นอื่น อาทิ ต่อทารกและเด็ก รวมทั้งการปฏิบัติต่อสัตว์และสิ่งมีชีวิตรอบตัว ตลอดจนเรื่องการเอาใจใส่เรื่องสุขภาพและการแต่งกายรายวัน เป็นต้น ฯลฯ

6. อัลกุรอานคือคัมภีร์ที่เปรียบเสมือนหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ่งบอกถึงขั้นตอนความเป็นมาของศาสนาถึงมีอบรรดาศาสนทูตทั้งหลาย และแสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างพวกเขากับกลุ่มชนของพวกเขา นับตั้งแต่สมัยศาสนทูตอาดัมจนถึงสมัยศาสนทูตคนสุดท้ายมุหัมมัด คืออัลลอฮ์อูอะลัยฮิ วะสัลลัม

7. อัลลอฮ์ทรงรักษาคัมภีร์อัลกุรอานให้รอดพ้นจากการกระทำที่สร้างความเสื่อมเสีย อาทิ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือลดทอนให้น้อยลง การเปลี่ยนแปลงและตัดแปลง ทั้งนี้ก็เพราะต้องการให้อัลกุรอานนั้นคงอยู่เคียงคู่มนุษยชาติตลอดกาลในแผ่นดิน ซึ่งเป็นมรดกจากอัลลอฮ์ยังบ่าวพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงเราได้ให้ข้อตักเตือน (อัลกุรอาน) ลงมา และแท้จริงเราเป็นผู้รักษามันอย่างแน่นนอน” (อัล-หิจญูร 9)

ส่วนบรรดาคัมภีร์อื่นนอกเหนือจากอัลกุรอาน อัลลอฮ์ไม่ทรงรับประกันการรักษาไว้ เพราะคัมภีร์เหล่านั้นถูกประทานลงมายังกลุ่มชนบางกลุ่มในระยะเวลาบางช่วงเท่านั้น ซึ่งบรรดาคัมภีร์เหล่านั้นได้ถูกบิดเบือนและตัดแปลง อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงการบิดเบือนของคัมภีร์เตารอตด้วยน้ำมือพวกยิว ความว่า “พวกเจ้ายังโลกที่จะให้พวกเขาศรัทธาต่อพวกเจ้าอีกกระนั้นหรือ? ทั้งๆที่กลุ่มหนึ่งในพวกเขาเคยสับฟังกดาร์สอัลลอฮ์แล้วพวกเขาก็บิดเบือนมันเสีย หลังจากที่เขาเข้าใจแล้ว ทั้งๆ ที่พวกเขาก็ตระหนักดีอยู่” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 75)

และอัลลอฮ์ได้ตรัสถึงเรื่องราวการบิดเบือนของคัมภีร์ไบเบิลด้วยน้ำมือชาวคริสต์ ซึ่งความว่า “และจากบรรดาผู้ที่กล่าวว่า พวกเราเป็นคริสตนั้น เราได้เอาสัญญาจากพวกเขา แต่แล้วพวกเขาก็ลืมนั่นหนึ่งจากสิ่งที่พวกเขาถูกเตือนไว้ เราจึงได้ให้เกิดขึ้นระหว่างพวกเขาซึ่งการเป็นศัตรูและการเกลียดชังกันจนกระทั่งวันกิยามะฮ์ และอัลลอฮ์จะทรงบอกเขาเหล่านั้นถึงสิ่งที่เขาเหล่านั้นได้กระทำมาก่อน” บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย! แท้จริงศาสนทูตอัลลอฮ์ของเราได้มายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่เขาจะแจ่มแจ้ง

แก่พวกเจ้า ซึ่งมากมายจากสิ่งที่พวกเจ้าปกปิดไว้จากคัมภีร์ และเขาจะ
ระงับไว้มากมาย แท้จริงแสงสว่างจากอัลลอฮ์ และคัมภีร์อันชัดแจ้งนั้นได้
มายังพวกเจ้าแล้ว บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ทั้งหลาย! แท้จริงศาสนทูตอัลลอฮ์
ของเราได้มายังพวกเจ้าแล้ว โดยที่เขาจะแจกแจงแก่พวกเจ้า ซึ่งมากมาย
จากสิ่งที่พวกเจ้าปกปิดไว้จากคัมภีร์ และเขาจะระงับไว้มากมาย แท้จริง
แสงสว่างจากอัลลอฮ์ และคัมภีร์อันชัดแจ้งนั้น ได้มายังพวกเจ้าแล้ว”
(อัล-มาอิดะฮฺ 14-15)

ตัวอย่างการบิดเบือนของชาวยิวและชาวคริสต์ที่มีต่อศาสนาของพวกเขา
เขา คือการที่ชาวยิวอ้างว่า คนที่ชื่ออุซัยร เป็นบุตรชายของพระเจ้า และชาว
คริสต์กล่าวอ้างว่า อีสา (เยซูคริสต์) เป็นบุตรชายของพระเจ้า อัลลอฮ์ตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และชาวยิวได้กล่าวว่า อุซัยรเป็นบุตรของอัลลอ
ฮ์ และชาวคริสต์ได้กล่าวว่า อัล-มะสือหเป็นบุตรของอัลลอฮ์ (หมายถึงท่าน
ศาสนทูตอัลลอฮ์อีสา) นั่นคือถ้อยคำที่พวกเขากล่าวขึ้นด้วยปากของพวกเขา
เอง ซึ่งคล้ายกับถ้อยคำของบรรดาผู้ที่ได้ปฏิเสธการศรัทธามาก่อน
ของอัลลอฮ์ทรงละอนัตพวกเขาด้วยเถิด พวกเขาถูกหั้นเหไปได้อย่างไร?”
(อัต-เตาเบฮฺ 30)

พระคัมภีร์อัลกุรอานได้ตอบโต้และแก้ไขความเชื่อที่หลงผิดของพวกเขา
เขาในโองการของอัลลอฮ์ ซึ่งความว่า “จงกล่าวเถิด มุหัมมัด พระองค์
คืออัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะ อัลลอฮ์นั้นทรงเป็นที่พึง พระองค์ไม่ประสูติ และไม่
ทรงถูกประสูติ และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์” (อัล-อิกลาศ 1-4)

ด้วยหลักฐานข้างต้นนี้ บ่งบอกให้รู้ว่า คัมภีร์ไบเบิลฉบับที่มีปัจจุบันมิใช่
เป็นคำกล่าวของอัลลอฮ์ มิใช่เป็นคำกล่าวของเยซูคริสต์ ทว่ามันเป็นคำพูดของ
บรรดาผู้ตามและบรรดาลูกศิษย์ที่ได้ทำการจารึกประวัติของพระเยซูและคำสั่ง
เสียของท่าน โดยพวกเขาเหล่านั้นได้บิดเบือนและดัดแปลงเพื่อให้เข้ากับ
สถานการณ์บางอย่าง บาทหลวงคนหนึ่งชื่อ ดี จี ตาเกอร์ (ดูหนังสือ
อัลอิสลาม วัล มะซีเฮียะ/อิสลามและคริสต์ แต่งโดย อาซีส อัศเศาะมัด) เขา
กล่าวว่า “ดังนั้น พระคัมภีร์ไบเบิลได้ถูกนำเสนอสู่สายตาสังคมอย่างชัดแจ้ง
เพื่อตอบสนองความต้องการในภาคปฏิบัติของคนในสังคมตามความประสงค์
ที่สังคมเฝ้าหา คัมภีร์ที่ว่านี้จะประกอบด้วยวัตถุทางวิชาการที่หนักแน่น แต่

ทั้งนี้ในแก่นแท้ของมันได้รับการดัดแปลงและถูกบิดเบือนอย่างไม่ต้องสงสัย พร้อมทั้งได้ผ่านขั้นตอนการเติมใส่หรือลบออกในส่วนที่ไม่เหมาะสมกับเป้าหมายของผู้แต่งมัน”

บทเรียนที่ได้จากการศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ มีดังนี้

- ได้รับรู้ถึงความเมตตาของพระองค์อัลลอฮ์ที่มีต่อบรรดาบ่าว ความรักใคร่ที่อัลลอฮ์ทรงให้แก่บ่าว ซึ่งพระองค์ได้ประทานบรรดาคัมภีร์ทั้งหลายให้กับพวกเขา เพื่อต้องการชี้แนะพวกเขาสู่แนวทางที่พระองค์ยินยอมและยอมรับ พระองค์ไม่ได้ละเลยพวกเขาจนเป็นเหยื่อเคราะห์ร้ายของซาตานหรือเป็นเหยื่อของจิตสำนึกอันเลวร้ายของตัวเอง
- ได้รับรู้ถึงจุดมุ่งหมายที่อัลลอฮ์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมา ซึ่งในทุกหมู่ชนของมนุษย์ อัลลอฮ์ได้ทรงให้หลักปฏิบัติที่เหมาะสมกับพวกเขาในทุกสถานการณ์
- จำแนกมนุษย์ผู้มีศีลธรรมออกจากมนุษย์ผู้อธรรม กล่าวคือ ผู้มีศีลธรรมหมายถึงผู้ที่ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ทั้งหลายก่อนหน้านี้ เขาจะศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ที่ถูกประทานลงมาในภายหลังด้วย ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องราวข่าวดีเกี่ยวกับการมาของบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์ และสำหรับผู้อธรรมนั้นเขาได้ปฏิเสธ
- เป็นการเพิ่มพูนด้านผลบุญแก่บ่าว เพราะบุคคลใดก็ตาม ถ้าได้เชื่อมั่นและศรัทธาต่อกัมภีร์ดังกล่าว ตลอดจนเนื้อหาของมัน เขาย่อมจะได้ผลบุญเท่ากับสองเท่า

ประการที่ 4 การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์

คือ การศรัทธาว่าอัลลอฮ์ได้ทรงคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจากบรรดามนุษยชาติที่จะมาเป็นศาสนทูตของพระองค์ โดยพวกเขาเหล่านั้นได้รับเอาหลักคำสอนจากอัลลอฮ์มายังมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้รู้จักการภักดีต่อพระองค์ ยึดถือศาสนาของพระองค์และให้ความเป็นเอกภาพต่อพระองค์ในด้านต่างๆ กล่าวคือ ด้านการเป็นพระเจ้าของพระองค์ ด้านการภักดีต่อพระองค์ ด้านพระนามของพระองค์ และสุดท้ายด้านคุณลักษณะของพระองค์ อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮ์ได้สั่งให้บรรดาศาสนทูตเหล่านั้นเผยแพร่สารแห่งอัลลอฮ์ในสังคมมนุษย์ ซึ่งจะไม่เป็นข้ออ้าง

สำหรับมนุษย์ต่อไปอีกแล้วหลังจากการมาเยือนของบรรดาศาสนทูตและศาสนทูต เพราะพวกเขาได้ทำหน้าที่ภายใต้ความยินยอมของอัลลอฮ์ ชักชวนมนุษย์ทั้งปวงเพื่อกลับไปสู่หนทางแห่งสวรรค์ ซึ่งสำหรับคนที่ศรัทธาต่อพวกเขาและสารที่พวกเขานำมา ผลตอบแทนนั้นคือสวนสวรรค์ ในทางกลับกันพวกเขาจะกำชับและเตือนคนที่ปฏิเสธพวกเขาและสิ่งที่พวกเขานำมาว่าสำหรับเขาคือความกลัวโอรธของอัลลอฮ์และการลงโทษอย่างสาสมที่สุด” (อัล-อัมบิยาอ์ 25)

อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราจะไม่ส่งบรรดาศาสนทูตอัลลอฮ์มา นอกจากในฐานะ ผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือนเท่านั้น ดังนั้นผู้ใดที่ศรัทธาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ก็ไม่มีความกลัวใดๆแก่พวกเขา และทั้ง พวกเขาก็จะไม่เสียใจ” (อัล-อันอาม 48-49)

และบรรดาศาสนทูตมีจำนวนมากมาย ไม่มีผู้ใดสามารถรับรู้ได้นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ส่งบรรดาศาสนทูตอัลลอฮ์มาก่อนหน้าเจ้า บางคนในหมู่พวกเขามิใช่ที่เราบอกเล่าแก่เจ้า และบางคนในหมู่พวกเขามีผู้ที่เรามิได้บอกเล่าแก่เจ้า” (ฆอฟิร 78)

อิสลามสั่งใช้ให้เราศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตทั้งหลาย พวกเขามาจากกลุ่มมนุษย์เหมือนกัน พวกเขาไม่มีคุณลักษณะพิเศษใดๆ ยกเว้นคุณลักษณะต่างๆของความเป็นมนุษย์เท่านั้น อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเขาปรารถนาที่จะวางแผนร้ายแก่เขา แต่เราได้ทำให้พวกเขาประสบกับความสูญเสียมากยิ่งขึ้น” (อัล-อัมบิยาอ์ 7-8)

อัลลอฮ์ตรัสถึงท่านศาสนทูตมุหัมมัด ความว่า “จงกล่าวเถิดมุหัมมัด “แท้จริง ฉันเป็นเพียงสามัญชนคนหนึ่งเยี่ยงพวกท่าน มีวะหยูแก่ฉัน ว่าแท้จริง พระเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้น ผู้ใดหวังที่จะพบพระผู้เป็นเจ้าของเขา ก็ให้เขาประกอบกิจการงานที่ดี และอย่างตั้งผู้ใดเป็นภาคีในการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเขาเลย” (อัล-กะฮฟ 110)

และทรงตรัสถึงท่านศาสนทูตอีสา ความว่า “อัล-มะสี้ห์ บุตรของมัรยัมนั้น มิใช่ใครอื่น นอกจากเป็นศาสนทูตอัลลอฮ์คนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดาศาสนทูตอัลลอฮ์ก่อนเขาก็ได้ล่องลับไปแล้ว และมารดาของเขานั้นคือหญิงที่มีสัจจะวาจา ซึ่งทั้งสองนั้นรับประทานอาหาร จงดูเถิด (มุหัมมัด)

ว่าอย่างไรเล่าที่เราได้แจกแจงโองการต่างๆ แก่พวกเขา? และจงดูเถิดว่าอย่างไรเล่า พวกเขาจึงถูกหันเหไปได้” (อัล-มาอิดะฮ์ 75)

บรรดาศาสนทูตที่กล่าวมาข้างต้น มิได้มีคุณลักษณะใดๆ เสมอเหมือนกับพระผู้เป็นเจ้า พวกเขาไม่สามารถให้คุณประโยชน์หรือให้โทษใดๆ ได้ ไม่สามารถควบคุมจักรวาลนี้ หรือมีความสามารถเทียบเคียงพระองค์เลย แม้แต่น้อย อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัล-มะสีย์ บุตรของมัรยัมนั้น มิใช่ใครอื่นนอกจากเป็นศาสนทูตอัลลอฮฺคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งบรรดาศาสนทูตอัลลอฮฺก่อนเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว และมารดาของเขานั้นคือหญิงที่มีสัจจะวาจา ซึ่งทั้งสองนั้นรับประทานอาหาร จงดูเถิด (มุหัมมัด) ว่าอย่างไรเล่าที่เราได้แจกแจงโองการต่างๆ แก่พวกเขา? และจงดูเถิดว่าอย่างไรเล่าพวกเขาจึงถูกหันเหไปได้” (อัล-มาอิดะฮ์ 75)

พวกเขาต่างทำหน้าที่ในการเผยแพร่สารแห่งพระผู้เป็นเจ้า พวกเขาคือมนุษย์ที่มีวิทย์ปัญญาและการกระทำที่สมบูรณ์กว่ามนุษย์ทั่วไป อัลลอฮฺทรงปกป้องพวกเขาจากนิสยและการกระทำที่ไม่ดี อาทิ การไปบด การบิดพลิ้ว และความเกียจคร้านในการเผยแพร่สารแห่งพระผู้เป็นเจ้า อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และไม่บังควรแก่ศาสนทูตอัลลอฮฺที่จะนำมาซึ่งสัญญาณ (ปาฏิหาริย์) ใดๆ เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ สำหรับทุกสิ่งอย่างนั้น มีบันทึกไว้แล้ว” (ฮ์-เราะอูด 38)

เราจะต้องศรัทธาต่อพวกเขาทั้งหลายโดยไม่เว้นผู้ใด บุคคลใดที่เลือกศรัทธาเพียงกลุ่มหนึ่งจากจำนวนพวกเขาและละทิ้งคนอื่นๆ ถือว่าเป็นการออกนอกศาสนาและถูกจัดอยู่ในกลุ่มผู้คนที่ปฏิเสธอัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์และต้องการที่จะแยกระหว่างอัลลอฮฺ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์ และกล่าวว่า เราศรัทธาในบางคนและปฏิเสธศรัทธาในบางคน และพวกเขาต้องการที่จะยึดเอาในระหว่างนั้น ซึ่งทางใดทางหนึ่งนั้น” (อัน-นิสาอ์ 150-151)

คัมภีร์อัลกุรอานได้กล่าวถึงนามของบรรดาศาสนทูตทั้งหมด 25 ท่านด้วยกัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และนั่นคือ หลักฐานของเราที่ได้ให้มันแก่อับรอฮีม โดยมีฐานะเหนือกลุ่มชนของเขา เราจะยกขึ้น

หลายชั้น ผู้ที่เราประสงค์ แท้จริงพระเจ้าของเจ้านั้น เป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้ และเราได้ให้เขา ซึ่งอิสหากและยะอูกบ ทั้งหมดนั้นเราได้แนะนำแล้ว และนุหุเราก็อธิแนะนำแล้วแต่ก่อนนั้น และจากลูกหลานของเขานั้น คือดาวิดและสูลัยมาน และอัยยิบและยูซุฟและมุสา และฮารุน และในทำนองนั้นแหละ เราจะตอบแทนแก่ผู้กระทำความชั่วทั้งหลาย และชะกะรียา และยะหยา และอีสา และอิลยาส ทุกคนนั้นอยู่ในหมู่คนดี และอิสรออีล และอัล-ยะสะอ และยูนุส และลูฏ แต่ละคนนั้นเราได้ให้ดีเด่นเหนือกว่าประชาชาติทั้งหลาย” (อัล-อันอาม 83-86)

อัลลอฮฺทรงเอ่ยนามของท่านศาสนทูตอาดัม โดยกล่าว ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺได้ทรงคัดเลือกอาดัมและนุหุ และวงศ์วานของอิบรอฮีม และวงศ์วานของอิมรอน ให้เหนือกว่าประชาชาติทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 33)

และทรงเอ่ยถึงนามของท่านศาสนทูตฮูด ความว่า “และยังอาด (เราได้ส่ง) พี่น้องคนหนึ่งของพวกเขาชื่อฮูด เขากล่าวว่า “โอ้กลุ่มชนของฉันเอ๋ย! พวกท่านจงเคารพอิบาตะฮัลลอฮฺเถิด พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ พวกท่านมิใช่อื่นใดนอกจากเป็นพวกอุปโลกเท่านั้น” (ฮูด 50)

และทรงเอ่ยนามของท่านศาสนทูตศอลิหฺ ความว่า “และยังษะมูด (เราได้ส่ง) พี่น้องคนหนึ่งของพวกเขาชื่อศอลิหฺ เขากล่าวว่า “โอ้กลุ่มชนของฉันเอ๋ย! พวกท่านจงเคารพอิบาตะฮัลลอฮฺเถิด พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์” (ฮูด 61)

อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงท่านศาสนทูตฮุซัยบฺ ความว่า “และยังกลุ่มชนของมัดยัน เราได้ส่งพี่น้องคนหนึ่งของพวกเขาชื่อฮุซัยบฺ เขากล่าวว่า “โอ้กลุ่มชนของฉันเอ๋ย! พวกท่านจงเคารพอิบาตะฮัลลอฮฺเถิด พวกท่านนั้นไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์” (ฮูด 84)

อัลลอฮฺทรงกล่าวถึงท่านศาสนทูตอิดรีสฺ ความว่า “และจงรำลึกถึงเรื่องราวของอิสมาอีล และอิดรีสฺ และซัลกิฟลี แต่ละคนอยู่ในหมู่ผู้ศรัทธา” (อัล-อัมบิยาอ์ 85)

อัลลอฮฺตรัสถึงท่านศาสนทูตท่านสุดท้ายคือมุหัมมัด พร้อมทั้งย้ำว่าท่านคือศาสนทูตคนสุดท้ายในโลกนี้ ไม่มีศาสนทูตคนไหนอีกแล้วหลังจากท่าน

จนถึงวันแห่งสิ้นโลก อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มุหัมมัดมิได้เป็นบิดาผู้ใดในหมู่บุรุษของพวกเขาเจ้า แต่เป็น ศาสนทูตอัลลอฮ์ของอัลลอฮ์ และคนสุดท้ายแห่งบรรดานะบี” (อัล-อะหฺซาบ 40)

“พึงรู้เถิดว่า ศาสนาของท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือเป็นศาสนาที่มาสานต่อถัดจากศาสนาอื่นที่ผ่านมา และเป็นศาสนาที่มาท้ายสุดไม่มีศาสนาอื่นอีกแล้วที่พระเจ้ายอมรับนอกเหนือจากอิสลาม ฉะนั้นอิสลามเท่านั้นคือศาสนาที่เที่ยงแท้และสมบูรณ์ที่จำต้องยึดถือตลอดจนถึงวันปรโลก”

ในบรรดาศาสนาทูตที่กล่าวมานั้น มีห้าท่านที่ได้ชื่อว่า อุลิล อัหฺมี กล่าวคือ ท่านเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นศาสนทูตที่เข้มแข็งที่สุดในการแบกภาระหน้าที่การเผยแพร่อิสลามให้กับมนุษย์ทั้งมวล และมีความอดทนที่เหนือกว่า ซึ่งห้าท่านนี้ได้แก่

1. ท่านศาสนทูตนูหฺ ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน
2. ท่านศาสนทูตอิบรอฮีม ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน
3. ท่านศาสนทูตมุসা ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน
4. ท่านศาสนทูตอีสา ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน
5. ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน

อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงรำลึกถึงขณะที่เราได้เอาคำมั่นสัญญาของพวกเขาจากบรรดานะบี และจากเจ้าและจากนูหฺ และอิบรอฮีม และมุসাและอีสา อิบน์มรยัม” (อัล-อะหฺซาบ 7)

บทเรียนที่ได้จากการศรัทธาต่อบรรดาท่านศาสนทูตมีดังนี้

- รับรู้ถึงความเมตตาและความรักใคร่ของอัลลอฮ์ที่มีต่อปวงบ่าว ซึ่งพระองค์ได้ส่งบรรดาศาสนทูตมายังปวงบ่าว เพื่อทำการเผยแพร่อิสลามแห่งพระองค์ และพวกเขาคือแบบอย่างที่ดีแก่บ่าวทั้งหลายในด้านการเผยแพร่อิสลามจากอัลลอฮ์

- จำแนกบรรดาผู้ศรัทธาที่มีสัจจะออกจากปวงชนอื่น เพราะถ้าใครที่ศรัทธาต่อศาสนทูตท่านใด เขาย่อมศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตท่านอื่นๆด้วย ซึ่งทั้งหมดนั้นล้วนถูกกล่าวมาแล้วในบรรดาคัมภีร์ของพวกเขา

● ได้ผลบุญจากอัลลอฮ์อย่างมหาศาล เพราะใครที่ศรัทธาต่อศาสนาทูตของพระองค์ ตลอดจนคำสั่งสอนที่ได้นำมา เขาจะได้รับผลบุญเป็นสองเท่า

ประกาศที่ 5 การศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ (วันปรโลก)

คือ การเชื่อมั่นว่าชีวิตบนโลกนี้มีวันอันจบสิ้นและล่มสลาย อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ทุกสิ่งที่อยู่บนแผ่นดินย่อมแตกดับ และพระพักตร์ของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่” (อิร-เราะฮฺมาน 26-27)

เมื่อใดที่อัลลอฮ์ประสงค์ให้โลกสูญหาย พระองค์จะทรงบัญชาให้เทวทูตที่ชื่ออิสรอฟีลเป่าสังข์ครั้งแรก มนุษย์ในโลกจะเผชิญกับความตาย แล้วพระองค์จะทรงบัญชาให้อิสรอฟีลเป่าสังข์ครั้งที่สอง มนุษย์ทุกคนจะฟื้นชีพ และลุกขึ้นมาจากหลุมฝังศพในทันที พวกเขาจะมีชีวิตใหม่และร่างมนุษย์จากทั่วทุกแห่งบนแผ่นดินนี้จะถูกรวบรวมขึ้นมาอีกครั้ง นับตั้งแต่ชนรุ่นก่อนสมัยท่านศาสนทูตอาดัม (มนุษย์คนแรกที่อัลลอฮ์สร้าง) อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และสิ่งที่ได้ถูกเป่าขึ้น แล้วบรรดาผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินจะล้มลงตาย เว้นแต่ผู้ที่อัลลอฮ์ประสงค์ แล้วสิ่งที่ได้ถูกเป่าขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วพวกเขาก็ลุกขึ้นยืนมอดดู” (อิซ-ซุมร์ 68)

การศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์จะต้องครอบคลุมไปถึงการศรัทธาต่อทุกเรื่องราวที่อัลลอฮ์ทรงชี้แจงให้เราทราบในคัมภีร์ของพระองค์ และเรื่องราวของท่านศาสนทูตมุหัมมัด (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) หลังจากที่ท่านเสียชีวิต เรื่องดังกล่าวเช่น

1. การศรัทธาต่อการมีชีวิตใหม่อีกครั้งในโลกบารซัค หมายถึง ช่วงระยะเวลาระหว่างหลังความตายของมนุษย์กับวันกิยามะฮ์ (วันปรโลก) ซึ่งในช่วงนั้นบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์จะได้รับความกรุณาจากอัลลอฮ์ให้มีชีวิตอย่างสุขสบาย ส่วนบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาจะอยู่อย่างคับแคบ ทุกข์ยาก และได้รับการลงโทษตลอดกาล อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮ์ได้ทรงคุ้มครองเขาให้พ้นจากความชั่วทั้งหลายที่พวกเขาวางแผนไว้ และการลงโทษที่ชั่วช้าก็จะห้อมล้อมบริวารของไฟรเอาน ไฟรนั้นพวกเขาจะถูกนำมาให้เห็นทั้งในยามเช้า และยามเย็น และวันกิยามะฮ์นั้น จะมี

เสียงกล่าวว่า จะให้บริวารของฟิโรเอานเข้าไปรับการลงโทษอันสาหัสยิ่ง”
(ฉอфир 45-46)

2. การศรัทธาต่อวันแห่งการฟื้นคืนชีพและกลับไปสู่อัลลอฮ์ หมายถึงวันที่อัลลอฮ์ทรงให้ปวงบ่าวได้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งในลักษณะที่พวกเขาไม่สวมใส่ร่องเท้า เปลือยร่าง อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธากล่าวอ้างว่าพวกเขาจะไม่ถูกให้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก จงกล่าวเถิดมุหัมมัด หาเป็นเช่นนั้นไม่! ขอสาบานต่อพระเจ้าของข้าพระองค์ พวกท่านจะถูกให้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกอย่างแน่นอน แล้วพวกท่านจะได้รับแจ้งตามที่พวกท่านได้ประกอบกรรมไว้ และนั่นเป็นการง่ายดายสำหรับอัลลอฮ์” (อัต-ตะฮอทุน 7)

เนื่องจากว่ามนุษย์มักปฏิเสธในเรื่องการฟื้นคืนชีพและการกลับไปสู่อัลลอฮ์หลังความตาย พระองค์จึงทรงชี้แจงความจริงเหล่านั้นในคัมภีร์อัลกุรอานอย่างละเอียด พร้อมทั้งได้ตอบข้อสงสัยของบรรดาผู้ปฏิเสธทั้งหลาย ตัวอย่างเช่น

- ขวนให้สำนึกถึงคุณค่าของการปรับปรุงที่ดินที่ถูกปล่อยละเลยไปแล้ว อัลลอฮ์ทรงทำให้มันกลายเป็นดินที่สามารถออกพืชผลได้ อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเจ้าจะเห็นแผ่นดินแห้งแล้ง ครั้นเมื่อเราได้หล่นน้ำฝนลงมาบนมัน มันก็จะเคลื่อนไหวขยายตัวและพองตัวและงอกเงยออกมาเป็นพืช ทุกอย่างเป็นคู่ๆ ดูสวยงาม นั่นก็เพราะว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นพระองค์คือผู้ทรงสัจจะ และแท้จริงพระองค์ทรงให้ผู้ตายมีชีวิตขึ้น และแท้จริงพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง และแท้จริงวันอาสานจะมาถึงอย่างแน่นอน ปราศจากข้อสงสัยในมัน และแท้จริงอัลลอฮ์จะทรงให้ผู้ที่อยู่ในสุสานฟื้นคืนชีพขึ้นมา” (อัล-หัจญ์ 5-7)

- ขวนให้สำนึกถึงยามที่มนุษย์นอนหลับและตื่นขึ้นมาใหม่ ซึ่งจุดตั้งการมีชีวิตใหม่อีกครั้งหลังจากที่ตายไป เพราะการนอนหลับคือการตายชั่วคราว อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮ์ทรงปลิดชีวิตในยามตายของมันและมัน (ชีวิต) จะยังไม่ตาย ในยามนอนหลับของมัน พระองค์จะทรงปลิดชีวิตที่พระองค์ทรงกำหนดความตายให้แก่นมัน และพระองค์ทรงยิดชีวิตอื่นไปจนถึงเวลาที่ถูกกำหนดไว้ แท้จริงในการนั้นแน่นอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ใคร่ครวญ” (อัล-ซุมร 42)

● ชวนให้รำลึกถึงความเป็นมาของมนุษย์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์ อัลกุรอาน ความว่า “และเขาได้ยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบแก่เรา และเขาได้ลิ้มต้นกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า “ใครเล่าจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้นมาอีก ในเมื่อมันเป็นผุยผงไปแล้ว จงกล่าวเถิดมูหัมมัด “พระผู้ทรงให้กำเนิดมันครั้งแรกนั้น ย่อมจะทรงให้มันมีชีวิตขึ้นมาอีก และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้การบังเกิดทุกสิ่ง” (ยาสีน 78-79)

3. การศรัทธาต่อวันแห่งการชุมนุมและการเปิดเผยการงานที่ได้กระทำมา ซึ่งในวันนั้นอัลลอฮฺจะทรงให้ทุกสรรพสิ่งมารวมตัวกันเพื่อทำการตัดสิน และทรงเปิดเผยการงานของเขา อัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และ (จงรำลึก) วันที่เราให้เทือกเขาเคลื่อนย้ายไป และเจ้าจะเห็นแผ่นดินราบเรียบและเราจะชุมนุมพวกเขา ดังนั้น เราจะไม่ให้ผู้ใดออกไปจากพวกเขาเลย และพวกเขาจะถูกนำมารวมเป็นแถวต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า โดยแน่นอน พวกเจ้าจะถูกนำมายังเราดังที่เราให้บังเกิดพวกเจ้าในครั้งแรก แต่พวกเจ้าอ้างว่าเราไม่ได้กำหนดเวลาสำหรับพวกเจ้า” (อัล-กะฮฟ 47-48)

4. การศรัทธาต่อวันที่อยู่ร่างกายจะเอ่ยปากเป็นสักขีพยานได้ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จนกระทั่งเมื่อพวกเขามาถึงนรกหูของพวกเขา และตาของพวกเขา และผิวหนังของพวกเขา ก็จะเป็นพยานคัดค้าน พวกเขาตามทีพวกเขาได้กระทำไว้ และพวกเขากล่าวแก่ผิวหนังของพวกเขาว่า ทำไมพวกเจ้าจึงเป็นพยานคัดค้านแก่เราล่ะ? พวกมันกล่าวว่า อัลลอฮฺทรงให้เราพูด ซึ่งพระองค์ทรงให้รู้ทุกสิ่งที่พูด และพระองค์ทรงสร้างพวกเจ้าเป็นครั้งแรก และยังพระองค์เท่านั้นที่พวกเจ้าจะถูกนำกลับไป และพวกเจ้าก็ไม่เคยปิดบัง (การทำความชั่ว) ว่าหูของพวกเขา เจ้า และตาของพวกเขา และผิวหนังของพวกเขา จะเป็นพยานคัดค้านพวกเจ้า แต่พวกเจ้านึกคิดว่าอัลลอฮฺไม่ทรงรอบรู้ส่วนมากในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (ฟุศสิลัต 20-22)

5. การศรัทธาต่อการสอบสวน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงยับยั้งพวกเขาไว้ เพราะพวกเขาจะต้องถูกสอบสวน (จะมีเสียงถามขึ้นว่า) “เกิดอะไรขึ้นแก่พวกเจ้า ทำไมจึงไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” แต่ว่าพวกเขาในวันนั้น เป็นผู้ยอมจำนนโดยสิ้นเชิง” (อัศ-ศ็อฟฟาต 24-26)

6. การศรัทธาต่อวันที่ต้องข้ามสะพานในนรก อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และไม่มีผู้ใดในหมู่พวกเจ้า นอกจากจะเป็นผู้ผ่านเข้าไปในมัน มันเป็นสิ่งที่กำหนดไว้แน่นอนแล้วสำหรับพระเจ้าของเจ้า แล้วเราจะให้บรรดาผู้ยำเกรงรอดพ้นแล้วเราจะปล่อยให้บรรดาผู้อธรรมคุกเข่าอยู่ในนั้น” (มรยัม 71-72)

7. การศรัทธาต่อวันแห่งการชั่งน้ำหนักของการทำงานที่กระทำไว้ ซึ่งผลตอบแทนที่ดีจะประสบแก่บรรดาผู้ประกอบคุณงามความดี เป็นสิ่งตอบแทนที่พวกเขาศรัทธาและปฏิบัติตามบรรดาศาสนทูตอัลลอฮฺของพวกเขา และการลงโทษจะประสบแก่บรรดาผู้ที่ทำความผิดหรือปฏิเสธ และทรยศต่อบรรดาศาสนทูตของพวกเขา อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราตั้งตราขู่ว่าที่เที่ยงธรรมสำหรับวันกิยามะฮฺ ดังนั้นจะไม่มีชีวิตใดถูกอธรรมแต่อย่างใดเลย และแม้ว่ามันเป็นเพียงน้ำหนักเท่าเมล็ดพืชเล็ก เราก็จะนำมันมาแสดง และเป็นการพอเพียงแล้วสำหรับเราที่เป็นผู้ชำระสอบสวน” (อัล-อัมบิยาอ์ 47)

8. การศรัทธาต่อวันแห่งการแสดงสมุดบันทึกความดี-ความชั่ว อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ส่วนผู้ที่ถูกยื่นบันทึกของเขาให้ทางเบื้องขวาของเขา เขาก็จะถูกชำระสอบสวนอย่างง่ายดาย และเขาจะกลับไปยังครอบครัวของเขาด้วยความดีใจ และส่วนผู้ที่ถูกยื่นบันทึกของเขาให้ทางเบื้องหลังของเขา แล้วเขาก็จะร้องเรียกหาความหายนะ และเขาจะเข้าไปในเปลวเพลิง” (อัล-อินชิรอ์ก 7-12)

9. การศรัทธาต่อวันแห่งการตอบแทนคือสวนสวรรค์และนรก สำหรับการมีชีวิตที่ถาวรช่วงนิรันดร์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่อะฮฺลุลกิตาบและบุชญาเวร็ดนั้นจะอยู่ในนรกญะฮันนัม พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นมนุษย์ที่ชั่วช้ายิ่ง แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบความดีทั้งหลาย คนเหล่านั้น พวกเขาเป็นมนุษย์ที่ดียิ่ง การตอบแทนของพวกเขา ณ ที่พระเจ้าของพวกเขา คือสวนสวรรค์หลากหลายอันสถาพร ณ เบื้องล่างของมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล อัลลอฮฺทรงปิติต่อพวกเขา และพวกเขาก็ยินดีในพระองค์ นั่นคือสำหรับผู้ที่ถูกกล่าวแก่พระเจ้าของพวกเขา” (อัล-บักยียะฮฺ 6-8)

10. การศรัทธาต่อการนัดพบที่สาวภู (สระน้ำ) และการขอชะฟาอะฮ์ (การขอไถ่โทษ) และอื่นๆตามที่ท่านศาสนทูตได้กล่าวไว้

บทเรียนที่ได้จากการศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ (วันปรโลก)

- เตรียมพร้อมเพื่อวันดังกล่าวโดยหมั่นทำความดีอย่างสม่ำเสมอ แข่งขันกันทำความดีโดยหวังผลตอบแทนและผลบุญ หลีกห่างจากการกระทำความบาป เพราะหวาดกลัวโทษของอัลลอฮ์ในวันนั้น
- เพื่อมอบให้แก่บรรดาผู้ศรัทธาสำหรับสิ่งที่เขาขาดไปในโลกนี้ ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่ดีที่เขาได้หวังไว้ในวันปรโลก
- เป็นการจำแนกระหว่างผู้ที่ศรัทธากับผู้ไม่ศรัทธา

ประการที่ 6 การศรัทธาต่อเกาะฏอ์ละเกาะดร์ (ชะตากรรมและสัดส่วนที่พระเจ้ากำหนด)

คือการศรัทธาว่าอัลลอฮ์เท่านั้นผู้ทรงรอบรู้ทุกอย่างแห่งนิจันรันดร์ ก่อนที่สิ่งนั้นจะถูกสร้างเสียอีก หรือสิ่งที่เป็นไปในอนาคต และอัลลอฮ์ทรงสร้างสิ่งเหล่านั้นมาตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงทุกสิ่งนั้น เราสร้างมันตามสัดส่วน” (อัล-เกาะมัร 49)

ฉะนั้นทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นมาแล้ว กำลังดำเนินอยู่ หรือ กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ทั้งหมดนั้นอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ แล้วอัลลอฮ์ทรงทำให้มันเกิดขึ้นตามความประสงค์และตามสัดส่วนที่พระองค์ทรงกำหนดไว้

ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า : “ความศรัทธาของบ่าวจะไม่สมบูรณ์ นอกจากบ่าวจะศรัทธาต่อเกาะดร์ ทั้งในเรื่องที่ดีและร้าย และรู้ว่า สิ่งใดที่อัลลอฮ์ประสงค์ให้มันประสบกับตัวเขา สิ่งนั้นย่อมเกิดขึ้นและเขาไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ไม่ประสงค์ให้มันเกิดขึ้นกับตัวเขา สิ่งนั้นไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นกับตัวเขาได้” (สุนัน ตีรมิซีย 4/451 ลำดับที่ 2144)

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ได้หมายความว่า มันขัดกับความพยายามหรือ การกระทำของเรา ตัวอย่างง่ายๆคือ ใครที่ต้องการสืบพันธุ์เขาจำเป็นต้องหาแนวทางปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นก็คือ การแต่งงาน แต่ทั้งนี้ ให้เข้าใจว่า วิธีการที่เขาเลือกทำนั้นอาจบรรลุผลคือการได้ลูกหลานหรือ อาจจะไม่บรรลุผลก็เป็นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ฉะนั้น

แนวทางหรือวิธีการที่เราเลือกนั้น มิใช่ปัจจัยหลักที่ทำให้เราบรรลุผลอย่างแท้จริง นอกจากความประสงค์ของอัลลอฮ์ที่จะทรงให้มันเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าวิธีการที่เราเลือกทำและพยายามได้อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎชะตากรรมของอัลลอฮ์ผู้สูงส่ง ด้วยเหตุนี้เองท่านศาสนทูตมุหัมมัดจึงได้ตอบคำถามของบรรดาสาวกของท่าน ที่ถามว่า “ท่านคิดอย่างไรกับตัวยาและโรคยะฮ (เวทมนตร์คาถา) ที่เรานำมาใช้ในการบำบัดโรคป่วยไข้ มันช่วยระงับกฎชะตากรรมแห่งพระเจ้าหรือไม่? ท่านศาสนทูตตอบว่า “ใช่ สิ่งเหล่านั้นก็คือส่วนหนึ่งของเกาะดร์ของอัลลอฮ์นั่นเอง” (มุส-ตัจร็อกอะลัคเคาะฮียัยน์ 4/221 ลำดับที่ 7431)

ความหิว ความกระหายน้ำ ความหนาวเหน็บคือส่วนหนึ่งของเกาะดร์ของอัลลอฮ์ ซึ่งมนุษย์ก็พยายามแก้ความหิวด้วยวิธีการกิน แก้กระหายน้ำด้วยการดื่มน้ำ แก้หนาวด้วยการหาที่อบอุ่น กล่าวคือพวกเขาจะหุ่เมเพื่อแก้ปัญหาสิ่งต่างๆเหล่านี้ โดยเป็นไปตามสัดส่วนของอาหาร เครื่องดื่ม และความอบอุ่น ไม่เกินกว่าที่โชคชะตาได้กำหนดไว้อย่างแน่นอน กล่าวคือ พวกเขาจะสรรหาสิ่งต่างๆ เท่าสัดส่วนที่ได้ถูกกำหนดไว้

บทเรียนที่ได้จากการศรัทธาต่อเกาะฎอ์และเกาะดร์

1. ความพึงพอใจกับสิ่งที่ได้ตามสัดส่วนที่ถูกกำหนดไว้ ทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจและสงบ ไม่วิตกกังวลกับเรื่องที่ผ่านมาผ่านไป และเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้วว่าความรู้สึกกังวลรวมถึงจิตใจที่ไม่สงบ คือที่มาของโรคภัยต่างๆ ซึ่งส่งผลร้ายต่อสุขภาพร่างกาย และสร้างความบกพร่องทางด้านความศรัทธาต่อเกาะฎอ์และเกาะดร์ ดังที่อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ไม่มีเคราะห์กรรมอันใดเกิดขึ้นในแผ่นดินนี้ และไม่มีแม้แต่ในตัวของพวกเขาเอง เว้นแต่ได้มีไว้ในบันทึกก่อนที่เราจะบังเกิดมันขึ้นมา แท้จริงนั่นมันเป็นการง่ายสำหรับอัลลอฮ์ เพื่อพวกเขาจะได้ไม่ต้องเสียใจต่อสิ่งที่ได้สูญเสียไปจากพวกเขาและไม่ตีใจต่อสิ่งที่พระองค์ทรงประทานแก่พวกเขา และอัลลอฮ์มีทรงชอบทุกผู้หยิ่งจองหอง และผู้คุยโวโอ้อวด” (อัล-หะดีด 22-23)

2. ชักชวนให้เรียนรู้และค้นคว้าหลายๆสิ่งซึ่งอัลลอฮ์ทรงประทานให้แก่เราในโลกนี้ การที่มนุษย์ประสบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คาดคิด เช่น

ความเจ็บป่วย ถือว่าเป็นเกาะด้อยอย่างหนึ่งซึ่งส่งเสริมให้เราคว้าวหาแนวทางรักษามันในขอบเขตและปริมาณของเกาะด้อย

3. สร้างความสบายใจกับมนุษย์เมื่อได้ประสบกับเคราะห์กรรมบางอย่างในโลกนี้ เช่น การขาดทุนด้านธุรกิจส่วนตัว แน่นนอนการขาดทุนถือว่าการประสบเคราะห์กรรม และถ้าเรามีความรู้สึกกังวลใจหรือทุกข์ใจกับมัน เคราะห์กรรมก็จะเพิ่มเป็นสองเท่า คือเคราะห์กรรมจากการขาดทุน และเคราะห์กรรมจากความรู้สึกกังวลทำให้เกิดความทุกข์ตลอดเวลา ฉะนั้นถ้าใครศรัทธาต่อเกาะภู่อและเกาะด้อย ความทุกข์ความกังวลเนื่องจากการขาดทุนก็จะหมดไป เพราะเขารู้ได้ว่าเรื่องเหล่านี้ คือสิ่งที่ได้ถูกกำหนดให้เกิดขึ้นกับตัวเขา โดยที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ท่านศาสนทูตมุหัมมัดได้กล่าว ความว่า : “ผู้ศรัทธาที่เข้มแข็งดีกว่าและเป็นที่โปรดปรานของอัลลอฮ์มากกว่าผู้ศรัทธาที่อ่อนแอ ทั้งสองอย่างมีส่วนดี จงทุ่มเททำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตัวเจ้า และขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ด้วย อย่าท้อแท้เป็นอันขาด และเมื่อใดที่เจ้าประสบภัยหรือเคราะห์ร้ายจงอย่าได้กล่าวว่า ถ้าฉันทำแบบนี้ น่าจะเกิดแบบนี้หรือแบบนั้น ทว่าจงกล่าวว่า ปีนเกาะด้อยของอัลลอฮ์ที่ได้กำหนดไว้ให้กับฉัน อะไรที่พระองค์ประสงค์ย่อมเกิดขึ้นแน่นอน แท้จริงแล้ว การกล่าวว่า “ถ้า...หากว่า...” เป็นการเปิดช่องทางให้ชัยฏอน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/2052 ลำดับที่ 2664)

“การศรัทธาต่อเกาะด้อยไม่ได้หมายความว่าความเข้าใจของบางคนที่ว่าเชื่อมั่นแบบไม่ต้องทุ่มเทและละทิ้งการแสวงหาแนวทาง การปฏิบัติในเชิงที่ว่านี้ เป็นสิ่งที่ต้องห้ามในอิสลาม ท่านศาสนทูตมุหัมมัดได้ตอบคำถามของบางคนที่ถามท่านว่า ถ้าเช่นนั้นฉันจะปล่อยอุฐของฉันแล้วเชื่อมั่นและวางใจอัลลอฮ์ กระนั้นหรือ? ท่านตอบว่า “ผูกมันไว้ให้ดีแล้วจึงเชื่อมั่นอัลลอฮ์” (เศาะฮี้หฺ อิบน์ อิบบาน 2/510 เลขที่ 731)

หลักการอิสลาม

การแสดงความภักดีต่อเอกองค์อัลลอฮ์ด้านวาจาและการกระทำ คือสิ่งที่เรียกว่า อركانุลอิสลาม (หลักการอิสลาม)

คือหลักสำคัญที่แสดงถึงฐานะความเป็นอยู่ของผู้เป็นบ่าวในอิสลาม หลักการอิสลามที่ว่านี้ หมายถึงหลักการปฏิบัติ (คือการแสดงออกถึงการยอมจำนนต่ออัลลอฮ์ โดยปฏิบัติในหลายๆประการต่อไปนี้) ประกอบด้วย

หลักการทางวาจา คือ การกล่าวสองคำปฎิญาณตนที่เรียกว่า “อัสชะฮาดะฮฺ” และหลักการด้านการปฏิบัติตามด้วยอวัยวะร่างกาย คือการกระทำละหมาดและการถือศีลอด และบางหลักการจะเกี่ยวข้องกับการออกทรัพย์สินเงินทอง คือการจ่ายซะกาต (บริจาคทานให้กับคนยากไร้ตามข้อบังคับในอิสลาม) และบางหลักการจะเกี่ยวกับการฟุ่มเฟือยพลั้งกายและทรัพย์สินเงินทองกัน คือการประกอบพิธีหัจญ์

การสั่งใช้ให้ผู้นับถืออิสลามกระทำตามหลักการปฏิบัติดังกล่าว ไม่ใช่เป็นการชักชวนในเชิงรูปธรรมเท่านั้น ทว่าเป็นการขัดเขลาสภาพจิตใจพวกเขาให้สะอาดบริสุทธิ์ ฉะนั้นพึงเข้าใจว่า อิสลามต้องการให้หลักการปฏิบัติดังกล่าวนี้เป็นหนทางหนึ่งเพื่อปรับปรุงพัฒนาบุคคลและสังคม อัลลอฮฺทรงตรัสเกี่ยวกับการละหมาด ในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “เจ้าจงอ่านสิ่งที่ถูกวะฮีย์ (ประทาน) แก่เจ้าจากคัมภีร์และจงดำรงการละหมาด (เพราะ) แท้จริงการละหมาดนั้นจะยับยั้งการทำความลามกและความชั่ว และการรำลึกถึงอัลลอฮฺนั้นยิ่งใหญ่มาก และอัลลอฮฺทรงรอบรู้สิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-อังกะบูต 45)

อัลลอฮฺทรงตรัส เกี่ยวกับการออกซะกาต ความว่า “(มุหัมมัด) เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สมบัติของพวกเขาเป็นทาน เพื่อให้พวกเขาบริสุทธิ์ และล้างมลทินของพวกเขาด้วยส่วนตัวที่เป็นทานนั้น และเจ้าจงขอพรให้แก่พวกเขาเถิด เพราะแท้จริงการขอพรของพวกเขาเจ้านั้น ทำให้เกิดความสุขให้แก่พวกเขา และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้” (อัต-เตาเบฮฺ 103)

และพระองค์ทรงตรัสเกี่ยวกับการถือศีลอด ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! การถือศีลอดนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้ถูกกำหนดแก่บรรดาชนก่อนหน้าพวกเจ้ามาแล้ว เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 183)

การถือศีลอดถือได้ว่าเป็นการฝึกหัดความอดทนของเราต่อต้นเหตุและความต้องการของจิตใจ ท่านศาสนทูตได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “ใครที่ไม่ละทิ้งการพูดปดหรือยัดเอาเงินมาใช้ เป็นการโกงเขลา (ในขณะที่ถือศีลอด)

อัลลอฮฺมิได้พอพระทัยใดๆ จากการที่เขาละอาหารหรือเครื่องดื่มอีกแล้ว”
(เศาะฮีหฺ บุคอรียฺ 5/2251 เลขที่ 5710)

อัลลอฮฺทรงตรัสเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์ ความว่า “(เวลา) การทำหัจญ์นั้นมีหลายเดือนอันเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ใดที่ได้ให้การทำหัจญ์จำเป็นแก่เขาในเดือนเหล่านั้น แล้ว ก็ต้องไม่มีการสมสู่ และไม่มีการละเมิด และไม่มีการวิวาทใดๆ ใน (เวลา) การทำหัจญ์ และความดีใดๆ ที่พวกเจ้ากระทำนั้น อัลลอฮฺทรงรู้ดี และพวกเจ้าจงเตรียมเสบียงเถิด แท้จริงเสบียงที่ดีที่สุดนั้นคือความยำเกรง และพวกเจ้าจงยำเกรงข้าเถิด โอ้ผู้มีปัญญาทั้งหลาย!” (อัล-ปะกะเราะเราะฮฺ 197)

หลักการปฏิบัติเพื่อการภักดีต่ออัลลอฮฺมีส่วนในการเสริมสร้างมารยาทอันสูงส่ง หลักการดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

หลักการปฏิบัติข้อที่ 1 การกล่าวสองคำปฏิญาณตน

คือ การกล่าวว่า

أشهد أن لا إله إلا الله

อ่านว่า ชะฮาดะตุ อัน ลา อิลลาฮะ อิลลัลลอฮฺ

หมายถึง ฉันขอปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าองค์ใดนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น

أشهد أن محمداً عبد الله ورسوله

อ่านว่า ชะฮาดะตุ อันนะ มุหัมมะดัน अबดุลลอฮิ วะ เราะสูลุฮฺ

หมายถึง การปฏิญาณตนว่า ท่านมุหัมมัด คือบ่าวและศาสนทูตของอัลลอฮฺ

ความหมายของ “أشهد أن لا إله إلا الله” (ลา อิลลาฮะ อิลลัลลอฮฺ)

นี่คือคำที่แสดงความเป็นเอกะของพระองค์อัลลอฮฺ ด้วยจุดประสงค์นี้เอง ทุกสรรพสิ่งจึงถูกสร้างขึ้น และด้วยเป้าหมายนี้เอง สวรรค์-นรกจึงถูกสร้างขึ้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และข้ามิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า” (อัล-ซารียาต 56)

“คำนี้เป็นแก่นแท้ของบรรดาศาสนทูตอัลลอฮ์ ในการเผยแพรศาสนาอิสลาม นับตั้งแต่สมัยท่านศาสนทูตนูหจนถึงสมัยศาสนทูตองค์ท้ายสุดคือ มุหัมมัด (ขอความสันติจงมีแต่ท่าน)”

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราได้ส่งศาสนทูตอัลลอฮฺคนใดก่อนหน้าเจ้านอกจากเราได้วะหฺยู (ประทานโองการของข้า) แก่เขาว่า “แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากข้า ดังนั้นพวกเจ้าจงเคารพภักดีต่อข้า” (อัล-อัมบิยาห์ 25)

ความหมายของคำปฏิญาณนี้ อธิบายได้ดังนี้

1. ไม่มีพระเจ้าในจักรวาลนี้นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น
2. สิทธิในการควบคุมและบริหารคืออัลลอฮฺเท่านั้น
3. ไม่มีพระเจ้าที่สมควรแก่การภักดีนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น
4. อัลลอฮฺทรงมีคุณลักษณะที่สมบูรณ์ที่สุด บริสุทธิ์จากความบกพร่องทั้งหมด

ความจำเป็นของคำว่า “الله لا اله الا هو” (ลา อิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ)

1. การรับรู้ว่าสิ่งบูชาทั้งหมดนอกเหนืออัลลอฮฺถือว่าโมฆะ กล่าวคือไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่สมควรแก่การเคารพบูชา นอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น พระองค์คือพระเจ้าผู้ทรงสิทธิ์สำหรับการภักดีทั้งหมด เริ่มจากการละหมาด การวิงวอนขอ การเชือดสัตว์ และการสัจญ์หรือการสาบานตน เป็นต้น ผู้อื่นไม่มีสิทธิในสิ่งนี้ ถึงแม้เขาผู้นั้นจะเป็นถึงศาสนทูตหรือเทวทูตของอัลลอฮฺก็ตาม ผู้ใดมอบการกระทำเหล่านี้ให้กับคนอื่นนอกเหนือจากอัลลอฮฺ พร้อมทั้งยกย่องและแสดงการภักดีต่อมัน ถือว่าตกเป็นกุฟรฺ (ผู้ปฏิเสธศาสนา) ซึ่งขัดกับคำปฏิญาณตนในข้อนี้

2. มีการเชื่อมั่นที่แน่นแฟ้นแบบไม่ต้องสงสัยและลังเลในหลักการนี้ อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้นคือบรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อสิ่งที่ตนรักด้วยทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮฺ ชนเหล่านั้นแหละคือบรรดาผู้สัตย์จริง” (อัล-หุญรอต 15)

3. ยอมรับตามหลักการนี้และไม่ปฏิเสธ อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้น เมื่อได้มีการกล่าวแก่พวกเขาว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ พวกเขาก็หึงผยอง” (อิศ-ศอฟฟาต 35)

4. ปฏิบัติตามหลักการนี้พร้อมการน้อมรับที่ดี และปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ ละทิ้งสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และผู้ใดยอมมอบน้อมใบหน้าของเขายังอัลลอฮฺ โดยที่เขาเป็นผู้กระทำความดี แน่نونเขาได้ยึดหวงอันมั่นคงไว้แล้ว และบั้นปลายของกิจการทั้งหลายย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ” (ลูกมาน 22)

5. การเชื่อมั่นในหลักการนี้ด้วยความสัจจะ อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พวกเขากล่าวด้วยลิ้นของพวกเขา โดยไม่มีอะไรในหัวใจของพวกเขา” (อัล-ฟَتْห 11)

6. การแสดงการภักดีต่ออัลลอฮฺเพียงผู้เดียวด้วยความบริสุทธิ์ใจ อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาดและจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม” (อัล-บะยยินะฮฺ 5)

7. รักอัลลอฮฺ ศาสนาทูต และบรรดาผู้ซึ่งพระองค์ทรงรัก และบ่าวผู้ภักดีทั้งหลาย และเกลียดชังคนที่ต่อต้านอัลลอฮฺและบรรดาศาสนทูตของพระองค์ และยึดเอาความรักต่อพระองค์และศาสนทูตของพระองค์เป็นอันดับแรก ถึงแม้มันจะขัดกับความรูสึกส่วนตัวก็ตาม อัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเจ้า และบรรดาลูกๆของพวกเจ้า และบรรดาพี่น้องของพวกเจ้า และบรรดาครอบครัวของพวกเจ้า และบรรดาญาติของพวกเจ้า และบรรดาทรัพย์สินสมบัติที่พวกเจ้าแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเจ้ากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเจ้าพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเจ้ายิ่งกว่าอัลลอฮฺ และ ศาสนทูตของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร้ ก็จงรอคอยกันเถิด จนกว่าอัลลอฮฺจะทรงนำมาซึ่งกำลังของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด” (อัต-เตาบะฮฺ 24)

นอกจากนี้ ต้องเชื่อมั่นว่า สิทธิในการออกบทบัญญัติด้านหลักการปฏิบัติเพื่อการรักดีและการจัดระเบียบการเป็นอยู่ในระดับบุคคลและสังคมเป็นของอัลลอฮ์เท่านั้น เช่นเดียวกันการอนุมัติและการห้ามสิ่งใดคือสิทธิของพระองค์เท่านั้นเช่นกัน และเรื่องเหล่านี้ถูกอธิบายอย่างชัดเจนผ่านท่านศาสนทูตของพระองค์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ศาสนทูตของพระองค์ยึดมาได้จากชาวเมือง (พวกกุฟฟาร) เป็นสิทธิของอัลลอฮ์และศาสนทูตอัลลอฮ์ และญาติสนิท และเด็กกำพร้าและผู้ขัดสนและผู้เดินทาง เพื่อมันจะมีได้หมุนเวียนอยู่ในระหว่างผู้มั่งมีของพวกเขาเท่านั้น และอันใดที่ท่านได้ห้ามพวกเขา ก็จงละเว้นเสีย พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ” (อัล-หัจร 7)

ความหมายของคำว่า “شهادة أن محمدًا عبد الله ورسوله” (ชะฮาดะตุอันนะ มุหัมมัดัน अबดุลลอฮี วะ เราะสุลูลิฮ)

หมายถึง การปฏิญาณตนว่า ท่านมุหัมมัดคือบ่าวและศาสนทูตของอัลลอฮ์

- แสดงการจงรักภักดีต่อคำบัญชาของท่านศาสนทูต และเชื่อมั่นในสิ่งที่ท่านบอก และหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ท่านห้ามปราม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ใดเชื่อฟังศาสนทูตอัลลอฮ์ แนนอนเขาก็เชื่อฟังอัลลอฮ์แล้ว และผู้ใดผินหลังให้ เราก็คงได้ส่งเจ้าไปในฐานะเป็นผู้ควบคุมพวกเขาไม่” (อัน-นิสาอ์ 80)

- เชื่อมมั่นในสารที่ท่านนำมา และเชื่อมั่นว่าท่านคือศาสนทูตท่านสุดท้าย และท่านคือผู้ประเสริฐกว่าท่านอื่นๆในบรรดาศาสนทูต ไม่มีศาสนทูตองค์ใดหลังจากท่านอีก เพราะอัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มุหัมมัดมิได้เป็นบิดาผู้ใดในหมู่บุรุษของพวกเขา แต่เป็นศาสนทูต อัลลอฮ์ของอัลลอฮ์และคนสุดท้ายแห่งบรรดานะบี” (อัล-อะหฺซาบ 40)

- การเชื่อมั่นว่า ท่านไม่มีการปกปิดในสิ่งที่ท่านเผยแพร์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเรามีได้พูดตามอารมณ์ อัลกุรอานมิใช่อื่นใดนอกจากเป็นวะหฺยูที่ถูกประทานลงมา” (อัน-นัจม 3-4)

ส่วนการกระทำในทางโลกถือว่า ท่านเป็นเพียงแค่มนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งนั้นแปลว่า ความเป็นอยู่ของท่านและการตัดสินใจของท่าน คือส่วนหนึ่งที่มาจากการวินิจฉัยของท่านเอง ท่านได้กล่าว ความว่า : “แท้จริงแล้ว ฉันเป็นเพียงมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง และพวกท่านได้ยกย่องให้ฉันตัดสิน แต่ฉันรู้ว่าในบรรดาพวกท่านมีคนที่เชี่ยวชาญด้านการยกอ้างหลักฐานมากกว่า ฉันจึงตัดสินให้เขาตามที่ฉันได้ฟัง ใครก็ตามซึ่งขัดตัดสินให้เขาได้รับสิทธิของเพื่อนเขาโดยไม่ชอบธรรม จึงคือนิติชนินเสียและอย่ารับมัน เพราะสิ่งที่ฉันให้เขาในกรณีดังกล่าวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของไฟนรก” (เศาะฮี้หฺ บุคอรี 6/2555 เลขที่ 6566)

- การศรัทธาว่า สารที่ท่านนำมาสู่ปวงชนทั้งสองฝ่ายนั้น คือ มนุษย์และญิน จนกว่าวันปรโลกจะมาถึง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือนแก่มนุษย์ทั้งหลาย” (สะบะอฺ 28)

- ปฏิบัติตามแบบอย่างของท่าน พร้อมยึดมั่นปฏิบัติตามอย่างหนักแน่น โดยไม่มีการเพิ่มเติมใดๆ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า หากพวกท่านรักอัลลอฮฺ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮฺก็จะทรงรักพวกท่าน และจะทรงอภัยให้แก่พวกท่านซึ่งโทษทั้งหลายของพวกท่าน และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อาละอิมรอน 31)

หลักการปฏิบัติข้อที่ 2 การละหมาด

การละหมาด คือ เสาหลักของอิสลาม ซึ่งอิสลามยังยืนได้เพราะหลักการปฏิบัติในข้อนี้ และใครที่ละทิ้งจะถือว่าตกเป็นกุฟรฺ (ผู้ปฏิเสธ)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า : “หัวใจหลักของทุกสิ่งคืออิสลาม และเสาหลักของอิสลามคือการทำละหมาด และยอดสูงสุดในอิสลามคือการญิฮาด” (สุนัน อัต-ติรมิซียฺ 5/11 เลขที่ 2516)

การละหมาดคือการปฏิบัติที่ประกอบด้วยการกล่าวคำและการกระทำ เริ่มด้วยการกล่าวตักบิรฺ (ตักบิรฺ คือการกล่าวว่า อัลลอฮฺอัคร เป็นการกล่าวเปิดพิธีละหมาด) จบสิ้นด้วยการกล่าวสลาม เป็นการกระทำเพื่อแสดงออกถึงการเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ พร้อมทั้งยกย่องความสูงส่งของพระองค์ ซึ่งปฏิบัติ

ด้วยความสงบเป็นการส่วนตัวระหว่างบ่าวกับอัลลอฮ์ และมีสมาธิด้วยจิตอันแน่วแน่ การละหมาดคือความผูกพันระหว่างผู้เป็นบ่าวต่อพระเจ้าของเขาอย่างสม่ำเสมอ ครั่งใดที่บ่าวเริ่มหลงใหลกับความสุขทางโลก แสงศรัทธาในหัวใจเขาเริ่มริบหรี่ลง แต่เมื่อเขาได้ยินเสียงอะซาน แสงแห่งศรัทธาก็เริ่มส่องระยิบระยับขึ้นอีกครั้ง เช่นนี้แล้วความผูกพันก็กลับคืนมาอีกครั้งและคงอยู่แบบนี้ตลอดเวลา การละหมาดคือการปฏิบัติตามห้าเวลาในแต่ละวัน ทำเป็นญะมาอะฮ์ (เป็นกลุ่ม) ในมัสญิด นอกจากคนที่มีเหตุจำเป็นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้พวกเขาจะนัดพบกันเสมอๆ และผลดีที่จะตามมาคือ การทำความรู้จักซึ่งกันและกัน กระชับมิตรไมตรีระหว่างกัน เกิดความรักใคร่ระหว่างกัน ถ้ามช่าวคราวซึ่งกันและกัน หากมีใครที่เจ็บไข้ได้ป่วยในบรรดาพวกเขาก็พากันไปเยี่ยมเยียน ใครที่ยากไร้ก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใครที่กำลังประสบกับความทุกข์พวกเขาก็ต่างให้กำลังใจกัน ใครที่ละเลยในการทำงานใดพวกเขาก็จะให้คำตักเตือนซึ่งกันและกัน ทั้งหมดนี้คือการประกาศมิให้มีการแบ่งชนชั้นในสังคม เพราะทุกคนต่างอยู่เคียงคู่ซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็น เด็ก ผู้ใหญ่ คนรวย คนจน ทั้งหมดล้วนเท่าเทียมกันในด้านการภักดีต่อองค์อภิบาลและต่างหันหน้าไปในทิศเดียวกันคือทางกิบละฮ์ (ณ นครมักกะฮ์) ทำการละหมาดอย่างเดียวกัน การอ่านที่ตรงกัน และในเวลาเหมือนกัน

หลักการปฏิบัติข้อที่ 3 การจ่ายชะกาต

หมายถึง การออกส่วนหนึ่งของเงินตามปริมาณที่อิสลามได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนหากเขาร่ำรวย เพื่อแสดงถึงการภักดีต่ออัลลอฮ์ และช่วยเหลือพี่น้องผู้ยากไร้ในสังคม เช่น คนจน หรือคนที่ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาความอดอยาก อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธฺ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด และจ่ายชะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม” (อัล-บะยยินะฮ์ 5)

ใครปฏิเสธข้อบัญญัติในเรื่องชะกาตถือว่าตกกุฟรฺ เพราะเขาปฏิเสธสิทธิของคนที่ยากไร้ในสังคมซึ่งมีทั้งคนอ่อนแอ คนยากจนขัดสน ทั้งนี้ให้เข้าใจ

ว่าการออกชะกาตไม่ใช่การออกภาซีให้กับประเทศมุสลิม (ตามที่คนต่างศาสนา มักเข้าใจผิด) เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วก็แสดงว่า การออกภาซีย่อมต้องเก็บจากทุกคนโดยไม่เว้นใคร ทั้งมุสลิมและผู้ที่มิใช่มุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบอิสลาม ฉะนั้นตามความเป็นจริงแล้วมันคือการบริจาคทานตามเงื่อนไขที่อิสลามกำหนด ไม่มีการบังคับกับคนนอกศาสนา เงื่อนไขที่ว่านี้มีดังนี้

1. ครองนิศอบ หมายถึง การที่เรามีเงินถึงอัตราที่อิสลามกำหนดให้ ออกชะกาต นั่นคือ ประมาณ 85 กรัมของทองแท่ง
2. ครบปี เงื่อนไขนี้ เฉพาะปศุสัตว์ เงิน และสินค้า ฉะนั้นหากสิ่งใดยังไม่ครบปี ถือว่าไม่ต้องออกชะกาตจนกว่าจะครบปี ส่วนเมล็ดพืชและผลไม้ก็ต้องรอให้มันสุกพอพร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ อัลลอฮ์ได้จำกัดประเภทของผู้มีสิทธิที่สมควรได้รับชะกาต ซึ่งพระองค์ตรัส ความว่า “แท้จริง ทานทั้งหลายนั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนี้สินล้นตัว และในทางของอัลลอฮ์ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัต-เตอาบะฮ์ 60)

เปอร์เซ็นต์ที่ต้องออกคือ 2.50 % จากต้นทุนทั้งหมด จุดประสงค์ในการออกชะกาต คือ อิสลามต้องการแก้ปัญหาความยากจน และป้องกันเหตุร้ายต่างๆ ที่เกิดจากความยากจน อาทิ การลักขโมย การฆ่าฟัน การทำลายเกียรติคนอื่น และในทำนองเดียวกัน อิสลามต้องการสร้างความเป็นกลุ่มในสังคม และเน้นหนักปัญหาคนจนและคนยากไร้

ความแตกต่างระหว่างการออกชะกาตกับการเก็บภาซี คือ การออกชะกาตคือหน้าที่ของมุสลิมที่บริจาคด้วยความสมัครใจ สิ่งทีผลักดันให้กระทำสิ่งดังกล่าวคือจิตสำนึกที่ดีที่เห็นว่าจำเป็นต้องบริจาคเพื่อขัดเกลাজิตใจให้บริสุทธิ์จากนิสัยต่างๆที่ไม่ดี อาทิ ความโลภ ช่วยขัดเกลাজิตใจให้บริสุทธิ์จากความผูกพันทางโลกที่มากเกินไป ซึ่งอาจทำให้หลงลืมสิทธิผู้ยากไร้และผู้ยากจนในสังคมนรอบตัว อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และผู้ใด

ปกป้องการตระหนี่ที่อยู่ในตัวของเขา คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หัจร 9)

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว การออกชะกาตเป็นการขัดเกลาจิตใจผู้ยากไร้ และผู้อัจนให้บริสุทธิ์ออกจากความเลวทราม อาทิ การเป็นศัตรู ต้องการแก้แค้น หรือเกลียดชังคนรวย เป็นต้น เพราะพวกเขาจะรู้สึกพึงพอใจ ในเมื่อเห็นคนรวยรับผิดชอบในหน้าที่ด้านการช่วยเหลือพวกเขา ทำดีกับพวกเขา ตลอดจนการเอาใจใส่ที่ดีต่อพวกเขา แท้จริงแล้ว ในอิสลามได้มี บทบัญญัติที่กล่าวถึงการห้ามการละเมิดหน้าที่ด้านนี้ ส่วนหนึ่งคือ ใองการ อัลลอฮ์ ซึ่งความว่า “และบรรดาผู้ที่ตระหนี่ในสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทาน ให้แก่พวกเขาจากความกรุณาของพระองค์นั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า มันเป็นการดีแก่พวกเขา หากแต่มันเป็นความชั่วแก่พวกเขา ซึ่งพวกเขาจะถูกคลั่งสิ่งทีพวกเขาได้ตระหนี่มันไว้ในวันกิยามะฮ์ และสำหรับอัลลอฮ์นั้น คือมรดกแห่งบรรดาชั้นฟ้า และแผ่นดิน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเขากำลังกระทำกัน” (อาละอิมรอน 180)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ไม่มีบุคคลใดที่เป็นเจ้าของ ทองเหลืองและเงินแต่ไม่ให้สิทธิแก่มันเท่าที่มันสมควรได้รับ นอกจากในวัน กิยามะฮ์ (ปรโลก) ได้จัดเตรียมแผ่นเหล็กแห่งหนึ่งจากนรก แล้วนำไปเผา ในไฟนรกญะฮันนัม (ชีนรกในวันกิยามะฮ์) หลังจากนั้นนำแผ่นเหล็กร้อน จี้ข้างเคียงตัวเขา และหน้าผากเขา และหลังเขา ทุกครั้งที่แผ่นเหล็กเย็นขึ้น จะถูกเผาให้ร้อนอีก เพื่อเตรียมเฉพาะเขา ในวันหนึ่งวันนั้นเท่ากับห้าหมื่น วันในโลกนี้ จนกว่าอัลลอฮ์ได้ตัดสินบ่าวครั้งสุดท้าย ซึ่งในวันนั้นบางคน เห็นทางของตัวเองไปสวรรค์ และบางคนเห็นทางไปยังนรก” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 2/680 เลขที่ 987)

หลักการปฏิบัติข้อที่ 4 การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน

หนึ่งเดือนเต็มๆ ในรอบปีที่มุสลิมทั่วโลกจะทำการถือศีลอด คือการละ อาหารและเครื่องดื่ม และสิ่งต้องห้าม เช่น การร่วมหลับนอนระหว่างสามี ภรรยา เพื่อการแสดงการภักดีต่อองค์อัลลอฮ์ นับตั้งแต่ตะวันขึ้นจนถึง ตะวันตกดิน ทั้งนี้พึงรู้เถิดว่าการถือศีลอดไม่ใช่เรื่องที่ถูกคิดค้นใหม่ในอิสลาม

เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! การถือศีลอดนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ได้ถูกกำหนดแก่บรรดาชนผู้ก่อนหน้าพวกเจ้ามาแล้วเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 183)

การถือศีลอดใช้ว่าเป็นเพียงการละอาหารร่างกายเท่านั้น หากแต่จะรวมถึงการละอาหารภายใน คือการละทิ้งการกระทำที่มีผลเสียต่อการถือศีลอดด้วย เช่น การโป๊ปด การนินทาผู้อื่น การใส่ร้าย การฉ้อโกง และการหลอกลวง ตลอดจนการละทิ้งการพูดคุยที่ไร้สาระ เพราะการงานเหล่านี้ถือว่าต้องห้ามในทัศนะอิสลามไม่เฉพาะเราะมะฎอนเท่านั้น แต่ในเราะมะฎอนถือว่าบังคับให้ละทิ้งเป็นเด็ดขาด ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าวความว่า : “ใครที่ไม่ละทิ้งคำพูดที่เบี่ยงเบนโกหก และยังทำกันอยู่ในเดือนเราะมะฎอน ถือว่าอัลลอฮฺไม่ได้หวังอะไรจากการละอาหารและเครื่องดื่มของเขา” (เศาะฮิหฺ อัลบุคอรี 2/673 หมายเลข 1804)

การถือศีลอด คือการต่อสู้กับจิตใจและความต้องการโดยไม่มีขอบเขต ช่วยขัดเกลาจิตใจมนุษย์ให้บริสุทธิ์ ห่างไกลจากคำพูดที่หยาบคายและการกระทำที่ชั่วร้าย ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า : “อัลลอฮฺตรัสว่า : ทุกการงานของมนุษย์ล้วนแล้วสำหรับเขา นอกจากการถือศีลอดซึ่งเป็นสิทธิของข้าข้าเท่านั้นที่ตอบแทนมัน ฟังรู้เถิดว่าการถือศีลอดเปรียบเสมือนถูกหุ้มเกราะเมื่อใดที่เขาคนหนึ่งในบรรดาพวกเจ้าถือศีลอด จงอย่าได้พูดจาหยาบคายและตะโกนเสียงดัง ถ้ามีใครสักคนต่อว่าเขาหรือใส่ร้ายเขา ให้เขากล่าวว่าฉันถือศีลอดอยู่ แท้จริงฉัน (ศาสนทูตมุหัมมัด) ขอสาบานต่ออัลลอฮฺผู้ซึ่งครองตัวฉันในกำมือของพระองค์ ว่าแท้จริงแล้วกลืนปากของคนถือศีลอดนั้น คือ กลืนที่หอมฉ่ำมากสำหรับอัลลอฮฺ มากกว่ากลืนน้ำหอมมิสกี (ขมิ้นผง) เสียอีก แท้จริงแล้วผู้ที่ถือศีลอดนั้นมีสองประการที่เขาสมควรได้รับ หนึ่งคือเมื่อเขาเริ่มละศีลอดเขาจะรู้สึกดีใจ สองคือเมื่อเขาได้พบเจอพระเจ้าเขาในวันกิยามะฮฺเขาจะรู้สึกดีใจ” (เศาะฮิหฺ บุคอรี 2/673 ลำดับที่ 1805)

ด้วยการถือศีลอดทำให้มุสลิมได้รำลึกถึงความยากลำบากของพี่น้องของเขาที่ยากไร้และขัดสน ซึ่งในที่สุดเขาย่อมเข้าหาพวกเขาและยอมยื่นมือให้

ความช่วยเหลือในสิ่งที่พวกเขาควรได้ และพยายามสอบถามข่าวคราวความทุกข์สุขพวกเขา

หลักการปฏิบัติข้อที่ 5 การประกอบพิธีหัจญ์

คือการเดินทางไปยังบ้านของอัลลอฮ์ (หมายถึงไปยังกะบะฮ์ ณ นครมักกะฮ์) เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ที่ได้กำหนดไว้ในสถานที่เฉพาะและในเวลาที่เหมาะสม คือหลักการในเชิงบังคับสำหรับมุสลิมทุกคนที่มีสติปัญญาและบรรลุนิติภาวะทั้งชายและหญิงอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการบังคับเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในชีวิต ด้วยเงื่อนไขที่ว่า จะต้องมีความสามารถทั้งสองด้าน คือ ด้านร่างกายและด้านการเงิน ดังนั้นใครที่เจ็บไข้ได้ป่วยโดยอาการไม่สามารถทุเลาลงได้ ก็ถือว่าไม่บังคับสำหรับเขา แต่ถ้าเขามีทรัพย์สินเงินทองร่ำรวยก็สามารถให้คนอื่นทำแทนได้ เช่นเดียวกัน คนที่ยากจนไม่มีเงินทองหรือมีไม่เพียงพอสำหรับการครองชีพรายวันแก่เขาและครอบครัว ถือว่าไม่บังคับสำหรับเขา จนกว่าเขาจะมีความสามารถ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ในบ้านนั้นมีหลายสัญญาณที่ขัดแย้ง (ส่วนหนึ่งนั้น) คือมะกอมอิบรอฮีม และผู้ใดได้เข้าไปในบ้านนั้น เขาก็เป็นผู้ปลอดภัยและสิทธิของอัลลอฮ์ที่มีแก่มนุษย์นั้น คือการมุ่งสู่บ้านหลังนั้นอันได้แก่ผู้ที่สามารถหาทางไปยังบ้านหลังนั้นได้และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงพึงประชาชาติทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 97)

การประกอบพิธีหัจญ์ คือการรวมตัวของมุสลิมโลกครั้งใหญ่ ณ ที่เดียวกัน เพื่อกระทำการกัศด้อัลลอฮ์ในเวลาเดียวกัน วิงวอนขออัลลอฮ์องค์เดียวกันในลักษณะที่พวกเขาอยู่ในชุดเดียวกัน” ต่างกล่าวคำว่า

بِكَ اللَّهُمَّ لَبِّكَ , لَبِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبِّكَ ,

إِنِّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

อ่านว่า “ลับบัยกัลลอฮุมมะ ลับบัยฺก ลับบัยะ ลา ชารีกะลัก ลับบัยะ อินน์อัลฮัมดะ วันเนียมะตะ ละกะวัลมุลก ลา ชะรีกะลัก”

ความว่า : “โอ้อัลลอฮ์พวกเราได้มาถึง ณ สถานที่แห่งนี้ เพื่อน้อมรับคำบัญชาของพระองค์ และหวังในความโปรดปรานจากพระองค์ ด้วยความเชื่อมั่นต่อความเอเกะของพระองค์ แท้จริงพระองค์คือผู้ควรแก่การเคารพภักดี

โดยไม่มีสิ่งใดเทียบเคียง ในวันนี้ทุกคนเท่าเทียมกันไม่ว่าสูงต่ำ ดำขาว ชนชาว
อาหรับและคนนอก ล้วนอยู่ต่อหน้าพระองค์ด้วยความตักวา (การมีจิตศรัทธา)
อันแน่นแฟ้น ทั้งหมดนี้ไม่ใช่เพราะอื่นใด นอกจากเป็นการย้ำถึงความเป็นพี่น้อง
ระหว่างมุสลิมด้วยกัน”

เอกลักษณ์เด่นของศาสนาอิสลาม

อิสลามคือศาสนาที่ดีที่สุดที่ถูกประทานลงมาจากฟากฟ้า แน่แน่นอน ย่อมต้องมีจุดเด่นที่เต็มไปด้วยคุณงามความดีและความเป็นพิเศษเหนือกว่าศาสนาอื่นๆ ก่อนหน้านี้ ความพิเศษที่ว่านี้เพียงพอเหมาะสมกับทุกกาลเวลาและทุกสถานที่ตลอดไปจวบจนถึงวันปรโลก และด้วยคุณงามความดีและความพิเศษเหล่านี้เอง ที่จะทำให้อิสลามสามารถนำความสันติสุขมายังมวลมนุษยชาติทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

เอกลักษณ์เด่นของศาสนาอิสลามมีดังนี้

ศาสนาที่พระผู้เป็นเจ้ารับรอง

มีตัวบทหลักฐานบ่งบอกอย่างชัดเจนว่า อิสลามคือศาสนาที่อัลลอฮ์ทรงยอมรับ และพระองค์ได้ส่งบรรดาศาสนทูตของพระองค์ ซึ่งแต่ละท่านทำหน้าที่ที่สืบทอดต่อจากศาสนทูตท่านก่อน เริ่มตั้งแต่สมัยศาสนทูตนูหจนถึงสมัยท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออัลลอฮ์อูอะลียะฮ์อะสลัม ท่านได้กล่าว ความว่า ”เปรียบตัวฉันกับบรรดาศาสนทูตทั้งหลาย เสมือนชายหนุ่มคนหนึ่ง ที่สร้างบ้านอย่างดีและสวยงาม เหลือเพียงก้อนอิฐที่ยังขาดอีก ณ ที่มุมหนึ่ง ซึ่งคนที่เดินรอบๆ บ้านต่างกล่าวชมว่า หากแน้นท่านวางก้อนอิฐก้อนหนึ่งมา เสร็จตรงนี้ย่อมจะครบสมบูรณ์แบบเป็นแน่ “ท่านนบีกกล่าวว่า” ฉันคือก้อนอิฐก้อนนั้น และฉันคือศาสนทูตคนสุดท้าย” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 3/1300 เลखที่ 3342)

ยกเว้นท่านศาสนทูตอิสมา ผู้ซึ่งจะลงจากฟากฟ้าเมื่อใกล้วันอวสานโลก เพื่อลงมาเผยแพร่ความยุติธรรมบนโลกนี้แทนความอธรรมที่มีอยู่ แต่ท่านไม่ได้เอาศาสนาใหม่ลงมา เพราะท่านจะลงมาและปกครองด้วยศาสนาอิสลาม ตามแบบอย่างของท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออัลลอฮ์อูอะลียะฮ์อะสลัม เพราะท่านนบี คืออัลลอฮ์อูอะลียะฮ์อะสลัม ได้กล่าว ความว่า “วันกิยามะฮฺ (วัน

ปรโลก) จะไม่บังเกิดขึ้นนอกจากบุตรของมัรยัมจะลงมาจากฟากฟ้าแล้ว ปกครองโลกนี้ด้วยความยุติธรรม ดังนั้น เขาจะทำลายไม้กางเขน ข่าสุกร ยกเลิกระบบญิฮะฮฺ (เงินที่ผู้ไม่ใช่มุสลิมในรัฐอิสลามต้องจ่ายเพื่อเป็นค่าคุ้มครอง) และเงินทองจะมีมากมายอย่างเหลือเฟือเพื่อจนไม่มีคนจะรับมัน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/875 เลขที่ 2344)

บรรดาศาสนทูตทุกท่านจะชักชวนมนุษย์ให้เชื่อมั่นในเอกภาพของอัลลอฮฺ ห่างไกลจากการตั้งภาคีต่อพระองค์ หลีกเลียงการเปรียบเทียบพระองค์กับมัลอู (สรรพสิ่งที่ถูกสร้าง) พวกเขาจะชักชวนคนไปสู่แนวทางการภักดีต่อพระองค์อัลลอฮฺ พร้อมทั้งชี้แนะมนุษย์ให้เดินทางไปสู่แนวทางที่สงบสุขทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พระองค์ได้ทรงกำหนดศาสนาแก่พวกเจ้า เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงบัญชาแก่อนุหฺ และที่เราได้มีวะหฺยู (ประทานวิวรณ์) แก่เจ้า และเช่นเดียวกับที่เราได้บัญชาแก่อิบรอฮีม มูซา(โมเสส) และอีสา (เยซู) ว่า พวกเจ้าจงดำรงศาสนาไว้ให้คงมั่น และอย่าแตกแยกกันในเรื่องศาสนา” (อัล-ซุรอ 13)

ศาสนาสุดท้ายที่ยกเลิกบทบัญญัติก่อนหน้านี้ทั้งหมด

อัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าทรงยกเลิกศาสนาต่างๆ ก่อนหน้านี้ด้วยศาสนาอิสลาม ดังนั้นอิสลามคือศาสนาสุดท้ายและเป็นศาสนาที่มาปิดท้ายศาสนาทั้งหมด โดยที่พระผู้เป็นเจ้าจะไม่ทรงรับการที่มนุษย์จะเคารพภักดีพระองค์ด้วยศาสนาอื่นนอกจากอิสลามเท่านั้น พระองค์ตรัส ความว่า “และเราได้ประทานคัมภีร์มายังเจ้า เพื่อยืนยันความจริงให้กับคัมภีร์ที่ได้ประทานมาแล้วก่อนหน้านี้ และเพื่อให้มันควบคุมเหนือคัมภีร์ดังกล่าวนี้” (อัล-มาอิดะฮฺ 48)

และเพราะเป็นศาสนาสุดท้ายนี้เอง อัลลอฮฺจึงสัญญาจะรักษามันไว้ให้คงอยู่ตลอดไปจนกว่าจะสิ้นอายุขัยของโลกนี้ ซึ่งต่างไปจากศาสนาอื่นๆ ก่อนหน้านี้ ที่ไม่ได้ทรงสัญญาว่าจะรักษามันไว้ เนื่องจากถูกประทานลงมาสำหรับยุคสมัยหนึ่งและพื้นที่หนึ่งเป็นการเฉพาะเท่านั้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์

อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงเราได้ให้ข้อตักเตือน (อัลกุรอาน) ลงมา และแท้จริงเราเป็นผู้รักษามั่นอย่างแน่นอน” (อัล-หิจร 9)

ซึ่งหมายความว่าศาสนทูตท่านสุดท้ายในศาสนาอิสลามต้องเป็นมุหัมมัด คืออัลลลอฮ์จะส่งอัครทูต ไม่มีศาสนทูตอีกหลังจากท่าน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มุหัมมัดมิได้เป็นบิดาผู้ใดในหมู่บุรุษของพวกเขา แต่เป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ และเป็นคนสุดท้ายแห่งบรรดานบี” (อัล-อะหฺซาบ 40)

ที่กล่าวมาไม่ได้หมายความว่า เราไม่ศรัทธาและไม่เชื่อต่อบรรดาศาสนทูตและบรรดาคัมภีร์ก่อนหน้านี้ ดังนั้นนบีอิสาก็คือผู้สืบต่อจากศาสนาของท่านนบีมูซา และมุหัมมัดคือผู้สืบต่อจากศาสนาของอีสา และท่านคือศาสนทูตท่านสุดท้าย มุสลิมทุกคนต้องศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์และบรรดาศาสนทูตก่อนท่านศาสนทูตมุหัมมัด ถ้าใครไม่ศรัทธาต่อพวกเขาหรือเลือกที่จะศรัทธาต่อบางคนเท่านั้นถือว่าเขาได้ออกนอกศาสนาอิสลามไปแล้ว อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และบรรดาศาสนทูตของพระองค์และต้องการที่จะแยกระหว่างอัลลอฮ์และบรรดาศาสนทูตของพระองค์ และกล่าวว่าเราศรัทธาในบางคน และปฏิเสธศรัทธาในบางคน และพวกเขาต้องการที่จะยึดเอาในระหว่างเรื่องดังกล่าวซึ่งทางใดทางหนึ่งนั้น ชนเหล่านี้แหละคือผู้ปฏิเสธศรัทธาโดยแท้จริง และเราได้เตรียมไว้แล้วซึ่งการลงโทษที่ยิ่งความอัปยศแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย” (อัน-นิสาอ์ 150-151)

ศาสนาที่เต็มเต็มบทยุติก่อนหน้านี้นี้ให้สมบูรณ์

แท้จริงแล้วศาสนาอิสลามคือศาสนาที่มาสำสร้างความสมบูรณ์และเต็มเต็มบทยุติต่างๆ ก่อนหน้านี้นี้ เนื่องจากบทยุติทั้งหลายก่อนหน้านี้นี้ได้ประกอบด้วยหลักการต่างๆ ทางจิตวิญญาณ และมุ่งหมายเพื่อขัดเกลาจิตใจ โดยไม่ได้ให้ความสนใจในแง่มุมนอื่นๆ ทุกด้านที่จำเป็นสำหรับความสภาวะของชีวิตโลกและผลประโยชน์ของมนุษย์ด้วยการวางระเบียบและการให้คำแนะนำในเรื่องดังกล่าว แตกต่างจากศาสนาอิสลามที่ได้มา เพื่อสร้างความสมบูรณ์และจัดการด้านต่างๆ ของชีวิต ครอบคลุมทั้งเรื่องดุนยาและอาคิเราะฮ์

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “วันนี้ข้าได้ให้สมบูรณ์แก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งศาสนาของพวกเจ้า และข้าได้ให้ครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งความกรุณาเมตตาของข้า และข้าได้เลือกอิสลามให้เป็นศาสนาแก่พวกเจ้าแล้ว” (อัล-มาอิดะฮฺ 3)

ด้วยเหตุดังกล่าว อิสลามจึงเป็นศาสนาที่ดีที่สุดและประเสริฐที่สุด อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พวกเจ้านั้น เป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งถูกให้อุบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่ไม่ชอบ และศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และถ้าหากว่าบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์ศรัทธากันแล้ว แน่แน่นอนก็เป็นการดีแก่พวกเขา ระหว่างพวกเจ้านั้นมีบรรดาผู้ที่ศรัทธา และส่วนมากของพวกเขานั้นเป็นผู้ละเมิด” (อาละอิมรอน 110)

ศาสนาสากลสำหรับมนุษย์ทั้งมวล

ศาสนาอิสลามคือศาสนาสากลสำหรับมนุษย์ทั้งปวงไม่เว้นผู้ใด ในทุกยุคทุกที่ อิสลามไม่ได้ลงมาสำหรับเฉพาะบางเชื้อชาติ หรือบางชนชั้น หรือแค่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือในบางเวลาบางยุคสมัยเท่านั้น หากแต่อิสลามคือศาสนาที่รวบรวมมนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งสีผิว ภาษา อาณาเขต เผ่าพันธุ์ เวลา และสถานที่ แต่ทุกคนล้วนรวมอยู่บนพื้นฐานการศรัทธาเดียวกัน ฉะนั้นไม่ว่าใครก็ตามที่เชื่อว่าอัลลอฮฺคือพระเจ้า อิสลามคือศาสนา มุหัมมัดคือท่านศาสนทูต เขาย่อมอยู่ภายใต้ร่มเงาแห่งอิสลาม ไม่ว่าเขาจะอยู่แห่งใดและสมัยไหนก็ตาม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเรามีได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือนแก่มนุษย์ทั้งหลาย” (สะบะฮฺ 28)

ส่วนบรรดาศาสนทูตท่านอื่นๆ ก่อนมุหัมมัดนั้น ได้ถูกส่งเพื่อชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น อัลลอฮฺได้ตรัสถึงท่านศาสนทูตนูหฺ ความว่า “แท้จริงเราได้ส่งนูหฺไปยังประชาชาติของเขา” (อัล-อะฮฺรอฟ 59)

และอัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับนบิฮูด ความว่า “และยังประชาชาติอาดัมนั้น เราได้ส่งฮูด ซึ่งเป็นพี่น้องของพวกเราไป เขากล่าวว่า โอ้ประชาชาติของฉัน! จงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด ไม่มีผู้ที่ควรต้องได้รับ

การเคารพสักการะใดๆ สำหรับพวกท่านอีกแล้วอื่นจากพระองค์”
(อัล-อะฮฺรอฟ 65)

และได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และยังประชาชาติชะมุณั้น เราได้ส่งศอลิห์ซึ่งเป็นพี่น้องของพวกเขาไป เขากล่าวว่า โอ้ประชาชาติของฉัน !จงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด ไม่มีผู้ที่ควรได้รับการเคารพสักการะใดๆ สำหรับพวกท่านอีกแล้วอื่นจากพระองค์” (อัล-อะฮฺรอฟ 73)

และได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงรำลึกถึงนบีสุฏฺ ขณะที่เขาได้กล่าวแก่กลุ่มชนของเขา” (อัล-อะฮฺรอฟ 80)

และได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และยังประชาชาติมัดยันนั้น เราได้ส่งซุฮัยบ ซึ่งเป็นพี่น้องของพวกเขาไป” (อัล-อะฮฺรอฟ 85)

และได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แล้วหลังจากพวกเขา เราก็คได้ส่งมูซา พร้อมด้วยสัญญาณต่างๆ ของเราไปยังฟิรอาวัน (ฟาโรห์แห่งอียิปต์) และบรรดาอำมาตย์ของเขา” (อัล-อะฮฺรอฟ 103)

และได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงรำลึก เมื่ออีสาบุตรของมัรยัม ได้กล่าวว่า โอ้วงศ์วานของเผ่าอิสรออีลเอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตของอัลลอฮฺมายังพวกท่าน เป็นผู้ยืนยันสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์เตารอต (โทราห์) ก่อนหน้าฉัน” (อัล-ศ็อฟ 6)

เพราะความเป็นสากลของศาสนาอิสลามที่ไม่เจาะจงกาลเวลาและสถานที่ อิสลามจึงสั่งให้มุสลิมทุกคนทำการเผยแพร่สารนี้แก่มนุษย์ทุกคน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และในทำนองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักขีพยานแก่มนุษย์ทั้งหลาย และศาสนทูตของอัลลอฮฺก็จะเป็นสักขีพยานแด่พวกเจ้า” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 143)

ศาสนาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

บทบัญญัติและคำสอนต่างๆ ทั้งหมดของศาสนาอิสลามนั้น เป็นคำสอนแห่งพระผู้เป็นเจ้า จะคงอยู่มั่นคงตลอดไป ไม่มีการแก้ไขและเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่ศาสนาที่ถูกสร้างขึ้นด้วยฝีมือมนุษย์ผู้ซึ่งต้องเผชิญกับความอ่อนแอ ความผิดพลาด และตกอยู่ใต้อิทธิพลของหลายสิ่งรอบด้าน เช่น ประสพการณ์ การ

สืบทอด และสภาพสังคม เหล่านี้คือสิ่งที่เราพบเห็นกับตาตามความเป็นจริงในสังคม การเปลี่ยนแปลงของระบบสังคมและกฎหมายต่างๆ ซึ่งเหมาะกับชนกลุ่มหนึ่งแต่ไม่เหมาะกับกลุ่มอื่นๆ เหมาะกับยุคหนึ่งแต่ไม่เหมาะกับยุคอื่น ตัวอย่างเช่น การปกครองแบบทุนนิยมที่เราเห็นจะไม่เหมาะกับการปกครองในระบบสังคมนิยม ฉะนั้นทุกระบบการปกครอง ถูกสร้างขึ้นด้วยฝีมือคนตามความคิดเห็นและทัศนะส่วนตัวของเขา ต่อมาระบบที่ว่านี้ก็ต้องได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้วยฝีมือคนที่มีประสบการณ์และความรู้มากกว่า

ส่วนศาสนาอิสลามนั้น ตามที่เราได้กล่าวมาแล้วว่าเป็นศาสนาแห่งพระเจ้า ผู้ก่อตั้งคือพระเจ้าผู้สร้างสรรพสิ่งทั้งมวล ผู้ซึ่งรอบรู้ถึงความเหมาะสมของสถานการณ์มนุษย์และความต้องการของมนุษย์ในทุกเรื่อง มนุษย์ไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธและเปลี่ยนแปลงบทบาทญูดีของอัลลอฮ์ได้ ถึงแม้เขาจะมีฐานะสูงส่งแค่ไหนก็ตาม เพราะอิสลามได้รักษาสีทธิของทุกคนอย่างเพียบพร้อมแล้ว

อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ข้อตัดสินสมัยญาฮิลียะฮ์ กระนั้นหรือ ที่พวกเขาปรารถนา และใครเล่าที่จะมีข้อตัดสินดียิ่งกว่าอัลลอฮ์สำหรับกลุ่มชนที่เชื่อมั่น”(อัล-มาอิดะฮ์ 50)

ศาสนาที่เหมาะสมกับทุกสภาพและเวลา

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่สามารถเข้ากับการพัฒนาใหม่ๆ ได้ ด้วยเหตุนี้ อิสลามจึงเป็นศาสนาที่เหมาะสมกับทุกกาลเวลาและสถานที่

อิสลามได้นำเสนอหลักการพื้นฐานทั่วไป และกฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมทุกเรื่องอย่างมั่นคง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยปัจจัยแวดล้อมใดๆ ดังเช่นหลักการด้านอะกีดะฮ์ หลักศรัทธา (และหลักการด้านปฏิบัติ เพื่อความภักดี เช่น การละหมาด ทั้งจำนวนร็อกอะฮ์) จำนวนการยืนนั่งในละหมาด (เวลาละหมาด และการจ่ายซะกาต พร้อมทั้งอัตราของมัน และสิ่งที่จำต้องแจกจ่าย การถือศีลอดพร้อมทั้งเวลาของมัน และการประกอบพิธีหัจญ์ พร้อมทั้งรูปแบบการปฏิบัติ รวมถึงเวลาและขอบเขตของมัน เป็นต้น

ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและทุกเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันล้วนแล้วมีการกล่าวถึงในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเราสามารถที่จะนำมาใช้ได้ ส่วนบางสิ่งที่ไม่

มีบอกในอัลกุรอาน เราก็จะค้นหาสิ่งนั้นจากสายรายงานที่ถูกต้องจากท่าน ศาสนทูตมุหัมมัด (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) ซึ่งถ้าได้พบเจอในสิ่งนั้น เราก็จะนำมาปฏิบัติ แต่ถ้าไม่พบ ขึ้นต่อไปคือเป็นหน้าที่ของนักวิชาการ อิสลามที่ต้องวินิจฉัยและค้นคว้าโดยอาศัยหลักการทั่วไปในอัลกุรอานและ วะนะของท่านศาสนทูตมุหัมมัด และนำเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมมาเทียบกับ กฎหรือหลักมูลฐานต่างๆ ในศาสนาที่มีรากฐานมาจากอัลกุรอานและวะนะ ของท่านศาสนทูต เช่น กฎต่างๆดังนี้

- หลักเดิมของทุกเรื่องทางโลก คือ การอนุมัติให้ทำได้ (ยกเว้นสิ่งที่มี หลักฐานห้าม)

- การรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์
- การเน้นความสะดวกและละทิ้งความลำบาก
- การขจัดสิ่งที่เป็นภัย
- การห้ามปัจจัยที่นำไปสู่ความพินาศ
- ความจำเป็น คือปัจจัยอนุญาตให้ทำในสิ่งที่ต้องห้าม
- สิ่งที่ทำเพราะเนื่องจากความจำเป็น อนุญาตให้ทำเท่าที่จำเป็นจริงๆ

เท่านั้น

- การขจัดสิ่งอันตราย ต้องถูกลำดับให้มาก่อนการรวบรวมสิ่งมี ประโยชน์

- การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีอันตรายน้อยกว่า
- อันตรายย่อมไม่ถูกกำจัดด้วยอันตรายด้วยกัน
- สละภัยส่วนตัวเพื่อกำจัดภัยส่วนรวม

และกฎอื่นๆ อีกมากมาย

การวินิจฉัยที่วันนี้ไม่ได้หมายความว่า จะสามารถทำตามความปรารถนาของจิตใจและความต้องการแบบไม่มีขอบเขต แต่การวินิจฉัยที่วันนี้คือการเข้าไปถึงจุดมุ่งหมายที่นำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ดีต่อมนุษย์โดยไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งอิสลาม เป้าหมายคือต้องการให้อิสลามมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ และเหมาะสมกับความต้องการของสังคม

ศาสนาที่ไม่มีการแบ่งชนชั้น

ศาสนาอิสลามไม่แบ่งชนชั้นและความแตกต่างในการใช้กฎหมายและระเบียบต่างๆ เพราะอิสลามถือว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคนรวยและคนจน ระหว่างคนที่ฐานะสูงกว่าและคนที่มีฐานะต่ำกว่า ระหว่างผู้ปกครองกับประชาชนธรรมดา หรือระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ ทุกคนเสมอกันในระบบการปกครองแบบอิสลาม

“ครั้งหนึ่งชาวกูร็อยซกำลังพูดถึงเรื่องราวของหญิงคนหนึ่งจากเผ่ามัคซุมียะฮฺ ซึ่งโดนข้อหาชัอมัย พวกเขากล่าวว่า ใครบ้างที่จะช่วยเจรจาเรื่องนี้กับท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสลัลม? พวกเขตอบว่า ไม่มีใครกล้าหอรอกนอกจากคนที่ชื่ออุซามะฮฺ บิน ซัยด์ เราะฎียัลลอฮฺอันฮฺู เท่านั้น เพราะเขาเป็นที่รักของท่านศาสนทูต หลังจากนั้นอุซามะฮฺได้ไปเจรจากับท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสลัลม และท่านตอบว่า เจ้าต้องการขอช่วยเหลือในเรื่องการลงโทษของอัลลอฮฺกระนั้นหรือ? ท่านได้ลุกขึ้นยืนและกล่าวปราศรัยว่า โอ้มนุษย์ทั้งหลายพึงรู้เถิดว่า แท้จริงแล้ว กลุ่มชนยุคก่อนพวกท่านได้ประสบกับความหายนะ เพราะเมื่อผู้มีฐานะในจำนวนพวกเขาชัอมัย พวกเขาสละเลยไม่เอาผิด และถ้าเมื่อไหร่คนอ่อนแอในจำนวนพวกเขาชัอมัย พวกเขาก็ลงโทษเขา ฉันทขอสาบานว่าถึงแม้ฟาติมะฮฺลูกสาวของมุหัมมัดชัอมัย แน่นอนฉันจะกั้ตตมีอนางเช่นเดียวกัน” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 3/1315 เลขที่ 1688)

ศาสนาที่มีแหล่งอ้างอิงที่ไม่เปลี่ยนแปลง

ในศาสนาอิสลามจะมีหลักฐานและแม่บททางศาสนาที่ชัดเจนปราศจากข้อบกพร่องและการปรับปรุง การดัดแปลงและหรือเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น รากฐานอันเป็นที่มาของศาสนาอิสลามนั้นจะมีอยู่คือ 1) คัมภีร์อัลกุรอานอันทรงเกียรติ 2) สุนนะฮฺ (แบบอย่าง) ของท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสลัลม

อัลกุรอานนั้น นับตั้งแต่ที่ได้ประทานลงมาให้กับท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสลัลม จนถึงทุกวันนี้ ทั้งอักขระ โองการ และบทต่างๆ

ของมันทั้งหมด ยังคงเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงและบิดเบือน ไม่มีการเพิ่มหรือลดทอน

ท่านศาสนทูตได้คัดเลือกบรรดาเหล่าสาวกอาวุโสของท่านหลายคนมาเป็นผู้บันทึกและจารึกอัลกุรอานอย่างดี เช่น ท่านอะลี, มุอาวียะฮฺ, อุบัย บิน กะอับ และซัยด์ บิน ซาบิต ซึ่งทุกครั้งที่มีโองการของอัลลอฮ์ถูกประทานลงมา ท่านจะสั่งบรรดาสาวกดังกล่าวให้จดบันทึกและแนะนำจุดที่บทย่างๆ ควรบันทึกเรียบเรียงอย่างไร ดังนั้น โองการดังกล่าวจะถูกจารึกเป็นเล่ม และถูกท่องจำในทรวงอกของเหล่าสาวกของท่านด้วย และมุสลิมทุกคนก็ให้ความสำคัญกับอัลกุรอานมาก พวกเขาต่างแข่งขันเพื่อเรียนรู้อัลกุรอานและสอนมัน โดยหวังอย่างที่ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม กล่าวไว้ ความว่า **“ผู้ประเสริฐสุดในจำนวนพวกท่านคือ ผู้ที่เรียนรู้อัลกุรอานและสอนอัลกุรอาน”** (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 4/1919 เลขที่ 4739)

มุสลิมจะทุ่มเทด้วยชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อรับใช้และเอาใจใส่อัลกุรอาน ให้คงอยู่ตลอดไปสืบต่อๆ กันจนถึงยุคปัจจุบัน พวกเขาจะท่องและอ่านอัลกุรอาน เพราะถือว่าการท่องและการอ่านเป็นการกระทำเพื่อแสดงความภักดีอย่างหนึ่ง ท่านศาสนทูต คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า **“ใครที่อ่านส่วนหนึ่งของอัลกุรอานแค่อักษรเดียวจะได้หนึ่งผลบุญ และหนึ่งผลบุญเท่ากับสิบเท่า ฉันไม่ได้กล่าวว่า ๐ (อะลีฟ ลาม มีม) คือหนึ่งตัวอักษร แต่ฉันบอกว่า อะลีฟ คือหนึ่งอักษร ลาม ก็อีกหนึ่งอักษร และมีม ก็คืออีกหนึ่งอักษร”** (สุนัน อัต-ติรมิซียฺ 5/175 เลขที่ 2913)

ส่วนสุนนะฮ์ของท่านศาสนทูต คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม นั้น ถือว่าเป็นรากฐานแหล่งข้อมูลของอิสลามอันดับที่สอง ทำหน้าที่เพื่ออธิบายอัลกุรอาน และชี้แจงบทบัญญัติที่มีอยู่ในอัลกุรอาน สุนนะฮ์ของท่านได้ถูกพิทักษ์ปกป้องอย่างดีจากการสร้างความเสียหาย การปั้นแต่ง และแต่งเติมบิดเบือน ด้วยการพิทักษ์ของอัลลอฮ์ ผ่านการทุ่มเทของบรรดาผู้สืบทอดที่ซื่อสัตย์ทรงคุณธรรม ผู้ซึ่งสละมอบชีวิตของพวกเขาเพื่อการเรียนรู้หะดีษต่างๆ ของท่านศาสนทูต คือลัลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม อย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษาเกี่ยวสายรายงานของมัน หรือตัวบทของมัน หรือทำการศึกษา

ระดับความถูกต้องของมัน ตลอดจนเรื่องราวที่เกี่ยวกับสภาพของผู้รายงานและระดับของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์ทั้งทางบวกและทางลบ พวกเขาจะรายงานทุกหะดีษของท่านศาสนทูตมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมอย่างละเอียด พวกเขาจะไม่ยึดเอานอกจากสิ่งที่พบว่ามีมารายงานอย่างถูกต้องจากท่านศาสนทูตมุหัมมัด ดังนั้น หะดีษเหล่านั้นจึงได้มาถึงมือเราโดยบริสุทธิ์ ปราศจากหะดีษต่างๆ ที่ถูกปลอมแปลง

บุคคลใดอยากจะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจดบันทึกสุนนะฮ์ของท่านศาสนทูต ก็สามารถที่จะศึกษาได้จากหนังสือที่เกี่ยวกับวิชานี้โดยเฉพาะ ซึ่งอิสลามเรียกวิชานี้ว่า (มุศฎาะละฮฺ อัล-หะดีษ) ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะเพื่อรับใช้ด้านนี้ ทั้งนี้เพื่อบ่งบอกว่าสุนนะฮ์ของท่านศาสนทูตมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทั้งคำพูด การกระทำ และการยอมรับของท่าน ล้วนแล้วมีการรายงานอย่างชัดเจน ส่งถึงมือเราอย่างถูกต้องแบบไม่ต้องสงสัย และเพื่อให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของการทุ่มเทเพื่อรับใช้สุนนะฮ์ของท่านนบี ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ศาสนาแห่งความเท่าเทียม

ศาสนาอิสลามให้ความเท่าเทียมกันกับทุกคนในแง่ของการบังเกิดและความเปี่ยมมาแต่เดิม ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ขาวหรือดำ อารหรับหรือไม่ใช่อารหรับก็ตาม เพราะมนุษย์คนแรกที่ถูกสร้างขึ้นมาคือ ท่านศาสนทูตอาดัม ซึ่งถือว่าเป็นบิดาแห่งมนุษย์ทั้งปวง จากตัวของอาดัมอัลลอฮ์ได้สร้างภรรยาเขาที่ชื่อ เฮวาว์ มารดาแห่งมวลมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนในโลกนี้ล้วนมาจากเชื้อสายของท่านทั้งสอง ดังนั้นแสดงว่ามนุษย์ทุกคนมีที่มาอันเดียวกัน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มนุษย์ชาติทั้งหลาย! จงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคู่ครองของเขา และได้ทรงให้แพร่สะพัดไปจากทั้งสองนั้น ซึ่งบรรดาชายและบรรดาหญิงอันมากมาย และจงยำเกรงอัลลอฮ์ที่พวกเจ้าต่างขอกันด้วยพระองค์ และพึงรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ” (อัน-นิสาอ์ 1)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิอะสลาม ได้กล่าวซึ่งมีความว่า “แท้จริงแล้วอัลลอฮฺได้จัดความหยิ่งยะโสและความโอ้อวดในเรื่องวงศ์ตระกูลอันเป็นวัฒนธรรมเดิมของยุคญาฮิลียะฮฺ (ยุคแห่งความมมายของอาหรับก่อนอิสลาม) ทั้งมุอิมิน (ผู้ศรัทธา) ผู้ยาเกรง และคนเลวผู้ซโคร้ายซึ่งมนุษย์ทั้งปวงล้วนแล้วมาจากอาดัม และอาดัมนั้นมาจากดิน” (มุสнадอะหมัด 2/361 เลขที่ 8721)

ดังนั้น มนุษย์ทุกคนที่มีอยู่และกำลังจะมีต่อไปในแผ่นดินนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากเชื้อสายอาดัม ซึ่งแต่เดิมนั้นอยู่ในศาสนาอันเดียวกัน ภาษาเดียวกัน แต่ด้วยเหตุที่พวกเขา มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ก็เลยแยกย้ายกันกระจัดกระจายอาศัยอยู่บนแผ่นดิน แพร่พันธุ์ไปทั่วโลก ส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางด้านภาษา สีผิว และพฤติกรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะสถานการณ์ความเป็นอยู่ของแต่ละที่ถือว่าเป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดความแตกต่าง และแน่นอนความแตกต่างในลักษณะนี้ จะส่งผลให้เกิดความแตกต่างด้านความคิด ความเป็นอยู่ สุดท้ายส่งผลให้เกิดความแตกต่างด้านความเชื่อ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และมนุษย์นั้นไม่ใช่หนึ่งในนอจากเป็นประชาชาติเดียวกัน แล้วพวกเขาก็แตกแยกกัน และหากมิใช่ลิขิตได้บันทึกไว้ที่ พระเจ้าของพวกเขาแล้วไซ้ แนนอนก็คงถูกตัดสินระหว่างพวกเขาเรียบร้อยแล้ว ในเรื่องที่พวกเขาขัดแย้งกัน” (ยูนุส 19)

คำสอนอิสลามให้ความเสมอภาคแก่ทุกคนต่อหน้าองค์อภิบาลอัลลอฮฺโดยไม่แบ่งแยกกันเพราะปัจจัยด้านเชื้อชาติ สีผิว ภาษา และประเทศ ทุกคนเท่าเทียมกันในหน้าที่การปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอิสลาม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูลเพื่อให้พวกเจ้าได้ทำความรู้จักกัน แท้จริง ผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮฺนั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริง อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรู้ยิ่งและทรงรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน” (อัล-หุญรอต 13)

เนื่องด้วยความเท่าเทียมดังกล่าวนี้เอง อิสลามจึงมีความเห็นว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกันในด้านความเป็นอิสระ แต่เป็นความอิสระที่มีขอบเขตตาม

2. ทุกคนมีอิสระเท่าเทียมกันในการแสวงหาและครองปัจจัยยังชีพที่
หะลาล อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงอย่าปรารถนาในสิ่ง
ที่อัลลอฮฺได้ทรงประทานให้แก่บางคนในหมู่พวกเจ้าเหนือกว่าอีกบางคน
สำหรับผู้ชายนั้นมีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ และสำหรับ
หญิงนั้นก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่พวกนางได้ขวนขวายไว้เช่นกัน” (อัน-นิสาอ์
32)

3. ทุกคนมีโอกาสนในการเรียนรู้และการศึกษา และอิสลามถือว่าการ
ศึกษานั้นเป็นสิ่งที่บังคับให้ทำด้วย ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ
อะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวความว่า “การแสวงหาวิชาความรู้เป็นหน้าที่ วา
ญิบ (บังคับให้ทำ) เหนือมุสลิมทุกคน” (สุนัน อิบน์ มาญะฮฺ 1/81 เลขที่
228)

4. ทุกคนมีสิทธิได้รับประโยชน์จากสรรพสิ่งต่างๆในโลกนี้อย่างเท่า
เทียมกัน ภายใต้กฎเกณฑ์ของบทบัญญัติแห่งอัลลอฮฺ พระองค์ตรัสในคัมภีร์
อัลกุรอาน ความว่า “พระองค์คือผู้ทรงทำแผ่นดินนี้ให้ราบเรียบสำหรับพวก
เจ้า ดังนั้นจงสัญจรไปตามขอบเขตของมัน และจงบริโภครากปัจจัยยังชีพ
ของพระองค์ และยิ่งพระองค์เท่านั้นคือการพินาศสิ้นชีพ” (อัล-มุลก 15)

5. ทุกคนมีสิทธิในการรับตำแหน่งและการบริหารอย่างเท่าเทียมกัน
แต่ด้วยเงื่อนไขว่า ต้องมีคุณสมบัติ มีความสามารถ และมีความพร้อมเพียงพอ
ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า “ใคร
ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำชาวมุสลิม แล้วแต่งตั้งบุคคลใดสักคนเนื่องจาก
ความรู้สึกเสนาหาโดยส่วนตัว เพื่อให้ดูแลเรื่องราวของมุสลิม เขาก็ต้อง
ได้รับคำสาปแช่งจากอัลลอฮฺ และพระองค์ไม่ทรงตอบรับการกระทำที่เป็น
วาญิบ (ศาสนกิจบังคับ) และสุนัต (ศาสนกิจที่ทำด้วยความสมัครใจ) จาก
เขาอีก จนในที่สุดพระองค์ก็จะไล่เขาให้เข้านรกญะฮันนัม และใครได้มอบ
ของสงวนของอัลลอฮฺให้กับบุคคลอื่น แน่แน่นอนเขาได้ละเมิดของสงวน
ที่อัลลอฮฺห้ามโดยไม่ชอบธรรม สำหรับเขาคือการสาปแช่งของอัลลอฮฺ
-หรือท่านศาสนทูตได้กล่าวว่า- การปกป้องคุ้มครองของอัลลอฮฺได้พ้นไป
จากตัวเขาแล้ว” (มุสนัด อะหมัด 1/6 หมายเลข 21)

อิสลามได้บอกแก่เราว่า การมอบอำนาจให้คนที่ไม่เหมาะสมคือการทำลายอะมานะฮ์ (หน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย หรือความซื่อสัตย์) ซึ่งเป็นการเตือนว่าโลกนี้ใกล้สูญสิ้นทุกทีแล้ว และวันกิยามะฮ์ (วันสิ้นโลก) จะเกิดขึ้นอีกไม่นาน ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าว ความว่า “เมื่ออะมานะฮ์ (หน้าที่มอบหมายหรือความซื่อสัตย์) ถูกทำลายและละเลยก็จรรอวันกิยามะฮ์ (วันสิ้นโลก) มีคนถามว่า โอ้ ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ อะมานะฮ์ที่วันนั้นถูกละเลยไปได้อย่างไร? ท่านตอบว่า “เมื่อให้หน้าที่ความรับผิดชอบแก่คนที่ไม่เหมาะสม ก็จรรอวันกิยามะฮ์เถิด” (เศาะฮี้หฺ อัลบุคอรียฺ 5/2382 เลขที่ 6131)

ศาสนาที่ไม่มีตัวกลางระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า

ในศาสนาอิสลามไม่มีคำว่าอำนาจทางจิตวิญญาณที่เป็นเอกเทศเหมือนอำนาจที่ให้เฉพาะแก่ผู้นำศาสนาอย่างที่เรพบเห็นในศาสนาอื่น เหตุผลคือ อิสลามมาเพื่อกำจัดทุกสื่อที่เป็นตัวกลางระหว่างพระองค์อัลลอฮ์กับบ่าวพระองค์ อัลลอฮ์ได้ดำหนิพวกมุชริกีน(คนที่ทำภาคีต่ออัลลอฮ์) ที่นำสื่อมาเป็นตัวกลางระหว่างอัลลอฮ์กับบ่าว โดยที่พระองค์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พึงทราบเถิด ศาสนาอันบริสุทธิ์นั้นเป็นสิทธิสำหรับอัลลอฮ์พระองค์เดียว ส่วนบรรดาผู้ที่ยึดถือเอาบรรดาผู้คุ้มครองอื่นจากอัลลอฮ์ (พวกเขากล่าวอ้างอย่างผิดๆ ว่า) เรามิได้เคารพภักดีสิ่งเหล่านั้น เว้นแต่เพื่อเป็นตัวกลางทำให้เราเข้าใกล้ชิดต่ออัลลอฮ์มากขึ้นเท่านั้น!” (อิซ-ซุมรฺ 3)

อัลลอฮ์ได้อธิบายให้เราว่า บรรดาสื่อกลางทั้งหมดไม่สามารถก่อให้เกิดผลดีหรือผลร้ายแก่พวกเขาได้ เพราะมันเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์สร้างขึ้นมาเหมือนพวกเขาไม่มีผิด พระองค์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริง บรรดาผู้ที่พวกเจ้าวิงวอนขออื่นจากอัลลอฮ์นั้น คือ ผู้ที่เป็นบ่าวเยี่ยงพวกเจ้านั่นเอง ดังนั้น จงวิงวอนขอต่อพวกเขาสิแล้วจงให้พวกเขาตอบรับพวกเจ้าด้วยหากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง” (อัล-อะฮฺรอฟ 194)

อิสลามสนับสนุนให้เราผูกพันกับอัลลอฮ์โดยตรง โดยไม่มีสื่อกลางช่วย เป็นการผูกพันที่ยืนบนรากฐานแห่งอิมาน (การศรัทธา) และการมอบตัวอย่าง

บริสุทธิ์ใจในทุกเรื่อง อาทิ การขอความช่วยเหลือ การขอไถ่โทษ ใครที่มีบาป เขาก็จงยกมือวิงวอนขอต่ออัลลอฮฺ เรียกร้องต่อพระองค์อย่างจริงจัง ขอความกรุณาให้พระองค์ปลดบาปให้ไม่ว่าบ่าวจะอยู่ที่ไหนหรือในสถานการณ์ใดก็ตาม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และผู้ที่กระทำความชั่วหรือ ธรรมแก่ตัวเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ เขาก็จะพบว่าอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยโทษเป็นผู้ทรงเมตตายิ่ง” (อัน-นิสาอ์ 110)

ดังนั้น ในอิสลามจึงไม่มีคนที่เรียกว่า (ริฎาลุดดิน) หรือเจ้าแห่งศาสนา ที่คอยให้การอนุมัติหรือห้าม หรือปลดบาป โดยตั้งตัวเองว่าเป็นทูตแทนพระเจ้า คอยแต่งบทบัญญัติให้ผู้คน หรือคิดค้นหลักศรัทธาขึ้นมา หรือคอยปลดบาปให้พวกเขา หรือให้สิทธิแก่คนเข้าสวรรค์ตามใจชอบ หรือออกคำสั่งห้ามใครก็ได้ที่พวกเขาต้องการ เพราะอิสลามถือว่าผู้มีสิทธิในการออกบัญญัติคือพระองค์อัลลอฮฺเพียงผู้เดียวเท่านั้น

ท่านศาสนทูตผู้หมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในขณะที่ท่านอธิบายโอองการอัลลอฮฺที่ว่า “พวกเขาได้ยึดเอาบรรดานักปราชญ์ของพวกเขาระบบบรรดาบาดหลวงของพวกเขาคือพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ” (อัต-เตาเบฮฺ 31)

ท่านศาสนทูตกล่าวว่า ความว่า “พึงรู้เถิดว่า แท้จริง พวกเขาไม่ได้เคารพบูชาบุคคลเหล่านั้นหรอก แต่เมื่อใดที่บุคคลเหล่านั้นอนุมัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดพวกเขาก็จะตาม และเมื่อใดที่บุคคลเหล่านั้นห้ามสิ่งหนึ่งสิ่งใดพวกเขาก็ทำตามเช่นกัน” (สุนัน อัต-ติรมิซียฺ 5/278 เลขที่ 3095)

ศาสนาที่ใช้ระบบชุรอหรือการปรึกษาหารือ

ศาสนาอิสลาม คือศาสนาที่ยึดเอาแนวการชุรอ (การขอคำแนะนำ และปรึกษาร่วมกัน) ในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนาและทางโลก ในเรื่องกิจการภายในและกิจการภายนอก

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขาระบบและดำรงค์ละหมาด และพวกเขามีการปรึกษาหารือในกิจการของพวกเขาระบบและพวกเขาวินิจฉัยสิ่งที่เราได้ให้เป็นเครื่องปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา” (อัล-ชุรอ 38)

ระบบชुरอ คือสิ่งจำเป็นพื้นฐานหลักในบัญญัติแห่งอิสลาม ด้วยเหตุนี้ ท่านศาสนทูตแห่งศาสนาอิสลาม จึงได้สั่งให้ปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ว่าเป็น ธุรกรรม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตา จากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้า (มุหัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้า หากเจ้าเป็นผู้ประพฤติดุร้าย และมิได้ใจแข็งกระด้างแล้วไซ้ร้ แน่อนพวกเขา ก็ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงขอภัยให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรียาหารหรือกับพวกเขาใน กิจการทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 159)

ระบบชुरอ เป็นระบบหนึ่งที่น่าไปสู่ความถูกต้องและผลประโยชน์ที่ดีเลิศ บรรดามุสลิมในสมัยต้นของอิสลาม ได้ยึดปฏิบัติกับหลักการชुरอนี้กับ เรื่องศาสนาและดunya(ทางโลก)ของพวกเขา จนทำให้สภาพของพวกเขา รุ่งโรจน์และไปด้วยดี เมื่อไหร่ที่พวกเขาเนอออกจากหลักการนี้พวกเขาเลยต้อง เผชิญกับความต่ำต้อยในเรื่องศาสนาและทางโลกของพวกเขา

ศาสนาที่ให้สิทธิความชอบธรรมกับทุกฝ่าย

ศาสนาอิสลามได้บัญญัติสิทธิความชอบธรรมระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ใน ทุกระดับชั้น เพื่อที่พวกเขาจะอยู่อย่างมีความรักใคร่ระหว่างกัน บรรลุผล ประโยชน์ทางศาสนา รุ่งเรืองในทางโลก เริ่มด้วยสิทธิของพ่อแม่ และสิทธิของ ลูกหลาน สิทธิของบรรดาญาติ และคนใกล้บ้าน สิทธิของเพื่อนฝูง เป็นต้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้า ทั้งสองและต่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด เด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และเพื่อนบ้าน ใกล้เคียงและเพื่อนที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และผู้ที่มีอ ขวาของพวกเขาเจ้าครอบครอง(ปาวไฟร์) แท้จริง อัลลอฮฺ ไม่ทรงชอบผู้เยโส ผู้โอ้อวด” (อัน-นีสาร์ 36)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลัม กล่าว ความว่า “จงอย่าได้อิจฉาระหว่างกัน หรือแกล้งให้ราคาสินค้าแพงขึ้น หรือ สร้าง ความโกรธระหว่างกัน หรือหันหน้าไปจากเพื่อนสหายเมื่อเจอกัน หรือ การ เสนอ สินค้าตัวเองในราคาที่ถูกลงกว่าให้กับคนซื้อที่กำลังจะซื้อสินค้าคนอื่น

และจงเป็นบ่าวของอัลลอฮ์อย่างเป็นพี่น้องกัน มุสลิมคือพี่น้องของมุสลิม ซึ่งจะต้องไม่กดขี่เขา ไม่ทอดทิ้งเขา ไม่ดูถูกเขา การศรัทธาอยู่ที่นี่ -และ ท่านได้เข้าไปที่หน้าอกสามครั้ง- เพียงพอแล้วที่บุคคลหนึ่งจะถูกตราหน้าว่าเป็นคนเลวด้วยการที่เขาดูถูกเพื่อนมุสลิมของเขา มุสลิมกับมุสลิมเป็นที่ต้องห้ามไม่ให้หลังเลียด รับทรัพย์สิน และดูหมิ่นศักดิ์ศรีของเขา” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/1986 เลขที่ 2564)

ท่านได้กล่าวอีก ความว่า “คนหนึ่ง ในจำนวนพวกเจ้าจะไม่ศรัทธา นอกจากเขาจะต้องรักเพื่อพี่น้องของเขา ดังที่เขารักเพื่อตัวเอง” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 1/14 เลขที่ 13)

แม้แต่ศัตรูของอิสลามก็ย่อมมีสิทธิความชอบธรรมของพวกเขา พ่อของอะซีซ บิน อุมัยร ซึ่งเป็นพี่น้องกับมุอับ บิน มุมัยร เราะฎียัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า เมื่อครั้งที่ฉันตกเป็นเชลยในสงครามบะดร์ ฉันได้ยินท่านศาสนทูตมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า “จงทำดีกับเชลยทั้งหลาย” และตอนที่ฉันตกอยู่ภายใต้การดูแลของบรรดาชาวอันศอรฺ (เหล่าสาวกท่านศาสนทูตที่ฟานัก ณ นครมะดีนะฮฺ) เมื่อพวกเขาให้อาหารกลางวันและอาหารกลางคืนให้ฉัน พวกเขาจะกินแค่ลูกอินทผลัม แล้วจะเสียดสละขนมปังให้ฉันกิน เนื่องจากคำสั่งเสียของท่านศาสนทูตที่ให้กับพวกเขาไว้ (อัล-มุอญัม อัศ-เศาะฆิร 1/250 เลขที่ 409)

และยิ่งไปกว่านั้น อิสลามได้ไปไกลกว่าด้วยการให้สิทธิแก่สัตว์ด้วยเช่นกัน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดฆ่านกกระจอกเพียงตัวเดียวอย่างไร้สาระ มันจะกลับไปหาอัลลอฮ์วันกิยามะฮ์และกล่าวว่า โอ้พระเจ้าของฉัน แท้จริงแล้ว คนนั้นได้ฆ่าฉันไปอย่างไร้สาระ ไม่ได้ฆ่าฉันเพื่อประโยชน์อันใดเลย” (เศาะฮิหฺ อิบน์ หิบบาน 13/214 เลขที่ 5894)

และรายงานจากอิบนุ อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮุมา ว่าวันหนึ่งท่านได้เดินผ่านเยวชนกุร็อยซกลุ่มหนึ่ง พวกเขา กำลังรวมตัวกันเล่นยิงไปยังนกตัวหนึ่งที่ผูกไว้เป็นเป้า แล้วทั้งจำนวนลูกศรที่ไม่โดนให้กับเจ้าของนก เมื่อพวกเขาเห็นอิบนุ อุมัร ก็แยกย้ายกันวิ่งหนี ท่านอิบนุ อุมัร กล่าวถามว่า ใครเป็นคนทำ? การสาปแช่งอัลลอฮ์จะเกิดแก่คนที่ทำเรื่องนี้ แท้จริงแล้ว ท่านศาสนทูต

มุหัมมัด คือลัทธิล่อลวงอะลัษฮิวะสลัล์ม ได้สาปแช่งคนที่นำสิ่งมีชีวิตมาเป็นเป่ายิงเล่น” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 3/1550 เลขที่ 1958)

วันหนึ่งท่านศาสนทูตได้เดินผ่านอุฐฺตัวหนึ่งซึ่งท้องของมันบางเกือบจืด หลังเพราะความหิว ท่านกล่าว ความว่า “จงอย่าเกรงอัลลอฮฺในการดูแลสัตว์พวกนี้ จงขับขี้มันในสภาพที่มันดี จงกินเนื้อมันในสภาพที่มันดี” (เศาะฮิหฺ อิบน์ กุซัยมะฮฺ 4/143 เลขที่ 2545)

อิสลามได้กำหนดสิทธิของปัจเจกบุคคลที่ควรได้รับจากส่วนรวม และกำหนดสิทธิของส่วนรวมที่ต้องได้รับจากสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้น สมาชิกหนึ่งก็ต้องทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของกลุ่ม ในทางกลับกันกลุ่มคณะก็ต้องทำงานเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกที่เป็นปัจเจกชนด้วย ท่านศาสนทูตคือลัทธิล่อลวงอะลัษฮิวะสลัล์ม กล่าว ความว่า “คนมุอฺมิน (ผู้ศรัทธา) กับมุอฺมินด้วยกัน เปรียบเสมือนสิ่งก่อสร้าง ซึ่งแต่ละคนต่างเสริมสร้างให้แข็งแรงซึ่งกันและกัน” (แล้วท่านก็เอานิ้วมือทั้งสองข้างมาสอดเข้าหากัน) (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 1/182 เลขที่ 467)

ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ก็ให้ยึดเอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อน เช่น การทำลายบ้านที่เอนเอียงทำท่าจะล้มทับผู้ที่เดินผ่านไปมา เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม หรือการเวนคืนทำเป็นถนนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าเวนคืนให้กับเจ้าของบ้าน มีรายงานจากสะมุเราะฮฺ บินญุนดับ ว่า เขามีต้นอินทผลัมใกล้รั้วของชาวอันศอรฺผู้หนึ่ง กิ่งของมันยื่นข้ามรั้วออกไป เขาเล่าว่า ชายชาวอันศอรฺมีภรรยาเขาด้วย ทุกครั้งที่สะมุเราะฮฺเข้าไปเก็บอินทผลัมของเขาก็สร้างความรบกวนแก่ชายผู้นั้นมาก เขาเลยขอให้สะมุเราะฮฺขายให้เขา หรือไม่ก็อนุญาตให้ย่ำมันไป แต่สะมุเราะฮฺไม่ยอม ชายอันศอรฺได้ฟ้องท่านศาสนทูตถึงเรื่องดังกล่าว ท่านศาสนทูตขอให้สะมุเราะฮฺขายให้เขา หรือปล่อยให้ชายอันศอรฺย่ำต้นอินทผลัมให้ แต่สะมุเราะฮฺไม่ยอม ท่านศาสนทูตขอให้เขามอบให้ท่านและพร้อมที่จะค่าทดแทนให้ แต่สะมุเราะฮฺยังดื้อดึงไม่ยอมทำตาม สุดท้าย ท่านศาสนทูตมุหัมมัดจึงกล่าวว่า

“ท่านคือผู้สร้างความเดือดร้อน” จากนั้นท่านจึงสั่งให้ชาวอันศอรผู้เห็นว่า “จงไปถอนต้นอินทผลัมนี้เสีย” (สุนัน อัล-บัยฮะกียะ 6/157 เลขที่ 11663)

ศาสนาแห่งความเมตตา

ศาสนาอิสลามคือศาสนาแห่งความเมตตา หลักสั่งสอนของอิสลาม ชักชวนคนให้ทิ้งห่างความรุนแรง ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าว ความว่า “บรรดาผู้เมตตาทั้งหลาย อัลลอฮฺจะเมตตาพวกเขา จงเมตตาต่อมนุษยโลก บรรดาชนที่อยู่บนฟากฟ้าย่อมเมตตาต่อท่าน ความเมตตาเป็นส่วนหนึ่งของนามอัลลอฮฺ ผู้ใดรักชามัน อัลลอฮฺจะรักษาเขา ผู้ใดตัดขาดมัน อัลลอฮฺจะตัดขาดเขา” (อัล-มุสตัดร็อก อะลัค เคาะฮียัน 4/175 เลขที่ 7274)

อิสลามไม่ได้เจาะจงว่าให้เมตตาต่อมนุษยเท่านั้น ทว่าจะรวมถึงสัตว์ด้วย ผู้หญิงคนหนึ่งได้เข้านรกเพราะทารุณต่อสัตว์ ท่านศาสนทูต คือลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าว ความว่า “ผู้หญิงคนหนึ่งได้ถูกลงโทษเพราะแมวที่เขาชังไว้จนตาย แล้วเข้านรก เธอไม่ได้ให้อาหารมัน ไม่ให้น้ำมัน ตลอดเวลาที่กักขังมัน และไม่ปล่อยมันเพื่อมันจะได้หาอาหารกินเอง” (เคาะฮียะ อัล-บุคอรียะ 3/1284, เลขที่ 3295)

ในทางตรงข้าม ความเมตตาต่อสัตว์คือหนทางสู่สวรรค์ได้ ท่านศาสนทูต คือลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า “ในขณะที่ชายหนุ่มคนหนึ่งได้เดินบนท้องถนนเขารู้สึกกระหายอย่างแรง แล้วไปเจอบ่อน้ำแห่งหนึ่ง เขาจึงลงไปอาบน้ำแล้วดื่ม น้ำหลังจากที่เขาป็นขึ้นมา เขาเจอสุนัขตัวหนึ่งแลบลิ้นด้วยความกระหายและเลียดินเปียก เขากล่าวในใจว่า แน่นอนหมาตัวนี้กระหายน้ำเหมือนที่ฉันเคยกระหายน้ำ เขารีบลงไปอาบน้ำที่และเอารองเท้าใส่น้ำแล้วให้สุนัขกิน อัลลอฮฺชมเชยการกระทำของเขา พระองค์จึงปลดบาปเขา บรรดาเหล่าสาวกที่ฟังอยู่ถามท่านว่า เราจะได้ผลบุญจากการกระทำดีของเราต่อสัตว์ด้วยหรือไม่? ท่านตอบว่า “ใช่ การทำดีต่อสัตว์มีชีวิตทุกชนิดได้ผลบุญ” (เคาะฮียะ อัล-บุคอรียะ 2/870 เลขที่ 2334)

ที่ผ่านมาคือความเมตตาปราณีที่อิสลามมีต่อสัตว์ ซึ่งเน้นหนักอย่างดี ฉะนั้นการเมตตาของอิสลามที่มีต่อมนุษย์ย่อมมากกว่านั้นอีก ในฐานะที่มนุษย์

คือสิ่งถูกสร้างที่ประเสริฐสุด อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานของอาดัม และเราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางทะเล และได้ให้ปัจจัยยังชีพที่ดีทั้งหลายแก่พวกเขา และเราได้ให้พวกเขาดีเด่นอย่างมีเกียรติเหนือกว่าผู้ที่เราได้ให้บังเกิดมาเป็นส่วนใหญ่” (อัล-อิสรออ์ 70)

ศาสนาที่ไม่มีนักบวช และไม่ได้เน้นแต่ทางโลก

ศาสนาอิสลามไม่มีระบบบวชเป็นพระหรือชีและการตัดขาดทางโลก โดยไม่สนใจหรือไม่ลืมนิสัยของสิ่งดีๆ ที่อัลลอฮฺสร้างมาเพื่อบริการบ่าว ท่านศาสนทูตของอิสลามกล่าว ความว่า “พวกเจ้าอย่าแข่งงวดกับตัวพวกเจ้ามากเกินไป ดังนั้นอัลลอฮฺจะทรงแข่งงวดกับพวกเจ้าด้วย แท้จริงแล้วชนกลุ่มหนึ่งได้เคร่งและแข่งงวดกับตัวพวกเขามากเกินไป จนอัลลอฮฺแข่งงวดกับพวกเขา เหล่านั้นคือบรรดาคนที่เหลือให้เห็นอยู่ในโบสถ์และอาศรม” (อัลลอฮฺตรัสว่า) “การบวชเป็นพระหรือชีคือสิ่งที่พวกเขาคิดค้นมาเอง เราไม่ได้บัญญัติให้พวกเขาปฏิบัติแต่อย่างใด” (จากสุเราะฮ์ อัล-หะดีด 27)” (สุนัน อิบิ ดาวูด 4/276 เลขที่ 4704)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลัลลอฮฺอะลัยฮิซซาลาม กล่าว ความว่า “พวกเจ้าจงกินและดื่ม แล้วจงบริจาคทานโดยไม่ฟุ่มเฟือย และไม่โอ้อวดกัน แท้จริงแล้วอัลลอฮฺชอบที่จะเห็นร่องรอยนิมะฮฺของพระองค์ (สิ่งที่อัลลอฮฺประทานให้บ่าวทั้งมวล) ได้ปรากฏบนตัวบ่าวพระองค์ด้วย” (อัล-มุสตัดร็อก 4/150 เลขที่ 7188)

แต่อิสลามก็ไม่ใช่ว่าศาสนาที่เน้นหนักทางโลกอย่างเดียว ไม่ใช่หมกมุ่นอยู่กับรสนิยมและความสนุกสนานในโลกนี้จนเกินขอบเขต ทว่าอิสลามเป็นศาสนาที่ยึดแนวทางแบบพอดี รวบรวมทั้งสองทาง ทางศาสนาและทางโลกไม่ให้เน้นหนักกับทางหนึ่งแล้วละทิ้งอีกทาง ดังนั้นอิสลามสั่งให้ปฏิบัติตัวอย่างพอเพียงระหว่างร่างกายกับจิตใจ เมื่อไหร่ที่มุสลิมมัวแต่หมกมุ่นกับทางโลกมากเกินไป อิสลามสอนให้นึกถึงความต้องการด้านจิตใจ โดยสั่งให้ทำในสิ่งที่เป็นการภักดีต่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์ ก็

จรงรับเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์ และจงละทิ้งการค้าขายเสีย นั้นเป็นการดีกว่าสำหรับพวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้” (อัล-ญุมอะฮ์ 9)

เมื่อไหร่ที่มุสลิมมัวแต่หมกมุ่นอยู่แต่เรื่องการทำอิบาดะฮ์ (การงานที่แสดงถึงความภักดีต่ออัลลอฮ์) ก็ให้เขาคำนึงถึงสภาพความต้องการของร่างกายบ้าง อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว ก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดิน และจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ และจงรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มากๆ เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ” (อัล-ญุมอะฮ์ 10)

อิสลามได้ยกย่องคนที่ยึดเอาสองลักษณะดังกล่าวข้างต้น อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ที่การค้าและการขายมิได้ทำให้พวกเขาหันห่างออกจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์และการดำรงละหมาด และการจ่าย ซะกาต เพราะพวกเขากลัววันที่หัวใจและสายตาจะเหลือกลานในวันนั้น” (อัน-นุร 37)

อิสลามได้นำแนวทางที่พิทักษ์รักษาทั้งร่างกาย จิตใจ และสมอง ซึ่งต่างก็มีสิทธิของมันโดยไม่มากเกินไป หรือละเลยไป ตามบทบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้น ในขณะที่อิสลามกำหนดให้มุสลิมทุกคนหมั่นตรวจสอบตนเองและไตร่ตรองในสิ่งที่ตัวเองทำไป หรือทุกการกระทำที่ออกมาจากตัวเอง ดังที่อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้น ผู้ใดกระทำความดีหนึ่งเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน ส่วนผู้ใดกระทำความชั่วหนึ่งเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน” (อัล-ซัลซะละฮ์ 7-8)

มุสลิมเองก็ไม่ควรละเลยความสุขของร่างกาย ด้วยการแสวงสุขจากสิ่งทีหะลาลและมีประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นกิน การดื่ม การแต่งกาย และการแต่งงาน ตามคำสั่งที่อัลลอฮ์ตรัส ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า ผู้ใดเล่าที่กำหนดให้เป็นที่ต้องห้าม ซึ่งเครื่องประดับร่างกายของอัลลอฮ์ ที่พระองค์ได้ทรงประทานมันให้กับบ่าวของพระองค์ รวมถึงบรรดาลึงตี้ๆ จากปัจจัยยังชีพด้วย” (อัล-อะฮรอฟ 32)

อิสลามไม่ห้ามนอกจากสิ่งที่เลวและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ในทุกด้าน อาทิ ด้านสมอง ด้านร่างกาย สรรพสิ่งเงินทอง หรือสังคม ดังนั้น อิสลามได้

สร้างจิตวิญญาณของมนุษย์ ก็เพื่อให้ใช้ในทางที่เป็นการรักดีต่ออัลลอฮ์ และเพื่อให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอิสลาม บุคคลใดก็ตามที่ย่อมไม่มีสิทธิที่จะทำลายมันเด็ดขาด นอกจากตามสิทธิความชอบธรรมที่อิสลามกำหนด และอัลลอฮ์ได้สร้างร่างมาพร้อมจิตวิญญาณอย่างสมบูรณ์เข้ากันได้ดี จุดประสงค์คือให้จิตวิญญาณทำการรักดีอัลลอฮ์ผ่านร่างที่อัลลอฮ์สร้างมา อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โดยแน่นอนเราได้บังเกิดมนุษย์มาในรูปแบบที่สวยงามยิ่ง” (อัต-ติน 4)

ด้วยเหตุนี้เองอัลลอฮ์บังคับให้เราอนุรักษ์ร่างกายและเอาใจใส่มันอย่างดี ให้อยู่ในขอบเขตแห่งศาสนา โดยการปฏิบัติตามข้อต่อไปนี้ :

1. ทำความสะอาดร่างกาย อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงชอบบรรดาผู้สำนึกผิด กลับเนื้อกลับตัว และทรงชอบบรรดาผู้ที่ทำตนให้สะอาด” (อัล-ปะกะเราะฮ์ 222)

ด้วยเหตุนี้เอง อิสลามสั่งให้อาบน้ำละหมาดทุกครั้งที่ต้องการละหมาด ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออลัลลอฮุอะลยฮิวะสَّلَام กล่าว ความว่า “ไม่มีการตอบรับการละหมาดที่ไร้ความสะอาด และไม่มีการตอบรับการบริจาคทานที่มาจากกรรไกรยกอทรัพย์” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 1/204 เลขที่ 224)

เช่นเดียวกัน อิสลามบังคับให้อาบน้ำหลังการมีเพศสัมพันธ์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และหากพวกเจ้ามีญะนาบะฮฺ (จะด้วยการสมสู่กับภริยาหรือมีอสุจิหลั่งออกก็ตาม) ก็จงชำระร่างกายให้สะอาด” (อัล-มาอิดะฮ์ 6)

แล้วอิสลามยังสนับสนุนให้มีการอาบน้ำในบางพิธีทางศาสนาเช่น ก่อนละหมาดญุมอะฮฺ (ละหมาดวันศุกร์) ก่อนละหมาดในวันอีด (ละหมาดในวันรื่นเริงของอิสลามทั้งสอง คือ อีดิลฟิฏริและอีดิลอฎฮา) และในช่วงทำหัจญ์หรืออุมเราะฮฺ (เป็นพิธีกรรมทางศาสนาอย่างหนึ่งโดยมุ่งไปทำที่ นครมักกะฮฺ ประเทศซาอุดีอาระเบีย) เป็นต้น

2. รักษาความสะอาดอยู่เสมอ เช่น

- การล้างมือ ก่อนและหลังรับประทานอาหาร ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออลัลลอฮุอะลยฮิวะสَّلَام กล่าว ความว่า “ความสะอาดจะ

(ความจำเริญ) ของอาหารคือการล้างมือก่อนและหลังกิน” (สุนัน
อัต-ติรมิซีย 4/281 เลขที่ 1846)

- การทำความสะอาดปากหลังรับประทานอาหาร ท่านศาสนทูต
กล่าว ความว่า “ผู้ได้รับประทานอาหาร อันไหนที่ฟันเคี้ยวได้ ก็จงกลืนมัน
ไป อันไหนที่หลงเหลือและออกมาจากปาก เนื่องจากการเคี้ยวก็จงคาย
มัน ใครทำถือว่าเป็นการดี ใครไม่ทำถือว่าไม่เป็นไร” (อัล-มุสตัดด็อก
4/152 เลขที่ 719)

- เอาใจใส่เรื่องทำความสะอาดฟันและปาก เช่นการใช้สีกา (ใช้
แปรงสีฟัน) เพราะท่านศาสนทูต คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าว ความว่า
“ถ้าไม่เป็นสร้างความลำบากสำหรับประชาชาติของฉัน ฉันก็จะสั่งให้พวก
เขาใช้สีกาทุกครั้งก่อนละหมาด” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 1/220 เลขที่ 7199)

- ทำความสะอาดหรือขจัดสิ่งสกปรกที่เป็นต้นเหตุของเชื้อโรค
ท่านศาสนทูต คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าว ความว่า “อัล-ฟิฏเราะฮฺ
(สิ่งควรทำตามธรรมชาติของมนุษย์) มีห้าอย่าง หนึ่ง การขลิบปลาย
องคชาติ สอง การโกนขนบริเวณอวัยวะเพศ สาม การถอนขนรักแร้ สี่การ
ขลิบหนวด ห้า การตัดเล็บ” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 5/2320 เลขที่ 5939)

3. การรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ อัลลอฮฺตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอานความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคสิ่งที่เราได้ให้
เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า จากสิ่งดีๆ ทั้งหลาย และจงขอบคุณอัลลอฮฺ
เถิด หากเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกเจ้าเป็นผู้เคารพสักการะ”
(อัล-ปะเกาะเราะฮฺ 172)

และควรต้องจำกัดการกินดื่มแต่พอเพียง ไม่กินเยอะเกินขอบเขต ซึ่ง
มักจะก่อผลเสียต่อร่างกายอย่างชัดเจน ดังที่อัลลอฮฺตรัส ความว่า “จงกินและ
ดื่ม และอย่าได้กินจนเกินเลย แท้จริงอัลลอฮฺไม่ชอบผู้ที่สุรุ่ยสุร่ายเกินเลย”
(อัล-อะฮฺรอฟ 31)

ส่วนวิธีการที่ดีที่สุดในการรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม คือ ตามที่
ท่านศาสนทูตอธิบายว่า “ไม่มีภานะใดที่มนุษย์ใส่อาหารจนเต็มจะเลวร้าย
ไปกว่าท้องของมนุษย์เอง เพียงพอแล้วโอ้มนุษย์เอ๋ย แค่อสองสามคำที่จะทำ

ให้กระดุกสันหลังของท่านแข็งแรง ถ้าหากจำเป็นต้องกินก็ขอให้ แบ่งสาม ส่วน หนึ่งส่วนสามสำหรับอาหารของเขา หนึ่งส่วนสามสำหรับเครื่องดื่มของเขา และหนึ่งส่วนสามสำหรับลมหายใจของเขา” (เศาะฮ์หฺ อิบนิ หิบบาน 12/41 เลขที่ 4236)

4. ห้ามรับประทานอาหารหรือเสพสิ่งที่สกปรกและไม่บริสุทธิ์ เช่น สัตว์ที่ตายโดยไม่เชือด เลือด สุกร สุรา ยาเสพติด และบุหรี่ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษา ความปลอดภัยของร่างกายมนุษย์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริง ที่พระองค์ทรงห้ามพวกเจ้านั้นก็คือ สัตว์ที่ตายเอง เลือด เนื้อสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดเพื่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ แล้วผู้ใดได้รับความคับขัน โดยมีไข้ผู้สาะแสวงหา และมีไข้เป็นผู้ละเมิดขอบเขตแล้วไซ้ร ก็ไม่มีบาปใดๆ แก่เขา แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 173)

และอัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานอีก ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! ที่จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชาญ์ญ์ และการเสี่ยง ดัวนั้น เป็นสิ่งโสมนอนเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจง ห่างไกลจากมันเสีย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ ที่จริงชัยฏอนนั้น เพียงต้องการที่จะให้เกิดการเป็นศัตรูกันและการเกลียดชังกันระหว่างพวก เจ้าในสุราและการพนันเท่านั้น และมันจะหันเหพวกเจ้าออกจากการรำลึก ถึงอัลลอฮฺและการละหมาด ดังนั้น พวกเจ้าจะหลุดจากพฤติกรรมดังกล่าว ได้หรือยังเล่า” (อัล-มาอิดะฮฺ 90-91)

5. เล่นกีฬาที่มีประโยชน์ เช่น มวยปล้ำ ครั้งหนึ่งท่านศาสนทูต ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิอะสลัม แข่งเล่นมวยปล้ำกันกับสาวกท่านหนึ่งที่ชื่อ รูกานะฮฺ ท่านสามารถเอาชนะเขาได้ (คูอัล-มุสตัดร็อก 3/511 เลขที่ 5903)

หรืออาจจะเป็นการแข่งขันความเร็วหรือความแข็งแรง รายงานจาก ท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎียัลลอฮฺอันฮา ภรรยาท่านศาสนทูต ค็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิอะสลัม ท่านหญิงได้กล่าว ความว่า “ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺมุหัมมัด ได้แข่งวิ่งเร็วกับฉัน แต่ฉันแข่งท่านได้ พอเวลาผ่านไประยะหนึ่ง จนกระทั่ง ฉันรู้สึกตัวฉันเริ่มอวบขึ้น ท่านแข่งวิ่งเร็วกับฉันอีกครั้ง ท่านสามารถแข่ง

ฉันได้ ท่านกล่าวว่า : อันนี้เป็นการเอาคืนกับครั้งที่แล้ว” (เคาะฮิห์ อิบนิ หิบบาน 10/545 เลขที่ 4691)

นอกจากนี้ให้หมั่นเล่นกีฬ่อื่นๆ ด้วย อาทิ การว่ายน้ำ ยิ่งธนู ชี่ม้า ได้มีการรายงานจากท่านอุมร์ บิน อัล-ค็อฏฏอบ เคาะลีฟะฮฺคนที่สองของท่าน ศาสนทูต ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านอุมร์ได้กล่าวว่า “พวกท่านจงสอนลูกๆ ให้เรียนการยิงธนู การว่ายน้ำ และการขี่ม้า”

6. เยียวราย่างกายเมื่อเจ็บป่วยหรือเป็นไข้ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้วอัลลอฮ์ได้ประทานโรคและยารักษาามาด้วย และทรงทำให้แต่ละโรคนั้นมียารักษา ดังนั้น พวกเจ้าจงรักษาเถิด และอย่ารักษากับสิ่งที่ต้องห้าม” (สุนัน อับี ดาวูด 4/7 เลขที่ 3874)

7. การดูแลสุขภาพจิต อัลลอฮ์สั่งให้กระทำการภักดีต่อพระองค์ ตามที่พระองค์ทรงใช้ให้ทำ ทั้งนี้ เพื่อเป็นอาหารสำหรับจิตวิญญาณของมนุษย์ ซึ่งช่วยขัดเกลากิจใจให้ออกห่างจากความกังวลใจที่จะเกิดผลเสียต่อสุขภาพได้ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาและจิตใจของพวกเขาสงบด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮ์ พึงทราบเถิด! ด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮ์นั้น ทำให้จิตใจสงบ” (ฮฺ-เราะฮุด 28)

อิสลามถือว่า การไม่เอาใจใส่ต่อสุขภาพ ไม่ให้สิทธิแก่มันอย่างพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นในด้านอาหาร การพักผ่อน การผ่อนคลายทางเพศอย่างถูกต้อง ตามที่ศาสนากำหนด เป็นสิ่งต้องห้ามทั้งสิ้น รายงานโดยอะนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า “มีบุคคลสามคนมาที่บ้านภรรยาของท่าน ศาสนทูตมุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเป็นอยู่ของท่าน ครั้นเมื่อพวกเขาได้คำตอบ พวกเขาต่างพูดคุยกันประหนึ่งเหมือนว่าจะมัลลของท่านนบีที่พวกเขาได้ยินนั้นเป็นงานที่เล็กน้อยมาก พวกเขาจึงพูดว่า พวกเราจะเทียบกับท่านศาสดามุหัมมัด ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อย่างไรกัน เพราะท่านนั้นได้รับการอภัยโทษจากอัลลอฮ์ ทั้งที่ผ่านมาและที่จะเกิดขึ้นในบั้นปลายแล้ว ดังนั้น บุคคลหนึ่งในจำนวนพวกเขา กล่าวว่า ฉันจะละหมาดตลอดคืน อีกคนกล่าวว่า ฉันจะถือศีลอดตลอดปี จะไม่มีวันไหนที่ฉันไม่ถือศีลอดเป็นอันขาด คนต่อไปกล่าวว่า ฉันจะไม่เข้าใกล้

ผู้หญิงและจะไม่แต่งงานตลอดไป ทันทีที่ท่านศาสนทูตผ่านมาได้ยิน ท่านกล่าวว่า “พวกท่านได้กล่าวเช่นนั้น ฟังรู้เถิดว่า ฉันขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฉันคือคนที่ยำเกรงต่อพระองค์มากกว่าพวกท่าน แต่ฉันนั้นถือศีลอด แล้วก็ถือศีลอด ฉันละหมาดและฉันก็พักผ่อนนอนหลับ และฉันได้แต่งงาน ใครก็ตามที่เกลียดชังแบบอย่างของฉัน ถือว่าเขาไม่ใช่พวกฉัน” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 5/1949 หมายเลข 4776)

ศาสนาแห่งความรู้

อิสลามคือศาสนาแห่งความรู้ สนับสนุนให้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ที่เขาเป็นผู้กตัญญูในยามคำนึง ในสภาพของผู้สยุด และผู้ยืนละหมาดโดยที่เขาหวั่นเกรงต่อโลกอาคิเราะฮ์ และหวั่นความเมตตาของพระเจ้าของเขา (จะเหมือนกับผู้ที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์กระนั้นหรือ?) จงกล่าวเถิดมุหัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริงบรรดาผู้มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ” (อัช-ซูมฺ 9)

อิสลามได้แบ่งความรู้ที่ต้องแสวงหาออกเป็นสองประเภทด้วยกัน หนึ่งคือ ความรู้ที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน คือ เรื่องของศาสนาและการดำเนินชีวิตของเขา สองคือ ความรู้ที่จำเป็นต่อส่วนรวม คือ ความรู้ที่บุคคลในสังคมได้เรียนรู้ แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ระหว่างกัน ไม่มีสิ่งใดทางโลกที่อัลลอฮ์สั่งให้ท่านศาสนทูตแสวงหานั้น นอกจากว่าสิ่งนั้นย่อมเป็นความรู้ประการหนึ่ง ดังนั้น อัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงกล่าวเถิด ข้าแต่พระเจ้าของข้า พระองค์ขอพระองค์ทรงโปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ข้าพระองค์ด้วย” (ฏอฮา 114)

อิสลามให้เกียรติความรู้และบรรดาผู้รอบรู้ทั้งหลาย ท่านศาสนทูตคืออัลลอฮ์ส่งมาด้วยวลีวะสลัม กล่าว ความว่า “ผู้ใดไม่เคารพผู้ใหญ่ หรือไม่เมตตาคนที่อ่อนวัยกว่า และไม่รู้จักสิทธิที่บรรดาผู้รอบรู้ของเราควรได้รับ ถือว่าเขาไม่ใช่ส่วนหนึ่งจากประชาชาติฉัน” (มุสนัด อะหมัด 5/323 เลขที่ 22807)

อิสลามได้ยกฐานะบรรดาผู้มีความรู้ทั้งหลาย และให้เกียรติพวกเขาอย่างมาก ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิอะสลาม กล่าว ความว่า “**ความประเสริฐของคนที่มีความรู้ ย่อมมากกว่าความประเสริฐของคนที่ยืนทำการภักดี เพื่อส่วนตัวเท่านั้น เปรียบได้เหมือนกับความประเสริฐของฉันกับคนที่ต่ำต้อยที่สุดในหมู่พวกท่าน**” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 5/50 เลขที่ 2685)

อิสลามเน้นหนักในการเผยแพร่ความรู้และการแสวงหาความรู้ ถือว่าการเดินทางเพื่อแสวงหาความรู้ และการเผยแพร่ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺที่ดียิ่ง ซึ่งผลตอบแทนสำหรับเขานั้นมีมากมาย และอิสลามถือว่าการแสวงหาความรู้คือหนทางหนึ่งสู่ประตูสวรรค์ ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิอะสลาม กล่าว ความว่า “**ใครที่ออกเดินทางเพื่อแสวงหาความรู้ เขาย่อมอยู่ในหนทางอัลลอฮฺ จนกระทั่งเขากลับถึงบ้าน**” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 5/29 เลขที่ 2647)

และท่านได้กล่าวอีก ความว่า “**ไม่มีผู้ใดที่ออกเดินทางเพื่อแสวงหาความรู้ นอกจากว่าอัลลอฮฺจะให้ความสะดวกแก่เขา เนื่องจากการกระทำดังกล่าวในการเดินทางไปสู่สวรรค์ และผู้ใดที่การทำงานของเขามีความล่าช้าและเถลไถล (เพราะความมั่งง่ายของเขา) ต้นตระกูลของเขาจะไม่ทำให้มันรวดเร็วได้ (หมายถึงการทำงานของแต่ละคนจะดีหรือชั่วหรือมากน้อยเพียงใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับญาติตระกูลของเขา แต่ขึ้นอยู่กับตัวของเขาเอง)**” (อัล-มุสตัดร็อก 1/165 เลขที่ 229)

อิสลามไม่ได้ส่งเสริมเฉพาะการศึกษาความรู้ด้านศาสนาเท่านั้น แต่ส่งเสริมให้แสวงหาความรู้ในด้านอื่นๆด้วย เพราะการแสวงหาความรู้ต่างๆ ถือว่าเป็นการกระทำที่แสดงถึงความภักดีต่ออัลลอฮฺเช่นกัน ความรู้ดังกล่าวคือความรู้ที่จำเป็นต้องแสวงหาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มนุษย์มีความจำเป็นต่อมัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**เจ้ามิได้พิจารณาดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงให้น้ำหลั่งลงมาจากฟากฟ้า แล้วเราได้ให้พืชผลงอกเงยออกมาด้วยกัน (จากน้ำ) สีสนของมันแตกต่างกัน**

กันไป และในหมู่เขาทั้งหลายมีชนิดต่างๆ ชาวและแดง หลากหลายสี และสีดำสนิท” (ฟาฐิรุ 27)

จากโองการข้างต้น ชวนให้คิดและใคร่ครวญ เพื่อให้ได้ซึ่งการยอมรับว่าสิ่งเหล่านั้นย่อมมีผู้สร้าง และขณะเดียวกันก็เป็นการเชิญชวนให้เราใช้ประโยชน์ของมันอย่างคุ้มค่า เป็นที่แน่ชัดว่าผู้ที่มีความรู้เกี่ยวเนื่องกับโองการข้างต้นมิใช่นักวิชาการศาสนา แต่เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะซึ่งมีความสามารถที่จะค้นคว้าสิ่งต่างๆ ในจักรวาล และชี้แนะประโยชน์จากสิ่งนั้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดชัดเจนในเรื่องนี้ เช่น เราไม่สามารถรับรู้ถึงเรื่องราวเกี่ยวกับเมฆ หรือการเกิดเมฆ แล้วกลายเป็นฝนได้ นอกจากจะเรียนรู้วิชาเคมีและฟิสิกส์ เราไม่สามารถรับรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกต้นไม้ พืชผัก นอกจากเราต้องเรียนรู้วิชาเกษตร เราจะไม่สามารถรับรู้เกี่ยวกับภูเขา และแผ่นดินตลอดจนความหลากหลายของมันได้นอกจากว่าเราจะต้องเรียนรู้วิชาธรณีวิทยา และเราไม่สามารถรับรู้ธรรมชาติของมนุษย์ และเชื้อชาติของพวกเขา หรือเกี่ยวกับสัตว์มีชีวิตนานาและธรรมชาติของมันได้นอกจากเราจำต้องเรียนรู้วิชาชีววิทยา เป็นต้น

ศาสนาที่มีระบบควบคุมตนเอง

อิสลามคือศาสนาที่มีระบบการควบคุมและตรวจสอบตนโดยเจ้าของเอง ด้วยเหตุนี้ มุสลิมทุกคนจึงต้องพยายามควบคุมวาจาและการงานของเขาให้อยู่ในกรอบที่อัลลอฮฺทรงโปรดปรานหรือห่างไกลจากสิ่งพระองค์ริ้ว เพราะมุสลิมรู้ว่าเขาอยู่ภายใต้การมองเห็นของอัลลอฮฺตลอดเวลา ดังนั้น เขาจะปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ และจะหลีกเลี่ยงการกระทำที่อัลลอฮฺทรงห้าม เช่น มุสลิมหลีกเลี่ยงจากการขโมยเพราะยำเกรงอัลลอฮฺ ไม่ใช่เพราะหวาดกลัวต่อตำรวจเช่นนี้เป็นต้น อัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และหากว่าเจ้ากลัวเสียงดัง เพราะแท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้ทั้งสิ่งเร้นลับ และสิ่งซ่อนเร้นด้วยซ้ำ” (ฏอฮา 7)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวอธิบายคำว่า “อิหซาน” ความว่า “(อิหซาน คือ ระดับหนึ่งของการภักดีต่ออัลลอฮฺ) ในขณะที่ท่านกระทำการงานที่แสดงถึงความภักดีต่ออัลลอฮฺ (เช่น การ

ละหมาด) จงกระทำเสมือนกับว่าท่านมองเห็นอัลลอฮ์ ถ้าท่านไม่รู้สีกว่า
ท่านกำลังมองเห็นพระองค์ ให้นึกเถิดว่าพระองค์ทรงเห็นท่านอยู่เสมอ”
(เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียฺ 1/27 เลขที่ 50)

อิสลามได้เสนอหลักการการควบคุมตัวเองดังนี้

1. การศรัทธาว่า มีพระเจ้าผู้ทรงเดชานุภาพเพียงองค์เดียวเท่านั้น ผู้
ทรงสมบูรณ์ทุกประการ ผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในจักรวาล ทุกอย่างเป็นไป
ด้วยความปรารถนาของพระองค์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า
“พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่เข้าไปในแผ่นดิน และสิ่งที่ออกมาจากแผ่นดิน และ
สิ่งที่ลงมาจากฟากฟ้าและสิ่งที่ขึ้นไปสู่ฟากฟ้าและพระองค์ทรงอยู่กับพวก
เจ้าไม่ว่าพวกเจ้าจะอยู่ ณ แห่งหนใด และอัลลอฮฺทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้า
กระทำ” (อัล-หะดีด 4)

การรอบรู้ของพระองค์จะครอบคลุมเรื่องต่างๆ ที่ไม่มองเห็นกับตาได้
เช่นจิตใจและการกระซิบกระซาบของมัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน
ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้บังเกิดมนุษย์มา และเรารู้ดียิ่งที่จิตใจของ
เขากระซิบกระซาบแก่เขา และเรานั้นใกล้ซิดเขายิ่งกว่าเส้นเลือดชีวิตของ
เขาเสียอีก” (กอฟ 16)

2. การศรัทธาต่อวันแห่งการฟื้นชีพและการกลับไปสู่อัลลอฮ์ อัลลอฮ์
ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพระองค์คือผู้ที่ทรงให้พวกเจ้าตายใน
เวลากลางคืน และทรงรู้สิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำขึ้นในเวลากลางวัน แล้วก็
ทรงให้พวกเจ้าฟื้นคืนชีพในเวลานั้น เพื่อว่าเวลาแห่งอายุที่ถูกกำหนดไว้
นั้นจะได้ถูกใช้ให้หมดไป แล้วยังพระองค์นั้นคือการกลับไปของพวกเจ้า
แล้วพระองค์จะทรงบอกแก่พวกเจ้าในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัล-อันอาม
60)

3. การศรัทธาต่อวันแห่งการสอบสวนเป็นการส่วนตัว อัลลอฮ์ตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และไม่มีผู้แบกภาระคนใดจะแบกภาระของผู้อื่น
ได้” (อัล-อันอาม 164)

ทุกคนย่อมได้รับการสอบสวนในทุกการกระทำและการพูดของเขา
การงานที่ดีย่อมได้รับผลตอบแทนที่ดี การงานที่เลวย่อมได้รับการลงโทษที่

สาสม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้นผู้ใดกระทำความดี หนึ่งเท่าละอองธุลี เขาก็จะเห็นมัน ส่วนผู้ใดกระทำความชั่วหนึ่งเท่า ละอองธุลีเขาก็จะเห็นมัน” (อัล-ซัลซะละฮฺ 7-8)

4. การยอมรับว่า ความรักและการภักดีต่อเอกองค์อัลลอฮฺและท่าน ศาสนทูตพระองค์ต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความ ว่า “จงกลัวเถิด (มุหัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเจ้า และบรรดา ลูกๆ ของพวกเจ้า และบรรดาพี่น้องของพวกเจ้า และบรรดาคุุครองของ พวกเจ้า และบรรดาญาติของพวกเจ้า และบรรดาทรัพย์สินสมบัติที่พวกเจ้า แสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเจ้ากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่ อยู่อาศัยที่พวกเจ้าพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเจ้ายิ่งกว่าอัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร้ ก็จง รอคอยกันเถิดจนกว่าอัลลอฮฺจะทรงนำมาซึ่งกำหนดการของพระองค์ และอัลลอฮฺนั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด” (อัต-เตอาเบฮฺ 24)

ศาสนาที่เพิ่มผลบุญของการงานที่ดี

ศาสนาอิสลามได้เพิ่มผลบุญของการงานที่ดีเท่าตัว หรือเป็นหลายเท่า ส่วนการงานที่เลวนั้น การตอบแทนก็เพียงเท่าตัวของมัน อัลลอฮฺตรัสใน คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ใดที่นำความดีมา เขาก็จะได้รับสิบเท่าของ ความดีนั้น และผู้ใดนำความชั่วมาเขาจะไม่ถูกตอบแทน นอกจากเท่าความ ชั่วนั้นเท่านั้น และพวกเขาจะไม่ถูกลงโทษ” (อัล-อันอาม 160)

อิสลามได้ให้ผลตอบแทนกับเนียตที่ดี (เจตนาที่ดี) แม้ว่าจะยังไม่ลงมือ ทำ ถ้าเขาเนียตอยากทำสิ่งดี แต่ยังไม่ได้ทำ เขาย่อมได้ผลบุญส่วนนี้ หรือ อาจจะเกินกว่านี้ เมื่อใดที่มุสลิมปรารถนาจะกระทำการสิ่งที่ไม่ดี แต่เขายังไม่ได้ลง มือกระทำ เนื่องจากความหวาดกลัวต่อการลงโทษของอัลลอฮฺ เขาย่อมได้รับ การตอบแทนส่วนนี้ เพราะเขาได้ละทิ้งสิ่งดังกล่าวด้วยเจตนาที่ดีเพื่ออัลลอฮฺ ท่านศาสนทูตมุหัมมัด คือลลิลลอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม กล่าว ความว่า “อัลลอฮฺ ได้ตรัส ความว่า “เมื่อบ่าวของข้าปรารถนาจะกระทำการสิ่งที่ไม่ดี พวกเจ้า อย่าได้บันทึกมันจนกว่าเขาจะลงมือทำ หากเขาลงมือทำก็จงบันทึกมันไว้ และถ้าเขาละทิ้งมันเพื่อข้า พวกเจ้าจงบันทึกมันด้วยการตอบแทนที่ดีต่อ

เขา และหากบ่าวของข้าปรารถนากระทำสิ่งที่ดีแต่ยังไม่ได้ลงมือทำ พวกเจ้าจงบันทึกแก่เขาซึ่งผลตอบแทนที่ดี และถ้าเขาได้ลงมือทำมัน พวกเจ้าจงบันทึกแก่เขาเป็นสิบเท่าของการตอบแทน จนถึงเจ็ดร้อยเท่า” (เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรี 6/2724 เลขที่ 7062)

บางครั้งความต้องการทางอารมณ์ที่อิสลามอนุมัติย่อมเปลี่ยนไปเป็นการรักดีอย่างหนึ่ง ถ้าได้ทำสิ่งนั้นด้วยเจตนารมณ์และความตั้งใจที่ดี เช่น การกินการดื่มของมุสลิม ถ้าเขาทำเพื่อหวังรักษาสุขภาพร่างกายหรือต้องการเสริมสร้างพลัง เพื่อให้สามารถใช้ในการแสวงปัจจัยยังชีพได้ หรือ เพื่อใช้พลังส่วนนั้นในการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่แสดงถึงการรักดีต่ออัลลอฮ์หรือการงานอื่นๆ อาทิ การเลี้ยงดูครอบครัวและคนที่อยู่ภายใต้ความผิดชอบของเขา การกระทำของเขาในเชิงที่วุ่นๆ ถือว่าได้รับการตอบแทน ท่านศาสนทูต คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าว ความว่า “เมื่อใดที่ชายคนหนึ่งได้ออกค่าใช้จ่ายเพื่อครอบครัวของเขาด้วยความหวังในผลบุญ (จากอัลลอฮ์) ดังนั้น การใช้จ่ายดังกล่าวก็จะมีผลบุญเท่ากับการบริจาคทานเศาะตะเกาะฮ์” (เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรี 1/30 เลขที่ 55)

กรณีเดียวกันถ้ามุสลิมได้ปฏิบัติเพื่อตอบสนองอารมณ์ทางเพศกับภรรยาของเขาซึ่งเป็นวิธีการที่อนุญาตให้กระทำ โดยจุดประสงค์ของเขาคือต้องการให้ตัวเองบริสุทธิ์และห่างไกลจากการประพฤติดุช เขาจะได้รับการตอบแทนที่ดีและการกระทำของเขาถือว่าเป็นการรักดีต่ออัลลอฮ์ประการหนึ่ง ท่านศาสนทูต คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าว ความว่า “**ณ ที่อวัยวะเพศของพวกท่าน คือ การบริจาคทานอย่างหนึ่ง**” พวกสาวกถามว่า โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ บางคนในหมู่พวกเราได้แสวงหาความสุขทางเพศของเขา เขาจะได้ผลบุญเพราะการกระทำดังกล่าวด้วยหรือ? ท่านตอบว่า “พวกท่านไม่เห็นดอกหรือว่า ถ้าเขาใช้มันในหนทางที่ไม่อนุญาต เขาจะได้รับบาปจากการกระทำนั้น ดังนั้น ถ้าเขาใช้มันในหนทางที่อนุญาตให้กระทำ เขาย่อมได้ผลบุญด้วย” (เศาะฮ์ฮ์ มุสลิม 2/297 เลขที่ 1006)

เช่นกัน ทุกการกระทำของมุสลิม หากได้ลงมือทำมันด้วยความตั้งใจที่ดี ถือว่าเป็นเศาะตะเกาะฮฺ (การบริจาคทาน) อย่างหนึ่ง ท่านศาสนทูตคืออัลลลอฮ์อยู่ลี่ยฮฺซะลัม กล่าว ความว่า “มุสลิมทุกคนต้องบริจาคทาน” พวกเขาถามว่า ถ้าไม่มีสิ่งใดเล่า? ท่านตอบว่า “ดังนั้นจงทำงานด้วยสองมือของท่านที่เป็นประโยชน์แก่ตัวท่าน แล้วจึงบริจาคทาน” พวกเขาถามอีกว่า จะทำอย่างไรหากไม่สามารถกระทำได้? ท่านตอบว่า “ดังนั้นให้ท่านช่วยเหลือคนที่ยากไร้” พวกเขาถามอีกว่า ถ้าไม่สามารถกระทำได้? ท่านตอบว่า “ดังนั้นให้ชักชวนคนให้ทำดี” พวกเขาถามอีกว่า ถ้ากระทำไม่ได้อีกเล่า? ท่านตอบว่า “ให้เขาหยุดการกระทำสิ่งที่ไม่ดี สำหรับเขานั้นคือการเศาะตะเกาะฮฺเช่นกัน” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 5/2241 เลขที่ 5676)

ศาสนาที่สามารถเปลี่ยนความผิดให้เป็นบุญได้ถ้ากลับใจ

อัลลลอฮ์ทรงอภัยโทษให้แก่ผู้ที่เตาบะฮฺ (สำนึกผิดและกลับใจ) กับสิ่งที่ได้กระทำความผิดไป และเสียใจกับกระทำที่ผ่านมา และมีความรู้สึกละอายใจที่จะไม่กลับไปหามันอีกแล้ว ซึ่งพระองค์จะเปลี่ยนมันให้เป็นความดีแทน อัลลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับอัลลลอฮ์ และพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตซึ่งอัลลลอฮ์ทรงห้ามไว้ เว้นแต่เพื่อความยุติธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำความผิดเช่นนั้น เขาจะได้พบกับความผิดอันมหันต์ การลงโทษในวันกิยามะฮ์จะถูกเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าสำหรับเขา และเขาจะอยู่ในนั้นอย่างอับยัส เว้นแต่ผู้ที่กลับเนื้อกลับตัวศรัทธาและประกอบกิจการงานที่ดี เขาเหล่านั้นแหละ อัลลลอฮ์จะทรงเปลี่ยนความชั่วของพวกเขาเป็นความดี และอัลลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-ฟุรกอน 68-70)

ทั้งหมดนั้นคือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของอัลลลอฮ์ ส่วนสิทธิของมนุษย์นั้นแน่นอนต้องคืนสิทธิให้มนุษย์ตามที่เขาสมควรได้รับ หรือขออภัยในสิ่งที่ได้กระทำความผิดต่อเขา

อิสลามได้เสนอทางออกที่ดีแก่คนที่กระทำความผิดและได้แนะนำวิธีการแก้ปัญหาคิดใจของคนประเภทนี้ โดยการเปิดประตูเตาบะฮฺ (กลับตัว) แก่เขา ให้เขารู้สึกเข็ดขล้นและไม่อยากกลับไปหามันอีก อัลลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์

อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิดมุหัมมัด ปวงบ่าวของข้าเอ๋ย! บรรดาผู้ละเมิดต่อตัวของพวกเขาเอง พวกท่านอย่าได้หมดหวังต่อพระเมตตาของอัลลอฮ์ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอภัยความผิดทั้งหลายทั้งมวล แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อิซ-ซุมร์ 53)

อิสลามได้เปิดประตูตาบะฮ์แก่เขาด้วยความสะดวกรวดง่ายดาย อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และผู้ใดที่กระทำความชั่วหรือธรรมแก่ตัวเอง แล้วเขาขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ เขาก็จะพบว่า อัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัยโทษเป็นผู้ทรงเมตตา” (อัน-นิสาอ์ 110)

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น คือกรณีของผู้ที่เป็นมุสลิม ส่วนผู้ที่รับอิสลามใหม่ อิสลามได้ให้รางวัลแก่เขาด้วยการตอบแทนแก่เขาเป็นสองเท่า เนื่องจากความศรัทธาที่เขามีต่อท่านศาสนทูตมุหัมมัดหรือต่อศาสนของท่าน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ที่เราประทานคัมภีร์แก่พวกเขามาก่อนมัน (อัลกุรอาน) พวกเขาศรัทธาในมัน (อัลกุรอาน) และเมื่อ (อัลกุรอาน) ได้ถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขากล่าวว่า เราศรัทธาต่อมัน แท้จริง มันคือสัจธรรมมาจากพระเจ้าของเรา แท้จริงเราเป็นผู้มอบน้อมมาก่อนนี้ ชนเหล่านั้นจะได้รับรางวัลของพวกเขาสองครั้งเนื่องจากเขาได้อุดหนุนและพวกเขาทดแทนความชั่วด้วยความดี และพวกเขาบริจาคสิ่งที่เราได้ให้ให้เป็นเครื่องยังชีพแก่พวกเขา” (อัล-กะฮ์ค็อศ 52-54)

ไม่เฉพาะสิ่งดังกล่าวเท่านั้นที่เขาสมควรได้รับ เพราะนอกจากนั้นแล้ว เขาจะได้รับการอภัยโทษจากอัลลอฮ์ทั้งหมด รวมทั้งความผิดที่เขาได้กระทำมาก่อนเข้ารับอิสลาม เพราะท่านศาสนทูต คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิซซาลาม ได้กล่าวต่ออัมรฺ บิน อัล-อาศ ครั้นที่เขาให้สัตยาบันกับท่านด้วยเงื่อนไขคือ ต้องการให้ปลดบาป ความว่า “ท่านไม่ทราบดอกหรือว่าการเข้ารับอิสลามนั้นจะขจัดบาปทั้งหมดที่ผ่านมา” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/112 เลขที่ 121)

ศาสนาที่รับประกันความต่อเนื่องของผลบุญแม้จะเสียชีวิตไปแล้ว

อิสลามให้ประกันการงานที่ดีของผู้นับถือนับด้วยการตอบแทนที่ดีหลังความตาย โดยยึดเอาการงานที่ดีของเขาเป็นหลักในการตอบแทน ท่านศาสนทูต คืออัลลิลลอฮุอะลัยฮิซซาลาม กล่าว ความว่า “เมื่อใดที่มนุษย์ตาย

ไป ทุกการทำงานของเขาคงจบสิ้น นอกจากสามสิ่งเท่านั้น คือ การบริจาคทานที่ให้ประโยชน์ต่อเนื่อง ความรู้ที่ให้ประโยชน์แก่ผู้อื่นเรื่อยไป และลูกที่ดีที่วิงวอนขอพรเพื่อเขา” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 3/1255 เลขที่ 1631)

และท่านได้กล่าว ความว่า “ใครที่ชักชวนคนไปสู่ทางนำแห่งอิสลาม เขาย่อมได้ผลบุญเท่ากับผลบุญของคนก็ตามเขา โดยไม่มีการลดผลบุญออกจากผู้คนที่เขาเชิญชวนแม้แต่น้อย ส่วนใครที่ชักชวนคนไปในทางที่หลงผิด สำหรับเขาคือบาปกรรมเท่ากับบาปกรรมของคนก็ตามเขา โดยไม่ลดจากบาปของผู้คนที่เขาเชิญชวนให้ทำตามแม้แต่น้อยนิด” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/2060 เลขที่ 2674)

เหล่านี้ คือสิ่งที่ผลักดันให้มุสลิมทุกคนหมั่นพัฒนาสังคมด้วยการเสนอสิ่งดีๆ หรือช่วยเหลือในสิ่งที่ดี หรือขจัดและต่อสู้กับสิ่งต่างๆ ที่จะนำมา หรือแพร่กระจายความเสื่อมเสียในสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้สมุคบันติกของเขาในวันปรโลกนั้นใสสะอาดและบริสุทธิ์จากบาปทั้งปวง

ศาสนาที่ให้ความเคารพสติปัญญาและความคิด และส่งเสริมให้ใช้มันอย่างถูกวิธี

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และในการบังเกิดพวกเจ้า และสิ่งที่พระองค์ทรงให้สัตว์แต่ละชนิดแพร่สะพัดออกไปนั้น ย่อมเป็นสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้เชื่อมั่น และการสับเปลี่ยนของกลางวันและกลางคืน และสิ่งที่อัลลอฮฺทรงหลั่งลงมาจากฟากฟ้า เพื่อเป็นปัจจัยยังชีพนั้น พระองค์ทรงให้แผ่นดินมีชีวิตชีวาโดยน้ำฝนหลังจากการแห้งแล้งของมัน และการเปลี่ยนทิศทางเดินของลมย่อมเป็นสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้ใช้สติปัญญา” (อัล-ญาซีเยฮฺ 4-5)

ดังกล่าวคือ ลักษณะเด่นของอายะฮฺกุรอาน ซึ่งส่วนมากจะกล่าวเรียกร้องให้ใช้สติปัญญาในการใคร่ครวญ เช่นจะกล่าวว่า “สุเจ้าไม่ใช่สติปัญญาใคร่ครวญบ้างหรือ? สุเจ้าไม่ไตร่ตรองดอกหรือ? สุเจ้าไม่คิดบ้างหรือ?” เป็นอาทิ อิสลามสอนให้ใช้สติปัญญาคิดและใคร่ครวญแต่เฉพาะในสิ่งที่เห็นกับตาและสัมผัสมันได้ ส่วนเรื่องราวซึ่งเป็นเรื่องเร้นลับถือว่าเป็นสิทธิ

ของอัลลอฮ์ผู้เป็นเจ้าเท่านั้น ยกเว้นบางเรื่องที่พระองค์ทรงบอกแก่บรรดาท่านศาสนทูตของพระองค์ ทั้งนี้เพื่อให้พวกเขาอธิบายเรื่องดังกล่าวให้กับประชาชาติของพวกเขา การคิดและใคร่ครวญในสิ่งที่รู้สึกมันไม่ได้ สติปัญญาส่องไม่ถึง หรือการใช้สมองไปในสิ่งนั้นถือว่าสูญเสียพลังสมองและทุ่มเทมันในสิ่งที่ไร้สาระ

อิสลามให้ความเคารพสติปัญญา ให้เกียรติ และปลดปล่อยสติปัญญา ออกจากการเป็นผู้ตามโดยไร้เหตุผล ฉะนั้นอิสลามได้ตำหนิคนที่ตามคนอื่นโดยไม่ใช้วิทย์ปัญญา หรือคนที่ตามรอยบรรพชนรุ่นก่อนๆ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องทางวิทย์ปัญญาและหลักฐานที่ชัดเจน การกระทำในเชิงที่ว่านี้ถูกตำหนิด้วยโองการอัลลอฮ์ที่ว่า ความว่า “และเมื่อได้ถูกกล่าวแก่พวกเขาว่า จงปฏิบัติตามสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาเถิดพวกเขาก็กล่าวว่า มิได้ เราจะปฏิบัติสิ่งที่เราได้พบบรรดาบรรพบุรุษของเราเคยปฏิบัติมาเท่านั้น และแม้ได้ปรากฏว่า บรรพบุรุษของพวกเขาไม่เข้าใจสิ่งใด และทั้งไม่ได้รับแนวทางอันถูกต้องก็ตามกระนั้นหรือ” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 170)

ศาสนาแห่งธรรมชาติตามวิสัยของมนุษย์ที่ถูกต้อง

ซึ่งไม่ขัดกับธรรมชาติหรือวิสัยของมนุษย์ที่อัลลอฮ์สร้างมา อิสลามเรียกสิ่งนี้ว่า “ฟิฏเราะฮ์” ซึ่งอัลลอฮ์ได้สร้างมนุษย์บนฟิฏเราะฮ์ดังกล่าว อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ธรรมชาติของอัลลอฮ์ ซึ่งพระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมา ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการสร้างของอัลลอฮ์” (อิร-รุม 30)

แต่ธรรมชาติดั้งเดิมที่ว่านี้ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากสาเหตุหลายประการรอบด้าน ซึ่งอาจทำให้มนุษย์หันเหออกจากแนวทางที่เที่ยงตรงได้ ท่านศาสนทูตผู้มหัศจรรย์ได้กล่าว ความว่า “ไม่มีลูกคนใดที่ถูกคลอดออกจากเขาจะถูกคลอດออกมาในธรรมชาติดั้งเดิมของเขา ดังนั้นพ่อแม่เขาจะเปลี่ยนเขาให้เป็นยิวบ้าง หรือให้เป็นคริสต์บ้าง หรือเป็นมะญซีบ้าง (ศาสนาที่บูชาไฟเป็นหลัก)”

จากจุดนี้แสดงให้เห็นว่า อิสลามคือศาสนาที่เที่ยงตรง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า แท้จริงฉันนั้น พระเจ้าของฉันได้แนะนำฉันไปสู่ทางอันเที่ยงตรง คือศาสนาที่เที่ยงแท้อันเป็นแนวทางของอิบรอฮีมผู้ไผ่หาความจริง และเขา (อิบรอฮีม) ไม่เป็นผู้อยู่ในหมู่ผู้ให้มีภาคีขึ้น” (อัล-อันอาม 161)

ไม่มีสิ่งใดในอิสลามที่สติปัญญาอมรับไม่ได้ สติปัญญาที่บริสุทธิ์ย่อมเป็นสักขีพยานที่ดีต่อศาสนบัญญัติแห่งอิสลาม ดังนั้นข้อบังคับและข้อห้ามในอิสลามคือความยุติธรรม ไม่มีการกดขี่ ไม่ห้ามปรามสิ่งใดนอกจากว่าสิ่งนั้นมีภัย เป็นอันตราย หรือความเสื่อมเสียของมันมากกว่าผลประโยชน์ ใครที่ได้พิจารณาจากโองการต่างๆ ในอัลกุรอานหรือจากวจนะท่านศาสนทูตย่อมรับรู้ถึงความหมายที่วุ่นวายไม่ต้องการสงสัย

ศาสนาอิสลามได้ปลดปล่อยจิตใจมนุษย์จากการเป็นทาสต่อคนอื่นๆ นอกเหนือจากอัลลอฮฺ ไม่ว่าเขาจะเป็นท่านศาสนทูตผู้นำสารอัลลอฮฺก็ตาม หรือถึงขั้นมะลัก (เทวทูต) ผู้ใกล้ชิดพระองค์ก็ตาม อิสลามปลดปล่อยจากการเป็นทาสพร้อมชี้นำไปสู่แนวทางแห่งอิมาน (การศรัทธา) เป็นพลังทางจิตใจของมุสลิม ถึงขั้นนั้นแล้วเขาจะไม่หวาดกลัวต่อสิ่งอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว เขาจะเชื่อว่าไม่มีใครที่จะให้คุณประโยชน์และโทษใดๆ แก่เขาได้ นอกจากอัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พวกเขาได้เคารพบูชาพระเจ้าอื่นๆจากพระองค์ โดยที่พระเจ้าเหล่านั้นมิได้สร้างสิ่งใด ทั้งๆที่พวกเขาถูกสร้างขึ้นมา และพวกเขาไม่มีอำนาจที่จะให้โทษและให้คุณแก่ตัวเองได้ และพวกเขาไม่มีอำนาจควบคุมความตายและความเป็นและการฟื้นคืนชีพ” (อัล-ฟุรกอฮ 3)

อิสลามถือว่า ทุกสิ่งอยู่ในพระประสงค์ของอัลลอฮฺเท่านั้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และหากอัลลอฮฺจะทรงให้ทุกข์ภัย ประสบแก่เจ้าแล้ว ก็ไม่มีผู้ใดปลดปล่อยมันได้นอกจากพระองค์ และหากพระองค์ทรงปรารถนาความดีแก่เจ้าแล้ว ก็จะไม่มีการกีดกันความโปรดปรานของพระองค์ได้ พระองค์จะทรงให้ประสบแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากปวง

บ่าวของพระองค์ และพระองค์จะเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ”
(ยูนัส 107)

ส่วนท่านศาสนทูตมุหัมมัดก็คือคนหนึ่งที่เคยมีด้วยฐานะที่สูงส่ง ณ ที่อัลลอฮ์ แต่มีคุณลักษณะไม่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป อัลลอฮ์ตรัสใน คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิดว่า (มุหัมมัด) ว่าฉันไม่มีอำนาจที่จะครอบครองประโยชน์ใดๆ และโทษใดๆ ไว้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ตัวของฉันได้ นอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์เท่านั้น และหากฉันเป็นผู้ที่รู้สิ่งเร้นลับแล้ว แน่อนฉันก็ย่อมกอบโกยสิ่งที่ดีไว้มากมายแล้ว และความชั่วร้ายก็ย่อมไม่ต้องฉันได้ ฉันมิใช่ใครอื่น นอกจากผู้ตักเตือนและผู้ประกาศข่าวดีแก่กลุ่มชนที่ศรัทธาเท่านั้น” (อัล-อะฮฺรอฟ 188)

ศาสนาที่ปลดปล่อยจิตใจมนุษย์ออกจากความทุกข์

อิสลามเป็นศาสนาที่ช่วยให้มนุษย์ปลดปล่อยจิตใจจากความทุกข์ ความหวาดกลัว ความสับสน เพื่อให้ได้มาซึ่งการแก้ไขปัญหาคือต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

- ถ้าหวาดกลัวความตาย อัลลอฮ์ตรัสให้เราทราบว่า ความว่า “และมิเคยปรากฏแก่ชีวิตใดที่จะตายนอกจากด้วยอนุมัติของอัลลอฮ์เท่านั้น ทั้งนี้เป็นลิขิตที่ถูกกำหนดไว้ และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในโลกนี้ เราก็จะให้แก่เขาจากโลกนี้ และผู้ใดต้องการผลตอบแทนในปรโลก เราก็จะให้แก่เขาจากปรโลกและจะตอบแทนแก่ผู้กตัญญูทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 145)

- ถ้าหวาดกลัวความยากจนและทุกข์ยาก อัลลอฮ์ตรัสให้เราทราบว่า “และไม่ว่าสัตว์ตัวใดที่เหยียบย่ำอยู่ในแผ่นดิน เว้นแต่เครื่องยังชีพของมันเป็นหน้าที่ของอัลลอฮ์ และพระองค์ทรงรู้ที่พำนักของมันและที่פקชั่วคราวของมัน ทุกสิ่งอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง” (ฮุด 6)

- ถ้าหวาดกลัวการเจ็บไข้หรือการได้รับเคราะห์กรรม อัลลอฮ์ตรัสให้เราทราบว่า “ไม่มีเคราะห์กรรมอันใดเกิดขึ้นในแผ่นดินนี้ และไม่มีแม้แต่ในตัวของพวกเขาเอง เว้นแต่ได้มีไว้ในบันทึกก่อนที่จะบังเกิดมันขึ้นมา แท้จริงนั้นมันเป็นการง่ายสำหรับอัลลอฮ์” (อัล-หะดีด 22-23)

- ถ้าหากกลัวมนุษย์ที่จะมาทำอันตรายต่อตนเอง ท่านศาสนทูตของเรากล่าวให้เรารับรู้ ความว่า “หมั่นรักษาลิทธิต่ออัลลอฮ์เถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงรักษาท่าน หมั่นนึกถึงอัลลอฮ์เหมือนพระองค์อยู่ต่อหน้าท่าน รู้จักอัลลอฮ์ในยามสบายเถิด แล้วอัลลอฮ์จะรู้จักท่านในยามยาก ถ้าท่านวิงวอนขอ จงวิงวอนขอต่ออัลลอฮ์ หากท่านต้องการความช่วยเหลือ จงขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ ปากกาได้จดบันทึกทุกสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาแล้ว ดังนั้นถ้ามนุษย์พยายามจะให้คุณประโยชน์ท่านในสิ่งที่พระองค์ไม่ทรงกำหนดให้เกิดขึ้น พวกเขาไม่สามารถให้อะไรกับท่านได้ ถ้ามนุษย์พยายามจะทำร้ายท่านในสิ่งที่อัลลอฮ์ไม่ได้กำหนดให้เกิดขึ้น พวกเขา也不能ทำอะไรกับท่านได้ ดังนั้นถ้าท่านสามารถทำสิ่งใดด้วยความอดทนอย่างแน่วแน่ท่านจงทำ ถ้าไม่สามารถทำท่านจงอดทนไว้ เพราะการอดทนต่อสิ่งไม่พึงปรารถนาย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า ฟังรู้เถิดว่าสิ่งที่มาพร้อมกับความอดทนนั้นคือชัยชนะ และฟังรู้เถิดว่าสิ่งที่มาพร้อมกับความทุกข์นั้นคือทางออก และฟังรู้เถิดว่าสิ่งที่มาพร้อมกับความยากลำบากนั้นคือความสะดวกสบาย” (อัล-มุสตัดร็อก 3/623 เลขที่ 6323)

ศาสนาแห่งการประนีประนอมและเน้นกึ่งกลางทางด้านศาสนาและทางโลก

อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และในทำนองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักขีพยานแก่มนุษย์ทั้งหลาย และศาสนทูตอัลลอฮ์ ก็จะเป็นสักขีพยานแก่พวกเจ้า” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 143)

ศาสนาที่เน้นความสะดวกและง่ายดายในการปฏิบัติ

ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงส่งฉันมาเพื่อนำความยุ่งยากให้กับบ่าวของอัลลอฮ์ แต่ฉันถูกส่งมาเพื่อเป็นผู้สอนและผู้ให้ความสะดวก” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 2/1104 เลขที่ 1478)

หลักสั่งสอนของอิสลามเน้นความสะดวกง่ายดายเป็นหลัก และสนับสนุนให้แสวงหาความสะดวกสบาย ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวก

เจ้าจงแจ้งข่าวดีแก่ทุกคน อย่าทำให้เขาผิดหวังไป พวกเจ้าจงให้ความ
สะดวกแก่เขา อย่าสร้างความยุ่งยากแก่พวกเขา” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 3/1358
เลขที่ 1732)

ศาสนาที่เพื่อแม่และเมตตา

รายงานโดยท่านหญิงอาอิซะฮฺ ภรรยาท่านศาสนทูตมุหัมมัด ท่านกล่าวว่า
ความว่า “ได้มีบุคคลสามกลุ่มจากชาวอิมาเข้าพบท่านศาสนทูต พวกเขา
กล่าวว่า อัสลามุอะลัยกุม (ความหายนะจงมีแด่พวกท่าน) ท่านหญิงอาอิ
ซะฮฺกล่าวว่า ฉันเข้าใจความหมายที่พวกเขากล่าวได้ดี ฉันเลยตอบว่า
วะอะลัยกุมุสลาม วะละอะนะฮฺ (เช่นกันสำหรับพวกท่านคือความหายนะ
และความสาปแช่ง) ท่านศาสนทูตมุหัมมัดตำหนิฉันและกล่าวว่า ค่อยๆ
หน่อย โอ้อาอิซะฮฺ แท้จริงแล้ว อัลลอฮฺทรงชอบความเมตตาปราณีในทุก
เรื่อง ฉันก็ตอบว่า โอ้ ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านไม่ได้ยินคำที่พวกเขาว่า
ดอกหรือ? ท่านตอบว่า ฉันได้ตอบแล้วว่า และสำหรับพวกเขานั้นคือความ
หายนะ” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี เลขที่ 6024)

ศาสนาที่บังเกิดความรักและความดีแก่มนุษย์

ท่านศาสนทูตกล่าวว่า ความว่า “ผู้ซึ่งเป็นที่รักใคร่ที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺคือ
ผู้ที่ให้คุณประโยชน์แก่ผู้อื่นมากที่สุด และการกระทำซึ่งเป็นที่รักที่สุด ณ
ที่อัลลอฮฺ คือ ความสุขที่ท่านมอบให้กับมุสลิมคนหนึ่ง หรือช่วยเหลือเขาให้
พ้นทุกข์ หรือช่วยจ่ายหนี้ให้เขา หรือช่วยบรรเทาการอดอยากของเขา การ
ที่ฉันได้เดินอยู่กับพี่น้องฉันมุสลิม เพื่อช่วยเหลือเขาในสิ่งที่เขาต้องการ
ย่อมดีกว่าการที่ฉันได้นั่งในมัสญิดเป็นเวลาหนึ่งเดือน

และใครก็ตามที่สัปดาห์ความโกรธแค้นของเขา แน่นอนอัลลอฮฺจะ
ทรงปกปิดความลับของเขา และใครที่สัปดาห์ความโกรธแค้นของเขา ทั้งๆ
ที่เขาสามารถจะปล่อยหรือระบายมันออกมาได้ แน่นอนอัลลอฮฺจะทรง
เพิ่มพูนความโปรดปรานของพระองค์ในใจเขาในวันปรโลก ใครที่เดิน
พร้อมกับเพื่อนมุสลิม เนื่องจากต้องการช่วยเหลือเขาในสิ่งที่เขาปรารถนา
จนกระทั่งเขาประสบความสำเร็จ แน่นอนอัลลอฮฺจะทรงให้เขาเย็นหยัดบน

เท้าของเขาได้ในวันซึ่งเท้าทั้งหลายสิ้นไถล และแท้จริงแล้วมารยาทที่เลว
ทรามจะทำลายการกระทำที่ดีมีคุณธรรมดุจดังน้ำส้มที่ทำลายน้ำผึ้ง”
(อัตฎาะบะรอนีย์และอะบุดดุญา และได้รับการยอมรับว่าเศาะฮ์ฮ์ โดย
อัลบานีย์ในหนังสือของท่านที่ชื่อ เศาะฮ์ฮ์อัลญะมาอีย)

ศาสนาที่ยึดเอาทางสายกลาง

คือ มีความเรียบง่ายพอดี ปราศจากความยุ่งยาก อัลลอฮฺตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮฺจะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใดนอกจาก
ตามความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น ชีวิตนั้นจะได้รับการตอบแทนดีในสิ่ง
ที่เขาได้แสวงหาไว้ และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษในสิ่งชั่วที่เขาได้
แสวงหาไว้” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 286)

หลักคำสอนอิสลามจะตั้งหลักอยู่บนฐานนี้เอง ท่านศาสนทูตกล่าว
ความว่า “สิ่งใดซึ่งฉันห้ามปรามมันจึงหลีกเลี่ยง และสิ่งใดที่ฉันใช้ให้ทำจง
ปฏิบัติเท่าความสามารถของท่าน แท้จริงแล้วบรรพชนรุ่นก่อนได้รับความ
หายนะ เนื่องจากการไต่ถามที่เกินขอบเขตของพวกเขาและการโต้เถียง
ของพวกเขากับเหล่าศาสนทูตของพวกเขา” (เศาะฮ์ฮ์ มุสลิม 4/1830
เลขที่ 1337)

หลักฐานอันชัดเจนที่ยืนยันได้ในเรื่องนี้ คือประวัติของสาวกท่านหนึ่ง
ซึ่งได้มาพบท่านศาสนทูตมุหัมมัดแล้วกล่าวว่า โอ้ ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ
ฉันจะต้องตายแน่ๆ ท่านถามว่า “ท่านเป็นอะไร” เขาตอบว่า ฉันได้ร่วม
ประเวณีกับภรรยาของฉันในขณะที่ฉันถือศีลอดอยู่ ท่านถามว่า “ท่าน
สามารถหาทาส แล้วปล่อยมันให้เป็นอิสระหรือไม่?” เขาตอบว่า ไม่ ท่าน
ถามต่อว่า “แล้วท่านสามารถที่จะถือศีลอดสองเดือนติดต่อกันหรือไม่?”
เขาตอบว่า ไม่ ท่านถามต่อว่า “ท่านสามารถเลี้ยงอาหฺรคนยากจนหกสิบ
คนได้หรือไม่?” เขาตอบว่า ไม่ หลังจากนั้น ท่านหยุดสักครู่หนึ่ง และใน
ระหว่างที่พวกเขาทั้งสองท่านอยู่นั้น เราเห็นท่านเดินมาพร้อมกับถือตะกร้า
บรรจุอินทผลัม แล้วท่านกล่าวว่า “ไหนละคนที่ถาม?” เขาตอบว่า ฉันเอง
ท่านกล่าวว่า “ท่านเอาอินทผลัมในตระกร้านี้ไป แล้วบริจาคมัน” เขากล่าว
ว่า โอ้ ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ฉันควรบริจาคมันให้กับคนที่จนกว่าฉันหรือ? ฉัน

ขอสาบานด้วยนามอัลลอฮ์ว่า ระหว่างสองหมู่บ้านนี้ไม่มีครอบครัวใดจนกว่าครอบครัวฉันอีกแล้ว หลังจากนั้นท่านศาสนทูตมุหัมมัดหัวเราะจนเห็นฟันเขี้ยวของท่านแล้วท่านกล่าวว่า **“เจ้าจงเอาฉันไปให้ครอบครัวของท่านเถิด”**

ทุกคำสอนของอิสลามทั้งข้อบังคับหรือการงานแสดงถึงการรักดีต่ออัลลอฮ์ ล้วนแล้วแต่ได้ถูกสั่งใช้เพื่อความสะดวกกับความสามารถของมนุษย์ โดยที่จะไม่สั่งใช้ นอกจากเท่าพละความสามารถของมนุษย์ แต่คำสั่งใช้ที่ว่า อาจจะมีข้อยกเว้นได้ในบางกรณีต่อไปนี้

- การละหมาด ซึ่งโดยปกติแล้วให้ทำในขณะที่ผู้ละหมาดสามารถที่จะยืนได้ แต่ถ้าเขาไม่สามารถที่จะยืนได้ ก็สามารถที่จะทำละหมาดในท่านั่งได้ ถ้าไม่สามารถนั่งได้ ก็ให้เขาทำในท่านอน และถ้าไม่สามารถทำในท่านอนได้ ก็ให้เขาทำโดยใช้สัญญาณแทน

- ให้ขอยกเว้นสำหรับผู้ป่วย หญิงตั้งครรภ์ หญิงมาประจำเดือน และหญิงหลังคลอดบุตรในการถือศีลอด

- ให้ขอยกเว้นสำหรับผู้ที่มีความสามารถด้านการเงินและไม่มีความพร้อมด้านสุขภาพร่างกายในการประกอบพิธีหัจญ์ เพราะอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“สิทธิของอัลลอฮ์ที่มีแก่นมนุษย์นั้น คือการมุ่งสู่บ้านหลังนั้น อันได้แก่ผู้ที่สามารถหาทางไปยังบ้านหลังนั้นได้ และผู้ใดปฏิเสธ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงพึงประชาชาติทั้งหลาย”** (อาละอิมรอน 97)

- เมื่อมนุษย์อยู่ในกรณีจำเป็นแล้วจะมีอันตรายต่อชีวิตเขาสามารถเลือกกินอาหารหรือเครื่องดื่มที่อัลลอฮ์ทรงห้ามได้ แต่ให้เป็นไปตามความจำเป็น เช่น จำเป็นต้องบริโภคเลือดหรือเนื้อสุกร หรือดื่มสุรา ก็สามารถบริโภคได้แต่ในปริมาณตามความจำเป็นเท่านั้น เพราะอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“แล้วผู้ใดได้รับความคับขัน โดยมีผู้ใช้สวาทและมิใช่เป็นผู้ละเมิดขอบเขตแล้วไซ้ร ก็ไม่มีบาปใดๆแก่เขา แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัยโทษผู้ทรงเมตตาเสมอ”** (อัล-ปะเกาะเราะฮ์ 173)

ท่านซัยยิด กุฎ (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน) ได้อธิบายโองการนี้ไว้ว่า “มันคือหลักศรัทธาอย่างหนึ่งที่ยอมรับความเป็นมนุษย์ของมนุษย์ ยอมรับความเป็น

มนุษย์ของพวกเขาที่ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่มะลัก (เทวทูต) ไม่ใช่เป็นมารร้าย ยอมรับความเป็นมนุษย์ของพวกเขาในยามที่พวกเขาอ่อนแอ หรือในยามที่พวกเขามีพลัง และนั่นคือหลักการศรัทธาที่หมั่นเอาใจใส่มนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ แล้วแบ่งปันภาระหน้าที่ให้มนุษย์ทำตามความสามารถที่พวกเขามี โดยคำนึงถึงความสมดุลกันระหว่างภาระหน้าที่กับพลังความสามารถ โดยไม่ต้องเผชิญกับความยุ่งยากและเข้มงวดเกินไป”

ศาสนาที่ให้ความเคารพศาสนาอื่นๆที่มาจากฟากฟ้า

โดยให้มุสลิมทุกคนศรัทธาต่อศาสนาดังกล่าว พร้อมทั้งให้ความเคารพและให้ความยอมรับต่อมัน สั่งการให้รักใคร่บรรดาศาสนทูตก่อนๆที่ถูกส่งมายังผู้นับถือศาสนาดังกล่าวด้วย อิสลามได้สั่งห้ามการด่าว่าต่อหลักการศรัทธาของคนต่างศาสนา รวมทั้งทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพวกศาสนิกที่พวกเขาได้ยึดเอามาเป็นแนวปฏิบัติ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่าด่าว่า บรรดาที่พวกเขาวิงวอนขอ อื่นจากอัลลอฮฺ แล้วพวกเขาก็จะด่าว่าอัลลอฮฺเป็นการละเมิด โดยปราศจากความรู้” (อัล-อันอาม 108)

อิสลามใช้ให้มุสลิมทุกคนทำการโต้แย้งและสนทนากับผู้ปฏิเสธอิสลามด้วยสุชุมและอ่อนโยน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสุเจ้าโดยสุชุม และการตักเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า แท้จริง พระเจ้าของพระองค์ และพระองค์ทรงรู้ดียิ่งถึงบรรดาผู้ที่อยู่ในทางที่ถูกต้อง” (อัน-นะหฺลุ 125)

อิสลามได้เรียกร้องสู่แนวทางการสนทนาที่มีเป้าหมาย เพื่อรวบรวมให้เป็นเดียวกันบนฐานที่พระเจ้ายอมรับ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์! จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกัน ระหว่างเราและพวกท่าน คือว่าเราจะไม่เคาระสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม” (อาละอิมรอน 64)

ศาสนาแห่งสันติภาพที่ครอบคลุมทุกความหมายที่แฝงอยู่ในตัวของคำว่าอิสลาม

ไม่ว่าจะเป็นสันติภาพภายในสังคมมุสลิม ดังเช่นคำกล่าวของท่านศาสนทูตซึ่งมีความว่า “พึงประสงค์ไหม ถ้าฉันจะบอกพวกท่านเกี่ยวกับคนมุอิมิน อัลมุอิมินคือผู้ที่มอบความสงบแก่มนุษยชาติด้านทรัพย์สินของพวกเขาและตัวของพวกเขา และมุสลิมคือผู้ซึ่งผู้อื่นปลอดภัยจากลิ้นและมือของเขา อัลมุญอาฮิด คือผู้ที่ต่อสู้กับตนเองเพื่อการภักดีต่ออัลลอฮ์ และ อัลมุฮาญิร คือผู้ที่ละทิ้งการกระทำที่เลวทรามและเป็นบาป” (เศาะฮิหฺ อิบนิ หิบบาน 11/203 เลขที่ 4862)

หรือสันติภาพระหว่างประเทศที่ยืนหยัดบนฐานความสัมพันธ์แห่งความเป็นพี่น้องกัน เพื่อสร้างความสงบและหลีกเลี่ยงการรุกรานฆ่าฟันระหว่างสังคมมุสลิมกับสังคมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมที่ให้อิสระในการนับถือศาสนา ไม่เป็นอุปสรรคในการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเข้าอยู่ในความสันติโดยทั่วทั้งหมัด และจงอย่าทำตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดแจ้งของพวกเจ้า” (อัล-ปะกะเราะฮฺ 208)

เนื่องจากความแน่นหนักของอิสลามต่อสันติภาพ อิสลามได้สั่งใช้ให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามยึดเอาหลักสันติ ประนีประนอมและยุติการรบราฆ่าฟันเมื่อศัตรูพึงประสงค์เช่นนั้น อัลลอฮ์ตรัสเกี่ยวกับเรื่องนี้ ความว่า “และหากพวกเขาโอนอ่อนมาเพื่อการประนีประนอมแล้ว เจ้าก็จงโอนอ่อนตามเพื่อการนั้นด้วย และจงมอบหมายแต่อัลลอฮ์เถิด แท้จริงนั้นพระองค์คือผู้ทรงไถ่ยิหนฺทรงรอบรู้” (อัล-อันฟาล 61)

ทั้งนี้ หากใช่ว่าอิสลามต้องการให้เหล่าผู้นับถือแสวงหาสันติวิธีด้วยการต้องโดนเหยียดหยามศักดิ์ศรีของความเป็นมุสลิม แต่ทว่าอิสลามสั่งให้แสวงหาสันติพร้อมทั้งรักษาฐานะความสูงส่งของอิสลามและศักดิ์ศรีของศาสนาอิสลามไว้ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้น พวกเจ้าอย่าท้อแท้และเรียกร้องไปสู่การสงบศึก เพราะพวกเจ้าเป็นผู้อยู่เหนือสุด และอัลลอฮ์ทรง

อยู่ร่วมกับพระเจ้า และพระองค์จะไม่ทรงลิดรอนผลตอบแทนแห่งการงาน
ของพวกเขา” (มัทธ 35)

ศาสนาที่ไม่ใช้แนวทางบังคับให้ต่างศาสนิกยอมรับนับถืออิสลาม

ศาสนาอิสลามมิได้ปรารถนาให้คนต่างศาสนิกยอมรับนับถือศาสนาอิสลามโดยการถูกกดขี่บังคับ นอกเสียจากเขาจะนับถือด้วยจิตใจที่ศรัทธาและยินยอมน้อมตาม ทั้งนี้อิสลามรู้ว่า การบังคับมิใช่แนวทางในการเผยแผ่อิสลามและคำสอนของมัน ดังโองการของอัลลอฮ์ ซึ่งความว่า “**ไม่มีการบังคับใด (ให้นับถือ) ในศาสนาอิสลาม** เน้นอนความถูกต้องนั้นได้เป็นที่กระจ่างแจ้งแล้วจากความผิด” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 256)

เมื่อการเรียกร้องสู่แนวทางอิสลามได้ซึมซับเข้าไปในจิตใจของชนต่างศาสนิกหรือเป็นที่ประจักษ์แก่พวกเขาแล้ว สำหรับพวกเขาคือความอิสระเสรีในการเลือกศรัทธา โดยอาศัยหลักอิสรภาพของมนุษย์นั่นเอง ซึ่งอาจจะเลือกตามคำเรียกร้องหรือไม่ก็ปฏิเสธมัน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ก็จงศรัทธา และผู้ใดประสงค์ก็จงปฏิเสธ**” (อัล-กะฮ์ฟ 29)

ทั้งนี้เนื่องจากการศรัทธาและการได้รับการชี้นำไปสู่แนวทางอันเที่ยงตรงนั้น ขึ้นอยู่กับพระประสงค์ของอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**และหากพระเจ้าของเจ้าจงประสงค์ เน้นอนผู้ที่อยู่ในแผ่นดินทั้งมวลจะศรัทธา** เจ้าจะบังคับมวลชนจนกว่าพวกเขาจะเป็นผู้ศรัทธากระนั้นหรือ?” (ยูनुส 99)

ส่วนหนึ่งของข้อพิเศในอิสลามคือ ให้สิทธิแก่ชนต่างศาสนิก เช่น ชาวคริสต์ ให้เขาสามารถปฏิบัติตามศาสนกิจเฉพาะตัวอย่างอิสระเต็มที่ เพราะท่านสาวกอวูโซอบุบักรเคยกล่าวว่า “ต่อไปพวกท่านจำต้องแวะผ่านระหว่างการเดินทางชนกลุ่มหนึ่งซึ่งได้สละตัวเพื่อพำนักในโบสถ์ ฉะนั้นพวกท่านจงปล่อยพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติ” (อัตฎูอะปะรีย 3/226)

ความอิสระที่อิสลามเปิดทางให้ในที่นี้ จะรวมไปถึงเรื่องเกี่ยวกับอาหารการกินที่ศาสนาพวกเขายอมรับว่ากระทำได้ ฉะนั้นอิสลามไม่ได้สั่งให้ฆ่าสุกรหรือทำลายเครื่องดื่มอย่างสุรา เป็นต้น ส่วนทางด้านธุรการ เช่น เรื่องการ

แต่งงาน การหย่าร้าง การค้าขายและการทำธุรกิจต่างๆ อิสลามให้ความสำคัญสละพวกเขาในการเลือกปฏิบัติตามหลักความเชื่อมั่นและหลักศาสนกิจของพวกเขา ตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่อิสลามได้วางไว้ .

อิสลามได้ปลดปล่อยระบบทาสเป็นอิสระและสนับสนุนให้ปลดปล่อยทาสและอิสลามถือว่าการกระทำดังกล่าวคือผลบุญและค่าตอบแทนอันมหาศาล อีกทั้งเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การเข้าสู่สวรรค์ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ใดปลดปล่อยทาสหนึ่งคน อัลลอฮฺจะทรงปลดปล่อยทุกๆ ส่วนของอวัยวะเขาให้รอดพ้นจากไฟนรก เท่าๆกับทุกชิ้นส่วนของอวัยวะของทาส จนกระทั่งอวัยวะเพศต่ออวัยวะเพศ” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/1147 เลขที่1509)

อิสลามได้สั่งห้ามทุกวิถีทางที่นำไปสู่การเป็นทาส ยกเว้นทางเดียวเท่านั้น คือ การเป็นทาสด้วยการถูกจับเป็นเชลยในศึกสงคราม แต่ภายใต้เงื่อนไขที่อิมาม (ผู้นำศิกมุสลิม) ได้วางไว้เพราะการตกเป็นเชลยในทัศนะอิสลามมีรายละเอียดซึ่งอัลลอฮฺทรงอธิบาย โดยตรัส ความว่า “และเมื่อพวกเจ้าพบบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาที่จิ้งพินที่คอ (จงฆ่าเสีย) จนกระทั่งเมื่อพวกเจ้าปราบพวกเขาจนแพ้แล้ว ก็จงจับพวกเขาเป็นเชลย หลังจากนั้นจะปล่อยเป็นไทหรือจะเรียกเอาค่าไถ่ก็ได้ จนกระทั่งการทำสงครามได้สิ้นสุดลงด้วยการวางอาวุธ เช่นนั้นแหละ และหากอัลลอฮฺทรงประสงค์แน่นอนพระองค์จะทรงตอบแทนการลงโทษพวกเขา แต่ทั้งนี้เพื่อพระองค์จะทรงทดสอบบางคนในหมู่พวกเจ้ากับอีกบางคน ส่วนบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าตายในทางของอัลลอฮฺ พระองค์จะไม่ทรงทำให้การทำงานของพวกเขารู้ผลเป็นอันขาด” (มุหัมมัด 4)

อิสลามได้ปิดกั้นแนวทางการเป็นทาส ยกเว้นเพียงทางเดียวดังที่ได้อธิบายไปข้างต้น ในทางตรงข้ามอิสลามได้เปิดแนวทางการปลดทาสอย่างกว้างขวาง ส่งเสริมให้ปลดปล่อยทาสและทรงย้ำอีกว่าการกระทำดังกล่าวคือวิธีการหนึ่งของการปลดบาป เนื่องจากการกระทำผิดบางอย่าง เช่น

- การฆ่าคนผิดโดยไม่เจตนา เพราะอัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานความว่า “และมีใช้วิสัยของผู้ศรัทธาที่จะฆ่าผู้ศรัทธาคนหนึ่งคนใด นอกจาก

ด้วยความผิดพลาดเท่านั้น และผู้ใดที่ฆ่าผู้ศรัทธาด้วยความผิดพลาดแล้ว ก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไทและให้มีค่าทำขวัญ ซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา นอกจากนี้ว่าครอบครัวของพวกเขาจะทำทานให้เท่านั้น แต่ถ้าหากเขาอยู่ในหมู่ชนที่เป็นศัตรูของพวกเขา โดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาก็ให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่งให้เป็นไท และถ้าเขาอยู่ในหมู่ชนที่มีพันธะสัญญาระหว่างพวกเขากับพวกเขาแล้ว ก็ให้มีการทำขวัญ ซึ่งถูกมอบให้แก่ครอบครัวของเขา และให้มีการปล่อยทาสหญิงที่ศรัทธาคนหนึ่ง” (อัน-นีสาร์ 92)

- การผิดสัญญากับคำสาบาน เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮฺจะไม่ทรงเอาโทษแก่พวกเจ้าด้วยถ้อยคำที่ไร้สาระในการสาบานของพวกเจ้า แต่ทว่าพระองค์จะทรงเอาโทษแก่พวกเจ้าด้วยถ้อยคำที่พวกเจ้าปลงใจสาบาน แล้วสิ่งใดที่พวกเจ้าให้เป็นการให้อาหารแก่มิสกิบคนจากอาหารปานกลางของสิ่งที่พวกเจ้าให้เป็นอาหารแก่ครอบครัวของพวกเขา หรือไม่ก็ให้เครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขา หรือให้ทาสคนหนึ่งให้เป็นอิสระ” (อัล-มาอิดะฮฺ 89)

- การชีฮารฺ (การเปรียบเทียบภรรยาว่าเหมือนแม่ของฝ่ายสามี) เพราะอัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้เปรียบเทียบภรรยาของพวกเขาก็เหมือนแม่ของพวกเขา นั่น แล้วพวกเขาจะคืนสู่ถ้อยคำที่พวกเขาได้กล่าวไว้ ดังนั้น (สิ่งที่จำเป็นแก่เขาต้องปฏิบัติคือ) การปล่อยทาสหนึ่งคนก่อนที่เขาทั้งสองจะแตะต้องต่อกัน (ร่วมหลับนอน)” (อัล-มูญาดะละฮฺ 3)

- การร่วมประเวณีในเดือนเราะมะฎอน รายงานโดยอบูฮูร็อยเราะฮฺ ว่า มีชายผู้หนึ่งได้ร่วมประเวณีกับภรรยาเขาในเดือนเราะมะฎอน แล้วเขาได้ไปสอบถามท่านศาสนทูตมุหัมมัดเกี่ยวกับบทบัญญัติในเรื่องนี้ ท่านตอบว่า “ท่านสามารถปลดปล่อยทาสบ้างไหม?” เขาตอบว่า ไม่ ท่านศาสนทูตถามต่อว่า “แล้วท่านสามารถที่จะถือศีลอดสองเดือนติดต่อกันไหม?” เขาตอบว่า ไม่ ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “ดังนั้นท่านจงเลี้ยงอาหารผู้ยากไร้ 60 คน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/782 เลขที่ 1111)

● การปลดปล่อยทาสคือวิธีการปลดบาป เพราะท่านศาสนทูตกล่าวว่า “ใครตบหน้าบ่าวไพร่ของเขาหรือทบตีเขา การปลดบานั้นคือการปลดปล่อยเขาให้เป็นอิสระ” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 3/1278 เลขที่ 1658)

ส่วนหนึ่งที่บ่งบอกถึงการเน้นตระหนักของอิสลามในการปลดปล่อยทาสคือ

1. การที่อิสลามสั่งให้มีการมูกาตะบะฮฺ คือ การทำสัญญากันระหว่างทาสกับเจ้าของทาส ซึ่งจะมีการปลดปล่อยทาสให้เป็นอิสระเมื่อเขารวบรวมเงินได้ตามที่ได้ตกลงกันทั้งสองฝ่าย บางนักวิชาการด้านฟิกฮฺ (ด้านศาสนบัญญัติ) มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ถึงขั้นบังคับให้ทำมูกาตะบะฮฺ เมื่อทาสต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากโองการอัลลอฮฺ ความว่า “และจงบริจาคนแก่พวกเขา ซึ่งทรัพย์สินสมบัติของอัลลอฮฺ ที่พระองค์ทรงประทานแก่พวกเจ้า และพวกเจ้าอย่าบังคับบรรดาทาสีของพวกเจ้าให้ผิดประเวณี หากนางประสงค์จะอยู่อย่างบริสุทธิ์ แต่พวกเจ้าต้องการผลประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตในโลกนี้ และผู้ใดบังคับพวกนางเช่นนั้น ดังนั้นหลังจากการบังคับพวกนาง แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัน-นุร 33)

2. การไถ่ทาส คือแนวทางหนึ่งของการชำระชะกาต หมายถึงการปลดปล่อยทาสให้พ้นจากการเป็นทาสหรือปลดปล่อยเชลยให้พ้นจากการเป็นเชลย เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงท่านทั้งหลายนั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนี้สินล้นตัว และในทางของอัลลอฮฺ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮฺ และ อัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัต-เตาบะฮฺ 60)

ศาสนาที่สมบูรณ์แบบครอบคลุมทุกแง่มุมชีวิต

ฉะนั้นอิสลามได้จัดระบบและระเบียบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการทำธุรกิจ การทำสงคราม การแต่งงาน เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และด้านการทำงานที่แสดงถึงความรักดีต่อพระองค์อัลลอฮฺ เป็นอาทิ ที่เป็นปัจจัยในการ

สร้างสังคมให้เจริญงอกงาม ซึ่งมนุษย์ทุกวันนี้ยังหาปัจจัยเหล่านั้นไม่พบ เมื่อมนุษย์ห่างไกลจากระเบียบหรือระบบดังกล่าวฉันใด ชีตปริมาณความต่ำต้อยของมนุษย์ก็เพิ่มปริมาณขึ้นฉันนั้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และวันที่เราจะตั้งพยานขึ้นจากทุกประชาชาติ (เพื่อเป็นพยาน) ต่อพวกเขาจากหมู่พวกเขาเอง และเราก็ให้นำเจ้ามาเป็นพยานต่อเขาเหล่านั้น และเราได้ให้คัมภีร์แก่เจ้าเพื่อชี้แจงแก่ทุกสิ่ง และเพื่อเป็นทางนำและเป็นความเมตตา และเป็นข่าวดีแก่บรรดามุสลิม” (อัน-นะหฺลุ 89)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอิสลามได้จัดระบบความผูกพันระหว่างมุสลิมกับพระองค์อัลลอฮฺและกับสังคมรอบด้านที่เขาอยู่ ทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อม คำสอนของอิสลามจะไม่มีสิ่งใดที่ขัดกับธรรมชาติ แท้จริงของมนุษย์หรือมันสมองอันบริสุทธิ์ของมนุษย์ หลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงความสมบูรณ์แบบของอิสลามคือ การที่อิสลามตระหนักและเอาใจใส่เป็นพิเศษกับวิถีทางในการดำเนินชีวิตและส่วนย่อยๆอื่นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ อาทิ มารยาทในการเข้าห้องน้ำหรือสุขา ซึ่งอิสลามได้ชี้แนะอย่างละเอียดเริ่มจากก่อนเข้า ระหว่างเข้าและสุดท้ายหลังจากออกจากสุขา ท่านอับดุลเราะหฺมาน บิน ซัยด์ (ขออัลลอฮฺประทานความโปรดปรานแก่ท่านด้วย) ได้กล่าวว่า “ได้มีคนกล่าวแก่สลมานว่า : ท่านศาสนทูตของท่านได้สอนท่านทุกเรื่องแม้กระทั่งเรื่องอุจจาระ สลมานตอบว่า ใช่ ท่านได้ห้ามไม่ให้เราหันหน้าไปยังกิบละฮฺ (กิบละฮฺ คือกะอเบฮฺที่อยู่ ณ นครมักกะฮฺ) เวลาถ่ายอุจจาระหรือถ่ายปัสสาวะ หรือห้ามเราไม่ให้ทำความสะอาดเพื่อชำระล้างด้วยมือขวา ห้ามทำความสะอาดกับกรวดหินที่น้อยกว่าสามเม็ด และห้ามทำความสะอาดโดยใช้เศษอาหารที่หลงเหลือหรือเศษกระดูกที่พบเจอ

ศาสนาที่ให้เกียรติสตรีและเชิดชูศักดิ์ศรีของเธอ

โดยอิสลามถือว่าการให้เกียรติสตรีเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่สูงส่งและดีงาม ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ผู้ศรัทธาที่ความศรัทธาของเขาสมบูรณ์ยิ่งคือผู้ซึ่งมีจริยธรรมที่ดีงาม และผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่านคือผู้ที่ทำดีที่สุดกับภรรยาของเขา” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 9/483 เลขที่ 4176)

อิสลามคงรักษาสีห์ด้านมนุษยธรรมของสตรีไว้ ไม่ได้ถือว่าเธอคือต้นเหตุแห่งบาปกรรม ทำให้มนุษย์คนแรกที่ชื่ออาดัมโดนไล่ออกจากสวนสวรรค์เหมือนคำพูดของคนในศาสนาอื่นสมัยก่อนๆ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “มนุษยชาติทั้งหลาย! จงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคู่ครองของเขา และได้ทรงให้แพร่สะพัดไปจากทั้งสองนั้น ซึ่งบรรดาชายและบรรดาหญิงอันมากมาย และจงยำเกรงอัลลอฮฺที่พวกเจ้าต่างขอกันด้วยพระองค์ และพึงรักษาเครือญาติ แท้จริงอัลลอฮฺทรงสอดส่องดูพวกเจ้าอยู่เสมอ” (อัน-นิสาอ์ 1)

อิสลามได้ประกาศยกเลิกระบบที่คุกคามสิทธิสตรีอย่างร้ายมนุษยธรรม โดยเฉพาะระบบที่มองสตรีเหมือนมนุษย์ที่ต่ำต้อยกว่าผู้ชาย ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้วเหล่าสตรีคือพี่น้องร่วมชีวิตกับเหล่าผู้ชาย” (สุนัน อิบิ ดาวูด 1/61 เลขที่ 236)

อิสลามหมั่นรักษาศักดิ์ศรีสตรีและเกียรติของเธอมาตลอด อิสลามถือว่า การกล่าวหาใส่ร้ายเธออย่างไม่ชอบธรรมหรือการล่วงเกินเกียรติของเธอคือสาเหตุอันสมควรที่ผู้กล่าวหาจะต้องได้รับการลงโทษ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้กล่าวโทษบรรดาหญิงบริสุทธิ์ แล้วพวกเขามิได้นำพยานสี่คนมา พวกเจ้าจงโบยพวกเขาแปดสิบที และพวกเจ้าอย่ารับการเป็นพยานของพวกเขากลับเป็นอันขาด คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้ฝ่าฝืน” (อัน-นุร 4)

อิสลามประกันสิทธิเสรีภาพของเธอด้านมรดกเหมือนสิทธิที่ผู้ชายได้รับ หลังจากที่เธอถูกห้ามสิทธิด้านนี้ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “สำหรับบรรดาชายนั้น มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทั้งไว้ และสำหรับบรรดาหญิงนั้นก็มีส่วนได้รับจากสิ่งที่ผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและบรรดาญาติที่ใกล้ชิดได้ทั้งไว้ ซึ่งสิ่งนั้นจะน้อยหรือมากก็ตาม เป็นส่วนได้รับที่ถูกต้องอัตราส่วนไว้” (อัน-นิสาอ์ 7)

และอิสลามได้ให้สิทธิแก่สตรีด้านการแสดงความสามารถของเธอ และให้สิทธิเธอดำเนินงานด้านการเงินเช่นการครองทรัพย์สิน การซื้อขายและอื่นๆ

โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้คำสั่งใครหรือภายใต้ขอบเขตใดๆ ตราบใดที่การดำเนินการดังกล่าวไม่ขัดกับศาสนา อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงบริจาคส่วนหนึ่งจากบรรดาสิ่งดีๆ ของสิ่งที่พวกเจ้าได้แสวงหาไว้” (อัล-ปะกะเราะฮะฮฺ 267)

อิสลามได้ใช้ให้เหล่าสตรีแสวงหาความรู้ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “การแสวงหาความรู้นั้น เป็นบทบังคับแก่มุสลิมทุกคน” (สุนัน อิบน์ มายะฮฺ 1/ 81 เลขที่ 224)

อิสลามได้สั่งให้เราเอาใจใส่สตรีเป็นพิเศษและเน้นให้เราดูแลเธอด้วยดี เพราะการดูแลเธออย่างดีคือส่วนหนึ่งของแนวทางไปสู่สวรรค์ ท่านศาสนทูตได้กล่าวว่า “ผู้ใดเลี้ยงดูถูกผู้หญิงสามคน แล้วเขาได้สั่งสอนพวกเธอเป็นอย่างดี และจัดการเรื่องการแต่งงานให้แก่เธอ และทำดีกับพวกเธอแน่นอนผลตอบแทนสำหรับเขาคือสวรรค์” (สุนัน อบี ดาวูด 4/338 เลขที่ 5147)

ศาสนาอิสลามคือศาสนาแห่งความบริสุทธิ์

1. บริสุทธิ์ด้านความเชื่อและจิตวิญญาณภายใน เช่น การบริสุทธิ์จากชิริก (การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ) อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงการตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์ โดยแน่นอน” (ลูกมาน 13)

หรือบริสุทธิ์จากกริยาอ (ทำสิ่งใดเพื่อโอ้อวดคนอื่น ไม่มีเจตนาเพื่ออัลลอฮฺ) อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้น ความหยวนะจงมีแต่บรรดาผู้ทำละหมาด ผู้ที่พวกเขาละเลยต่อการละหมาดของพวกเขา ผู้ที่พวกเขาโอ้อวดกัน และพวกเขาหวงแหนเครื่องใช้เล็กๆน้อยๆ (แก่เพื่อนบ้าน)” (อัล-มาอูน 4-7)

หรือบริสุทธิ์จากอุญُب (หยิ่งยะโสและยกย่องตัวเองมากเกินไป) อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยะโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างไร้มรรยาท แท้จริงอัลลอฮฺ มิทรงชอบทุกผู้หยิ่งจองหอง และผู้คุยโวโอ้อวด” (ลูกมาน 18)

หรือบริสุทธฺ์จากคุยะลาอ (หยิงและจงทอง) ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ผู้ใดตั้งเลื้อเขาเพราะเยื่อหยิง อัลลอฮฺจะทรงไม่มองเขาในวันปรโลก” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 3/1340 เลขที่ 3465)

2. บริสุทธฺ์ด้านภายนอก อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! เมื่อพวกเจ้ายืนขึ้นจะไปละหมาด ก็จงล้างหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้าถึงข้อศอก และจงลูบศีรษะของพวกเจ้า และล้างเท้าของพวกเจ้าถึงตาตุ่มทั้งสอง และหากพวกเจ้ามีญะนาบะฮฺ ก็จงชำระร่างกายให้สะอาด และหากพวกเจ้าป่วย หรืออยู่ในการเดินทาง หรือคนใดในหมู่พวกท่านมาจากการถ่ายทุกข์ หรือได้สัมผัสหญิงมา แล้วพวกเจ้าไม่พบน้ำก็จงมุ่งสู่ดินที่ดี แล้วลูบใบหน้าของพวกเจ้า และมือของพวกเจ้าจากดินนั้น อัลลอฮฺนั้นไม่ทรงประสงค์เพื่อจะให้ความลำบากใดๆแก่พวกเจ้า แต่ทว่าทรงประสงค์ที่จะให้พวกเจ้าสะอาด และเพื่อให้ความกรุณาเมตตาของพระองค์ครบถ้วนแก่พวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจักชอบคุณ” (อัล-มาอิดะฮฺ 6)

รายงานโดยอบูสุร็อยเราะฮฺ (สาวกท่านหนึ่งของศาสนทูต -ขอความโปรดปรานจากอัลลอฮฺจงมีแด่ท่านด้วย- จากท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าวว่า ความว่า : “โองการนี้ถูกประทานลงมากับชนกุบาอ (กุบาอคือกลุ่มชนหนึ่งที่อาศัยอยู่ ณ เมืองกุบาอ ใกล้นครมะดีนะฮฺ ประเทศซาอุดีอาระเบียปัจจุบัน) โองการที่ว่า ความว่า “เจ้าอย่าไปร่วมยืนละหมาดในมัสญิดนั้นเป็นอันขาด แน่นอนมัสญิดที่ถูกวางรากฐานบนความย่ำเกรงตั้งแต่วันแรกนั้นสมควรอย่างยิ่งที่เจ้าจะเข้าไปยืนละหมาดในนั้น เพราะในมัสญิดนั้นมีคณะบุคคลที่ขอบจะชำระตัวให้บริสุทธฺ์ และอัลลอฮฺนั้นทรงรักบรรดาผู้ที่ชำระตัวให้สะอาดบริสุทธฺ์อยู่เสมอ” (อัต-เตาเบฮฺ 108)” ท่านกล่าว ความว่า “พวกเขาต่างทำความสะอาดด้วยน้ำ ดังนั้นโองการนี้จึงถูกประทานลงมาเนื่องจากการกระทำของพวกเขานั้นเอง”

ศาสนาที่มั่นคงด้วยพลังภายใน

ซึ่งสามารถที่จะเข้าถึงจิตใจคนและมันสมองคนได้ดี ด้วยเหตุนี้เอง ศาสนาอิสลามจึงได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายรวดเร็ว ผู้คนจำนวน

ใดในหมู่พวกท่านจะยังไม่มีความศรัทธาที่สมบูรณ์ นอกเสียจากว่าเขาจะต้องรักเพื่อพี่น้องเขาเสมือนที่เขารักตัวเขาเอง” (เศาะฮ์หุ อัล-บุคอรี 1/14 เลขที่ 13)

อิสลามใช้ให้มุสลิมด้วยกันเน้นหนักในเรื่องพี่น้องร่วมศาสนาในยามที่พวกเขาตกทุกข์ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “คนมุอิมิน (ผู้ศรัทธา) กับคนมุอิมินด้วยกันเปรียบเสมือนอาคารหลังหนึ่ง ต่างเสริมสร้างความเข้มแข็งซึ่งกันและกัน แล้วท่านได้เอานิ้วมือทั้งสองข้างสอดเข้าหากัน” (เศาะฮ์หุ อัล-บุคอรี 2/863 เลขที่ 2314)

อิสลามสั่งให้ปกป้องและช่วยเหลือพวกเขาในยามที่พวกเขาต้องการความช่วยเหลือ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธา และอพยพและต่อสู้ทั้งด้วยทรัพย์สมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาในทางของอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ที่ให้พักอาศัย และช่วยเหลือนั้นชนเหล่านี้แหละคือบางส่วนของพวกเขาย่อมเป็นผู้ช่วยเหลืออีกบางส่วน และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และมีได้อพยพนั้นก็ไม่ใช่หน้าที่แก่พวกเขาแต่อย่างใดในการช่วยเหลือพวกเขา จนกว่าพวกเขาจะอพยพ และถ้าหากเขาขอให้พวกเขาลำบากช่วยเหลือในเรื่องศาสนา ก็จำเป็นแก่พวกเขาซึ่งการช่วยเหลือนั้น นอกจากในการต่อต้าน พวกที่ระหว่างพวกเขากับพวกเขามีสัญญาอันอยู่และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นในสิ่งที่พวกเขากำลังกระทำกัน” (อัล-อันฟาล 72)

อิสลามได้ห้ามการทรยศต่อมุสลิมด้วยกัน ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ไม่มีบุคคลใดซึ่งทรยศต่อมุสลิมด้วยกันในสิ่งที่สร้างความเสียหายแก่เกียรติของเขาหรือ ศักดิ์ศรีของเขา นอกจากอัลลอฮฺจะทรงทรยศต่อเขา ในเหตุการณ์ที่เขาต้องการ ไม่มีบุคคลใดซึ่งให้ความช่วยเหลือมุสลิมด้วยกัน ในสถานการณ์ที่เกียรติยศเขาหรือศักดิ์ศรีเขาโดนคุกคามและรังแกนอกจากอัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือเขาในสถานการณ์ที่เขาต้องการความช่วยเหลือ” (สุนัน อิบิ ดาวูด 4/271 เลขที่ 4884)

ศาสนาที่มีระบบการแบ่งมรดกที่เท่าเทียม

ศาสนาอิสลามได้นำระบบการแบ่งมรดก ซึ่งจะจัดสรรมรดกหลังจากที่ได้แจกจ่ายค่าหนี้ของผู้ตายและตามคำสั่งเสียของเขา แบ่งส่วนให้กับผู้สืบทอด

มรดกที่มีสิทธิซึ่งอาจจะเป็นทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ หญิงชาย อย่างเทียมเท่ากันสร้างความพึงพอใจกับทุกคน และร่วมเป็นสักขีพยานโดยบรรดาผู้อาวุโสที่มีความรอบคอบ การแบ่งส่วนนั้นจะคำนึงความใกล้เคียงกับผู้ตายเป็นหลักหรือตามขอบเขตของคุณประโยชน์ที่ผู้ตายประสงค์ คนอื่นไม่มีสิทธิมาก้าวก้าวยการแบ่งในส่วนนี้ตามอำเภอใจหรือตามเจตนารมณ์ของตนเอง

ข้อดีของระบบนี้คือการจัดสรรกับจำนวนทรัพย์สินมรดกที่เป็นก้อนใหญ่ให้ออกมาเป็นส่วนย่อย แล้วแบ่งส่วนให้กับผู้ที่มีสิทธิอย่างยุติธรรม โดยไม่ต้องหวาดกลัวว่าทรัพย์สินเหล่านั้นจะถูกครอบครองโดยคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น อัลกุรอ่านได้อธิบายอัตราส่วนของลูกหลาน พ่อแม่ สามภรรยาและพี่น้องอย่างละเอียด สำหรับผู้ที่สนใจจะเรียนรู้สามารถค้นหาความรู้ในตำราด้านพระเราะอิฎ (วิชาการแบ่งปันมรดก) ได้

ท่านศาสนทูตมุหัมมัดได้กล่าว ความว่า “แท้จริงแล้วพระองค์อัลลอฮ์ได้จัดสัดส่วนของแต่ละคนที่มีสิทธิตามสัดส่วนที่เขาสมควรได้รับ ดังนั้นไม่มีคำว่าอะคียะฮ์ (สิ่งเสียให้ทำพินัยกรรม) แก่ผู้ครองมรดกคนเดียวอีกแล้ว”

ศาสนาอิสลามได้ตั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันมรดก ฉะนั้นเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องเสี่ยงในเรื่องทรัพย์สินเงินทองของเขา ก่อนที่เขาจะเสียชีวิต ซึ่งอาจจะจัดส่วนหนึ่งเพื่อทำบุญกุศลหรือการงานที่ดีอย่างหนึ่ง เพราะเงินเหล่านี้คือเงินบริจาคที่มีผลบุญถึงตัวเขาหลังจากที่เขาเสียชีวิตไป แต่การเสี่ยงที่ว่านี้ต้องไม่เกินจำนวนหนึ่งส่วนสามของทรัพย์สินทั้งหมด เพราะตามที่ได้รายงานโดยสาวกท่านหนึ่งที่มีชื่อ อะมีร์ บิน สะอัด (ขออัลลอฮ์ทรงโปรดปรานท่านด้วย) กล่าวว่า ครั้งหนึ่งท่านศาสนทูตได้มาเยี่ยมฉันถึงบ้านในขณะที่ฉันป่วยที่นครมักกะฮ์ ฉันกล่าวว่า ฉันมีทรัพย์สินอยากจะเสี่ยงโดยการบริจาคมันให้หมด ท่านตอบว่า “ไม่ได้” ฉันกล่าวว่า แล้วครั้งหนึ่งได้ไหม? ท่านตอบว่า “ไม่ได้” ฉันกล่าวว่า แล้วถ้าหนึ่งส่วนสาม ท่านตอบว่า “ใช่ หนึ่งส่วนสาม และหนึ่งส่วนสามนั้นมากพอแล้ว การที่ท่านอ้าปากพวกเขาโดยให้พวกเขาร่ำรวยย่อมดีกว่าการที่ท่านอ้าปากพวกเขาโดยที่พวกเขาอยากจน เทียวเร่ร่อนขอทานจากคนอื่น ๆ ฉันใดที่ท่านทิ้งมรดกไว้สำหรับพวกเขา ฉะนั้นนั่นแหละคือผลบุญของการบริจาค แม้กระทั่ง

อาหารมื้อเดียวที่ท่านได้ให้แก่ภรรยาของท่าน อัลลอฮ์ก็จะทรงยกฐานะท่าน แต่คนกลุ่มหนึ่งอาจได้รับคุณประโยชน์จากท่าน และอีกกลุ่มหนึ่งอาจสร้างความเสียหายแก่ท่านก็ได้” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 1/435 เลขที่ 1233)

แต่การสูญเสียที่วุ่นวายนี้ต้องเป็นไปด้วยเงื่อนไขคือ ต้องไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้ครองมรดกอื่นๆ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ทั้งนี้หลังจากพินัยกรรมที่ถูกสั่งเสียไว้หรือหลังจากหนี้สิน โดยมิใช่สิ่งทีนำมาซึ่งผลร้ายใดๆ เป็นคำสั่งที่มาจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ผู้ทรงหนักแน่น” (อัน-นิสาอ์ 12)

ศาสนาที่นำระบบการลงโทษที่ถูกต้อง

ซึ่งมีสองรูปแบบด้วยกัน รูปแบบที่หนึ่งเรียกว่าอัลฮุดูด (บทโทษแบบจำกัดขอบเขตของมัน) รูปแบบที่สองเรียกว่า อัดตะซีรอต (บทลงโทษแบบไม่จำกัดขอบเขตของมัน) ซึ่งระบบนี้สร้างความสงบสุขแก่สังคมและป้องกันอาชญากรรมและการนองเลือดได้ดี รักษาเกียรติ ศักดิ์ศรี ทรัพย์สินเงินทอง ป้องกันการกระทำของคนเลว ป้องกันการเกิดอาชญากรรมระหว่างมนุษย์ด้วยกันในสังคม หรือเสนอทางแก้และแนวทางเพื่อเยียวยาสิ่งเหล่านั้น อิสลามได้กำหนดบทโทษสำหรับอาชญากรรมทุกชนิดโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับชนิดของมัน สำหรับการฆ่าคนโดยเจตนาอิสลามได้กำหนดโทษของมันคือการกิยาส (ประหารชีวิต) อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! การประหารฆาตกรให้ตายตามในกรณีที่มีผู้ถูกฆาตกรนั้น ได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว” (อัล-ปะกะเราะเราะฮฺ 178)

ยกเว้นกรณีที่ถูกตีฟนั้นของผู้ตายได้ให้อภัย เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แล้วผู้ใดที่สิ่งหนึ่งจากฟืนองของเขาถูกอภัยให้แก่เขาแล้ว ก็ให้ปฏิบัติไปตามนั้นโดยชอบ และให้ชำระแก่เขาโดยดี นั่นคือการผ่อนปรนจากพระเจ้าของพวกเจ้า และคือการเอ็นดูเมตตาด้วย แล้วผู้ใดละเมิดหลังจากนั้นเขาก็จะได้รับการลงโทษอันเจ็บแสบ” (อัล-ปะกะเราะเราะฮฺ 178)

สำหรับการลักขโมย อิสลามได้กำหนดโทษคือ การตัดมือ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และขโมยชายและขโมยหญิงนั้นจงตัดมือของ

เขาทั้งสองคน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบแทนในสิ่งที่ทั้งสองนั้นได้แสวงหาไว้ (และ) เพื่อเป็นเยี่ยงอย่างการลงโทษ จากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺนั้นทรงเดชานุภาพ ทรงปรีชาญาณ” (อัล-มาอิดะฮฺ 38)

โจรขโมยเมื่อทราบว่าเขาจะโดนตัดมือถ้าเขาขโมย เขาย่อมไม่ลงมือกระทำ ฉะนั้นเขาจึงรักษามือของเขาและในขณะเดียวกันก็เป็นการรักษาทรัพย์สินคนอื่นให้พ้นจากการถูกขโมย

อิสลามได้กำหนดบทโทษแก่อาชญากรรมด้านการล่วงเกินเกียรติและศักดิ์ศรีคนด้วยการข่มขืน คือ การโบยสำหรับคนที่ยังมิได้แต่งงาน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “หญิงมีชู้และชายมีชู้ พวกเจ้าจงโบยแต่ละคนในสองคนนั้นคนละหนึ่งร้อยที” (อัน-นุร 2)

และอิสลามได้กำหนดบทลงโทษแก่อาชญากรรมด้านการล่วงเกินเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่น ด้วยการกล่าวหาว่ามีชู้ คือ การโบยตีเหมือนกัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้กล่าวโทษบรรดาหญิงบริสุทธิ์ แล้วพวกเขามิได้นำพยานสี่คนมา พวกเจ้าจงโบยพวกเขาแปดสิบที และพวกเจ้าอย่ารับการเป็นพยานของพวกเขาเป็นอันขาด จนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้ฝ่าฝืน” (อัน-นุร 4)

แล้วอิสลามได้ตั้งกฎทั่วไปเกี่ยวกับการลงโทษ นั่นก็คือ ดังคำตรัสของอัลลอฮฺ ซึ่งความว่า “และการตอบแทนความชั่วคือความชั่วเยี่ยงมัน” (อัช-ชุรอ 40)

ทุกบทลงโทษที่กล่าวมาข้างต้นมีเงื่อนไขและมีกฎที่อิสลามได้วางไว้ และเปิดโอกาสการให้อภัยหรือลดโทษให้เบาลงได้ ถ้าความผิดที่ทำลงไปเกี่ยวข้องกับสิทธิของมนุษย์ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แต่ผู้ใดอภัยและไกล่เกลี่ยคืนดีกันรางวัลตอบแทนของเขาอยู่ที่อัลลอฮฺ แท้จริงพระองค์ไม่ชอบบรรดาผู้ธรรม” (อัช-ชุรอ 40)

บทลงโทษที่อิสลามนำมาปฏิบัตินั้น ไม่ได้เพื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าอิสลามนิยมความรุนแรง ทว่าจุดประสงค์ที่แท้จริงคือ รักษาซึ่งสิทธิของมนุษย์ทั้งปวง หรือสร้างความสงบสุขในสังคม ป้องกันไม่ให้ใครสร้างความเสียหายต่อความสงบสุขในสังคม เมื่อผู้ที่ทำผู้อื่นรับรู้ว่าเขาจะถูกประหารชีวิต หรือผู้

ขโมยเมื่อรับรู้ว่าเขาจะถูกตัดมือ หรือผู้ที่กระทำชินา (ผิดประเวณี) หรือกล่าวหาว่าคนอื่นกระทำชินารับรู้ว่าเขาจะถูกลงโทษ แน่แน่นอนพวกเขาจะรู้สึกหวาดกลัวต่อบทลงโทษดังกล่าวและพวกเขาจะไม่ลงมือกระทำ พวกเขาจะสงบสุข คนอื่นๆจะสงบสุขไปด้วย ฉะนั้นมันคือความจริงตามที่อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และในการประหารฆาตกรให้ตายตามนั้น คือการร่ำไรไว้ซึ่งชีวิตสำหรับพวกเจ้า โอ้ผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย! เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-ปะกะาะเราะฮ์ 176)

บางคนอาจจะตั้งข้อสังเกตว่า บทลงโทษที่อิสลามได้บัญญัติขึ้นนั้นมันช่างรุนแรงเหลือเกิน คำตอบที่สมควรที่สุดสำหรับคำถามที่ว่านี่คือ ทุกคนย่อมมีความเห็นที่ตรงกันว่า บรรดาอาชญากรล้วนแล้วแต่มีผลในแง่ร้ายต่อสังคมและควรที่จะต้องกำจัดหรือหาทางสกัดกั้นความชั่วร้ายของพวกเขาพร้อมทั้งจัดหาบทลงโทษที่เด็ดขาดตามอาชญากรรมที่ก่อขึ้น ทุกคนน่าจะตั้งคำถามกับตัวเองว่า ระหว่างบทลงโทษที่อิสลามกำหนดกับบทลงโทษที่มนุษย์กำหนดรูปแบบใดที่ดีกว่ากันและมีผลดีที่สุดในการแก้หรือลดปัญหาอาชญากรรม แน่แน่นอนอวัยวะที่เป็นโรคควรจะต้องตัดทิ้งเพื่อความอยู่รอดของอวัยวะอื่นในร่างกายมิใช่หรือ?

อิสลามที่ให้อิสระในการดำเนินงานด้านการเงินและธุรกิจ

อิสลามได้อนุมัตินาในรูปแบบเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการเงินและธุรกิจ อาทิ การค้าขาย การเข้าหุ้นส่วนในการทำธุรกิจ การเช่าซื้อและการแลกเปลี่ยนสินค้า ทั้งนี้ก็เนื่องจากต้องการให้ความสะดวกแก่มนุษย์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ว่าด้วยการปกป้องสิทธิและไม่ทำให้คนอื่นได้รับความเสียหาย ฉะนั้นทุกอย่างจะต้องเป็นไปด้วยความยินยอมจากทั้งสองฝ่าย หรือทั้งสองรับรู้รายละเอียดสินค้า รวมทั้งเงื่อนไขของมัน อิสลามไม่ได้ห้ามอะไร นอกจากสิ่งที่สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่นหรือเบียดเบียนผู้อื่น เช่น ระบบดอกเบี้ย การเล่นพนัน และระบบการซื้อขายแบบไม่ชัดเจน

อิสลามได้ให้ความอิสระเต็มที่ในการดำเนินงานด้านการเงินและการครองทรัพย์ ภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ฉะนั้นจะเห็นได้

ว่าอิสลามได้สั่งห้ามสิทธิส่วนนี้กับผู้คนบางกลุ่ม เนื่องจากการกระทำของเขาอาจส่งผลไม่ดีต่อผู้อื่น เช่น การสั่งห้ามคนที่สติสัมปชัญญะไม่สมประกอบ ผู้อ่อนวัยหรือเด็ก ไม่ให้ดำเนินกิจการใดเพราะจะสร้างความเสียหายกับผู้คนรอบข้าง หรือ การสั่งห้ามผู้คนที่ติดหนี้จำนวนมากไม่ให้เขาดำเนินกิจการใดๆ นอกจากเขาจะจ่ายหนี้ได้ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เป็นไปในหนทางที่ดีและรักษาสีหิความชอบธรรมของคนในสังคม ทุกคนที่มีสติปัญญาย่อมคิดได้ดีว่าการป้องกันในลักษณะนี้ก็เพื่อต้องการกำจัดกลุ่มคนที่ชอบฉกฉวยโอกาสลักขโมยหรือเล่นงานสิทธิของผู้อื่น

ศาสนาที่ชักชวนให้คนไปสู่หนทางแห่งความเป็นหนึ่งเดียวและการร่วมมือกัน และรักใคร่ปรองดอง

เหล่านี้คือสิ่งที่อิสลามเรียกร้อง เพื่อต้องการให้พวกเขาอยู่ร่วมกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เสริมสร้างพลังแห่งความเข้มแข็งและสูงส่งให้กับพวกเขาเอง เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ซึ่งอิสลามได้นำเสนอแนวทางต่อไปนี้

การละทิ้งอารมณ์ใฝ่ต่ำและความต้องการส่วนตัว ซึ่งเป็นที่มาของความอคติด้านมัซฮับ (ลัทธิ) เผ่าและเชื้อชาติ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สร้างความแตกแยกระหว่างกัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“และพวกเจ้าจงอย่าเป็นเช่นบรรดาผู้ที่แตกแยกกัน และขัดแย้งกันหลังจากที่บรรดาหลักฐานอันชัดแจ้งได้มายังพวกเขาแล้ว และชนเหล่านี้แหละสำหรับพวกเขา คือการลงโทษอันใหญ่หลวง”** (อาละอิมรอน 105)

ดังนั้น การแตกแยกกันมิได้เป็นระบบศาสนาที่ถูกต้อง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“แท้จริงบรรดาผู้ที่แบ่งแยกศาสนาของพวกเขา และพวกเขาก็กลายเป็นนิกายต่าง ๆ นั้น เจ้า (มุหัมมัด) หาใช่อยู่ในพวกเขาแต่อย่างใดไม่ แท้จริงเรื่องราวของพวกเขา นั้น ย่อมไปสู่อัลลอฮ์แล้ว พระองค์จะทรงแจ้งแก่พวกเขาในสิ่งที่พวกเขากระทำกัน”** (อัล-อันอาม 159)

เพราะการขัดแย้งและแตกแยกกันคือสาเหตุหนึ่งที่ทำลายความเข้มแข็งและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เหล่าศัตรูเข้ามารังแกได้ง่าย อัลลอฮฺตรัสใน

คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงเชื่อฟังอัลลอฮ์ และศาสนทูตของพระองค์เถิด และจงอย่าขัดแย้งกัน จำทำให้พวกเจ้าย่อท้อ และทำให้ความเข้มแข็งของพวกเจ้าหมดไป และจงอดทนเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับผู้ที่อดทนทั้งหลาย” (อัล-อันฟาล 46)

อิสลามเป็นศาสนาที่ขัดเกลาลักษณะความเชื่อให้บริสุทธิ์และห่างไกลจากสิ่งสกปรกอย่าง ชิริก (ตั้งภาคีอัลลอฮ์) หรือบิดอะฮ์ (การคิดค้นใหม่ในเรื่องศาสนา) อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “พึงทราบเถิด การบิดาตะฮ์โดยบริสุทธิ์ใจนั้นเป็นของอัลลอฮ์องค์เดียว ส่วนบรรดาผู้ที่ยึดถือเอาบรรดาผู้คุ้มครองอื่นจากอัลลอฮ์ โดยกล่าวว่าเรามีได้เคารพภักดีพวกเขา เว้นแต่เพื่อทำให้เราเข้าใจลัทธิต่ออัลลอฮ์” (อัซ-ซุมัร 3)

การประสานงานระหว่างมุสลิมด้วยกัน เพื่อดำเนินกิจการร่วมกัน ทางด้านการเมือง ธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสงบสุขสำหรับพวกเขาเองในสังคม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกัน” (อาละอิมรอน 103)

ศาสนาที่นำเสนอเรื่องราวชวนเร้าให้มนุษย์เข้าใจได้

ศาสนาอิสลามได้นำเสนอเรื่องราวที่ชวนเร้าให้มนุษย์เข้าใจและบอกเล่าเรื่องราวของประชาชาติก่อนๆ ดังนั้นโองการของอัลลอฮ์หลายๆโองการจะอธิบายถึงเรื่องราวของศาสนทูตสมัยก่อนๆ และความเป็นอยู่ของพวกเขา รวมทั้งปัญหาที่พวกเขาประสบพบเจอ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และโดยแน่นอนเราได้ส่งมุสา พร้อมด้วยสัญญาณต่างๆ ของเราและหลักฐานอันชัดแจ้ง ยังฟิรเอาน์ และบรรดาบุคคลชั้นนำของเขา พวกเขาได้ปฏิบัติตามคำสั่งของฟิรเอาน์ และคำสั่งของฟิรเอาน์ นั้นไม่เหมาะสม” (ฮูด 96-97)

และอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานอีก ความว่า “และจงรำลึก เมื่ออีสา อิบน์ มَرْยัม ได้กล่าวว่า โอ้อัศวานของอิสรออีลเอ๋ย แท้จริงฉันเป็นศาสนทูตอัลลอฮ์ของอัลลอฮ์มายังพวกท่าน เป็นผู้ยืนยันสิ่งที่มีอยู่ในเตารอฮ์

ก่อนหน้าฉันและเป็นผู้แจ้งข่าวดีถึงศาสนทูตอัลลอฮฺคนหนึ่งผู้จะมา
ภายหลังฉัน ชื่อของเขาชื่อ อะหมัด” (อัค-ศอฟ 6)

และตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และยังอาด (เราได้ส่ง) พี่น้อง
คนหนึ่งของพวกเขาชื่อฮูด” (ฮูด 50)

และตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และยังษะมูด (เราได้ส่ง) พี่
น้องคนหนึ่งของพวกเขาชื่อศอลิห” (ฮูด 61)

และเช่นเดียวกันเรื่องราวของบรรดาศาสนทูตอื่นๆ อัลกุรอานได้
อธิบายเรื่องราวของพวกเขาอย่างละเอียด

อัลกุรอานคือคำดำรัสแห่งอัลลอฮ์

ศาสนาอิสลามได้ประกาศท้าทายทุกหมู่เหล่า ทั้งโลกมนุษย์และโลกญิน
ให้พวกเขาเขียนโครงการต่างๆ ที่เหมือนอัลกุรอานขึ้นมาใหม่ ถ้าพวกเขาแน่วจริง
การท้าทายที่มีอย่างต่อเนื่องจนถึงบัดนี้และจนถึงวันปรโลก อัลลอฮฺตรัสใน
คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิดมุหัมมัด แน่แน่นอนหากมนุษย์
และญินรวมกันที่จะนำมาเช่นอัลกุรอานนี้ พวกเขาไม่อาจจะนำมาเช่นนั้น
ได้ และแม้ว่าบางคนในหมู่พวกเขาเป็นผู้ช่วยเหลือแก่อีกบางคนก็ตาม”
(อัล-อิสรอฮ์ 88)

การท้าทายที่ว่านี้จะรวมไปถึงการยกและการอ้างส่วนหนึ่งของบทต่างๆ
ของอัลกุรอาน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “หรือพวกเขากล่าว
ว่า “เขา (มุหัมมัด) ได้ปลอมแปลงอัลกุรอานขึ้นมา” (มุหัมมัด) จงกล่าว
เถิด “ดังนั้น พวกท่านจงนำมาสักสิบ สุเราะฮ์ที่ถูกปลอมแปลงขึ้นให้ได้
อย่างอัลกุรอาน และพวกท่าน จงเรียกผู้ที่มีความสามารถในหมู่พวกท่าน
อื่นจากอัลลอฮ์ (ให้มาช่วย) ถ้าพวกท่านเป็นพวกสัตย์จริง” (ฮูด 13)

และการท้าทายที่หนักกว่านั้นคือ การขอให้พวกเขายกบทหนึ่งที
เหมือนกับบทอัลกุรอาน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และหาก
ปรากฏว่าพวกเจ้าอยู่ในความเคลงใจใดๆ จากสิ่งที่เราได้ส่งมาแก่บ่าวของ
เราแล้ว ก็จงนำมาสักซูเราะฮ์หนึ่ง (บทหนึ่ง) เยี่ยงสิ่งนั้น และจงเชิญชวนผู้
ที่อยู่ในหมู่พวกเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮ์ หากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง”
(อัล-บะเกาะเราะฮ์ 23)

ศาสนาอิสลามคือสัญญาณหนึ่งที่เตือนว่า วันกิยามะฮ์ (วันสิ้นโลก) ใกล้เข้ามาแล้ว

ท่านศาสนทูตได้เล่าให้เราฟังว่า ท่านคือศาสนทูตแห่งวันสิ้นโลก การมาของท่านคือสัญญาณที่บ่งบอกว่าวันสิ้นโลกใกล้เข้ามา รายงานโดยสาวกท่านหนึ่งชื่อ อะนัส (ขออัลลอฮ์ทรงโปรดปรานท่านด้วย) กล่าวว่า ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ฉันถูกส่งมาพร้อมๆ กับวันกิยามะฮ์เสมือนสองนิ้วนี้” อะนัสกล่าวว่า แล้วท่านชูนิ้วชี้และนิ้วกลาง (*เศาะฮ์ิหฺ มุสลิม*) บ่งบอกให้เห็นว่าท่านคือ ศาสนทูตคนสุดท้าย

ด้านการเมืองในทัศนะอิสลาม

บางจุดเกี่ยวกับด้านการเมืองในทัศนะอิสลาม

อิสลามได้จัดระบบการเมืองการปกครอง เช่นเดียวกับแง่มุมต่างๆ ที่อิสลามได้เน้นหนัก บนฐานหลักและกฎส่วนรวม ซึ่งเปรียบเสมือนหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการก่อตั้งรัฐอิสลาม ผู้ปกครองในทัศนะอิสลามคือผู้ที่น้อมรับคำสั่งของอัลลอฮ์แล้วนำมาปฏิบัติ โดยอาศัยหลักการและกฎทั่วไปด้านการเมืองการปกครองในอิสลาม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “**ข้อตัดสินสมัยญาฮิลียะฮ์ กระนั้นหรือ ที่พวกเขาปรารถนา และใครเล่าที่จะมีข้อตัดสินดียิ่งกว่าอัลลอฮ์สำหรับกลุ่มคนที่เชื่อมั่น**” (อัล-มาอิดะฮ์ 50)

ดังนั้นผู้นำในทัศนะอิสลามคือตัวแทนของประชาชน ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. นำคำสั่งของอัลลอฮ์นำมาปฏิบัติตามความสามารถที่อัลลอฮ์ให้ และแสวงหาแนวทางที่สร้างความสุขในชีวิตแก่ประชาชน หมั่นรักษาความสงบและดูแลศาสนาแก่พวกเขา พร้อมทั้งประกันความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขา ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “**ไม่มีบ่าวคนใดซึ่งอัลลอฮ์ทรงเลือกเขาให้ปกครองประชาชนแล้ว เขาไม่หมั่นดูแลและตักเตือนพวกเขาอย่างดีพอ นอกจากเขาจะไม่ได้สัมผัสกลิ่นไอของสวรรค์**” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม หมายเลข 6731)

ดังนั้น ผู้ปกครองในอิสลามจำเป็นต้องวางตัวในลักษณะดังที่ท่านอุมร์ (ขออัลลอฮ์โปรดปรานท่านด้วย) เคยกล่าวกับบรรดาเหล่าสาวกท่านอื่นๆ ว่า “พวกท่านจงชี้แนะฉันหรือเสนอผู้ใดผู้หนึ่งที่เหมาะสม เพื่อที่ฉันจะได้แต่งตั้งเขาทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องราวของมุสลิมที่ฉันกังวลใจอยู่ พวกเขาตอบว่า อับดุลเราะหมาน บิน เอาฟ ท่านกล่าวว่า เขาอ่อนแอ พวกเขากล่าวว่า คนนั้น ท่านตอบว่า ฉันไม่ต้องการเขา พวกเขาถามว่าแล้วท่านต้องการใคร? ท่านตอบว่าฉันต้องการผู้ซึ่งเวลาเขาเป็นผู้นำแล้วเขาจะอยู่เหมือนคน

ทั่วไป และถ้าเขาไม่ได้เป็นผู้นำเขาจะอยู่เหมือนเขาเป็นผู้นำ พวกเขาตอบว่า พวกเราไม่รู้จักคนในลักษณะนี้นอกจากอรรเราะฮ์ บิน อัลฮาริษ เท่านั้น ท่านตอบว่า ใช่ พวกท่านพูดถูกต้อง แล้วท่านก็แต่งตั้งเขาเป็นผู้นำ”

2. ในทัศนะอิสลามถือว่า ผู้ใดไม่มีความสามารถในการสิ่งที่เขารับผิดชอบ เขาจะไม่มีสิทธิ์ที่จะถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ตัวอย่างเช่น การแต่งตั้งคนหนึ่งคนใดเพราะเป็นสหายหรือเป็นญาติกัน โดยไม่สนใจคนที่มีสิทธิ์มากกว่าเขา ลองดูแบบอย่างของท่านอบูบักร์ (ขออัลลอฮ์ทรงโปรดปรานท่านด้วย) ผู้นำคนแรกของมุสลิมหลังจากท่านศาสนทูตเสียชีวิตร ท่านกล่าวแก่ซัยดฺ บิน สุฟยาน เมื่อท่านส่งไปยังนครขาม (แถวซีเรีย) “โอ้ ท่านซัยดฺ ท่านมีญาติพี่น้องมากมาย ฉันทกัไว้ว่าพวกเขาจะมีอิทธิพลต่อการแต่งตั้งคนที่รับผิดชอบภายใต้การปกครองของท่าน พึงรู้เถิดว่า ท่านศาสนทูต (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) เคยกล่าว ความว่า “ผู้ใดเป็นหัวหน้ารับผิดชอบในระหว่างมุสลิมแล้วเขาได้แต่งตั้งคนเพราะความผูกพันที่ดีที่มีต่อเขา สำหรับการเขาคือการสาปแช่งของอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ไม่ทรงรับซึ่งการงานฟิรฎู (การงานที่บังคับให้ทำ) และนาฟิละฮฺ (การงานในเชิงสนับสนุนให้ทำ) ของเขา จนกระทั่งเขาถูกส่งไปยังนรก” (อัล-มุสตัดร็อก 4/104 เลขที่ 7024)

รากฐานและหลักการปกครองในอิสลาม มีข้อพิเศษดังต่อไปนี้

● ร็อบบานียะฮฺ หมายถึง ระบบที่สร้างด้วยพระเจ้า ทุกคนเท่าเทียมกันต่อหน้าพระองค์ทั้งผู้นำและผู้ตาม รวย จน สูง ต่ำ ดำ ขาว ไม่มีใครที่จะขัดขืนระบบนี้ได้ ถึงแม้เขาจะเป็นผู้มีฐานะสูงส่งก็ตาม และไม่มีใครที่จะสร้างระบบอื่นๆ ที่ขัดกับระบบนี้ได้หรือปฏิเสธมัน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ไม่บังควรแก่ผู้ศรัทธาชายและผู้ศรัทธาหญิง เมื่ออัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์ได้กำหนดกิจการใดแล้ว สำหรับพวกเขาไม่มีทางเลือกในเรื่องของพวกเขา และผู้ใดไม่เชื่อฟังอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์แล้ว แน่อนเขาได้หลงผิดอย่างชัดแจ้ง” (อัล-อะหฺซาบ 36)

เป็นระบบที่บังคับให้ทุกคนปฏิบัติตามและเคารพมัน ไม่ว่าในระดับผู้นำหรือผู้ตาม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงคำกล่าวของบรรดาผู้ศรัทธา เมื่อพวกเขาถูกเรียกร้องไปสู่อัลลอฮ์และศาสนทูตของ

พระองค์ เพื่อให้ตัดสินระหว่างพวกเขา พวกเขาจะกล่าวว่า “เราได้ยินแล้ว และเราเชื่อฟังปฏิบัติตาม” และชนเหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเริง” (อิน-นุร 51)

ในระบบการปกครองในอิสลามไม่มีคำว่า อำนาจไร้ขอบเขตที่ครอบครองโดยคนๆเดียว แม้ว่าเขาจะเป็นผู้นำก็ตาม อำนาจของเขามีขีดจำกัดและต้องอยู่ในขอบเขตที่ศาสนาได้วางไว้ ถ้าเขาไม่ปฏิบัติตาม จะไม่มีการเชื่อฟังและแสดงความภักดีต่อคำสั่งของเขา ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “มีการบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งของมุสลิมในเรื่องที่เขาพึงชอบและเกลียด ตราบใดที่เขาไม่สั่งการให้ลงมือกระทำในสิ่งที่เป็นบาป เมื่อเขาทำเช่นนั้นแล้ว จะไม่มีการบังคับให้ปฏิบัติตามและเชื่อฟังเขาอีกแล้ว” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 3/1469 เลขที่ 1839)

- ยึดเอาระบบชุรอ (ประชุมและรวบรวมความคิดเห็น แล้วพิจารณาร่วมกัน) ซึ่งคือหัวใจหลักของระบบการเมืองการปกครองในอิสลาม ด้วยระบบนี้เองประเทศอิสลามจึงมั่นคง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขาและดำรงละหมาด และกิจการของพวกเขามีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขาและเขาบริจาคสิ่งที่เราได้ให้เครื่องปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา” (อัล-ชุรอ 38)

และอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺนั่นเอง เจ้า (มุหัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติดุร้าย และมิใช่เจตนาจะกระด้างแล้วไซ้ร เน้นอนพวกเขาก็ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงขอร้องให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรึกษารื้อกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแต่อัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 159)

ในโองการที่หนึ่ง อัลลอฮฺได้กล่าวคำว่าชุรอหลังคำว่าเศาะลาต (ละหมาด) ซึ่งเปรียบเสมือนเสาหลักในอิสลาม บ่งบอกให้รู้วาระบบชุรอมีความสำคัญมาก ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชาติ ควรได้รับ

การสอบถามข้อคิดเห็นจากผู้รู้และผู้มีประสบการณ์ สุดท้ายอัลลอฮฺทรงยกย่องผู้ศรัทธาที่ยึดเอาระบบชุรอมาปฏิบัติตามในทุกการงานของพวกเขา

ในโองการที่สอง พระองค์อัลลอฮฺได้ขอให้ท่านศาสนทูตในฐานะผู้ปกครองประเทศ ทำการชุรอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชาติที่ไม่มีบทบาทบัญญัติของพระเจ้าในเรื่องดังกล่าว ส่วนเรื่องที่มีบทบาทบัญญัติชัดเจนไม่จำเป็นต้องใช้ระบบชุรอ ตัวอย่างหนึ่งคือ ท่านศาสนทูตได้ทำการชุรอและขอความคิดเห็นจากบรรดาเหล่าสาวกของท่านซึ่งท่านอนุสุรียะเราะฮฺอธิบายให้เราฟัง โดยกล่าวว่า “ฉันไม่เคยเห็นผู้ใดที่ใช้ระบบชุรอมากกว่าท่านศาสนทูต” (สุนัน อัด-ติรมิซีย 4/213 เลขที่ 1714)

นักวิชาการอิสลามด้านศาสนบัญญัติได้มีมติตรงกันว่า บังคับให้ผู้นำมุสลิมทำการชุรอกับบรรดาผู้ตามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวมของพวกเขา เมื่อไหร่ที่พวกเขาละเลยระบบนี้ถือว่าเป็นหน้าที่ของพวกเขาต้องฟ้องร้องและเรียกร้องเพื่อให้พวกเขาได้ใช้สิทธิส่วนนี้ พวกเขาสามารถที่จะอ้างสองโองการข้างต้นมาเป็นหลักฐานได้ เพราะในทัศนะอิสลามถือว่า ผู้นำต้องอยู่ในฐานะตัวแทนที่ต้องทำหน้าที่ให้สมกับที่ได้มอบหมายไว้ ทำนองเดียวกันเป็นหน้าที่ของประชาชนทั่วไปต้องคอยจับจ้องจับตาดำเนินการปฏิบัติงานของผู้นำว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาสนาหรือไม่ ฉะนั้นอิสลามจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนมีอิสระในการนำเสนอแนวคิด และค้านความคิดเห็นด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามกฎหมายที่พระองค์อัลลอฮฺวางไว้ และต้องห่างไกลจากฟิตนะฮฺด้วย (ไม่สร้างความเสียหายในสังคม เช่น ไม่กดขี่ใคร เป็นต้น) ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “พึงรู้เถิดว่า การต่อสู้ที่ดีที่สุดคือ การกล่าวสัจธรรมต่อหน้าผู้นำผู้เลวทราม” (อัล-มุสตัดร็อก 4/551 เลขที่ 8543)

ท่านอับบากร ผู้นำคนแรกในอิสลามหลังการเสียชีวิตของศาสนทูตมุหัมมัดกล่าวว่า “โอ้มนุษยเอ๋ย ฉันได้ถูกแต่งตั้งให้รับหน้าที่การงานของพวกเขา ฉันไม่ได้ดีกว่าพวกเขา ดังนั้นถ้าพวกเขาเห็นว่าฉันอยู่บนหลักสัจธรรมพวกเขาจะช่วยเหลือฉัน ถ้าพวกเขาเห็นว่าฉันอยู่บนหลักแห่งอธรรมพวกเขาจะตักเตือนฉัน พวกเขาจึงทำการรักดีต่อฉันตราบไต่ที่ฉันยังรักดีอัลลอฮฺ ถ้าฉันทำความผิดและทรยศอัลลอฮฺพวกเขาอย่ารักดีต่อฉัน

ท่านอุมัร ผู้นำอิสลามรองจากท่านอับูบักร์ วันหนึ่งท่านได้ลุกขึ้นยืนบนมิมบัร (เวทีในมัสญิด) แล้วกล่าวให้โอวาทว่า “โอ้พวกมนุษย์เอ๋ย ถ้าพวกเจ้าเห็นตัวฉันเอนเอียงไปในทางที่ไม่ดี พวกเจ้าจงชักชวนฉันไปในทางที่เที่ยงตรงทันทีที่ได้มีคนหนึ่งในบรรดาพวกเขาลุกขึ้นยืนแล้วกล่าวว่า วัลลอฮุ (สาบานด้วยนามอัลลอฮ์) ถ้าเราเห็นว่าท่านเอนเอียงพวกเราจักชวนท่านด้วยดาบของเรา ท่านอุมัรมิได้โกรธใดๆ แต่ยกมือขึ้นบนปากฟ้าแล้วกล่าวว่า ขอคุณพระเจ้าที่ส่งคนจากบรรดาประชาชาติของฉันให้เป็นคนที่คอยดัดตัวอุมัรให้ไปในทางที่เที่ยงตรง”

ยิ่งไปกว่านั้น อิสลามสั่งให้ทำการสอบสวนผู้นำและถามไถ่เขา ซึ่งวันหนึ่งท่านอุมัรเองเคยกล่าวว่า “โอ้ท่านทั้งหลาย พวกท่านจงเชื่อถือฉันและเชื่อฟังฉันเถิด พลันได้มีชายคนหนึ่งยืนขึ้น และกล่าวว่า จะไม่มีการเชื่อถือและการเชื่อฟัง! อุมัรกล่าวว่า ทำไมล่ะ? ชายคนนั้นกล่าวว่า เพราะเจ้ามีเสื้อใส่สองตัว เรามีแค่หนึ่ง (ซึ่งท่านอุมัรได้สั่งการก่อนหน้านี้ให้ใส่ได้เพียงตัวเดียวเท่านั้น) ท่านอุมัรจึงร้องตะโกนเรียกว่า โอ้อับดุลลอฮ์ บุตรอุมัร โปรดอธิบายแก่เขา ท่านอับดุลลอฮ์กล่าวว่า แท้จริงมันคือเสื้อของฉันอีกตัวหนึ่ง ซึ่งฉันมอบให้ชายคนนั้นกล่าวว่า ตอนนี้พวกเราจักเชื่อถือและจะเชื่อฟังท่าน”

อิสลามได้ปกป้องรักษาด้วยระบบแห่งสิทธิและเสรีภาพ ด้วยเหตุนี้เองอิสลามจึงปกป้องรักษาหลักศาสนบัญญัติให้ผ่านพ้นฝีมือผู้คิดค้นที่มีอารมณ์ใฝ่ต่ำ เพราะแน่แท้แล้วการก่อตั้งกฎระเบียบของเขาย่อมมาจากอารมณ์ส่วนตัว ส่วนเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการปกครองซึ่งเป็นเรื่องปลีกย่อยอิสลามเปิดทางให้มุสลิมวางกฎระเบียบและข้อปฏิบัติเอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับชีวิตประจำวันของพวกเขาตามขีดจำกัดของคุณประโยชน์ที่พวกเขาควรได้รับ ทุกที่ทุกสมัย ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายและระเบียบการดังกล่าวจะต้องไม่ขัดกับรากฐานแท้และหลักการทั่วไปของอิสลาม

ด้านธุรกิจในทัศนะอิสลาม

บางหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านธุรกิจในอิสลาม

ทรัพย์สินสมบัติคือรากแท้ของการมีชีวิต ศาสนาอิสลามพยายามเน้นตระหนักกับมัน โดยหวังที่จะจัดตั้งสังคมที่สมดุลเปี่ยมด้วยความยุติธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการสร้างแนวทางการดำเนินชีวิตอันทรงเกียรติแก่สมาชิกในสังคม ฉะนั้น ทรัพย์สินสมบัติก็เหมือนดังคำตรัสของพระองค์ ซึ่งกล่าวว่า “ทรัพย์สินสมบัติและลูกหลานคือ เครื่องประดับแห่งการดำรงชีวิตในโลกนี้ และความดีทั้งหลายที่จรรงนั้น เป็นการตอบแทนที่ดียิ่ง ณ ที่พระเจ้าของเจ้า และเป็นความหวังที่ดียิ่ง” (อัล-กะฮฟู 46)

อิสลามถือว่า ทรัพย์สินสมบัติคือปัจจัยจำเป็นที่ทุกคนขาดไม่ได้ ด้วยเหตุนี้เอง อัลลอฮ์ได้สั่งการให้หาแนวทางเพื่อให้ได้มาหรือใช้จ่ายมันอย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันอิสลามสั่งให้เราจ่ายประมาณ 2.50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนทรัพย์สิน ซึ่งเรียกว่าการออกซะกาต เป็นการเก็บรวบรวมเงินและทรัพย์สินของคนรวยในรอบหนึ่งปี แล้วแจกจ่ายให้กับคนยากไร้ในสังคม ซึ่งเราได้อธิบายเรื่องนี้ผ่านมาแล้ว

ทั้งนี้อย่าเข้าใจว่า อิสลามไม่ได้ให้ความอิสระส่วนบุคคลในการครอบครองทรัพย์สิน หรือการทำธุรกิจส่วนตัว อิสลามให้ความอิสระเต็มที่ด้านนี้ และเคารพสิทธิส่วนนี้ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติทางศาสนาหลายบทที่ห้ามการล่วงเกินทรัพย์สินสมบัติคนอื่น เช่น โองการอัลลอฮ์ ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่ากินทรัพย์สินสมบัติของพวกเจ้าระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 188)

ดังนั้น อิสลามได้นำเสนอแผนการต่างๆซึ่งเรียกได้ว่าแนวทางสู่ชีวิตแห่งสันติสุข

1. ห้ามระบบดอกเบี้ย เพราะมันเป็นการฉกฉวยโอกาสและเป็นการเอารัดเอาเปรียบทรัพย์สินเงินทองของผู้อื่นโดยไม่มีการชดใช้ ทำให้ความ

ผูกพันที่ตีระหว่างมนุษย์หายไป ทรัพย์สินทองจะตกภายใต้อำนาจคนรวยเท่านั้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! พึงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด และจงละเว้นดอกเบี้ยที่ยังเหลืออยู่เสีย หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา และถ้าพวกเจ้ามิได้ปฏิบัติตาม ก็พึงรับรู้ไว้ด้วยว่า ซึ่งสงครามจากอัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ และหากพวกเจ้าสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวแล้ว สำหรับพวกเจ้าก็คือต้นทุนแห่งทรัพย์สินของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้าได้ไม่ธรรมและไม่ถูกต้องธรรม” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 278-279)

2. อิสลามสนับสนุนให้มีการกู้ยืมเงิน และได้ส่งเสริมมันอย่างมาก เพื่อป้องกันระบบดอกเบี้ยนั่นเอง ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดให้มุสลิมยืมเงินเขาสองครั้ง สำหรับเขาคือผลบุญของการบริจาคเงินดังกล่าวหนึ่งครั้ง” (มุสนัด อับู ยูซุฟ 8/443 เลขที่ 5030)

และท่านได้กล่าวอีกว่า “ผู้ใดช่วยเหลือมุสลิมให้พ้นทุกข์หนึ่งครั้ง อัลลอฮฺจะทรงให้เขาพ้นทุกข์ในวันปรโลก” อิสลามได้สั่งให้เราเปิดโอกาสและให้เวลาแก่ผู้ติดหนี้ที่ยากไร้จริงๆ โดยไม่ต้องกดดันให้เขาจ่ายอย่างเข้มงวด สำหรับผู้ที่ไม่ยากไร้แต่ผลัดวันประกันพรุ่ง อิสลามไม่ได้สนับสนุนประการใด เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และหากเขา (ลูกหนี้) เป็นผู้ยากไร้ ก็จงให้มีการรอกอยจนกว่าจะถึงคราวสะดวก และการที่พวกเจ้าจะให้เป็นการนั้น ย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 280)

ท่านศาสนทูตมุหัมมัด (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) ได้กล่าวความว่า “ผู้ใดให้เวลาแก่คนยากไร้ สำหรับเขาคือผลบุญของการบริจาคทานในทุกๆวันที่ผ่านไป และผู้ใดให้โอกาสผู้ติดหนี้ผู้ยากไร้เมื่อถึงเวลาจ่ายหนี้ สำหรับเขาคือผลบุญของการบริจาคเหมือนกันในทุกๆวัน” (สุนัน อิบนิ มายูซุฟ 2/808 เลขที่ 2418)

อิสลามสนับสนุนให้เราช่วยเหลือผู้ยืมเงิน ถ้าเขาไม่สามารถที่จะจ่ายคืนได้ และสำหรับเขาคือผลบุญ ซึ่งอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และการที่พวกเจ้าจะให้เป็นการนั้นย่อมเป็นการดีแก่พวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 280)

และท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ผู้ใดต้องการให้อัลลอฮฺทรงปลดทุกข์จากตัวเขาในวันปรโลก ให้เขาแสวงหาผู้ยากไร้ที่ไม่มีทางจ่ายนี้หรือ ยกเลิกหนี้ของเขา” (สุนัน อัล-บัยฮะกีย อัลกุบรอย 5/356 เลขที่ 10756)

3. ห้ามไม่ให้กักตุนสินค้าในทุกวิถีทาง เพราะผู้ที่กักตุนสินค้าคือผู้ที่กักขังสินค้าและปัจจัยยังชีพของคน จนกระทั่งหมดตลาดแล้วตั้งราคาสินค้าให้แพงขึ้นเนื่องจากความโลภส่วนตัว แน่่อนการกระทำในเชิงนี้สร้างความลำบากแก่คนในสังคมทั้งรวยและจน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดกักตุนสินค้าเขาคือผู้ผิด (ทำบาป)” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 3/1227 เลขที่ 1605)

นักวิชาการที่ชื่อ อนุยสุฟ สหายท่านอูษะนีพะฮฺ กล่าวว่า “ทุกการกีดกันที่สร้างความเสียหายแก่ผู้คนถือว่า อหฺดิการ (กักตุนสินค้า) แม้ว่ามันนั้นเป็นทองหรือเงิน และผู้ใดกักตุนสินค้าถือว่าเขาใช้สิทธิที่เขาไม่ชอบธรรม เพราะจุดประสงค์ของการห้ามการกักตุนสินค้า คือ ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับทุกคน และตามที่เราเห็นว่าทุกคนล้วนแล้วมีความต้องการที่แตกต่างกัน และพึงรู้เถิดว่าการกักตุนสินค้าทำให้ทุกคนได้รับความเสียหายแน่นอน

หน้าที่ของผู้นำมุสลิม คือ บังคับนักธุรกิจที่กักตุนสินค้า จนกว่าพวกเขาจะปล่อยสินค้าออกมาขายในท้องตลาด โดยหวังกำไรเพียงเหมาะสม ไม่สร้างความเสียหายให้กับพ่อค้าและผู้บริโภค ถ้านักธุรกิจคนใดปฏิเสธคำสั่งดังกล่าว ผู้นำมุสลิมมีสิทธิเต็มที่ในการยึดสินค้าของเขา แล้วนำมาขายในท้องตลาดด้วยราคาที่สมควร ทั้งนี้ก็เพราะต้องการยับยั้งการกระทำของคนที่ชอบกักตุนสินค้าและกีดกันผลประโยชน์ส่วนรวม

4. ไม่อนุญาตเก็บภาษีจากพ่อค้า เพื่อแลกเปลี่ยนกับการอนุญาตให้เขาทำการค้าขายได้หรือนำสินค้าเข้าประเทศได้ เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “เจ้าของเก็บภาษีจะไม่เข้าสวรรค์” (อิบนุ คุซัยมะฮฺ 4/51 เลขที่ 2333) หมายถึงการยึดเอาเงินจากคนในขณะที่ไม่มีการอนุญาตให้เอาจากเขา และมอบเงินนั้นให้อีกคนหนึ่งที่ไม่มียุติธรรมได้รับมัน ทุกคนที่ให้ความร่วมมือกับการนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้รวบรวม ผู้จัดบันทึก ผู้เป็นพยาน หรือผู้รับ ล้วนแล้วเข้ากับวอนะท่านศาสนทูตที่กล่าวว่า “แท้จริงแล้วเลือดเนื้อที่เจริญเติบโตด้วยสิ่ง

ซึ่งถูกห้าม นรกเหมาะที่สุดสำหรับเขา” (เศาะฮ์หฺ อิบนิ หิบบาน 12/378 เลขที่ 5567)

5. ไม่อนุญาตให้ครองทรัพย์สินสมบัติ จนกระทั่งไม่ยอมแจกจ่ายไปในหนทางของอัลลอฮฺ เพื่อสร้างคุณประโยชน์แก่สังคมและสมาชิกในสังคม เพราะแท้จริงแล้วฐานะของเงินที่ถูกต้อง คือ การหมุนเวียนในสังคมเพื่อกระตุ้นการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ ส่งผลในเวลาต่อมาให้ทุกคนได้รับประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามต้องการ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“และบรรดาผู้ที่สะสมทองและเงิน และไม่จ่ายมันในทางของอัลลอฮ์นั้น จงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาเถิด ด้วยการลงโทษอันเจ็บปวด”** (อัต-เตาบะฮฺ 34)

อิสลามยอมรับสิทธิส่วนบุคคลในการครอบครองทรัพย์สิน ในทำนองเดียวกัน อิสลามได้นำเสนอสิทธิและหน้าที่ในการครอบครองทรัพย์สินส่วนตัว อาทิ หน้าที่ของผู้ครองทรัพย์สินเอง เช่น การใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและเพื่อครอบครัวของเขา ตลอดจนญาติพี่น้องของเขาที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือ และหน้าที่ของเขาที่มีต่อสมาชิกในสังคม โดยการแจกจ่ายชะกาตและบริจาคให้พวกเขา และลำดับต่อไปคือหน้าที่ของเขาที่มีต่อสังคม เช่น การทุ่มเทเงินเพื่อสร้างโรงเรียน สร้างโรงพยาบาล สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า และมัสญิด รวมถึงทุกอย่างที่มีประโยชน์ต่อสังคม โดยเฉพาะในยามต้องการความช่วยเหลือ การปฏิบัติทำในเชิงนี้ถือว่าการหมุนเวียนทรัพย์สินให้มีการเคลื่อนไหว มิใช่เฉพาะการยึดครองมันโดยคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

6. ห้ามพร่องเวลาตวงและชั่ง เพราะมันเป็นการลักขโมยยกยอกฉ้อโกง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“ความหายนะจงประสบแด่บรรดาผู้ทำให้พร่อง (ในการตวงและการชั่ง) คือบรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขาตวงเอาจากคนอื่นก็ตวงเอาเต็ม และเมื่อพวกเขาตวงหรือชั่งให้คนอื่นก็ทำให้ขาด”** (อัล-มูฏ็อฟฟิฟีน 1-3)

ไม่อนุญาตให้ยึดครองสมบัติสาธารณะหรือของส่วนรวม อาทิ น้ำ สถานที่เฉพาะเลี้ยงสัตว์ทั่วไป ซึ่งเป็นของส่วนรวม และห้ามขัดขวางการได้รับประโยชน์ส่วนนี้ เพราะท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า **“บุคคลสามจำพวก ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺจะไม่จดจำเขา ไม่มองเขา หนึ่ง ผู้ซึ่งสาบานเท็จ เพื่อ**

สินค้าบางอย่างที่เขาจะได้รับค่าของมันมาก และผู้ที่สาบานตนเพื่อยืนยันคำสาบานที่เป็นเท็จหลังละหมาดอัสร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของมุสลิมคนหนึ่ง และผู้ซึ่งขัดขวางผู้อื่นไม่ให้ได้รับประโยชน์จากน้ำที่เหลือใช้ ดังนั้นในวันปรโลกอัลลอฮ์จะกล่าวแก่เขาว่า “วันนี้ฉันจะห้ามเจ้าซึ่งการได้รับประโยชน์จากฉันเหมือนกับที่เจ้าห้ามเขาซึ่งการได้รับประโยชน์จากสิ่งซึ่งเจ้าไม่ได้ทำมันด้วยมือเจ้าเอง”

ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “มุสลิมทุกคนจำต้องได้รับประโยชน์ร่วมกันจากสามสิ่งต่อไปนี้ คือ หญ้า น้ำ และไฟ” (มุสนัด อะหมัด หมายเลข 23132)

7. อิสลามได้นำเสนอระบบการแบ่งปันมรดก จัดการเรื่องมรดกให้กับผู้รับมรดกแล้วแต่ความใกล้ชิดของญาติพี่น้องและการได้ประโยชน์ของเจ้าของมรดก คนอื่นไม่มีสิทธิในการแบ่งปันมรดกตามอำเภอใจและอารมณ์ของเขา ข้อดีของระบบนี้คือ การจัดแบ่งทรัพย์สินที่เป็นก้อนใหญ่ให้เป็นปึกย่อยตามสิทธิที่ทุกคนควรได้รับ เพราะการระดมทรัพย์สินให้อยู่ภายใต้การครอบครองของคนเพียงกลุ่มหนึ่งนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้วอัลลอฮ์ได้จัดแบ่งปันมรดกแก่ทุกคนตามที่เขาสิทธิ ดังนั้นจะไม่มีสิ่งเสียหายให้แก่ผู้รับมรดกคนเดียวอีกแล้ว” (สุนัน อิบิ ดาวูด 3/114 เลखที่ 2870)

8. ระบบวิคฟ (อุทิศและบริจาคเพื่อส่วนรวม) ซึ่งอิสลามได้สนับสนุนให้อุทิศทรัพย์สินหรือบริจาคมันเพื่อส่วนรวม มีทั้งหมด 2 ชนิดด้วยกัน

1. การวิคฟเฉพาะญาติพี่น้องเท่านั้น เพื่อไม่ให้พวกเขาตกยากลำบากหรือต้องขอทานจากผู้อื่น เจือปนใจของมันคือ คุณประโยชน์ของมันหลังจากจากไปของญาติพี่น้องต้องขึ้นเป็นของกลาง

2. การวิคฟเพื่อส่วนรวม หมายถึงคุณประโยชน์ของมันเพื่อคนส่วนรวมในสังคมไม่เจาะจงใคร อาทิ การสร้างโรงพยาบาล โรงเรียน ถนนหนทาง ห้องสมุดทั่วไป มัสยิด สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า และทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “เมื่ออิบนูอาดัม (มนุษย์) สิ้นชีวิต ทุกการงานของเขาจะจบสิ้นนอกจากสามสิ่งด้วยกัน คือ ของบริจาคทานที่

มีผลบุญรินไหลไปหาเขา ความรู้ที่ยังประโยชน์ และลูกหลานที่ดีได้ขอพรให้แก่เขา”

9. ระบบวะเศียฮในอิสลาม (การสังเวยเรื่องมรดกเพื่อมอบให้ใครสักคน) ก่อตั้งขึ้นเพื่อเปิดทางให้มุสลิมสังเวยเรื่องการแบ่งส่วนมรดกหลังจากที่เขาเสียชีวิต และอีกส่วนหนึ่งเพื่อให้เขาบริจาคไปในทางที่เป็นกุศล ระบบที่ว่านี้ ต้องเป็นไปด้วยเงื่อนไขคือ ต้องไม่เกินอัตรา หนึ่งส่วนสามของมรดกทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อมิให้ทำร้ายต่อญาติพี่น้องคนอื่นๆ จากอามีรฺ บิน ชะอัด กล่าวว่า วันหนึ่งท่านศาสนทูตได้ไปเยี่ยมฉันที่บ้านในขณะที่ฉันกำลังป่วยที่มักกะฮ ฉันกล่าวว่า “ฉันมีทรัพย์สินสมบัติ ฉันต้องการสังเวยโดยการบริจาคทั้งหมด” ท่านกล่าวว่า “ไม่” ฉันกล่าวว่า แล้วครึ่งหนึ่งล่ะ ท่านตอบว่า “ไม่” ฉันกล่าวว่า “แล้วหนึ่งส่วนสามล่ะ” ท่านตอบว่า “หนึ่งส่วนสามนั้นมากพอ การที่ท่านอามลาจากพวกเขาในขณะที่ท่านทำให้พวกเขาร่ำรวยย่อมดีกว่าการที่ท่านทิ้งพวกเขาอยู่อย่างยากจนต้องขอทานจากผู้อื่น เช่นนั้นแล้ว หากท่านได้ทิ้งไว้ให้แก่พวกเขามากเพียงใด สำหรับท่านคือผลบุญของการเศาะตะเกาะฮ (บุญบริจาคทาน) แม้กระทั่งอาหารมื้อหนึ่งสำหรับภรรยาของท่าน อัลลอฮ์ก็จะทรงยกฐานะท่าน แต่สำหรับคนกลุ่มหนึ่งที่ได้รับประโยชน์จากท่าน อีกกลุ่มหนึ่งอาจจะทำร้ายท่านก็เป็นได้” (เศาะฮิหฺ อัล บุคอรี 3/1255 เลขที่ 1631)

10. อิสลามได้ห้ามทุกการกระทำที่ถูกกล่าวในโองการอัลลอฮ์ ซึ่งความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอย่ากินทรัพย์สินของพวกเจ้า ในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ” (อัน-นิสาอ์ 29)

การกระทำที่ห้ามดังกล่าว อาทิ

- การได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมา เนื่องจากการฉกชิงมันมาโดยไม่ชอบธรรม ไม่ว่าจะวิธีการใดก็ตาม เพราะการกระทำดังกล่าว คือการกดขี่พี่น้องมุสลิมด้วยกันและเป็นการทำลายสังคม ท่าน ศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดที่ยึดเอาสิทธิมุสลิมมาด้วยการสาบานตนเท็จ แน่แท้ อัลลอฮ์ได้เตรียมนรกสำหรับเขา ห้ามเขาไม่ให้เข้าสวรรค์อย่างเด็ดขาด” ชายคนหนึ่งกล่าวว่า แม้สิ่งนั้นเป็นเพียงน้อยนิดหรือไอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์? ท่านตอบว่า

“ถึงแม้ว่ามันจะเป็นแค่กิ่งรากไม้ะรอก (ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ซึ่งคนอาหรับจะเอารากมันมาใช้ในการทำความสะอาดฟันได้)” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/123 เลขที่ 137)

- การได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการลักขโมย มันคือการยึดครองทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ชอบธรรม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “คนมุอิมน์ไม่กระทำชินาในขณะที่เขาต้องการทำชินา (ผิดประเวณี) และเขาจะไม่ลักขโมยในขณะที่กำลังจะขโมย และเขาจะไม่ดื่มสุราในขณะที่เขาปรารถนาดื่มสุรา และประตุเตาบะฮฺ (กลับตัว) ยังรออยู่หลังจากนั้น” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/77 เลขที่ 57)

- การได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการหลอกลวงและฉ้อโกง ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ผู้ใดที่ยกเอาอาวุธมาขึ้นในระหว่างพวกเรา เขาไม่ใช่พวกเรา และผู้ใดฉ้อโกงพวกเรา เขาไม่ใช่พวกเรา” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/99 เลขที่ 101)

- การได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการติดสินบน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่ากินทรัพย์สินสมบัติของพวกเจ้าระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ และจงอย่าจ่ายมันให้แก่ผู้พิพากษา เพื่อที่พวกเจ้าจะได้กินส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น ด้วยการกระทำสิ่งที่เป็นบาปทั้งๆที่พวกเจ้ารู้กันอยู่” (อัล-ปะกะเราะเราะฮฺ 188)

และเพราะคำกล่าวของท่านศาสนทูตซึ่ง ความว่า “อัลลอฮฺสาปแช่งผู้ให้และผู้รับสินบนเพื่อตัดสินคดี” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 11/467 เลขที่ 5076)

ผู้ให้สินบนคือคนที่มอบสินบนแก่ผู้อื่น ผู้รับสินบนคือผู้ได้รับสินบนจากผู้มอบสินบน ในบางรายงานกล่าวว่า (ฮัรรออิซ) หมายถึง ผู้เป็นกลางระหว่างผู้ให้กับผู้รับ อัลลอฮฺสาปแช่งผู้ให้สินบนเพราะเขาคือต้นเหตุแห่งการแพร่กระจายการกระทำอันเลวทรามนี้ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคม เพราะถ้าเขาไม่ให้คงไม่มีผู้รับสินบน อัลลอฮฺสาปแช่งผู้รับสินบนเพราะเขาทำร้ายผู้ให้สินบน โดยการที่เขาได้รับสินบนอย่างไม่ชอบธรรม และเพราะเขาได้ทำลายเกียรติหน้าที่ของเขาเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาต้องทำตามหน้าที่อยู่แล้ว รวมทั้ง

ความเสียหายของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ส่วนคนกลางระหว่างสองคน เพราะเขาได้รับสินบนจากทั้งสองโดยไม่ชอบธรรม และให้การสนับสนุนในการแพร่กระจายอาชญากรรมนี้

- ห้ามมิให้มีการขายสินค้าแข่งคิวผู้ขายด้วยกัน นอกจากเขาจะยินยอมให้กระทำได้ เพราะการกระทำในเชิงนี้คือต้นเหตุแห่งการเป็นศัตรูและสร้างความโกรธแค้นระหว่างสมาชิกในสังคม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ชายคนหนึ่งจะไม่ขายสินค้าตัดหน้าเพื่อนเขา และจะไม่สู้ขอหรือหมั่นตัดหน้าเพื่อนเขา นอกจากเขาจะยินยอมให้” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 2/1032 เลขที่ 1412)

ด้านสังคมในทัศนะอิสลาม

บางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมในทัศนะอิสลาม

อิสลามคือระบบที่มาจัดการสังคมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดสรรภาระหน้าที่ตามความรับผิดชอบของแต่ละคนในสังคม ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของสังคม สิทธิหน้าที่ในสังคมมีทั้งเฉพาะเจาะจงส่วนบุคคล และมีแบบส่วนรวมทั่วไป สิทธิหน้าที่แบบเฉพาะเจาะจงแก่ส่วนบุคคล มีดังนี้

สิทธิของผู้นำ

1. การรักดีต่อเขาและเชื่อฟังเขาในเรื่องที่ไม่ขัดกับข้อห้ามของอัลลอฮ์ และตราบใดที่เขาไม่ได้สั่งการให้ทำในสิ่งที่ผิดข้อห้ามของพระเจ้า อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า **“ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเชื่อฟังอัลลอฮ์ และเชื่อฟังศาสนทูตอัลลอฮ์เถิด และผู้ปกครองในหมู่พวกเจ้าด้วย”** (อัน-นิสาอ์ 59)

2. ให้คำตักเตือนเขาและไม่หลอกลวงเขาด้วยการประนีประนอม กล่าวคือ พยายามแนะนำเขาไปสู่แนวทางที่ให้ประโยชน์ต่อตัวเขาเองและสมาชิกในสังคมที่อยู่ใต้การปกครองของเขา และให้การชี้แนะเขาในสิ่งที่ประชาชนต้องการ ลองพิจารณาคำตรัสของอัลลอฮ์ที่ทรงมอบให้ท่านศาสนทูตมุসাและน้องชายของท่านคือศาสนทูตฮารูน โดยให้ท่านกล่าวคำนี้แก่ฟิโรฮาน์ พระองค์ตรัส ความว่า **“แล้วเจ้าทั้งสองจงพูดกับเขาด้วยคำพูดที่อ่อนโยน บางทีเขาอาจจะรำลึกขึ้นมา หรือเกิดความยำเกรงขึ้น”** (ฏอฮา 44)

และท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า **“ศาสนาคือการตักเตือน”** พวกเรากล่าวว่า เพื่อใครหรือ? ท่านตอบว่า **“เพื่ออัลลอฮ์ คัมภีร์ของอัลลอฮ์ บรรดาศาสนของทูตอัลลอฮ์ บรรดาผู้นำของปวงชนมุสลิม และบุคคลทั่วไป”** (เศาะฮิห มุสลิม 1/74 เลขที่ 55)

3. อยู่เคียงข้างเขาในยามตกทุกข์และวิกลจริต ไม่ควรประกาศออกนอกคำสั่งเขา ให้ความช่วยเหลือเขาและอย่าทอดทิ้งเขาเพียงลำพัง แม้ว่าเขาจะมา

จากกลุ่มคนที่ท่านไม่ให้สัตยาบันแก่เขา เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ใครที่มาในบรรดาพวกท่าน ในขณะที่เรื่องต่างๆของพวกท่านอยู่ในกำมือ ผู้นำคนหนึ่ง โดยเขาต้องการมาทำลายความเป็นหนึ่งของพวกท่าน หรือสร้างความแตกแยกในระหว่างพวกท่าน ก็จงฆ่าเขาเสีย” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 3/1480 เลขที่ 1852)

สิทธิของปวงชน

หน้าที่ของผู้นำและสิทธิของปวงชนที่สมควรได้รับ

1. ให้ความยุติธรรมระหว่างพวกเขาอย่างเที่ยมเท่ากัน กล่าวคือ ให้ตามสิทธิที่พวกเขาสมควรได้รับด้วยความยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านภาระหน้าที่ ด้านการแบ่งงานความรับผิดชอบ ด้านการตัดสิน ทุกคนเท่าเทียมกันต่อหน้าผู้นำ ไม่มีใครได้เปรียบมากกว่าใคร หรือไม่มีการเอนเอียงไปยังกลุ่มหนึ่งแล้วทอดทิ้งอีกกลุ่มหนึ่ง เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้ว ผู้ที่เป็นที่พอพระทัยของอัลลอฮ์ที่สุดและได้ประทับอยู่ใกล้พระองค์มากที่สุดในวันปรโลก คือ ผู้นำที่มีความยุติธรรม และผู้ซึ่งถูกกริ้ว ณ ที่อัลลอฮ์และโดนลงโทษสาหัสที่สุดในวันปรโลก คือ ผู้นำที่อธรรม” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 3/671 เลขที่ 1329)

2. ไม่เออธรรมต่อปวงชนที่อยู่ภายใต้การดูแล และไม่หลอกลวงพวกเขา ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ไม่มีปาวอัลลอฮฺคนใดที่อัลลอฮฺทรงฝากให้เขาดูแลประชาชน เมื่อเขาได้เสียชีวิตไปในขณะที่เขาเป็นผู้หลอกลวงประชาชนของเขา นอกจากอัลลอฮฺจะทรงห้ามเขาไม่ให้เข้าสวรรค์” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/125 เลขที่ 142)

3. รับฟังความคิดเห็นของพวกเขาในเรื่องที่มีความสำคัญต่อพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง ความเป็นอยู่ในสังคม และเรื่องเศรษฐกิจ เป็นต้น การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในเรื่องที่ไม่มีบทบัญญัติแน่นอน พร้อมให้โอกาสพวกเขาเสนอความคิดเห็นหรือเจรจาอย่างอิสระ และเขาควรพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นที่ใกล้กับผลประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด ครั้งหนึ่งท่านศาสนทูตมุหัมมัดกำลังอยู่ในช่วงสงครามบะดร์ ซึ่งท่านได้นำทัพมาถึงที่แห่งหนึ่งก่อนถึงแหล่งน้ำ ทันทีมีสาวกท่านหนึ่งถามว่า การกระทำนั้นมัน

คือคำสั่งที่อัลลอฮ์ทรงประทานลงมาแก่ท่านหรือมันเป็นกลยุทธ์ในการทำสงคราม? ท่านตอบว่า “นี่คือกลยุทธ์ในการทำสงคราม” แล้วสาวกคนนั้นกล่าวว่า ทางที่ดีสถานที่ซึ่งเราจะหยุดพักต้องเป็นหลังแหล่งน้ำเพื่อขว้างกันเหล่าศัตรู ท่านจึงเห็นด้วยกับความคิดของเขา ท่านเลยปฏิบัติตาม

4. แหล่งที่มาและกฎหมายหลักของเขาที่ใช้ในการปกครองประชาชน คือ กฎหมายอิสลาม ไม่ใช่ความคิดเห็นและอารมณ์ส่วนตัว หรือกฎธรรมเนียมทั่วไป ซึ่งบางครั้งผิดและบางครั้งถูกต้อง ท่านอุมร์ อัลค็อฏฏอบ หลังจากท่านได้เป็นเคาะลีฟะฮ์ (ผู้นำมุสลิม) ท่านได้บอกกับอบูมูรียัม อัซสะละลี ผู้ที่ฆ่าน้องชายเขาที่ชื่อซัยด บิน อัลค็อฏฏอบ ว่า อัลลอฮ์ (สาบานด้วยนามอัลลอฮ์) ฉันจะไม่รักเจ้าตลอดไป จนกว่าพื้นดินจะชุ่มไปด้วยเลือด เขาตอบว่า แล้วสิ่งนั้นสามารถที่จะห้ามฉันได้จริงหรือ? ท่านตอบว่า ไม่ เขาตอบว่า ถ้าเช่นนั้นคงไม่มีปัญหา เพราะคนที่เสียใจเพราะขาดความรัก คือ บรรดาผู้หญิง

5. เขาจะต้องไม่ปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าหาหรือปิดประตูห้อง โดยไม่อนุญาตให้พวกเขาเข้าหา หรือแสดงความหยิ่งโสต่อปวงชนของเขา หรือการจัดให้มีคนเฝ้าประตู เพื่อให้อนุญาตเฉพาะคนที่เขาต้องการพบเท่านั้น ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดได้ถูกแต่งตั้งให้รับผิดชอบดูแลประชาชนมุสลิม แล้วเขาได้ห้ามประชาชนของเขาเข้าหาเพื่อเรียกร้องสิ่งที่ต้องการหรือห้ามร้องทุกข์ แน่نونอัลลอฮ์จะทรงห้ามเขาเข้าหาอัลลอฮ์ เพื่อเรียกร้องในสิ่งที่ต้องการหรือร้องทุกข์ในวันปรโลก” (อัล-มุสตัดร็อก 4/105 เลขที่ 7027)

6. เขาควรเมตตาประชาชนและไม่มอบภาระแก่พวกเขาในสิ่งที่พวกเขาไม่มีความสามารถ หรือสร้างความลำบากแก่การดำรงชีพของพวกเขา ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “โอ้ข้าแต่พระองค์ ผู้ใดที่รับผิดชอบดูแลประชาชาติของฉัน แล้วเขาได้สร้างความลำบากแก่พวกเขา จงให้เขาลำบากด้วย และผู้ใดที่รับผิดชอบประชาชาติฉัน แล้วเขาได้เมตตาปราณีพวกเขา จงเมตตาเขาด้วยเถิด” (เคาะฮิหฺ มุสลิม 3/1458 เลขที่ 1828)

ท่านอุมร์ได้อธิบายถึงความสำคัญของเรื่องนี้ว่า “วัลลอฮฺ ถ้ามาตัวหนึ่ง พลากเท้าหรือสะดุดเท้าในเมืองอิรัก ฉันกลัวเหลือเกินว่าอัลลอฮฺจะสอบสวนฉันว่า ทำไม ฉันไม่ทำทางเฉพาะให้มัน”

แท้จริงแล้วผู้นำในทัศนะอิสลามควรจะวางตัวให้เหมือนกับคำกล่าวของ หะซัน อัลบศรี ซึ่งท่านได้เขียนในจดหมายเล่มหนึ่งที่ส่งไปยัง อุมร์ บิน अबดุลอะซีซ ท่านกล่าวว่า จงรู้เถิดโอ้อะมีร์ลุมูมินีน (เป็นชื่อเรียกของคนที่ เป็นผู้นำมุสลิม) แท้จริงอัลลอฮฺทรงแต่งตั้งผู้นำที่มีความยุติธรรม เพื่อเป็นผู้ที่ คอยปรับเปลี่ยนคนที่เอนเอียงออกนอกแนวทาง เป็นผู้ที่ปรับปรุงนิสัยของคน ชั่ว เป็นพลังที่สร้างความเข้มแข็งแก่คนอ่อนแอ เป็นผู้ให้ความยุติธรรมแก่คน ถูกรังแก และเป็นผู้ช่วยเหลือคนที่ตกทุกข์

ผู้นำผู้มีความยุติธรรมและมีคุณธรรม โอ้อะมีร์ลุมูมินีนเอ๋ย เปรียบดัง เจ้าของอูฐที่เลี้ยงมันด้วยความเมตตาปรานี คอยเอาใจใส่มันโดยเลือกฟางหญ้า ที่ดีที่สุดให้มัน ปกป้องมันให้ห่างไกลจากเหตุร้ายและสัตว์ร้ายนานาชนิด ที่ จะมาทำร้ายมัน และดูแลมันมิให้โดนแดดร้อนหรือหนาวเย็น

ผู้นำที่ดีมีคุณธรรม โอ้อ่านอะมีร์ลุมูมินีน ประดุจดังบิดาที่คอยเมตตา บุตร คอยแสวงหาแต่สิ่งที่ดีมอบให้พวกเขา หมั่นสั่งสอนพวกเขาจนกระทั่ง พวกเขาเติบโตใหญ่ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางเพื่อการแสวงหาปัจจัยยังชีพ และ หมั่นเก็บรักษาสิ่งดีๆให้พวกเขาก่อนที่จะเสียชีวิตไป

และผู้นำที่ดีมีคุณธรรม โอ้อ่านอะมีร์ลุมูมินีน ประดุจดังมารดาที่คอย เมตตาลูกและทำดีกับเขา ตั้งท้องเขามาด้วยความลำบาก คลอดเขาด้วยความ ยากเย็น เลี้ยงดูเขาตอนอ่อนวัย นอนดึกเพราะเขา รู้สึกลำบากใจเมื่อเขามี ความสุข ให้น้ำนมแก่เขาในระยะหนึ่ง แล้วหย่านมให้เขาระยะถัดไป มี ความสุขเมื่อเขาสุขสบาย มีทุกข์เมื่อเขาตกทุกข์

และผู้นำที่ดีมีคุณธรรม โอ้อ่านอะมีร์ลุมูมินีน คือผู้รับหน้าที่ในการ ดูแลเด็กกำพร้า ผู้รักษาคลัทธิเพื่อคนยากไร้ ผู้ดูแลสั่งสอนบรรดาเด็กๆ และผู้ให้การชี้แนะเหล่าผู้ใหญ่

และผู้นำที่ดีมีคุณธรรม ไอ้ท่านอะมีรุลมูมินีน เปรียบเสมือนหัวใจก้อนหนึ่งของร่างกายมนุษย์ อวัยวะในร่างกายดีเพราะมัน หรือเสื่อมเสียเพราะมันได้

และผู้นำที่ดีมีคุณธรรม ไอ้ท่านอะมีรุลมูมินีน คือผู้ทำหน้าที่ระหว่างพระเจ้าและบ่าวของพระองค์ เขาจะฟังคำสั่งของพระองค์แล้วไปเล่าให้พวกเขาฟัง เขาจะมองดูทุกสิ่งในหนทางของอัลลอฮ์ แล้วไปแนะนำให้พวกเขาเห็น และมองตาม เขาจะนำตัวของเขาให้ภักดีต่ออัลลอฮ์แล้วชักชวนพวกเขาให้ภักดีตาม

ดังนั้น ไอ้อะมีรุลมูมินีน เจ้าอย่าได้ใช้สิทธิที่อัลลอฮ์ให้เจ้ามาเหมือนทาสคนหนึ่ง ซึ่งนายของเขาได้มอบหน้าที่มาเพื่อรับผิดชอบในการรักษาทรัพย์ และดูแลครอบครัวของนาย แต่เขากลับทำลายทรัพย์สินเหล่านั้นและขับไล่ครอบครัวของนายออกไป เขาได้ทำให้ครอบครัวของนายยากจน อีกทั้งได้ทำลายทรัพย์สินของนายเขาไปด้วย

พึงรู้เถิด ไอ้อะมีรุลมูมินีน แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ได้ทรงบัญญัติบทโทษต่างๆ เพื่อหวังที่จะยับยั้งการกระทำอันเลวทรามและสกปรก จะเป็นเช่นใดเล่า ถ้าผู้ที่ดูแลนั้นลงมือกระทำเอง? แท้จริงอัลลอฮ์ได้บังคับให้ดำเนินก็คือศ (ประหารชีวิต) เพื่อการดำรงไว้ซึ่งชีวิตของปวงบ่าว แล้วจะเป็นเช่นใดเล่า ถ้าผู้ที่ฆ่าพวกเขาคือผู้ที่รับหน้าที่ดำเนินก็คือศเอง?

จำไว้ ไอ้อะมีรุลมูมินีน ความตายและชีวิตหลังความตาย ในขณะที่เจ้ามีอาจหลีกเลี่ยงมันได้ ดังนั้นเจ้าจงเตรียมพร้อม เพื่อรับวันแห่งความหวาดกลัวนั้นและเพื่อชีวิตของเจ้าหลังจากมัน

พึงรู้เถิด ไอ้อะมีรุลมูมินีน แท้จริงสำหรับเจ้านั้น สถานที่ที่พำนักที่มีใช้สถานที่ที่เจ้าได้พำนักในวันนี้ แต่เป็นสถานที่ที่พำนักซึ่งยาวนานกว่า เจ้าต้องทิ้งเพื่อนสหายของเจ้าในวันนั้น ซึ่งต่างคนต่างให้สละมาเจ้า แล้วทั้งเจ้าอยู่ตามลำพังเพียงผู้เดียว ดังนั้นเจ้าจงทำการเตรียมพร้อมเพื่อวันนั้น มันเป็นวันที่ใครคนหนึ่งต้องหนีจากพี่น้องของเขา พ่อแม่ของเขาและเพื่อนฝูง ตลอดจนลูกหลานของเขา

จงจำไว้เถิด โอ้อะมีรุลมุมินีน วันแห่งการฟื้นชีพจากหลุมฝังศพทุกสิ่งทุกอย่างในห้วงอกถูกเปิดเผย ในวันนั้นสมุดบันทึกจะถูกกางออก และสิ่งที่ถูกบันทึกแม้เพียงน้อยนิดก็将被สอบสวน ดังนั้นตอนนี้เจ้ายังมีเวลาเหลือพอก่อนที่จะถึงวันแห่งการจบสิ้นลมหายใจ

เจ้าจงอย่าตัดสินว่าอัลลอฮ์ด้วยกฎของฮีลียะฮ์ (ยุคอารบก่อนอิสลามซึ่งเรียกว่ายุคมีตมน เพราะความโง่เขลาและขาดความรู้) เจ้าอย่านำทางพวกเขาไปสู่หนทางของเหล่าผู้ธรรม เจ้าอย่าให้โอกาสพวกคนหยิ่งยโสมีอิทธิพลต่อผู้ที่อ่อนแอกว่า แท้จริงแล้วพวกเขาจะไม่คำนึงถึงเครือญาติและพันธะใดๆ กระทั่งผู้ศรัทธาคนหนึ่งคนใด ดังนั้นเจ้าจงเตรียมพร้อมแบกความผิดต่างๆ และความผิดของเจ้า

เจ้าอย่าได้หลงกลพวกที่คอยแอบมีความสุขในยามที่เจ้าตกทุกข์ หรือพวกที่คอยเกาะกินแต่สิ่งดีๆ โดยหวังเพียงแค่ต้องการให้ความดีของเจ้าต้องสูญเสียไปในวันปรโลก เจ้าอย่าดูถูกความสามารถของเจ้าวันนี้ ทว่าเจ้าจงมองมันในอนาคตอันไกล และพึงรู้เถิดว่าเจ้านั้นถูกผูกมัดด้วยสายเชือกแห่งความตาย ถูกให้ยื่นคุกเข้าต่อหน้าองค์อภิบาล ซึ่งเป็นที่ที่มีทั้งบรรดามะลาอิกะฮ์และบรรดาเหล่าศาสนทูตและศาสนทูตอัลลอฮ์คอยจับจ้องเจ้า ในวันนั้นซึ่งไบหน้ทั้งหลายได้สยบต่อพระผู้ทรงเป็นอยู่เสมอ พระผู้ทรงอมตะ

แท้จริงแล้ว โอ้อะมีรุลมุมินีน คำเตือนของฉันอาจจะไม่ทั่วถึงเช่นเดียวกันกับข้อห้ามของฉัน แต่ฉันก็ไม่ได้ละความพยายามในความปรารถนาดีและให้คำตักเตือนต่อท่าน ฉันจึงได้ส่งจดหมายฉบับนี้ซึ่งเปรียบเสมือนยาบำบัดแก่เพื่อนสหายของฉัน เหมือนตัวยาอื่นๆ ที่ท่านอาจจะเกลียดชังมัน แต่ด้วยความหวังที่ว่า อยากให้ท่านหายป่วยและมีความสุขสบาย และสุดท้ายขอความสันติจากอัลลอฮ์จงมีแด่ท่านโอ้อะมีรุลมุมินีน ตลอดจนความเมตตาและความจำเริญของพระองค์ด้วยเถิด

สิทธิของพ่อแม่

คือการแสดงความจำนงและรักดีต่อพ่อแม่ トラบใดที่ท่านทั้งสองไม่ใช้ให้กระทำการสิ่งที่ไม่ดีและเป็นบาป ห้ามทรยศท่านทั้งสอง แต่ให้หมั่นทำดีกับท่านทั้งสองด้วยความทุ่มเท หรือมอบสิ่งดีๆ ต่อท่าน พร้อมทั้งดูแลให้ท่านได้รับ

สิ่งที่จำเป็น อาทิ เรื่องอาหารการกิน เครื่องดื่ม เครื่องแต่งกาย และที่พักอาศัย จงเชื่อฟังในคำพูดของท่าน ไม่แสดงความหยิ่งโสต่อหน้าท่าน อดทนอดกลั้น ในการดูแลท่าน ตระหนักถึงความรู้สึกของท่านเสมอ ไม่พูดจาในสิ่งที่สร้างความเสียหายหรือกระทบต่อความรู้สึกของท่านทั้งสอง ไม่แสดงกิริยาอาการ โกรธเคืองต่อหน้าท่าน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพระเจ้าของเจ้าบัญชาว่า พวกเจ้าอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น และจงทำดีต่อบิดามารดา เมื่อผู้ใดในทั้งสองหรือทั้งสองบรรลุลู่วัยชราอยู่กับเจ้า ดังนั้นอย่ากล่าวแก่ทั้งสองว่า อุฟ! และอย่าขู่เข็ญท่านทั้งสอง และจงพูดแก่ท่านทั้งสองด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน และจงนอบน้อมแก่ท่านทั้งสอง ซึ่งการถ่อมตนเนื่องจากความเมตตา และจงกล่าวว่า “ข้าแต่พระเจ้าของฉันทรงโปรดเมตตาแก่ท่านทั้งสอง เช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อเยาว์วัย” (อัล-อิสรอ์ 23-24)

อิสลามถือว่าการทรยศต่อพ่อแม่ นั่นคือบาปใหญ่หลวง จากท่าน अबดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ (ขออัลลอฮฺทรงโปรดปรานท่านทั้งสองด้วย) กล่าวว่า ได้มีคนอาหรับคนหนึ่งมาพบท่านศาสนทูตมุหัมมัด (ขอความสันติจงประสบแด่ท่าน) แล้วเขากล่าวว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ อะไรคือบาปใหญ่? ท่านตอบว่า “การตั้งภาคีต่อพระองค์อัลลอฮฺ” เขากลามอีกว่าแล้วอะไรอีก? ท่านตอบว่า “แล้วการทรยศต่อพ่อแม่” เขากล่าวว่า แล้วอะไรอีก? ท่านตอบว่า “คำสาบานที่เป็นเท็จ” ฉันทถามว่า อะไรคือคำสาบานที่เป็นเท็จ? ท่านตอบว่า คือผู้ที่ยึดเอาทรัพย์สินเงินทองของคนอื่นมาด้วยการพูดเท็จ” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 6/2535 เลखที่ 6522)

อิสลามได้อธิบายถึงความสูงส่งของพ่อแม่และบอกสิทธิที่ทั้งสองควรได้รับ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ความโปรดปรานของอัลลอฮฺขึ้นอยู่กับความโปรดปรานของพ่อแม่ ความกริ้วของอัลลอฮฺขึ้นอยู่กับความโกรธของพ่อแม่” (เศาะฮี้หฺ อิบน์ หิบบาน 2/172 เลखที่ 429)

สิทธิของพ่อแม่ดังกล่าวนี้ เป็นที่บังคับให้กระทำต่อพ่อแม่ แม้ว่าท่านทั้งสองจะอยู่ในศาสนาอื่นก็ตาม จากท่านหญิงอัสมาอฺ บินติ อุบัยกรฺ (ขออัลลอฮฺทรงโปรดปรานทั้งสองด้วย) กล่าวว่า “แม่ของฉันทได้มาหาฉันในขณะที่นางยัง

เป็นมุขริกะฮอยู่ (ยังไม่รับอิสลาม) ในสมัยท่านศาสนทูตยังมีชีวิตอยู่ ฉันจึงถามท่านเกี่ยวกับแม่ฉันว่า “แท้จริงแล้ว แม่ฉันมาแล้วนางต้องการเชื่อมสัมพันธ์กับฉัน ฉันควรจะทำอย่างไร? ท่านตอบว่า “**เจ้าจงเชื่อมต่อความสัมพันธ์กับแม่เจ้าเถิด**” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 2/924 เลขที่ 2477)

และผู้เป็นแม่ย่อมต้องมาก่อนผู้เป็นพ่อในเรื่องเกี่ยวกับการทำดี การผูกพัน ความเมตตาปรานี เนื่องจากหะดีษหนึ่งรายงานโดย อิบูซุรียะเราะฮฺ (ขออัลลอฮฺทรงโปรดปรานท่านด้วยเถิด) กล่าวว่า วันหนึ่งได้มีชายคนหนึ่งกล่าวแก่ท่านศาสนทูตว่า โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ใครคือบุคคลที่ฉันจะต้องทำดีต่อเขาถัดจากอัลลอฮฺและศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านตอบว่า “**แม่ของท่าน แล้วก็แม่ของท่าน แล้วก็แม่ของท่าน ถัดจากนั้นคือพ่อของท่าน และผู้ที่ต่ำกว่านั้นถัดๆไป**” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 4/1974 เลขที่ 2548)

จากหะดีษข้างต้น ได้ให้สิทธิแก่ผู้เป็นแม่ถึงสามครั้งด้วยกัน ทั้งนี้ด้วยเหตุผลคือ เพราะแม่คือผู้ที่รับแบกภาระและความยากลำบากมากกว่าพ่อ เขาคือผู้ที่อัลลอฮฺทรงกล่าว ซึ่งความว่า “**และเราได้สั่งเสียมนุษย์ให้ทำดีต่อบิดามารดาของเขา มารดาของเขาได้ 으뜸กรรมเขาด้วยความเหนื่อยยาก และได้คลอดเขาด้วยความเจ็บปวด**” (อัล-อะหฺกัฟ 15)

แม้จะรับกับความลำบากในยามตั้งครรรค์ ไม่ว่าจะเป็นในขณะที่ถูกอยู่ในครรภ์ ในยามที่คลอด จนกระทั่งความยากเย็นในการเลี้ยงดู การให้น้ำนม และการอดนอนเพื่อลูกหลังคลอด เป็นต้น

สิทธิของสามีภรรยา

สิทธิของสามีและหน้าที่ของภรรยาต่อสามี

- สิทธิในการปกครองเลี้ยงดูทุกคนในครอบครัว ในฐานะผู้นำ แต่ไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจเพื่อการทารุณ ปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัวในเรื่องที่เป็นคุณประโยชน์ต่อพวกเขา เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งความว่า “**บรรดาชายนั้น คือผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง เนื่องด้วยการที่อัลลอฮฺ ได้ทรงให้บางส่วนของพวกเขาเหนือกว่าอีกบางคนและด้วยการที่พวกเขาได้จ่ายไปจากทรัพย์ของพวกเขา**” (อัน-นิสาอ์ 34)

ทั้งนี้ เนื่องจากว่าบรรดาชายนั้นจะกระทำและรับผิดชอบต่อสถานการณ์ด้วยสติปัญญาของเขาต่างจากเหล่าสตรี ซึ่งความรู้สึกของเธอต้องมาก่อนและมีอิทธิพลต่อการกระทำของเธอ แต่ทั้งนี้อย่าเข้าใจว่า เธอจะไม่ได้รับสิทธิในการปรึกษาหารือหรือยอมรับความคิดเห็นของเธอที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสามภรรยา

- ภรรยาจะต้องรักดีต่อสามีและเชื่อฟังเขา トラバドที่เขาไม่สั่งให้ทำในสิ่งที่ผิดและละเมิดข้อห้ามของอัลลอฮ์ จากท่านอาอิชะฮ์ ภรรยาท่านศาสนทูต (ขออัลลอฮ์ทรงโปรดปรานนางด้วยเถิด) กล่าวว่า ฉันได้กล่าวแก่ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ว่า “ผู้ใดคือผู้ที่สมควรได้รับสิทธิในการทำดีจากเหล่าสตรีมากที่สุด?” ท่านตอบว่า “สามีของเธอ” ฉันถามอีกว่า “แล้วผู้ใดคือคนที่สมควรได้รับสิทธิในการทำดีจากเหล่าผู้ชาย?” ท่านตอบว่า “แม่ของเธอ” (อัล-มุสตัดดรีก 4/167 เลขที่ 7244)

- การไม่ขัดคำสั่งสามีและไม่บ้ายเบี่ยงในการตอบสนอง เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “เมื่อใดที่สามีของเธอเรียกให้เธอไปที่เตียงแล้วเธอปฏิเสธ จนกระทั่งสามีของเธอนอนด้วยความโกรธเพราะเธอมะลาอิกะฮ์ทั้งหลายจะสาปแช่งเธอตลอดทั้งคืนจนกระทั่งถึงเช้าตรู่” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/1060 เลขที่ 1436)

- อย่าให้สามีรับหน้าที่แบกงานที่เกินความสามารถของเขา และอย่าขอให้เขาทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ เพื่อสร้างความลำบากแก่เขา หมั่นดูแลและสร้างความพึงพอใจแก่เขา ช่วยเหลือเขาเพื่อให้เขาได้มาซึ่งความสำเร็จลุล่วงในสิ่งที่เขาคาดหวัง ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ถ้าฉันมีสิทธิที่จะบังคับใครสักคนให้ก้มกราบเท้าคนใดคนหนึ่ง แน่แน่นอนฉันจะบังคับให้ภรรยาก้มกราบเท้าสามีของเธอ” (สุนัน อัต-ติรมิซีย 3/465 เลขที่ 1159)

- ภรรยาต้องหมั่นดูแลเอาใจใส่ต่อทรัพย์สินสมบัติและลูกๆของเธอ และรักษาเกียรติยศศักดิ์ศรีของสามี ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “หญิงที่ดีที่สุดคือเมื่อท่านเห็นนางแล้วรู้สึกปลื้มใจ เมื่อใดที่ท่านสั่งนางแล้วนางปฏิบัติตาม เมื่อใดที่ท่านอยู่นอกบ้าน นางจะสงวนรักษาตัวและทรัพย์สินสมบัติของท่าน” แล้วท่านจึงอ่านโองการอัลลอฮ์ ความว่า “บรรดาชายนั้นคือผู้ที่ทำ

หน้าที่ปกครองเลี้ยงดูบรรดาหญิง” (อัน-นิสาร์ 34) (อัญ-ภะยะยาสิทธิ 1/306 เลขที่ 2325)

- ภรรยาต้องไม่ออกนอกบ้าน นอกจากความยินยอมของสามีหรือ นอกจากเขาจะรับทราบก่อน และห้ามนำผู้คนซึ่งเขาไม่พึงพอใจเข้ามาในบ้าน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงสำหรับพวกท่าน สิทธิที่ท่านสมควรได้รับจากเหล่าสตรีของพวกท่าน และสิทธิที่สตรีของพวกท่านสมควรได้รับจากพวกท่าน คือ การที่เธอไม่นำใครที่ท่านไม่พึงพอใจเข้ามาในบ้าน และเธอไม่อนุญาตให้ใครสักคนซึ่งพวกท่านไม่ชอบเขาเข้ามาในบ้าน พึงรู้เถิดว่า สิทธิของพวกเธอที่สมควรได้รับจากพวกท่าน คือ การที่พวกท่านทำดีกับพวกเธอทั้งในเรื่องการแต่งกายและอาหารการกินของพวกเธอ” (สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ 1/ 593 เลขที่ 1851)

- บรรดามุสลิมยุคก่อนๆ ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ดี ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ท่านหญิงลูกสาวของ เอาฟ บิน มุหัลลิม อัซซัยยานีย ซึ่งนางได้สูญเสียลูกสาวของนางในวันแต่งงานของเธอว่า “โอ้ลูกสุดที่รักของฉัน แท้จริงเจ้าได้อำลาบ้านของเจ้าซึ่งเจ้าเคยพำนักอยู่ ก้าวไปสู่ชายหนุ่มซึ่งเจ้าไม่เคยรู้จักเลย เจ้าจงพักอาศัยในบ้านแม้ว่าเจ้าไม่เคยชินกับมัน เจ้าจงอยู่กับเขาดังทาสที่คอยรับใช้เจ้านาย เขาจะเป็นบ่าวที่คอยรับใช้เจ้าด้วย เจ้าจงหมั่นรักษาสีบประการเหล่านี้เพื่อเขา แน่นนอนสิ่งอันมีค่าย่อมเป็นของเจ้า

หนึ่งและสอง คือการถ่อมตนและน้อมรับสิ่งทีมาจากเขาด้วยความปลื้มใจ และการจงรักภักดีต่อเขา

สามและสี่ คือคอยจับตาดูที่ซึ่งเป็นที่พักสายตาของเขา และที่ซึ่งจุมูกเขาได้กลืนตามมัน ระวังอย่าให้สายตาเขาจับจ้องมองไปที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของตัวเจ้าซึ่งสร้างความน่ารังเกียจแก่เขา อย่าให้เขาได้กลืนส่วนใดจากเธอ นอกจากเขาจะรับกลิ่นหอมจากเธอเท่านั้น

ห้าและหก คือคอยจับตาดูเวลาที่เขาเข้านอนและเวลาที่เขารับประทานอาหาร เพราะความหิวโหยอย่างมากคือการลุกไหม้ดังเปลวไฟ การรบกวนการนอนหลับ คือการโกรธเคือง

เจ็ดและแปด คือการมุ่งมั่นรักษาทรัพย์สินสมบัติของเขา และหลีกเลี่ยงการกระทำที่สร้างความละเอียดรอบคอบของเขา ข้อสำคัญในการรักษาทรัพย์สิน คือการรู้จักกะประมาณ และข้อสำคัญในการปกป้องครอบครัว คือการดูแลรักษาที่ดี

เก้าและสิบ คืออย่าขัดคำสั่งของสามีและอย่าเปิดเผยความลับของเขาเมื่อใดที่เจ้าขัดคำสั่งเขาหรือเปิดเผยความลับเขา เจ้าจะไม่ได้ได้รับความปลอดภัยจากการหลอกลวงของเขาแน่

อย่าแสดงความดีใจต่อหน้าเขาในขณะที่เขากำลังขมวดอยู่กับงาน และอย่าแสดงความโศกเศร้าต่อหน้าเขาในขณะที่เขาดีใจและมีความสุข

สิทธิของภรรยาและหน้าที่ของสามีต่อภรรยา

- มะห์ร คือ สินสอดที่เป็นการบังคับให้สามีมอบให้เจ้าสาวในวันแต่งงาน ซึ่งพิธีแต่งงานจะไม่สมบูรณ์ถ้าไม่มีสินสอดจากฝ่ายชาย แม้ว่าฝ่ายหญิงจะยินยอมแล้วก็ตาม เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงให้แก่บรรดาหญิงซึ่งมะห์รของนางด้วยความเต็มใจ แต่ถ้านางเห็นชอบที่จะให้สิ่งหนึ่งแก่พวกเจ้าจากมะห์รนั้นแล้ว ก็จงบริโภคสิ่งนั้นด้วยความเอร็ดอร่อยและโอชา” (อัน-นิสาห์ 4)

- ความยุติธรรมและความเสมอภาคกัน (สำหรับใครที่มีภรรยาเกินหนึ่ง) ดังนั้นหน้าที่ของสามีคือต้องให้ความยุติธรรมกับพวกเธอทั้งหมด ในด้านอาหารการกิน เครื่องดื่ม เครื่องแต่งกาย ที่พักอาศัย และการหลับนอน เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดที่มีภรรยาสองคนแล้วเข้าข้างอีกฝ่ายหนึ่งมากกว่า ในวันกิยามะฮฺ ใจของเขาจะเอียงไปอีกข้างหนึ่ง” (อบู ดาวูด 2/242 เลขที่ 2133)

- การดูแลรับผิดชอบภรรยาและลูกๆเป็นหน้าที่ของสามี หาที่พักอาศัยที่เหมาะสม หาปัจจัยยังชีพให้พวกเขา อาทิ อาหารการกิน เครื่องดื่ม เครื่องแต่งกาย และมอบค่าใช้จ่ายให้พวกเขาตามความต้องการพอเพียงกับความสามารถของสามี เพราะอัลลอฮฺตรัสความว่า ความว่า “ควรให้ผู้มีฐานะร่ำรวยจ่ายตามฐานะของเขา ส่วนผู้ที่การยังชีพของเขาเป็นที่คับแคบแก่

เขาก็ให้เขาจ่ายตามที่อัลลอฮฺทรงประทานมาให้แก่เขา อัลลอฮฺมิได้ทรงให้เป็นที่ย่ำแย่แก่ชีวิตใด เว้นแต่ตามที่พระองค์ทรงประทานมาแก่ชีวิตนั้น หลังจากความยากลำบาก อัลลอฮฺจะทรงทำให้เกิดความสะดวกสบาย” (อิฏฺ-ฏะฮะลียะฮ์ 7)

อิสลามได้ให้การสนับสนุนในเรื่องนี้มาก ซึ่งอิสลามถือว่าการเลี้ยงดูและการออกค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวเป็นการเศาะตะเกาะฮฺอย่างหนึ่ง (การบริจาคทาน) มีผลบุญมหาศาล ท่านศาสนทูตได้กล่าวแก่สะอัด บิน อบี วักกัศ ความว่า “แท้จริงแล้ว ถึงคุณจะบริจาคทานมากน้อยเพียงใดก็ตาม มันคือการเศาะตะเกาะฮฺอย่างหนึ่ง แม้กระทั่งอาหารหนึ่งคำที่คุณตักใส่ปากภรรยาคุณ” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียะฮ์ 3/1006 เลขที่ 2591)

ภรรยามีสิทธินำเงินของสามีมาเก็บไว้และใช้จ่าย ถึงแม้ว่าเขาไม่รู้เลยก็ตาม ในกรณีที่สามีละเลยความรับผิดชอบในการออกค่าใช้จ่าย จาก อินฺดุณ บินติ อุตบะฮฺ เธอได้ถามท่านศาสนทูตว่า โอ้อ่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ แท้จริงแล้ว อับู สุฟยาน คือผู้ชายที่ตระหนี่คนหนึ่ง เขาไม่ได้ให้ฉันให้ครบเพียงพอต่อความต้องการของฉันและลูกๆ ฉันจึงลักเอาจากเขาด้วยของเล็กๆน้อยๆ โดยที่เขาไม่รู้เลย ท่านตอบว่า “เธอจงเอาเถิดให้ครบกับความต้องการของเธอและลูกๆ” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียะฮ์ 5/2052 เลขที่ 5049)

- การหลบนอนร่วมกันและการอยู่ร่วมกัน เป็นหน้าที่สำคัญที่สามีควรปฏิบัติต่อภรรยา ภรรยาคือคนหนึ่งที่ต้องการใครสักคนดูแลหัวใจ ให้ความรักและเอาใจใส่เธอ คอยหยอกล้อกันอย่างสนุกสนาน คอยสนองตอบความต้องการทางอารมณ์ คอยทำให้เธอมีใจ จนเธอไม่หันไปสนใจเรื่องอื่นๆที่ไร้สาระ ซึ่งจะบังเกิดผลร้ายตามมา ท่านศาสนทูตได้กล่าวแก่ญะบิร ความว่า “ท่านแต่งงานแล้วหรือญะบิร?” ฉันทอบว่า ใช่ ท่านถามว่า “เป็นหญิงโสดหรือหญิงหม้าย?” ฉันทอบว่า หญิงหม้าย ท่านถามต่อว่า “ฉันไม่เลือกหญิงโสดเพื่อท่านจะได้หยอกล้อเธอ และเธอหยอกล้อเจ้า หรือเจ้าล้อเล่นกับเธออย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน และเธอก็ล้อเล่นกับเจ้าอย่างเพลิดเพลิน สนุกสนานกัน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียะฮ์ 5/2347 เลขที่ 6024)

- หมั่นรักษาและปิดบังความลับของภรรยา ไม่เปิดเผยสิ่งที่เขาเห็น และฟังจากเธอ หรือความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเธอ ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “แท้จริงแล้วผู้ที่มีฐานะต่ำต้อย ณ ที่อัลลอฮ์ในวันปรโลกมากที่สุดคือ ชายหนุ่มที่เข้าหาภรรยาเขา แล้วเธอเข้าหาเขา ต่อไปเขาก็เปิดเผยความลับของเธอ” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/1060 เลขที่ 1437)

- การอยู่ร่วมกันและคลุกคลีกับเธอด้วยแบบอย่างที่ดี และทำดีกับเธอ ปกป้องเธอในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตของเธอ ไม่ควรบังคับเธอและรังแกเธอ หรือบังคับให้เธอทำตามการตัดสินใจของเขาตลอด เขาควรแสวงหาหนทางสู่การมีชีวิตที่สุขสบายให้เธอ แสดงความจริงใจและความรักแท้ที่มีต่อเธอ หมั่นคลุกคลีกับเธออย่างสนุกสนาน มีการหยอกล้อบ้าง ล้อเล่นบ้าง ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ผู้ศรัทธาที่มีรัศมีแห่งศรัทธาสมบูรณ์ที่สุด คือ ผู้ซึ่งมีมารยาทดีงาม และผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน คือผู้ที่ทำดีกับบรรดาภรรยาพวกเขามากที่สุด” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 9/483 เลขที่ 4176)

- อดทนต่อการกระทำของเธอที่ไม่ดี ยอมรับการผิดพลาดของเธอ ไม่เที่ยวไปสนใจและติดตามแต่ความผิดพลาดของเธอ ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ผู้ศรัทธาชายจะไม่เกลียดชังผู้ศรัทธาหญิง เมื่อใดที่เขาเกลียดเธอเพราะมารยาท เขาอาจจะชอบอย่างอื่นของตัวเธอก็ได้” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/1091 เลขที่ 1469)

- มีความรู้สึกหึงหวงในตัวเธอ และไม่นำพาเธอไปในสถานที่ที่ไม่ดี อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงคุ้มครองตัวของพวกเจ้าและครอบครัวของพวกเจ้าให้พ้นจากไฟนรก เพราะเชื้อเพลิงของมันคือมนุษย์และก้อนหิน” (อัต-ตะหรีม 6)

- มอบให้เธอดูแลทรัพย์สินส่วนตัวของเธอโดยเฉพาะ ไม่เอามันนอกจากด้วยความยินยอมของเธอ ไม่ใช่มันนอกจากต้องได้รับอนุญาตจากเธอและเธอรับทราบก่อน ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ทรัพย์สินเงินทองของมุสลิมสักคนเป็นเรื่องที่ไม่อนุญาต ยกเว้นแต่ด้วยความยินยอมใจอันบริสุทธิ์”

สิทธิของเครือญาติ

- พวกเขาคือญาติใกล้ชิดฝ่ายชายหรือเครือญาติของเขาที่สมควรได้รับการผูกพันตามบทบัญญัติอิสลาม อิสลามส่งเสริมให้ช่วยเหลือพวกเขาเมื่อพวกเขาตกทุกข์ อาจจะเป็นในลักษณะการแจกจ่ายชะกาตหรือบริจาคทานที่อิสลามได้สนับสนุน หรืออาจจะคอยติดตามข่าวคราวความเป็นอยู่ของพวกเขา เอาใจใส่พวกเขา เข้าสมาคมกับพวกเขาและอยู่เคียงคู่กับพวกเขาเสมอ ทั้งในยามที่พวกเขาตกทุกข์หรือมีความสุข อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงยำเกรงอัลลอฮฺที่พวกเจ้าต่างขอกัน ด้วยพระองค์ และพึงรักษาเครือญาติ” (อัน-นิสาอ์ 1)

มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องสร้างความผูกพันที่ดีกับเครือญาติ ถึงแม้ว่าพวกเขาจะออกห่างและตัดขาดไปก็ตาม เขาจะต้องให้อภัย ถ้ามีเหตุผิดพลาดประการใดก็ต้องพยายามเข้าหาพวกเขา ทั้งนี้เนื่องจากคำกล่าวของท่านศาสนทูตซึ่งความว่า “คนที่ติดต่อกับเครือญาติ มิใช่คนที่คอยตอบแทนการกระทำของคนอื่นด้วยการกระทำที่เหมือนกัน แต่ผู้ที่ติดต่อกับเครือญาติคือผู้ซึ่งเมื่อไหร่ความสัมพันธ์ทางเครือญาติของเขาโดนตัดขาด เขาจะเริ่มติดต่อกับพวกเขาทันที” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 5/2233 เลขที่ 5645)

อิสลามถือว่าการตัดขาดความสัมพันธ์กับเครือญาติหรือไม่ติดต่อกับพวกเขา เป็นบาปมหันต์ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า อัลลอฮฺทรงสร้างสรรพสิ่งหลังจากเสร็จสิ้นแล้ว ตัวเครือญาติได้ลุกขึ้น พระองค์กล่าวว่า เจ้าว่าอะไร? มันกล่าวว่า นี่คือการพินาศของผู้ที่ขอลาจากเจ้าให้รอดพ้นจากการตัดขาดกับเครือญาติ พระองค์กล่าวว่า เจ้ายินยอมหรือไม่ถ้าฉันจะทำดีกับคนที่ทำดีกับเจ้า และฉันจะตัดความสัมพันธ์กับคนที่ตัดขาดกับเจ้า มันตอบว่า ใช่แล้วโอ้พระเจ้าของข้า พระองค์กล่าวว่า ดังนั้นสำหรับเจ้าคือสิ่งที่เจ้าต้องการหลังจากนั้น ท่านอุซุรียะเราะฮฺได้อ่านโองการอัลลอฮฺ ซึ่งความว่า “ดังนั้นหวังกันว่า หากพวกเจ้าผินหลังให้ (กับการอีมานแล้ว) พวกเจ้าก็จะก่อความเสียหายในแผ่นดินและตัดความสัมพันธ์ทางเครือญาติของพวกเจ้ากระนั้นหรือ?” (มุหัมมัด 22)

สิทธิของลูก

- เอาใจใส่พวกเขาหรือดูแลพวกเขาให้ครบสมบูรณ์ด้านปัจจัยในการดำเนินชีวิต อาทิ เรื่องอาหารการกิน เครื่องดื่ม เครื่องแต่งกาย และที่พักอาศัย เนื่องจากคำกล่าวของท่านศาสนทูต ซึ่งกล่าวว่า “เป็นที่สมควรแล้วสำหรับการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีบาป เนื่องจากการไม่สนใจของเขาต่อบุคคลที่เขาเลี้ยงดู” (อัล-มุสตัดร็อก 4/545 เลขที่ 8526)

- ควรเลือกซื้อที่ไฟเราะสำหรับพวกเขา ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้วพวกท่านจะถูกเรียกชื่อในวันปรโลกด้วยชื่อเฉพาะของพวกท่าน และชื่อบิดาของพวกท่าน ดังนั้นจงเลือกชื่อที่ดีสำหรับพวกท่าน” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 13/135 เลขที่ 5818)

- หมั่นอบรมสั่งสอนพวกเขาด้วยมารยาทอันดีงาม เลี้ยงดูพวกเขาด้วยแบบอย่างของอิสลาม และจะต้องเลือกมิตรสหายที่ดีแก่พวกเขาด้วย ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แต่ละคนในหมู่พวกท่านคือผู้ดูแลและผู้รับผิดชอบต่อคนที่อยู่ภายใต้การดูแล ผู้นำคือผู้ดูแลและผู้รับผิดชอบต่อประชาชนของเขา ผู้ชายคือผู้ดูแลครอบครัวของเขา ผู้หญิงคือผู้ดูแลภายในบ้านของสามีเธอ และเธอคือผู้รับผิดชอบต่อทุกคนภายในบ้าน บ่าวผู้รับใช้นายเขาคือผู้ดูแลทรัพย์สินสมบัติของนายเขา และเขาคือผู้รับผิดชอบต่อทรัพย์สินสมบัติเหล่านั้น” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/902 เลขที่ 2419)

- หมั่นขอพรให้พวกเขาประสบกับความสงบสุขและความปลอดภัย ห้ามสาปแช่งพวกเขา ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวกท่านอย่าได้สาปแช่งตนเอง อย่าได้สาปแช่งลูกๆของพวกท่าน อย่าได้สาปแช่งบรรดาผู้รับใช้พวกท่าน และอย่าได้สาปแช่งทรัพย์สินสมบัติของพวกท่าน เพราะคำสาปแช่งนั้นอาจจะตรงกับช่วงเวลาหนึ่งซึ่งอัลลอฮฺจะทรงตอบรับ” (อับูดาวูด 2/88 เลขที่ 1532)

- พวกเขาต้องได้รับความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน ไม่มีการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมอบหรือให้ของรางวัล หรือเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อกัน เพราะการไม่เท่าเทียมกันคือต้นเหตุแห่งการทรยศต่อผู้เป็นพ่อแม่ อีกทั้งยังสร้างความบาดหมางระหว่างกัน รายงานจาก

อันนุอามาน บิน บะซีร์ กล่าวว่า “พ่อของฉันได้มอบให้ฉันซึ่งส่วนหนึ่งของทรัพย์สินสมบัติของท่าน แม่ฉันอุมเราะฮฺ บินติ เราะวาหะฮฺ กล่าวว่า ฉันไม่ยอมยกเว้นเรื่องนี้ต้องมีท่านศาสนทูตเป็นสักขีพยานด้วย พ่อฉันจึงไปหาท่านศาสนทูต เพื่อให้ท่านร่วมเป็นสักขีพยานกับสิ่งที่พ่อฉันได้มอบให้ฉัน ท่านศาสนทูตกล่าวแก่พ่อฉัน ความว่า “ท่านได้ทำแบบนี้กับลูกของท่านคนอื่น ๆ หรือไม่?” พ่อฉันตอบว่า ไม่ ท่านกล่าวว่า “เจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์และจงยุติธรรมระหว่างลูกๆของเจ้า” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 3/1243 เลขที่ 1623) เมื่อพ่อฉันกลับบ้านท่านได้ขอของที่มอบให้กลับคืน

สิทธิของเพื่อนบ้าน

1. อิสลามได้ยกฐานะความเป็นอยู่ของเพื่อนบ้าน และให้สิทธิแก่พวกเขาอย่างชัดเจน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “อัลลอฮ์ได้สั่งเสียญิบรีลเป็นระยะๆ เพื่อให้ทำดีต่อเพื่อนบ้าน จนทำให้ฉันคิดว่า พระองค์อัลลอฮ์ต้องการให้พวกเขาได้รับส่วนแบ่งของมรดกด้วย” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2239 เลขที่ 5668)

อิสลามสั่งให้เรากระทำดีต่อเพื่อนบ้านอย่างดีที่สุด อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงเคารพสักการะอัลลอฮ์เถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและต่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด และเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และเพื่อนบ้านใกล้เคียง และเพื่อนที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และผู้ที่มือขวาของพวกเขาเจ้าครอบครอง แท้จริงอัลลอฮ์ ไม่ทรงชอบผู้ยะโส ผู้โอ้อวด” (อัน-นิสาฮ์ 36)

2. ไม่อนุญาตให้ทำร้ายพวกเขาทั้งด้วยวาจาและการกระทำ รายงานโดยอบูฮุร็อยเราะฮฺ กล่าวว่า ได้มีคนถามท่านศาสนทูตว่า แท้จริงแล้วมีคนหนึ่ง เขาจะถือศีลอดตลอดทั้งวัน ละหมาดตลอดทั้งคืน แต่เขาจะทำร้ายเพื่อนบ้านเขาด้วยวาจาเขา ท่านเลยตอบ ความว่า “ไม่มีผลดีแก่เขาเลย เขาอยู่ในนรก” ท่านถูกถามอีกว่า แท้จริงแล้วผู้หญิงคนนั้นจะกระทำละหมาดห้าเวลา และเธอจะถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน และเธอจะบริจาคเงินที่มากพอ

และเธอไม่ทำร้ายเพื่อนบ้านด้วยวาจา ท่านตอบว่า “เธออยู่ในสวรรค์” (อัล-มุสตัดร็อก 4/184 เลขที่ 7305)

การทำร้ายเพื่อนบ้านเป็นการสร้างความบกพร่องต่อความศรัทธาของมุสลิม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “วัลลอฮฺ เขาคนนั้นไม่ศรัทธาพอ วัลลอฮฺเขาไม่ศรัทธาพอ วัลลอฮฺ เขาไม่ศรัทธาพอ (ท่านได้สาบานกับนามของอัลลอฮฺสามครั้ง)” มีคนถามว่า ใครเหร้อไ้ท่านศาสนทูต ท่านตอบว่า “ผู้ซึ่งเพื่อนบ้านของเขาไม่ปลอดภัยจากความชั่วของเขา” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2240 เลขที่ 5670)

บางครั้งเราอาจจะเจอเพื่อนบ้านที่ประพฤติไม่ดีต่อเรา แต่ถึงเช่นนั้นก็ตาม อิสลามก็ยังส่งเสริมให้เราทำดีกับพวกเขา มีชายคนหนึ่งถามท่านอิบนุ อับบาส (ขออัลลอฮฺโปรดปรานท่านด้วย) แท้จริงแล้ว ฉันมีเพื่อนบ้านซึ่งกระทำชั่วต่อฉัน คำว่าฉัน สร้างความรำคาญใจแก่ฉันมาก ท่านกล่าวแก่ชายคนนั้นว่า “เจ้าไปหาเขาเถิด ถ้าเขาละเมิดคำสั่งอัลลอฮฺในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวเจ้าก็ตาม เจ้าจงตามคำสั่งอัลลอฮฺโดยการทำดีกับเขา” (หนังสือ อิหฺยาอฺ อุลุมุดดีน 2/212)

เพื่อนบ้านมีสามประเภทด้วยกัน ซึ่งต่างก็มีความแตกต่างกันด้านสิทธิที่ควรได้รับ

1. เพื่อนบ้านที่เป็นเครือญาติ ควรได้รับสิทธิสามประการด้วยกัน สิทธิทางเครือญาติ สิทธิด้านความใกล้ชิดในฐานะที่เขาเป็นเพื่อนบ้าน สุดท้ายสิทธิด้านศาสนาอิสลาม

2. เพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิม เขาควรได้รับสองสิทธิด้วยกัน หนึ่งคือสิทธิด้านความใกล้ชิด สองสิทธิด้านศาสนา

3. เพื่อนบ้านที่ไม่ใช่มุสลิม เขาได้รับเพียงสิทธิเดียวเท่านั้น คือสิทธิด้านความใกล้ชิดในฐานะเพื่อนบ้าน ครั้งหนึ่งท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ ได้มีการเชือดแพะหนึ่งตัวสำหรับครอบครัวเขา เมื่อท่านกลับมาท่านถามครอบครัวของท่านว่า พวกท่านได้นำไปให้แก่เพื่อนบ้านของเราที่เป็นยิวแล้วหรือยัง? (ท่านถามสองครั้ง) เพราะฉันได้ยินท่านศาสนทูตอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ท่านญิบรีล (เทวทูตอัลลอฮฺ) ได้สั่งเสียให้ทำดีต่อเพื่อนบ้าน

อย่างสม่ำเสมอ จงทำให้ฉันคิดว่า เขาต้องการให้เขาได้รับส่วนแบ่งของมรดกด้วย” (อัต-ติรมิซีย 4/333 เลขที่ 1943)

สิทธิของเพื่อนฝูง

อิสลามสนับสนุนให้เราเอาใจใส่ต่อเพื่อนฝูงอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เอง อิสลามจึงให้สิทธิต่างๆ ที่เพื่อนฝูงควรได้รับ ส่วนหนึ่งของสิทธิเหล่านั้น คือ การทำดีกับเพื่อนฝูง และการดักเตือนพวกเขา ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวว่า “เพื่อนที่ดีที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺ คือ เพื่อนที่คอยทำดีต่อเพื่อนมากที่สุด และเพื่อนบ้านที่ดีที่สุด ณ ที่อัลลอฮฺ คือ เพื่อนบ้านที่ทำดีกับเพื่อนบ้านด้วยกันดีที่สุด” (เศาะฮิหฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 4/140 เลขที่ 2539)

สิทธิของเพื่อนฝูงจะไม่จบสิ้นเพียงแค่วิติบนโลกนี้เท่านั้น ทว่าสิทธิเหล่านี้ยังคงอยู่ตลอดไปจนกระทั่งหลังการเสียชีวิต ชายหนุ่มคนหนึ่งจากเผ่าบะนีสะลามะฮฺ ได้ถามท่านศาสนทูตว่า โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ มีสิ่งใดที่ฉันต้องทำดีกับพ่อแม่หลังการเสียชีวิตของท่านทั้งสองบ้างไหม? ท่านตอบว่า “ใช่ คือการละหมาดให้ท่านทั้งสอง การขอพรให้ท่านทั้งสอง การปฏิบัติตามคำสั่งเสียของท่านทั้งสอง การทำดีกับเครือญาติตามที่ท่านทั้งสองเคยทำกับพวกเขา การทำดีและให้เกียรติแก่เพื่อนฝูงของท่านทั้งสอง” (อบู ดาวูด 4/336 เลขที่ 5142)

สิทธิของแขกผู้มาเยือน

สิทธิของแขกในทัศนะอิสลาม คือการได้รับการต้อนรับที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากคำกล่าวของท่านศาสนทูตซึ่งกล่าวว่า “ผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺและต่อวันอาคิเราะฮฺ (วันปรโลก) เขาจำต้องให้เกียรติแก่เพื่อนบ้าน และผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺและต่อวันอาคิเราะฮฺ เขาจำต้องให้เกียรติแก่แขกผู้มาเยี่ยมเยียนเขาในช่วงญอาฮิซะฮฺของเขาด้วย มีคนถามว่า ญอาฮิซะฮฺคืออะไรหรือ โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ? ท่านตอบว่า “คือหนึ่งวันหนึ่งคืน การรับแขกคือสามวัน ถ้าเกินกว่านั้นถือว่าเป็นการเศาะตะเกาะฮฺ (เป็นการทำกุศลสำหรับเขา) และผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺและต่อวันอาคิเราะฮฺ ให้เขาเลือกพูดแต่สิ่ง

ที่ดี หรือหากเป็นสิ่งไม่ดีก็จงเจียบเสีย” (เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรีฮ์ 5/2240 เลขที่ 5673)

การเคารพและการทำดีต่อแขก คือการทำงานที่ประเสริฐยิ่งและมีผลบุญอันใหญ่หลวง ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ในหมู่มนุษย์นั้น มีบุคคลสองประเภทด้วยกัน บุคคลประเภทที่หนึ่ง เขาเปรียบเสมือนคนที่ขี่ม้าเพื่อออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์และหลีกเลี่ยงจากพฤติกรรมอันชั่วร้าย และบุคคลประเภทที่สอง เขาเปรียบเสมือนคนที่ใช้เวลาส่วนมากอยู่กับแพะของเขา เพื่อคอยต้อนรับแขกของเขาและบริการเขา” (อัล-มุสตัดดรอิก 2/76 เลขที่ 2738)

มารยาทในการต้อนรับแขก

อิสลามได้เสนอมารยาทในการต้อนรับแขก อาทิ การต้อนรับเขาด้วยดี ด้วยสีหน้าที่ชื่นบาน และให้การลาเขาด้วยมารยาทที่ดี ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “แท้จริงแล้ว ส่วนหนึ่งของแบบอย่างที่ดี คือ การที่บุคคลหนึ่งออกไปพร้อมกับแขกจนถึงประตูบ้าน” (อิบนุ มาญะฮ์ 2/1114 เลขที่ 3358)

สำหรับหน้าที่ของแขก คือไม่ควรเพิ่มภาระและความลำบากแก่เจ้าของบ้าน ไม่เรียกร้องให้เขาทำในสิ่งที่เขาไม่มีความสามารถ ท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “ไม่อนุญาตให้มุสลิมค้างในฐานะเป็นแขกในบ้านเพื่อนเขา จนกระทั่งทำให้เขาต้องทำบาป” พวกเขาถามว่า โอ้อท่านศาสนทูต ทำให้เขาทำบาปแบบไหนกันเล่า? ท่านตอบว่า “อาศัยในบ้านเขาจนกระทั่งเขาไม่มีอะไรที่จะมาต้อนรับเขาอีกแล้ว” (เศาะฮ์ฮ์ มุสลิม 3/1353 เลขที่ 48)

ท่านเราะซาลีย์ได้กล่าวในหนังสือของเขาที่ว่า อิหยาอ์อูลุมิดดิน จากท่านศาสนทูตมุหัมมัดในฐานะแบบอย่างของปวงชนมุสลิมทั้งหลาย แท้จริงท่านศาสนทูตได้ให้การต้อนรับแขกที่มาหาท่าน ท่านจะปูเสื่อผ้าของท่านให้แขกนั่ง แม้ว่าเขาจะไม่ใช่มุสลิม หรือพี่น้องของท่านก็ตาม บางครั้งท่านจะยกเสื่อที่ท่านนั่งอยู่ให้แขกนั่ง ถ้าแขกไม่ยอมท่านจะพยายามทำให้เขานั่ง ไม่มีใครสักคนที่เคยเป็นแขกของท่าน นอกจากว่าเขาคนนั้นจะบอกว่า ท่านคือคนใจบุญที่สุด จนกระทั่งท่านจะให้ความสนใจแก่จำนวนแขกทั้งหมดทั้งในลักษณะการนั่ง การได้อิน การสนทนา เรื่องสารพัดที่มาจากท่าน และการหัน

หน้าของเขาไปหาจำนวนแขกทั้งหมด บรรยากาศในห้องรับแขกของท่าน เป็นไปด้วยบรรยากาศที่เหนียวอาย ถ่อมตน และซื่อสัตย์ ท่านจะเรียกบรรดา สาวกของท่านด้วยนามแฝงที่ใช้แทนชื่อของพวกเขา ถือว่าเป็นการเคารพแก่ พวกเขา ท่านคือผู้ไกรธยาที่สุด และจะพอใจเร็วที่สุด

สิทธิของคนงาน

ในทัศนะอิสลาม ความสัมพันธ์ระหว่างคนงานและเจ้าของงานต้อง เป็นไปด้วยความเป็นพี่น้องกัน ความเท่าเทียมกันด้านการเคารพทางมนุษยชน ทั้งนี้ก็เนื่องจากคำกล่าวของท่านศาสนทูตมุหัมมัดซึ่งกล่าวว่า “พี่น้องของ ท่าน คือผู้รับใช้พวกท่าน อยู่ภายใต้การดูแลของพวกท่าน ดังนั้นถ้าใครมี เพื่อนซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของเขา จงเตรียมอาหารให้เขาตามที่เขากิน ให้ เครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมแก่เขา ไม่มอบงานที่เกินความสามารถของเขา เมื่อไหร่ที่พวกคุณมอบงานให้เขา พยายามช่วยพวกเขาด้วย” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 1/20 เลखที่ 30)

อิสลามได้รับรองสิทธิของลูกจ้างในการได้รับค่าตอบแทน ท่าน ศาสนทูตกล่าวว่า “อัลลอฮฺทรงตรัส “สามคนที่เข้าประกาศเป็นศัตรุกกับพวก เขาในวันปรโลก ชายคนหนึ่งซึ่งได้สาบานด้วยนามของข้าแล้วผิดสัญญา ชายซึ่งขายผู้ใดที่อิสระแล้วกินเงินที่เขาขายมา และชายที่ว่าจ้างคนงาน มาแล้วได้ประโยชน์จากเขา แต่ไม่ให้สิทธิอันสมควรแก่เขา” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/776 เลखที่ 2114)

อิสลามสั่งให้มีการบอกรายละเอียดของค่าตอบแทนก่อนที่จะจะเริ่ม ทำงาน เพราะท่านศาสนทูตห้ามไม่ให้จ้างคนงานมา จนกระทั่งจะชี้แจง ค่าตอบแทนให้เขา” (มุสนัด อะหมัด 3/59 เลखที่ 11582)

อิสลามสั่งให้มอบค่าจ้างแก่คนงานทันที หลังจากที่เขาทำงานเสร็จตาม หน้าที่ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “จงมอบค่าตอบแทนแก่คนงานก่อนที่ เหนือของเขาจะแห้ง” (สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ 2/817 เลखที่ 2443)

เช่นกัน อิสลามไม่อนุญาตให้เขาแบกภาระเกินความสามารถของเขา ถ้าจำเป็นต้องทำจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือแก่เขา อาทิ เพิ่มค่าจ้างให้เขา หรือให้การช่วยเหลือด้านกำลัง คือ ช่วยเหลือเขาทำ เพราะท่านศาสนทูตได้

กล่าว ความว่า “และอย่าสั่งให้พวกเขาทำในสิ่งที่พวกเขาไม่มี
ความสามารถ ถ้าพวกท่านได้มอบงานให้พวกเขาทำในสิ่งเกิน
ความสามารถของพวกเขา พวกท่านจำเป็นต้องช่วยเหลือพวกเขา”
(เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 1/20 เลขที่ 30)

อิสลามถือว่าการหางานทำ แล้วได้ค่าตอบแทนมาเพราะงาน เป็น
แนวทางสู่การแสวงหารายได้ที่ดีถ้าเป็นไปได้ด้วยวิธีทางที่อิสลามอนุมัติ ท่าน
ศาสนทูตกล่าวว่า “ใครคนใดคนหนึ่งไม่กินอาหารที่ดีกว่าเลย นอกจากการ
ที่เขาได้รับอาหารมาด้วยมือเขาเอง แท้จริงแล้วศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺ ดาอูด
ได้อาหารกินด้วยมือของเขาเอง” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/730 เลขที่ 1966)

อิสลามส่งเสริมให้แสวงหางานและสนับสนุนให้ทำงานเต็มที่ ท่าน
ศาสนทูตกล่าว ความว่า “การที่เขาผู้ใดสักคนในบรรดาพวกคุณเอาเชือกมา
แล้วหาไม้พินสักมัดหนึ่งแบกบนหลังเขา แล้วเอามันไปขาย อัลลอฮฺจะทรง
ปกป้องหน้าเขา ย่อมดีกว่าการที่เขาไปขอรานกินจากคนอื่น ๆ บางครั้ง
พวกเขาให้บ้าง บางครั้งไม่ให้บ้าง” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/535 เลขที่
1402)

สิทธิของเจ้าของงาน

อิสลามได้ให้สิทธิแก่เจ้าของงานเหมือนกับที่ได้ให้สิทธิแก่คนงานหรือ
ลูกจ้าง ฉะนั้นส่วนหนึ่งของสิทธิที่เจ้าของงานควรได้รับ คือการรับผิดชอบของ
คนงานต่องานที่พวกเขาถูกสั่งให้ทำ พวกเขาจำเป็นต้องทำงานด้วยสุดฝีมือ
สุดความสามารถ ไม่ล่าช้าหรือละเลยงาน ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า
“แท้จริงแล้วอัลลอฮฺทรงรัก เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านทำงาน แล้วเขาจะทำ
ด้วยสุดฝีมือ” (มุสนัด อบู ยูสุฟ 7/349 เลขที่ 4386)

อิสลามส่งเสริมให้คนทีรับงานทำปรับปรุงตัวและความสามารถในการ
ทำงานเรื่อยๆ สนับสนุนให้พวกเขาทำงานอย่างสุดฝีมือ ฉะนั้น การทำงาน
อย่างดีถือว่า เป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการขวนขวายปัจจัยยังชีพ ท่านศาสนทูต
กล่าว ความว่า “การได้มาที่ดีที่สุดคือการได้มาด้วยฝีมือคนงานที่ทำงานอย่าง
ดี” (มุสนัด อะหมัด 2/334 เลขที่ 8393)

สิทธิและหน้าที่ทั่วไป

หน้าที่ทั่วไปของมุสลิม คือ การเอาใจใส่พี่น้องมุสลิมด้วยกัน แม้ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ไหนก็ตาม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ความเมตตาของมุสลิมด้วยกันในระหว่างพวกเขา ความรักใคร่ และความปรานีที่มีต่อกันในระหว่างพวกเขาเปรียบเสมือนร่างอันเดียวกัน ส่วนใดส่วนหนึ่งเจ็บปวดทุกส่วนของร่างกายก็รู้สึกเจ็บปวดตามไปด้วย” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ 5/2238 หมายเลข 5665)

เช่นเดียวกัน อิสลามสนับสนุนให้ปรับปรุงความเป็นอยู่ของพวกเขาเป็นระยะๆ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “บุคคลใดจะยังไม่ศรัทธา นอกจากเขาจะรักเพื่อพี่น้องเขาเสมือนกับที่เขารักตัวเขาเอง” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ 1/14 เลขที่ 13)

เช่นเดียวกัน อิสลามสั่งให้เราเอาใจใส่พี่น้องมุสลิมในทุกสถานการณ์ทั้งในยามตกทุกข์และยามมีสุข ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ระหว่างผู้ศรัทธาด้วยกันเสมือนสิ่งก่อสร้างหลังหนึ่ง ต่างพึ่งพาซึ่งกันและกัน เสริมสร้างความแข็งแกร่งระหว่างกัน แล้วท่านก็เอานิ้วมือสองข้างมาสอดเข้าหากัน” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรีฮฺ 2/863 หมายเลข 2314)

อิสลามสั่งให้ช่วยเหลือพี่น้องมุสลิมด้วยกันและปกป้องพวกเขา ในยามที่พวกเขาต้องการความช่วยเหลือและการปกป้อง ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺตรัสความว่า ความว่า “และถ้าหากพวกเขาขอให้พวกเขาช่วยเหลือในเรื่องศาสนา ก็จำเป็นแก่พวกเขาซึ่งการช่วยเหลือนั้น นอกจากในการต่อต้านพวกที่ระหว่างพวกเขากับพวกเขามีสัญญาอันอยู่ และอัลลอฮฺนั้นทรงเห็นในสิ่งที่พวกเขากำลังกระทำกัน” (อัล-อันฟาล 72)

ในทางตรงข้าม อิสลามไม่ให้มีการทรยศต่อมุสลิมด้วยกัน ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “ไม่มีผู้ใดซึ่งทรยศและไม่ให้การช่วยเหลือมุสลิมในยามที่ศักดิ์ศรีของเขาโดนเหยียดหยาม เกียรติแห่งเขาโดนล่วงเกิน นอกจากอัลลอฮฺจะทรงทอดทิ้งเขาในยามที่เขาต้องการความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ และไม่มีผู้ใดซึ่งช่วยเหลือมุสลิมในยามที่ศักดิ์ศรีของเขา

โดนเหยียดหยาม เกียรติแห่งเขาโดนล่วงเกิน นอกจากอัลลอฮ์จะทรง
ช่วยเหลือเขาในยามที่เขาต้องการความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์” (สุนัน อับี
ดาวูด 4/271 เลขที่ 4884)

ด้านจริยธรรมในทัศนะอิสลาม

อิสลามถูกส่งมา เพื่อเสริมสร้างมารยาทและจริยธรรมที่ดีงาม ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ฉันได้ถูกส่งมาเพื่อเพิ่มพูนจริยธรรมที่ดีงาม” (อัล-มุสตัดร็อก 2/670 เลขที่ 4221)

ไม่มีมารยาทไหนที่ดีงาม นอกจากอิสลามจะสนับสนุนให้ยึดเอามาปฏิบัติ ในทางตรงกันข้าม อิสลามไม่สนับสนุนให้ยึดเอามารยาทที่เลวทราม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “เจ้า (มุหัมมัด) จงยึดถือไว้ซึ่งการอภัย และจงใช้ให้กระทำการสิ่งที่ดี และจงผินหลังให้แก่ผู้โฉดเขลาทั้งหลายเถิด” (อัล-อะฮฺรอฟ 199)

อิสลามได้วางระเบียบการเป็นอยู่ เพื่อให้มุสลิมนำมาใช้ในการติดต่อกับสมาชิกทั่วไปในสังคม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ท่านจงอย่าเกรงอัลลอฮฺเถิด แน่نونท่านจะเป็นบ่าวที่ภักดีต่ออัลลอฮฺมากที่สุด ท่านจงพึงพอใจกับสิ่งที่อัลลอฮฺทรงประทานมาให้ แน่نونท่านจะเป็นผู้ที่ร่ำรวยที่สุดในบรรดามุสลิมนั้น ท่านจงทำดีต่อเพื่อนบ้าน แน่نونท่านจะเป็นผู้ศรัทธาที่ดี ท่านจงรักเพื่อนคนอื่นๆ เหมือนกับที่ท่านรักตัวท่านเอง แน่نونท่านจะเป็นมุสลิมที่ดี และท่านอย่าหัวเราะมากจนเกินไป เพราะการหัวเราะมากเกินไปนั้นทำให้หัวใจแข็งกระด้าง” (สุนัน อัต-ติรมิซียฺ 4/551 เลขที่ 2305)

และท่านศาสนทูตกล่าวว่า “มุสลิมคือผู้ซึ่งคนอื่นปลอดภัยจากลิ้นของเขาและมือของเขา อัลมุฮาญีรคือผู้ที่อพยพย้ายเพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่ดี” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 1/13 เลขที่ 10)

และท่านได้กล่าวความว่า “พวกท่านรู้ไหมว่า ใครคือผู้ที่ล้มละลาย?” พวกเขากล่าวว่า ผู้ที่ล้มละลายในบรรดาพวกเรา คือคนที่ไม่มิดีรฮัม (เงิน) และไม่มีสินค้าใดๆ ท่านจึงตอบว่า “ผู้ที่ล้มละลายในบรรดาประชาชาติของฉัน คือ ผู้ที่ในวันปรโลกการละหมาดของเขา ซะกาต (การบริจาคทาน) การถือศีลอดของเขา และความดีของเขา ได้ถูกมอบแก่บรรดาผู้ที่ถูกเขาตำว่า

กล่าวหา และทำร้าย ถ้าความดีของเขาหมดก่อนที่จะทดแทนไปยังพวก เขาได้ บาปกรรมของพวกเขาก็จะถูกโยนมาที่เขา แล้วมันจะนำเขาไปสู่ไฟ นรก” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/1997 เลขที่ 2581)

บทบัญญัติแห่งอิสลามทั้งที่เกี่ยวกับข้อห้ามหรือข้อสั่งใช้ล้วน แล้วแต่เป็นสิ่งที่มาช่วยในการจัดระเบียบสังคมให้เปี่ยมด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รักใคร่และเมตตาปรานีซึ่งกันและกัน ต่อไปนี้คือตัวอย่างสิ่งซึ่งเป็น ที่ห้ามในทัศนะอิสลาม เช่น

- ห้ามตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริง อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษให้แก่การที่สิ่งหนึ่งจะถูกให้มีภาคีขึ้นแก่ พระองค์และพระองค์ทรงอภัยให้แก่สิ่งอื่นจากนั้นสำหรับผู้ที่มีพระองค์ทรง ประสงค์ และผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺแล้ว แน่نونเขาก็ได้อุปโลกน์ บาปกรรมอันใหญ่หลวงขึ้น” (อัน-นิสาอ์ 48)

- ห้ามไสยศาสตร์ จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ ซึ่งท่านศาสนทูตมุหัมมัดกล่าว ความว่า “พวกท่านจงหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่เป็นบาปใหญ่ คือ การตั้งภาคี ต่ออัลลอฮฺและไสยศาสตร์” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2175 เลขที่ 5431)

- ห้ามการคุกคามและการข่มเหงรังแกอย่างไม่ชอบธรรม กล่าวคือ การข่มเหงรังแกผู้อื่นด้วยวาจา หรือการกระทำ และไม่ขัดใช้สิทธิที่ได้สัญญาไว้ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ว่า แท้จริง สิ่งที่พระเจ้าของฉันทรงห้ามนั้น คือบรรดาสิ่งที่ชั่วช้าน่ารังเกียจ ทั้งเป็นสิ่งที่เปิดเผยจากมันและสิ่งที่ไม่เปิดเผย และสิ่งที่เป็นบาป และการข่มเหง รังแกโดยไม่เป็นธรรม” (อัล-อะฮฺรอฟ 33)

- ห้ามฆ่าเพื่อนมนุษย์ด้วยกันโดยไม่ชอบธรรม เพราะอัลลอฮฺตรัสใน คัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธาโดยจงใจ การตอบแทนแก่ เขาก็คือ นรกญะฮันนัม โดยที่เขาจะอยู่ในนั่นตลอดกาล และอัลลอฮฺก็ทรง กริ้วโกรธเขา และทรงละอน์ตเขา และได้ทรงเตรียมไว้สำหรับเขาซึ่งการ ลงโทษอันใหญ่หลวง” (อัน-นิสาอ์ 93)

ยกเว้นการฆ่าผู้อื่นเพราะการปกป้องตัวเอง ท่านศาสนทูตกล่าว ความ ว่า “ผู้ใดถูกฆ่าเพื่อปกป้องทรัพย์สินส่วนตัวของเขา เขาคือชะฮีด (ตายใน

หนทางของอัลลอฮฺ) ผู้ใดถูกฆ่าเพราะปกป้องครอบครัวของเขา เลือดของเขา หรือศาสนาของเขา เขาคือชะฮีด” (สุนัน อับี ดาวูด 4/246 เลขที่ 4772)

- ห้ามการตัดขาดระหว่างเครือญาติ เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้น หวังกันว่า หากพวกเจ้าผินหลังให้ (กับการอิมานแล้ว) พวกเจ้าก็จะก่อความเสียหายในแผ่นดินและตัดความสัมพันธ์ทางเครือญาติของพวกเจ้ากระนั้นหรือ? คนเหล่านี้คือบรรดาผู้ที่อัลลอฮฺทรงสาปแช่งพวกเขา ดังนั้นพระองค์จึงทรงทำให้พวกเขาทุพพิกข และทรงทำให้พวกเขาตาบอด” (มุหัมมัด 22-23)

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ที่ตัดขาดความสัมพันธ์ทางเครือญาติ จะไม่ได้เข้าสวรรค์” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/1981 เลขที่ 2556) การตัดความสัมพันธ์ ณ ที่นี้ หมายถึง ไม่มีการเยี่ยมเยียนพวกเขา ไม่แสวงหาและรับรู้ข่าวคราวความทุกข์สุขของพวกเขา แสดงความหึงงันกับพวกเขา ไม่ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและบรรดาผู้ยากจนในจำนวนพวกเขา ถ้าพวกเขารวยก็ไม่ทำดีกับพวกเขา การบริจาคตานแก่คนยากจนคือผลบุญ การบริจาคตานแก่ญาติใกล้ชิด คือผลบุญของการบริจาค และผลบุญในการติดต่อทางเครือญาติด้วย ถ้าเขาไม่สามารถช่วยเหลือพวกเขา เนื่องจากความยากจนของเขา เขาต้องพยายามฝากสลามถึงพวกเขา ไถ่ถามข่าวคราวพวกเขา เมตตาปราณีพวกเขา ส่งรอยยิ้มดีแก่พวกเขาทุกครั้งที่เจอกัน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวกท่านจงเชื่อมต่อความสัมพันธ์ทางเครือญาติของพวกท่าน ถึงแม้ด้วยการให้สลามก็ตาม” (มุสนัด 1/ 379 เลขที่ 654)

- ห้ามกระทำความชินา (ผิดประเวณี) และทุกวิถีทางที่นำไปสู่การชินา อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเจ้าอย่าเข้าใกล้การผิดประเวณี แท้จริงมันเป็นการลามกและทางอันชั่วช้า” (อัล-อิสรอ์ 32)

จุดประสงค์ที่ห้ามกระทำความชินา คือ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งมนุษย์ ไม่ทำให้พวกเขาต้องอับอายจากการถูกล่วงเกินและถูกคุกคาม เนื่องด้วยการกระทำอันเลวทราม และมารยาทอันสกปรก ในขณะเดียวกันก็เป็นการปกป้องสังคมจากความสับสนปั่นป่วน การผสมผสานด้านเชื้อสายอย่างไม่เป็น

ระบบ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ การสืบทอดมรดกของคนที่ไม่มีสิทธิ การผิดประเวณีระหว่างพี่น้องกัน รักษาความบริสุทธิ์ของประชาชาตินี้ให้ห่างไกลจากการกระทำอันเลวทรามที่สร้างความสกปรกแก่สังคม เป็นต้นเหตุของการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “**โอ้บรรดามุฮาญิรีน (บรรดาสาวกของท่านที่ได้ห่มเทินในทุกด้านเพื่ออพยพพร้อมกับท่าน) ห้ามสิ่งซึ่งถ้าพวกท่านโดนทดสอบด้วยกับมัน ฉันขอให้อัลลอฮฺทรงปกป้องพวกท่านให้รอดพ้นจากมัน สิ่งลามกทั้งหลายจะไม่เกิดขึ้นในหมู่ชนจนกระทั่งพวกเขาจะถูกเปิดเผยในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำมัน นอกจากจะมีการระบอบในหมู่พวกเขาซึ่งโรคร้ายและโรคติดต่อก็จะไม่เคยพบเจอในสมัยชนรุ่นก่อนๆที่ผ่านมา**” (สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ 2/1332 เลขที่ 4019)

การชีนาที่เลวทรามที่สุดคือ การกระทำชีนากับพี่น้องด้วยกัน ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “**ผู้ใดร่วมประเวณีกับพี่น้องที่ต้องห้าม พวกเจ้าจงฆ่าเขาเสีย**” (อัล-มุสตัดร็อก 4/397 เลขที่ 8054)

- ห้ามการลิวาฏ (การร่วมสังวาสทางทวารหนัก) อัลลอฮฺได้ตรัสถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับประชาชาติของศาสนทูตลุลฎ ซึ่งความว่า “**ดังนั้น เมื่อพระบัญชาของเราได้มาถึง เราได้ทำให้ข้างบนของมันเป็นข้างล่าง และเราได้ให้ก้อนหินแกร่งหล่นพรุลงมา ถูกตราเครื่องหมายไว้ ณ ที่พระเจ้าของท่าน และมันไม่ไกลไปจากบรรดาผู้ธรรม**” (ฮุด 82-83)

หมายถึงว่า ผู้ใดกระทำเช่นเดียวกับพวกเขา ก็ได้รับการลงโทษจากอัลลอฮฺเช่นเดียวกัน

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “**อัลลอฮฺสาปแช่งบุคคล 7 กลุ่มจากบ่าวของพระองค์ แล้วท่านศาสนทูตมุหัมมัดได้กล่าวตอบรับมันแต่แต่ละคนสามครั้งด้วยกัน แล้วท่านกล่าวว่า โดนสาปแช่ง โดนสาปแช่ง โดนสาปแช่ง ใครกระทำตามที่ชนศาสนทูตลุลฎทำโดนสาปแช่ง ใครรวมหญิงสตรีพร้อมกับลูกสาวเธอ (แต่งงานพร้อมกัน) โดนสาปแช่ง ใครด่าพ่อแม่เขาแม้แต่สิ่งใดก็ตาม โดนสาปแช่ง ใครร่วมสังวาสกับสัตว์โดนสาปแช่ง ใครเปลี่ยนขอบเขตพื้นที่ที่ได้จัดแบ่งไปแล้ว โดนสาปแช่ง ใครที่เชือดไม่ใช่**

ด้วยนามอัลลอฮฺ โดนสาปแช่ง ใครที่อ้างตัวเองเป็นของคนอื่นที่ไม่ใช่
เจ้านายเขา” (อัล-มุสตัดร็อก 4/396 เลขที่ 8053)

ทำนองเดียวกัน ห้ามกระทำซึหาค (ร่วมสังวาสระหว่างผู้หญิงด้วยกัน)
ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “การร่วมสังวาสระหว่างผู้หญิงด้วยกัน คือการ
ซินา” (มุสนัด อับดู ยูอลา 13/476 เลขที่ 7491)

- ห้ามกินทรัพย์สินสมบัติของเด็กกำพร้า เพราะการกระทำที่ว่า ถือเป็นการ
ละเมิดสิทธิผู้ที่ด้อยกว่า อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริง
บรรดาผู้ที่กินทรัพย์สินของบรรดาเด็กกำพร้าด้วยความอธรรมนั้น แท้จริงพวก
เขากินไฟเข้าไปในท้องของพวกเขาต่างหาก และพวกเขาก็จะเข้าไปสู่เปลว
เพลิง” (อัน-นิสาอ์ 10)

แต่อัลลอฮฺทรงยกเว้นผู้ดูแลเด็กกำพร้าที่ยากจน เพราะเขาสามารถที่จะ
เอาทรัพย์สินสมบัติของเด็กกำพร้ามาใช้ได้ ด้วยวิธีการที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นการ
ทดแทนสิ่งที่เขาได้สละตัวเพื่อเอาใจใส่เด็กกำพร้า หรือได้เลี้ยงดูและดูแลพวก
เขาอย่างดี ทั้งเรื่องอาหารการกิน เรื่องการแต่งกาย เรื่องการรักษาทรัพย์สิน
สมบัติหรือลงทุนเพื่อเขา

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งความว่า “และผู้ใดเป็นผู้มั่งมีก็จง
งดเว้นเสีย และผู้ใดเป็นผู้ยากจนก็จงกินโดยชอบธรรม ครั้นเมื่อพวกเขาได้
มอบทรัพย์สินของพวกเขาให้แก่พวกเขาไปแล้ว ก็จงให้มีพยานยืนยันแก่พวก
เขา และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงสอบสวน” (อัน-นิสาอ์ 6)

- ห้ามการเป็นสักขีพยานที่โกหก เพราะการกระทำแบบนี้ อิสลามถือ
ว่าเป็นบาปมหันต์ ทำลายสิทธิอันชอบธรรมในสังคม เป็นต้นเหตุของการ
แพร่กระจายของนิสัยการเอารัดเอาเปรียบและรังแกคนอื่น นอกจากนี้ก็ถือว่าเป็น
การทำร้ายทั้งสองฝ่าย ฝ่ายที่เป็นสักขีพยานให้กับเขา กล่าวคือเป็นฝ่าย
สนับสนุนเขาให้รังแกผู้อื่น อีกฝ่ายคือ ผู้ที่ถูกรังแกและโดนยึดสิทธิโดยไม่ชอบ
ธรรม ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวกท่านอยากทราบไหม หากฉันจะ
บอกพวกท่าน เกี่ยวกับสิ่งที่ เป็นบาปมหันต์?” พวกเราตอบว่า แน่แน่นอน
โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ท่านได้ตอบว่า “การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ การ
ทรยศต่อพ่อแม่” ในขณะที่ท่านยืนอยู่แล้วนั้น แล้วท่านกล่าวต่อว่า “พึงรู้เถิด

ว่า (สาม) การพูดเท็จ การเป็นสักขีพยานที่เท็จ” ท่านกล่าวแบบนี้เรื่อยๆ จนกระทั่งฉันกล่าวว่า ท่านไม่หยุด ”(เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 5/2229 เลขที่ 5631)

- ห้ามเล่นพนันนานาชนิด เพราะการพนัน คือการทำลายพลังมนุษย์ และทรัพย์สินสมบัติต้องสูญหายไป สร้างความเสียหายกับสังคมและสมาชิกในสังคม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! ที่จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญ และการเสี่ยงตั่ว นั้น เป็นสิ่งโสมนั้นอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสียเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล-มาอิดะฮฺ 90)

ถึงแม้ว่าผู้เล่นพนันจะมีกำไรมากมายแต่ก็ถือว่า เขาได้กินเงินของคนอื่นโดยไม่ชอบธรรม บางครั้งชัยชนะของเขาแต่ละครั้งเป็นเหตุการณ์ที่จะชักชวนเขาให้แสวงหาทุกวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งการชัยชนะครั้งต่อไป เขาอาจจะใช้วิธีการฉ้อโกงและหลอกลวงคนอื่นตลอด ถ้าเขาขาดทุนก็แสดงว่าเขากำลังทำลายทรัพย์สินสมบัติส่วนตัว หรือเขาได้ใช้มันไปในแนวทางที่ไร้สาระ ซึ่งบางครั้งสถานการณ์ก็บังคับให้เขาต้องลักขโมยทรัพย์สินของคนอื่น เนื่องจากหมดทรัพย์สินสมบัติที่เขาเคยมีอยู่ในมือ เพราะความต้องการของเขา คือ การกลับมาเล่นอีกครั้ง เพื่อให้ได้ชัยชนะดังที่เคยได้รับ

- ห้ามปล้นหรือจี้ทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นในระหว่างทางหรือปล้นฆ่าผู้อื่น หรือสร้างความหวาดกลัวแก่ผู้คนที่เดินทางไปมา เพราะการกระทำแบบนี้ถือว่า ทำลายความสงบสุขของสังคมและสมาชิกในสังคม อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริง การตอบแทนแก่บรรดาผู้ที่ทำสงครามต่ออัลลอฮฺ และศาสนทูตของพระองค์ และพยายามบ่อนทำลายในแผ่นดินนั้น ก็คือการที่พวกเขาจะถูกฆ่าหรือถูกตรึงบนไม้กางเขน หรือมือของพวกเขาและเท้าของพวกเขาจะถูกตัดสลบข้าง หรือถูกเนรเทศออกไปจากแผ่นดิน นั่นก็คือพวกเขาจะได้รับความอัปยศในโลกนี้ และจะได้รับการลงโทษอันใหญ่หลวงในปรโลก” (อัล-มาอิดะฮฺ 33)

ผู้ใดมีความผิดเพราะการกระทำดังกล่าว เขาจำต้องได้รับโทษตามความเหมาะสม รายงานโดยอับนุอับบาส กล่าวว่า โทษของคนที่จับปล้นคนอื่น

ถ้ามีการปล้นรวมทั้งการยึดเอาทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ถูกปล้น คือ พวกเขาจะถูกฆ่าและโดนตรึงบนไม้กางเขน ถ้าพวกเขาฆ่าคนแต่ไม่ยึดเอาทรัพย์สินสมบัติ พวกเขาจะถูกฆ่าอย่างเดียว ไม่ถูกตรึง ถ้าพวกเขาแค่ยึดเอาเงินและทรัพย์สินอย่างเดียว มือของพวกเขาและเท้าของพวกเขาจะถูกตัดสลับข้าง ถ้าพวกเขาทำให้คนเดินผ่านไปมาหวาดกลัว แต่ไม่ยึดเอาทรัพย์สินของคนอื่น พวกเขาจะถูกเนรเทศออกจากแผ่นดิน (สุหนั อัล-บัยฮะกี ย อัลกุบรอ ย เลขที่ 17090)

- ห้ามสาบานขอมุส (เท็จและชั่วร้าย) หมายถึง การสาบานตนแบบแก่งัดเท็จ เพื่อหวังเอาเปรียบคนอื่นหรือยึดสิทธิคนอื่นอย่างไม่ชอบธรรมได้ชื่อว่าขอมุส เพราะมันทำให้เจ้าตัวเองทิ่มหัวลงไปบนรูก อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่นำสัญญาของอัลลอฮฺและการสาบานของพวกเขาไปขายด้วยราคาอันเล็กน้อยนั้น ชนเหล่านี้แหละไม่มีส่วนได้ใดๆ แก่พวกเขาในโลก และอัลลอฮฺจะไม่ทรงพูดแก่พวกเขา และจะไม่ทรงมองดูพวกเขาในวันกิยามะฮ์ และทั้งจะไม่ทำให้พวกเขาสะอาดด้วย และพวกเขาจะได้รับโทษอันเจ็บแสบ” (อาละอิมรอน 77)

ท่านศาสนทูตได้กล่าว ความว่า “ผู้ใดได้ยึดเอาสิทธิของคนอื่นด้วยการสาบานตนที่ชั่วร้าย เขาเป็นชวานร” ชายคนหนึ่งถามว่า ถึงแม้สิ่งที่เขาได้รับไปแค่นี้เดียวเท่านั้นหรือ โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ? ท่านตอบว่า “ถึงแม้ขนาดกิ่งรากไม้จะรื้อกก็ตาม”

- ห้ามฆ่าตัวเอง อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจะอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ” (อัน-นิสาฮ์ 29)

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดฆ่าตัวเองด้วยสิ่งใด เขาจะได้รับการลงโทษด้วยสิ่งนั้นในวันปรโลก” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 1/104 เลขที่ 110)

- ห้ามโกหก หลอกลวง ฉ้อโกง ผิดสัญญา หรือไม่รับผิดชอบตามที่ได้สัญญาไว้ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอย่าทุจริตต่ออัลลอฮฺและศาสนทูตอัลลอฮฺ และจงอย่าทุจริตต่อบรรดาของฝากของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้กันอยู่” (อัล-อันฟาล 27)

ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ได้กล่าว ความว่า “สี่ประการ ถ้าผู้ใดมีส่วนหนึ่งของมันถือว่าเป็นคนมูนาฟิก (กลับกลอก) อย่างแท้จริง จนกว่าเขาจะทิ้งมันเสีย เมื่อใดที่มอบหน้าที่ให้เขารักษาไว้เขาจะทรยศ เมื่อใดที่เขาพูดเขาจะโกหก และเมื่อใดที่เขาสัญญาเขาจะผิดสัญญา และเมื่อใดที่เขาทะเลาะเขาจะแสดงความชั่วร้าย” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 1/21 เลขที่ 34)

เช่นกัน รายงานโดยมุสลิม ซึ่งความว่า “แม้ว่าเขาได้ละหมาด ถือศีลอด และอ้างว่าเขาเป็นมุสลิมแล้ว” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/78)

- ห้ามตัดขาดความสัมพันธ์และอิจฉาระหว่างสมาชิกในสังคมมุสลิม เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวกเจ้าอย่าทะเลาะและสร้างความบาดหมางระหว่างกัน และอย่าอิจฉาต่อกัน อย่าวางแผนเพื่อก่อประทุษร้ายกัน พวกเจ้าจงเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ที่รักใคร่กัน ไม่เป็นการอนุญาตให้มุสลิมทอดทิ้งกันไม่ไปหาสู่กันในเวลามากกว่าสามวัน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/1983 เลขที่ 2559)

ท่านศาสนทูตของเราได้อธิบายถึงผลร้ายที่จะตามมา เนื่องจากการกระทำดังกล่าว ความว่า “จงหลีกเลี่ยงการอิจฉาต่อกัน แท้จริงแล้วการอิจฉานั้น จะกลืนกินความดีงามเหมือนกับเปลวไฟที่เผากินไม้ฟืนหรือต้นหญ้า” (สุนัน อับิ ดาวูด 4/276 เลขที่ 4903)

- ห้ามการสาปแช่งและด่าทอผู้อื่น เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ศรัทธาจะไม่สาปแช่ง ไม่ด่าทอ ไม่เป็นคนที่ทำชั่ว ไม่เป็นคนที่ปากร้าย” (มุสนัด อะหมัด 1/416 เลขที่ 3948)

แม้กระทั่งกับเหล่าศัตรูก็ไม่ควรใช้วาจาที่ไม่สุภาพ รายงานโดยอบูฮูร็อยเราะฮฺ ท่านกล่าวว่า ได้มีคนกล่าวแก่ท่านศาสนทูตว่า “โอ้ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ท่านจงสาปแช่งบรรดาพวกมุชริกีน (พวกที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธอัลลอฮ์) เกิด ท่านตอบว่า “ฉันไม่ได้ถูกส่งเพื่อสาปแช่ง แท้จริงแล้วฉันถูกส่งมาเพื่อความเมตตา” (มุสลิม 4/2006 เลขที่ 2599)

- ห้ามมีนิสัยโลภและตระหนี่ เพราะอิสลามถือว่า ทรัพย์สินสมบัติเป็นสิทธิของอัลลอฮ์เท่านั้น พระองค์ได้มอบให้กับมนุษย์เพียงแค่นี้มนุษย์รักษา

มันและรับผิดชอบ โดยอนุญาตให้ใช้จ่ายเพื่อส่วนตัวและเพื่อคนอื่นๆที่เขาดูแล และให้เขาบริจาคมันเพื่อช่วยเหลือคนยากไร้ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ที่เอื้อเฟื้ออยู่ใกล้อัลลอฮ์ ใกล้สวนสวรรค์ ใกล้ผู้คนทั่วไป ห่างไกลจากไฟนรก ผู้ที่ตระหนี่ห่างไกลจากอัลลอฮ์ ห่างไกลจากสวนสวรรค์ ห่างไกลจากผู้คน ใกล้ไฟนรก และสำหรับผู้ที่โง่เขลา แต่ผู้ที่เอื้อเฟื้อเป็นที่รักใคร่ของอัลลอฮ์มากกว่าผู้ที่กระทำอิบาดะฮ์ (งานต่างๆที่แสดงถึงความภักดีต่ออัลลอฮ์) แต่ตระหนี่” (สุนัน อัต-ติรมิซีย 4/342 เลขที่ 1961)

ท่านศาสนทูตของอัลลอฮ์ ได้ชี้แจงถึงผลเสียของนิสัยตระหนี่และโลกในสังคม ซึ่งท่านกล่าวว่า “พวกท่านจงละอายต่อการรังแกผู้อื่นเกิดเพราะการรังแกในโลกนี้คือความมีดม่นในวันปรโลก พวกเจ้าจงละอายต่อความโลภ เพราะมันได้ทำลายชนก่อนๆมาแล้ว ผลักดันให้พวกเขาฆ่าฟันและนองเลือดระหว่างกัน และพวกเขาได้ละเมิดสิ่งที่อัลลอฮ์ห้ามไว้” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/1996 เลขที่ 2578)

คนที่ร่ำรวยมีฐานะและมีความสามารถที่จะให้การช่วยเหลือพี่น้องซึ่งตกทุกข์ได้ยาก แต่ไม่ยอมให้การช่วยเหลือเพื่อให้พวกเขาพ้นจากความทุกข์และความเจ็บปวดดังกล่าว อิสลามถือว่า พวกเขาเหล่านั้นมีข้อบกพร่องและห่างไกลจากรัศมีแห่งการศรัทธา เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “สองบุคลิกภาพด้วยกันที่จะไม่รวมตัวในเวลาเดียวกันในห้วงอกของผู้ศรัทธา คือการตระหนี่และการมีมารยาทที่เลวทราม” (สุนัน อัต-ติรมิซีย 4/343 เลขที่ 1962)

- อิสลามเตือนให้ระวังนิสัยฟุ่มเฟือยและใช้จ่ายในทางที่ไร้สาระ เพราะอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงให้สิทธิแก่ญาติที่ใกล้ชิด และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และอย่าสุรุ่ยสุร่ายอย่างฟุ่มเฟือย แท้จริง บรรดาผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพวกพ้องของเหล่าชัยฏอน และชัยฏอนนั้นเนรคุณต่อพระเจ้าของมัน” (อัล-อิสรออ์ 26-27)

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ห้ามการอกตัญญูต่อพ่อแม่ ห้ามในสิ่งที่เขาไม่มีสิทธิและการขอในสิ่งที่เขาไม่มีสิทธิ การฆ่าลูกผู้หญิง และอัลลอฮ์ทรงเกลียดชังการบอกเล่าโดยไม่รู้ความจริง การไต่

ถามเกินขอบเขต และการใช้ทรัพย์สินอย่างไรสาระ” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/848 เลขที่ 2277)

- ห้ามคลังไคล์ในเรื่องศาสนานจนเลยขอบเขตของมัน เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้มีความสะดวกแก่พวกเจ้า และไม่ทรงให้มีความลำบากแก่พวกเจ้า” (อัล-ปะกะเราะเราะฮฺ 185)

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้ว ศาสนาคือความสะดวกง่าย ไม่มีผู้ใดคลังไคล์ในศานนนอกจากศาสนาจะบังคับตัวเอง ฉะนั้นพวกคุณจงชักชวนซึ่งกันและกัน เพื่อความถูกต้องและเข้าใกล้กับสัจธรรม พวกเจ้าจงบอกเล่าข่าวดีกัน และจงหาเวลายามเช้าตรู่ เพื่อปฏิบัติอามัล (การทำงานที่ดี) รวมทั้งช่วงเวลาเย็นๆ และส่วนหนึ่งของกลางคืน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/23 เลขที่ 39)

- ห้ามมีนิสัยหยิ่งยโส โอ้อวด และดูแคลนผู้อื่น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเจ้าอย่าหันแก้ม (ใบหน้า) ของเจ้าให้แก่ผู้คนอย่างยะโส และอย่าเดินไปตามแผ่นดินอย่างไร้มารยาท แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงชอบทุกผู้ที่ยิ่งจองหอง และผู้คุยโว้อวด และเจ้าจงก้าวเท้าของเจ้าพอประมาณ และจงลดเสียงของเจ้าลง แท้จริง เสียงที่น่าเกลียดยิ่งคือเสียง(ร้อง) ของลา” (ลูกมาน 18-19)

ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ได้กล่าวถึงนิสัยที่เย่อหยิ่งยโส ความว่า “ผู้ซึ่งในหัวใจของเขามีความหยิ่งยโส แม้แต่แค่ละองธุลีก็จะได้เข้าสวรรค์” ชายคนหนึ่งถามว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ผู้ชายเขาต้องการให้เสื้อของเขาดูสวย ร้องเท้าดูสวย ท่านกล่าวว่า “แท้จริงแล้ว อัลลอฮฺดูดี พระองค์ชอบสิ่งที่ดีดีและสวยงาม การเย่อหยิ่งคือการไม่ยอมรับสัจธรรม และดูถูกเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/93 เลขที่ 91)

ท่านได้กล่าวถึงคนที่ชอบโอ้อวดและเดินต่อหน้าผู้อื่นอย่างโอหัง ความว่า “ผู้ใดลากเสื้อเขาอย่างโอหัง อัลลอฮฺจะไม่มองหน้าเขาในวันปรโลก” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 3/1340 เลขที่ 3465)

- ห้ามสอดรู้สอดเห็นเรื่องราวและพิจารณาความผิดของผู้อื่น รวมทั้งกล่าวหาและนินทาพวกเขา อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้

ศรัทธาชนทั้งหลาย! พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการสงสัย แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป และพวกเจ้าอย่าสอดแนม และบางคนในหมู่พวกเจ้าย่านินทาซึ่งกันและกัน คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้านั้นชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ? พวกเจ้าย่อมเกลียดมัน และจงยำเกรงอัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-หุญรอต 12)

ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พวกคุณรู้ไหมว่าอะไรคือการนินทา?” พวกเขากล่าวว่า อัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์เท่านั้นที่รอบรู้ดี ท่านตอบว่า “การนินทาคือการกล่าวถึงเพื่อนของคุณ ซึ่งถ้าเขาได้ยิน เขาจะโกรธกริ้ว” มีคนถามว่า แล้วท่านไม่เห็นดอกหรือ หากเพื่อนของฉันมีสิ่งตามที่ดีฉันว่าเขาจริง? ท่านตอบว่า “ถ้าเขามีสิ่งตามที่เจ้าว่าจริง แสดงว่าเจ้าได้นินทาเขา และถ้าไม่มีจริงตามที่เจ้าว่า แสดงว่าเจ้าได้กล่าวหาเขา” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/2001 เลขที่ 2589)

และอิสลามสั่งห้ามไม่ให้แอบฟังการพูดคุยของผู้อื่น โดยที่เจ้าตัวไม่อนุญาต เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ใครแอบฟังการพูดคุยของชนกลุ่มหนึ่ง โดยที่พวกเขาไม่ปรารถนาหรือพวกเขาพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เขาฟัง ในวันปรโลกจะถูกเทตะกั่วเหลวเข้าในหูของเขา” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 6/2581 เลขที่ 6635)

- ห้ามตีใจในความล้มเหลวของผู้อื่น หรือตีใจในความเคราะห์ร้ายของผู้อื่น เพราะท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “อย่าแสดงความรู้สึกดีใจเมื่อพี่น้องของคุณได้รับเคราะห์ร้าย เพราะอัลลอฮฺจะทรงเมตตาต่อเขา แล้วกลับทดสอบคุณแทน” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 4/662 เลขที่ 2506)

- ห้ามยุ่งเกี่ยวเรื่องผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง หรือไม่ให้ผลดีแก่ตนเอง เพราะท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้ว ส่วนหนึ่งของความดีในอิสลาม คือการที่คนใดคนหนึ่งละทิ้งสิ่งที่ไร้ประโยชน์ต่อตัวเขา” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 1/466 เลขที่ 229)

- ห้ามเรียกผู้อื่นด้วยฉายาที่เขาไม่ชอบหรือตำหนิผู้อื่น ไม่ว่าจะด้วยวาจา หรือการกระทำ หรือด้วยสัญญาณใดๆ อย่าดูถูกและดูแคลนผู้อื่น

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! ชนกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยชนอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีชนกลุ่มที่ถูกเยาะเย้ยนั้นจะดีกว่าชนกลุ่มที่เยาะเย้ย และสตรีกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยจะดีกว่ากลุ่มที่เยาะเย้ย และพวกเจ้าอย่าได้ตำหนิตัวของพวกเจ้าเอง และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ” (อัล-หุญรอต 11)

- ห้ามการตัดสินคดีแบบเลวทราม เพราะผู้พิพากษาในทัศนะอิสลามคือบุคคลที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของอัลลอฮฺ หรือทำตามคำสั่งของพระองค์ เขาคือ ผู้ปฏิบัติมิใช่ผู้ออกคำสั่งหรือผู้ออกกฎหมายของตัวเอง เมื่อใดที่พวกเขาไม่มีสำธรรมในการตัดสิน ถือว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ตัดสินสองคนจะตกนรก ส่วนผู้ตัดสินหนึ่งคนจะเข้าสวรรค์ กล่าวคือ ผู้ตัดสินคนหนึ่งตัดสินด้วยสำธรรม เขาจึงเข้าสวรรค์ ผู้ตัดสินคนหนึ่งซึ่งตัดสินด้วยอธรรม เขาจึงเข้านรกไป และอีกคนซึ่งตัดสินด้วยความโง่เขลา เขาจึงเข้านรกเหมือนกัน” บรรดาสาวกถามว่า ผู้ตัดสินที่โง่เขลาเขาผิดอะไรจึงได้เขานรก ท่านตอบว่า “ความผิดของเขา คือเขาจะไม่เป็นผู้ตัดสิน จนกว่าเขาจะมีความรู้” (อัล-มุสตัดร็อก 4/102)

- ห้ามมีนิสัยเย็บเฉยหรือไม่หวงແຫ່ງต่อภรรยาของตนเอง และยินยอมกับการมีชู้ของเธอ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “บุคคลสามกลุ่มซึ่งอัลลอฮฺจะไม่มองหน้าพวกเขาเลยในวันปรโลก คือ ผู้ที่อกตัญญูต่อพ่อแม่ของเขา ผู้หญิงที่เปลี่ยนเพศเป็นชาย และผู้มึนสยดัยยุส (ไม่หวงແຫ່ງภรรยาตนเอง และเย็บเฉยกับการมีชู้ของเธอ)” (สุนัน อัน-นะสาอีย 5/80)

- ห้ามผู้ชายเลียนแบบผู้หญิงหรือผู้หญิงเลียนแบบผู้ชาย รายงานจากอิบน์อับบาส -ขอความสันติจงมีแด่ท่านทั้งสอง- กล่าวว่า ท่านศาสนทูตมุหัมมัดสาปแช่งเหล่าผู้ชายที่เลียนแบบเหล่าผู้หญิง และเหล่าผู้หญิงที่เลียนแบบเหล่าผู้ชาย (เคาะซียฺ อัล-บุดอริย 5/2207 เลขที่ 5546)

- ห้ามพูดด้วยการลำเลิก (ทวงบุญคุณ) สิ่งที่ได้ให้ไปกับคนอื่นหรืออวดอ้างความดีของตัวเองที่ได้ทำไปเพื่อคนอื่น เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ

กล่าว ความว่า “พวกเจ้าจงห่างไกลจากการลำเลิกความดี เพราะมันจะทำให้มวลการสรรเสริญของคนอื่นที่มีต่อพวกเจ้าไร้ผล และทำให้ผลประโยชน์ของความดีนั้นจางหายไป” แล้วท่านอ่านโองการอัลลอฮ์ ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอย่าให้บรรดาทานของพวกเจ้าไร้ผล ด้วยการลำเลิกและการก่อความเดือดร้อน” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 264)

- ห้ามทวงคืนสิ่งที่ได้มอบให้กับคนอื่น ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “คนที่ขอของที่มอบไปกลับคืน เหมือนสุนัขตัวหนึ่งที่มาเจียนออกมา แล้วกลืนเข้าไปอีก” (เศาะฮ์ิหฺ อัล-บุคอรียฺ 2/915 เลขที่ 2449)

- ห้ามนินทาใส่ร้ายคนอื่น และสำหรับใครที่นินทาใส่ร้ายคนอื่นมีโทษมหันต์ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ที่นินทาใส่ร้ายคนอื่นจะไม่ได้เข้าสวรรค์” (เศาะฮ์ิหฺ มุสลิม 1/101 เลขที่ 105)

การนินทาและตระเวนไปในสังคม เพื่อใส่ร้ายคนอื่นคือต้นเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน มีเรื่องบาดหมางใจกันในสังคม ต่อไปอีกต่างคนต่างไม่เข้าใจกัน เหล่านี้คือสิ่งที่ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ทรงห้ามปราม ดังที่ปรากฏในวจนะของท่าน ความว่า “ไม่เป็นการอนุญาตแก่มุสลิมที่จะตัดความสัมพันธ์กับพี่น้องของเขาเกินกว่าสามคืน ทั้งสองเจอกันแล้วหันหลังต่อกัน ผู้ที่ดีที่สุดจากทั้งสองคือผู้ที่เริ่มให้สลามก่อน” (เศาะฮ์ิหฺ อัล-บุคอรียฺ 5/2256 เลขที่ 5727)

สิ่งที่จะตามมาคือ ต่างคนต่างสงสัยซึ่งกันและกัน แต่ละคนอยากจะสืบหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เช่นนี้ถือว่าเขาได้ละเมิดข้อห้าม ซึ่งอัลลอฮ์ไม่ทรงโปรดปราน อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการสงสัย แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป และพวกเจ้าอย่าสอดแนม และบางคนในหมู่พวกเจ้าอย่านินทาซึ่งกันและกัน” (อัล-หุญรอต 12)

- ห้ามรังแกผู้ที่ด้อยกว่า ไม่ว่าเขาจะอ่อนแอด้านร่างกายเฉกเช่น คนป่วย คนชรา คนสูงอายุ หรืออ่อนแอด้านฐานะการเงิน เฉกเช่นคนยากจน คนยากไร้ หรือบุคคลใกล้ชิดตัวเขาที่คอยรับใช้เขา ทั้งนี้ก็เพราะต้องการเสริมสร้างสังคมให้ปรองดองกัน ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ผูกพันซึ่งกันและกัน

มีเมตตาต่อกัน รักใคร่ระหว่างกัน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงเคารพสักการะอัลลอฮฺเถิด และอย่าให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และจงทำดีต่อผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและต่อผู้เป็นญาติที่ใกล้ชิด และเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และเพื่อนบ้านใกล้เคียงและเพื่อนที่ห่างไกล และเพื่อนเคียงข้าง และผู้เดินทาง และผู้ที่มีขอวาของพวกเจ้าครอบครอง แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงชอบผู้ยะโส ผู้โอ้อวด” (อัน-นิสาอ์ 36)

วันหนึ่งท่านศาสนทูตอัลลอฮฺได้เรียกหาคนรับใช้ของท่านในขณะที่มีท่านกำลังถือไม้เรียว แต่เขากลับมาหาท่านช้าหน่อย ท่านกล่าวว่า “ถ้าฉันไม่กลัวก็คือศ (ก็คือศคือลงโทษด้วยการประหารชีวิตผู้กระทำความผิด) ฉันคงจะตีเจ้าด้วยไม้เรียวอันนี้” (มุสนัด อบี ยูซุฟ 12/360 เลขที่ 6928)

- ห้ามทำร้ายคนอื่นด้วยการระแเคียะฮฺ (สังเสียก่อนตาย) เช่น กล่าวว่าฉันจะเคียะฮฺว่า ฉันมีหนี้ที่ต้องชดใช้ แต่ตามความเป็นจริงแล้วไม่มี เพียงเพราะต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้สืบทอดมรดกเท่านั้น เป็นต้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ทั้งนี้หลังจากพินัยกรรมที่ถูกสังเสียไว้หรือหลังจากหนี้สินโดยมิใช่สิ่งที่น่าสนใจซึ่งผลร้ายใดๆ เป็นคำสั่งที่มาจากอัลลอฮฺและอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ผู้ทรงหนักแน่น” (อัน-นิสาอ์ 12)

ประเภทของอาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องแต่งกายที่ต้องห้ามในอิสลาม

- ห้ามดื่มสิ่งมีเมาและสิ่งอื่นที่ทำให้เกิดอาการมีเมา ซึ่งหมายรวมถึงอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งสุบดม หรือฉีดเข้าไปในร่างกาย อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! ที่จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชายัญ และการเลี้ยงตัวนั้น เป็นสิ่งโสมนอนเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสียเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ ที่จริงชัยฏอนนั้น เพียงต้องการที่จะให้เกิดการเป็นศัตรูกันและการเกลียดชังกันระหว่างพวกเจ้า ในสุราและการพนันเท่านั้น และมันจะหันเหพวกเจ้าออกจากทางรำลึกถึงอัลลอฮฺ และการละหมาด แล้วพวกเจ้าจะยุติใหม่” (อัล-มาอิดะฮฺ 90-91)

เพื่อเป็นการป้องกันที่ต้นเหตุ อิสลามจึงสั่งห้ามเข้าใกล้สิ่งเหล่านี้ และสิ่งอื่นที่เข้ากับ ความหมายที่ว่านี้ รวมทั้งยาเสพติดด้วย ท่านศาสนทูตกล่าว

ความว่า “อัลลอฮ์สถาปนาสุรา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสุรา ซึ่งหมายความว่า รวมถึง ผู้ดื่ม ผู้ผลิต ผู้สั่งให้ผลิต ผู้นำพาหรือขนส่ง ผู้สั่งให้ขนส่ง ผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้ที่ได้รับผลกำไรหรือประโยชน์จากสุราเหล่านี้” (อัล-มุสตัดร็อก 2/37 เลขที่ 2235)

ด้วยบทบัญญัติข้างต้น อิสลามถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการที่จะป้องกัน มั่นคงและสติปัญญาอันล้ำค่าของมนุษย์ไม่ให้ถูกทำลายหรือเสื่อมเสีย จนกระทั่งเกิดผลเสียจากการกระทำของพวกเขา บทบัญญัตินี้ถือว่า อิสลามได้ยกระดับความเป็นอยู่ของมนุษย์ ไม่ปล่อยปละละเลยพวกเขา จนกระทั่งต้องตกเป็นพวกที่ไม่มีสติปัญญาดังเช่นสัตว์ที่ไร้ซึ่งความคิดไตร่ตรองแน่นอนว่าผู้ที่ติดยาเสพติดและสุรา ปกติแล้วจะชวนชวาวหาวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งการเสพยาหรือดื่มสุรา แม้จะต้องลักขโมยหรือฆ่าผู้อื่นก็ตาม หรือมากกว่านั้นเขาอาจกระทำการสิ่งต้องห้ามต่างๆที่ขวางหน้า เช่นนี้แหละที่อิสลามเรียกบาปกรรมหั้นต์

- ห้ามกินเนื้อสัตว์ที่ตายก่อนเชือดและหมู ทั้งหมดนั้นอัลลอฮ์ทรงห้ามในโองการอัลลอฮ์ ความว่า “ได้ถูกห้ามแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งสัตว์ที่ตายเอง และเลือด และเนื้อสุกร และสัตว์ที่ถูกเปล่งนามอื่นจากอัลลอฮ์ ที่มัน (ขณะเชือด) และสัตว์ที่ถูกรัดคอตาย และสัตว์ที่ถูกตีตาย และสัตว์ที่ตกเหวตาย และสัตว์ที่ถูกขวิดตาย และสัตว์ที่สัตว์ร้ายกัดกิน นอกจากที่พวกเจ้าเชือดกัน และสัตว์ที่ถูกเชือดบนแท่นหินบูชา และการที่พวกเจ้าเสี่ยงทายด้วยไม้ตี เหล่านั้นเป็นการละเมิด” (อัล-มาอิดะฮ์ 3)

เช่นเดียวกัน อิสลามห้ามการเชือดสัตว์โดยไม่กล่าวนามอัลลอฮ์อย่างเจตนา หรือการเชือดที่กล่าวนามอื่นแทนนามอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่าบริโภคนามของอัลลอฮ์ที่ได้ถูกกล่าวบนมัน และแท้จริงมัน (เป็นการละเมิดแน่ๆและแท้จริงบรรดาชัยฏอนนั้น จะกระซิบกระซาบแก่บรรดาสหายของมัน เพื่อพวกเขาจะได้โต้เถียงกับพวกเจ้า และถ้าหากพวกเจ้าเชื่อฟังพวกเขา แน่แน่นอนพวกเจ้าก็เป็นผู้ให้มีภาคีขึ้น)” (อัล-อันอาม 121)

- ห้ามกินเนื้อสัตว์ที่มีสัญชาติญาณดุร้าย เช่น สิงโต เสือ หมาป่า เป็นต้น และนกบางชนิดที่มีกรงเล็บ เช่น เหยี่ยว และนกอินทรี เป็นต้น
- ห้ามแสวงหาทุกสิ่งที่ทำลายสุขภาพร่างกายอย่างเห็นได้ชัด ทั้งอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งมีนเมาต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่ทำลายสุขภาพ เช่น บุหรี่ เป็นต้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเมตตาต่อพวกเจ้าเสมอ” (อัน-นิสาอฺ 29)
- ห้ามสุภาพบุรุษสวมใส่เสื้อผ้าที่ผลิตจากไหมและทอง แต่อนุญาตให้สุภาพสตรีสวมใส่ได้ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “อนุญาตให้ประชาชนชาติของฉันที่เป็นสตรีสวมใส่ไหมและทอง แต่ไม่เป็นการอนุญาตสำหรับพวกผู้ชาย” (มุสนัด อะหมัด 4/407 เลขที่ 19662)

อิสลามสนับสนุนให้ปฏิบัติ ดังนี้

- ความยุติธรรม ทั้งด้านวาจาและการกระทำ อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ให้รักษาความยุติธรรมและทำดี และการบริจาคแก่อนุญาติใกล้ชิดและให้ละเว้นจากการทำลามกและการชั่วช้า และการอธรรม พระองค์ทรงตักเตือนพวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจักได้รำลึก” (อัน-นะหฺลฺ 90)

ความยุติธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลใกล้ชิดและบุคคลไกลห่าง เนื่องจากโอองการอัลลอฮฺ ซึ่งความว่า “ความยุติธรรมต้องเสมอดันเสมอปลายกับทุกคน ทั้งมุสลิมและไม่มุสลิม ทั้งในยามที่จิตใจปกติสุขหรือในยามที่จิตใจเร้าร้อนด้วยความโกรธแค้น อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเพื่ออัลลอฮฺ เป็นพยานด้วยความเที่ยงธรรมและจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใด ทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า และพึงยำเกรง อัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺนั้น เป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน” (อัล-มาอิเดฮฺ 8)

- การเสียสละ คือสัญญาแห่งความรักใคร่ที่ส่งผลดีต่อสังคม เสริมสร้างความสามัคคีและความเป็นปึกแผ่นในสังคม อัลลอฮฺทรงยกย่อง

บรรดาผู้ทำประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ และบุคคลผู้เสียสละสร้างคุณงามความดี เพื่อสังคม ในโองการอัลลอฮ์ ความว่า “และพวกเขาจะให้สิทธิผู้อื่นก่อนตัวของพวกเขาเองถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความต้องการอยู่มากก็ตามและผู้ใดปกป้องการตระหนี่ที่อยู่ในตัวของเขาชนเหล่านั้น พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ” (อัล-หัจร 9)

- ส่งเสริมให้คบหามิตรสหายที่ดี และคบหาพวกเขาอย่างดี หลีกเลียงมิตรสหายที่ชั่วช้าและรวมกลุ่มกับพวกเขา การคบหาบุคคลสองชนิดที่ว่านี้ มีความแตกต่างด้านผลพวงที่จะตามมาภายหลัง ซึ่งท่านศาสนทูตกล่าวอธิบาย ความว่า “อุปมาการเปรียบเทียบระหว่างเพื่อนที่ดีที่นั่งคุยด้วยกันกับเพื่อนที่ชั่ว อุปมาดังสองคนซึ่งคนหนึ่งคือผู้ที่ถือน้ำหอมมิสกี (ขมดเชียง) และอีกคนคือผู้ที่เป่าไฟเพื่อเผ่าเหล็ก ส่วนผู้ที่ถือน้ำหอมมิสกี เขาอาจจะมอบให้คุณหรือคุณอาจจะขอซื้อจากเขาได้ หรือคุณอาจได้รับกลิ่นหอมจากมัน ส่วนผู้ที่เป่าไฟ เขาอาจจะเผาเสื้อผ้าคุณจนไหม้ หรือคุณอาจได้รับกลิ่นเหม็นจากมันได้” (เศาะฮ์อิฮ์ อัล-บุคอรี 5/2104 เลขที่ 5214)

- ส่งเสริมให้ทำการประนีประนอม ระหว่างบุคคลที่มีเรื่องบาดหมางกัน เพราะอัลลอฮ์ได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ไม่มีความดีใดๆ ในการพูดซุบซิบอันมากมายของพวกเขา นอกจากผู้ที่ใช้ให้ทำงานหรือให้ทำสิ่งที่ดีงาม นอกจากผู้ที่ใช้ให้ทำงานหรือให้ทำสิ่งที่ดีงาม หรือให้ประนีประนอมระหว่างผู้คนเท่านั้น และผู้ใดกระทำได้กล่าวเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์แล้ว เราจะให้แก่เขาซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง” (อัน-นิสาอ์ 114)

การมีส่วนทำให้บุคคลทั้งสองดังกล่าวคืนดีกัน ถือว่าเป็นการงานที่ดียิ่งในทัศนะอิสลาม เหมือนกับการทำเศาะลาต (ละหมาด) หรือการถือศีลอด หรือทำกุศลอื่นๆที่อิสลามบังคับใช้ ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “พึงประสงค์ใหม่ ถ้าฉันจะบอกพวกคุณถึงการงานที่ประเสริฐยิ่ง ซึ่งไม่ด้อยกว่าการถือศีลอด การละหมาด และการบริจาคทาน? นั่นคือ การประนีประนอมระหว่างพี่น้องที่มีเรื่องบาดหมางกันให้กลับคืนดีกัน แท้จริงแล้ว การไม่ประนีประนอมระหว่างสองฝ่าย คือ การตัดขาดความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการ

ทำลายความผูกพันทั้งด้านญาติมิตรและศาสนา” (สุนัน อัด-ติรมีซีย 4/663 เลขที่ 2509)

อิสลามเปิดโอกาสให้บุคคล ซึ่งเป็นตัวกลางระหว่างสองฝ่ายทำการ ประนีประนอมสามารถกล่าวเท็จได้ ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ให้ทั้งสองฝ่ายคืนดี กัน สนิทสนมกัน ไม่มีเรื่องบาดหมางกันอีก ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ฉัน ไม่ถือว่าเป็นการกล่าวเท็จ สำหรับชายคนหนึ่งแสวงหาแนวทางเพื่อการ ประนีประนอมระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เขาได้กล่าวคำหนึ่งไป ซึ่งเขาไม่มี จุดประสงค์อื่นใด นอกจากต้องการความประนีประนอมเท่านั้น และชาย คนหนึ่ง ซึ่งเขากล่าวเท็จในเหตุการณ์สงคราม และชายคนหนึ่ง ซึ่งเขา กล่าวเท็จต่อภรรยาเขา และหญิงคนหนึ่งซึ่งเธอกล่าวเท็จต่อสามี” (สุนัน อบี ดาวูด 4/281 เลขที่ 4921)

ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์กล่าวว่า “ไม่ใช่คนที่กล่าวเท็จ สำหรับผู้ที่ ต้องการประนีประนอมระหว่างมนุษย์ ดังนั้นเขาจึงปล่อยแต่ข่าวดีที่มีผลใน แง่ดีหรือกล่าวแต่สิ่งดีๆ” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 2/958 เลขที่ 2546)

- การเรียกร้องให้ทำความดีและละทิ้งสิ่งชั่วร้ายทั้งหมด ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ตามความสามารถและตามความสะดวกของบุคคล การเชิญชวน ในลักษณะนี้ เป็นการเปิดโอกาสแก่เหล่าผู้เฝ้าเงาให้แสวงหาความรู้ และ ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น เป็นการเตือนสติคนที่หลงทาง และขจัดคนเลวใน สังคม ในทำนองเดียวกัน เป็นการสนับสนุนผู้ที่กระทำความดีทั้งหมด ชักชวนผู้อื่นให้ทำดีละทิ้งความชั่วคือการปฏิบัติตามบทบัญญัติศาสนา ซึ่งมวล มนุษย์จะไม่พบหนทางที่เที่ยงตรงได้ นอกจากต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ศาสนา การปฏิบัติตามคำสั่งของพระเจ้า และละทิ้งข้อห้ามของพระองค์คือ หนทางสู่ความสงบสุขในสังคม ซึ่งจะทำให้สิ่งเลวร้ายและสิ่งไม่ดีทั้งหมดออก ห่างไป ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ใดในบรรดาพวกคุณเห็นสิ่งชั่วช้า ให้ เขาห้ามมันเสียด้วยมือเขาเอง ถ้าไม่สามารถทำได้ ให้เขาห้ามมันด้วยวาจา เขา ถ้าทำไม่ได้อีก ให้เขาห้ามมันด้วยจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นการศรัทธาที่อ่อน แอที่สุดแล้ว” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 1/69 เลขที่ 49)

อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบ และชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ” (อาละอิมรอน 104)

ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺได้ยกตัวอย่าง พร้อมทั้งได้ชี้แจงถึงผลเสียที่จะตามมา ถ้าไม่มีการเรียกร้องผู้อื่นให้ทำความดีและละทิ้งความชั่ว โดยกล่าวความว่า “อุปมาการเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่ยืนหยัดบนขอบเขตแห่งอัลลอฮฺกับผู้ที่ล่วงเกิน อุปมัยดังคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดอยู่ในเรือลำเดียวกัน บางคนได้อยู่ชั้นบน บางคนได้อยู่ชั้นล่าง สำหรับคนที่อยู่ชั้นล่างต้องเดินผ่านคนชั้นบน เมื่อต้องการตักน้ำมาใช้ ดังนั้นพวกเขาจึงกล่าวว่า ถ้าพวกเราเจาะรูที่ไหนสักแห่งใกล้ตัวเรา พวกเราคงไม่จำเป็นต้องไปรบกวนคนชั้นบน ฉะนั้นถ้าพวกเขาละเลยและวางเฉย กระทำในสิ่งที่พวกเขาต้องการ ไม่ห้ามปรามกัน พวกเขาทั้งหมดต้องเผชิญกับความหายนะ หากพวกเขาต่างห้ามปรามซึ่งกันและกัน พวกที่อยู่ชั้นล่างและทุกคนจะปลอดภัย” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 2/882 เลขที่ 2361)

การละทิ้งการงานอันประเสริฐนี้ จะได้รับโทษจากอัลลอฮฺตามโอองการอัลลอฮฺ ความว่า “บรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาในหมู่วงศ์วานอิสรออีลนั้น ได้ถูกสาปโดยถ้อยคำของดาอูดและอีสาบุตรของมัรยัม นั่นก็เนื่องจากการที่พวกเขาฝ่าฝืน และที่พวกเขาเคยละเมิดกัน ปรากฏว่าพวกเขาต่างไม่ห้ามปรามกันในเรื่องที่ไม่ชอบที่พวกเขาได้กระทำมันขึ้น ช่างเลวร้ายจริงๆ สิ่งที่พวกเขากระทำ” (อัล-มาอิดะฮฺ 78-79)

ข้อควรปฏิบัติและเงื่อนไขสำหรับผู้ที่ต้องการชักชวนผู้อื่นให้กระทำความดีและละทิ้งความชั่ว

- ต้องเป็นผู้ที่รอบรู้จริงเกี่ยวกับคำสั่งที่ให้ปฏิบัติตามและคำสั่งห้าม เพราะการไม่รอบรู้จริงคือการทำลายศาสนา รายงานโดยท่านสุฟยาน บิน อับดิลลาฮฺ อัชชะเกาะฟีย กล่าวว่า ฉันได้กล่าวแก่ท่าน ศาสนทูตอัลลอฮฺ ว่า โอ้อาณัติศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านจงสอนข้าเรื่องศาสนา เพื่อฉันจะได้ยึดมั่นด้วยความถูกต้อง ท่านตอบว่า “เจ้าจงกล่าวว่า พระเจ้าของฉันคืออัลลอฮฺ

จากนั้น เจ้าจงยืนหยัดในแนวทางที่เที่ยงตรง” ฉันทกล่าวว่า โอ้ท่าน ศาสนทูตอัลลอฮฺ สิ่งใดที่ท่านทรงหวาดระแวงในตัวตนมากที่สุด? ท่านดิงลิ้นออกมาแล้วกล่าวว่า “นี่ไง!” อะบูฮาติมกล่าวอธิบายว่า สาเหตุที่ท่านดิงลิ้นออกมา ทั้งๆที่ท่านสามารถที่จะพูดออกมาด้วยวาจา คือท่านทราบดีถึงความรู้ที่ท่านต้องการถ่ายทอดให้กับผู้อื่น เลยต้องการปฏิบัติตาม ก่อนที่จะเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่ผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ท่านจึงได้สั่งให้พึงระวังลิ้นเอาไว้ อย่าได้ปล่อยมันพูดตามใจชอบ ฉะนั้นท่านได้ปฏิบัติตามความรู้ที่ท่านได้รับมา เพื่อต้องการแยกแยะระหว่างการได้รับความรู้กับการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 13/6 เลขที่ 5699)

- การชักชวนคนให้ละทิ้งความชั่ว ต้องไม่เป็นเหตุให้เกิดเรื่องที่น่ารังเกียจกว่าสิ่งที่ต้องการห้าม

- ไม่สมควรกระทำในสิ่งที่เขาได้ห้ามผู้อื่นไม่ให้กระทำ เพราะอัลลอฮฺได้ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ทำไมพวกเจ้าจึงกล่าวในสิ่งที่พวกเจ้าไม่ปฏิบัติ เป็นที่น่าเกลียดยิ่งที่อัลลอฮฺ การที่พวกเจ้าพูดในสิ่งที่พวกเจ้าไม่ปฏิบัติ” (อัค-ศ็อฟ 2-3)

- ต้องชักชวนผู้อื่นด้วยมารยาทที่ดีงาม อ่อนโยน เมตตา และกรุณา เพราะท่านศาสดาทูตกล่าว ความว่า “แท้จริงแล้ว ความเมตตาจะไม่อยู่ในสิ่งใด นอกจากว่ามันจะตกแต่งสิ่งนั้นให้ดูดี และความเมตตาจะไม่ถูกดึงออกมาจากสิ่งใด นอกจากว่าสิ่งนั้นมีความบกพร่อง” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/2004 เลขที่ 2594)

- ต้องมีความอดทนกับภาระหน้าที่ที่ต้องเผชิญ ตลอดจนเหตุร้ายที่ไม่คาดคิดซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และจงใช้กันให้กระทำความดี และจงห้ามปรามกันให้ละเว้นการกระทำความชั่ว และจงอดทนต่อสิ่งที่ประสบกับเจ้า แท้จริง นั่นคือส่วนหนึ่งจากกิจการที่หนักแน่นมั่นคง” (ลูกมาน 17)

- เป็นแบบอย่างที่ดี โดยการแสดงมารยาทอันดีงาม พร้อมทั้งสนับสนุนให้ยึดมั่นหลักจริยธรรมที่ดีงาม ท่านศาสดาทูตกล่าว ความว่า “แท้

จริงแล้วผู้ศรัทธาที่สมบูรณ์แบบ คือ ผู้ซึ่งมารยาทของเขาดีเลิศ และผู้ซึ่งอ่อนโยนกับภรรยาเขามากที่สุด” (สุนัน อัด-ติรมิซียู 4/370 เลขที่ 2018)

ผู้ที่มีจริยธรรมที่ดียิ่ง จะได้รับผลตอบแทนที่ดี ดังคำกล่าวของท่านศาสนทูตความว่า “แท้จริง ผู้ที่ฉันรักใคร่และจะได้อยู่ใกล้ชิดตัวฉันมากที่สุดในวันปรโลก คือ บรรดาผู้ซึ่งมีจริยธรรมอันดีงามที่สุด และแท้จริงบรรดาผู้ที่ฉันเกลียดชังที่สุดและต้องอยู่ห่างไกลจากตัวฉันมากที่สุดในวันปรโลก คือ บรรดาผู้ที่พูดมากเสแสร้ง และผู้ที่พูดมากพร้อมอ้าปากกว้าง และผู้ที่พูดมากในทำนองถูกผู้อื่น” บรรดาสาวกถามว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ในส่วนของผู้ที่พูดมาก และผู้ที่อ้าปากกว้าง เราทราบดีมาก แต่ผู้ที่พูดถูกผู้อื่นคือคนแบบไหน? ท่านตอบว่า “พวกเขาคือผู้ที่เย่อหยิ่งโส” (สุนัน อัด-ติรมิซียู 4/370 เลขที่ 2018)

- ศาสนาสั่งใช้ให้ทำความดีและหมั่นพุ่มเทเพื่อความดี รายงานโดยยะอฟรฺ บิน มุหัมมัด จากพ่อเขา จากปู่เขา กล่าวว่า ท่านศาสนทูตได้กล่าวว่า “เจ้าจงทำดีแก่คนที่สมควรทำดี ดังนั้นถ้าคุณทำดีถูกคน เขาคือคนที่สมควรได้รับการทำดี ถ้าคุณทำดีผิดคน คุณนั้นแหละคือคนที่สมควรได้รับการทำดี” (มุสนัด อัซซียาบ 1/436 เลขที่ 747)

- บังคับให้เน้นความชัดเจนถูกต้องเป็นหลัก เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารหรือปล่อยข่าวออกไป เพราะอัลลอฮฺทรงตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย! หากคนชั่วนำข่าวใดๆมาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จะสอบสวนให้แน่ชัด หาไม่แล้วพวกเจ้าก็จะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป” (อัล-หุญรอต 6)

- สั่งใช้ให้ตักเตือนซึ่งกันและกัน ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ศาสนาคือการตักเตือน” พวกเรากล่าวว่า ตักเตือนเพื่อใคร โอ้ท่านศาสนทูต? ท่านตอบว่า “เพื่ออัลลอฮฺ คัมภีร์อัลลอฮฺ ศาสนทูตอัลลอฮฺ เหล่าผู้นำมุสลิม และหมู่ชนทั้งมวล” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 1/74 เลขที่ 55)

- การตักเตือนเพื่ออัลลอฮฺ หมายถึง การศรัทธาต่อพระองค์ รักดีต่อพระองค์เพียงองค์เดียวเท่านั้น ไม่ตั้งภาคีต่อพระองค์ ยกย่องพระองค์ทั้ง

พระนามของพระองค์ และคุณลักษณะเฉพาะของพระองค์ให้บริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งแปดเปื้อนทุกอย่าง

- การดักเตือนเพื่อคัมภีร์ของพระองค์ หมายถึง การเชื่อมั่นต่อคัมภีร์ว่าเป็นคำกล่าวของพระองค์อัลลอฮ์ ถูกประทานลงมาจากพระองค์ เป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายที่ลงมาจากปากฟ้า บัญญัติไว้ซึ่งทุกสิ่งที่พระองค์ทรงอนุญาตและทรงห้าม เป็นกฎหมายที่พระองค์ทรงบังคับให้ปฏิบัติตาม

- การดักเตือนเพื่อท่านศาสนทูตของพระองค์ หมายถึง การศรัทธาต่อท่านด้วยการรักดี ปฏิบัติตามคำสั่ง ยอมรับในสิ่งที่ท่านแจ้งให้ทราบ หลีกเลียงสิ่งที่ท่านสั่งห้ามและปราม รักใคร่เคารพ และให้เกียรติท่าน ปฏิบัติตามแบบอย่างของท่าน และเผยแพร่แบบอย่างของท่านในหมู่วมุสลิม

- การดักเตือนเพื่อเหล่าผู้นำมุสลิม หมายถึง การแสดงการรักดีต่อพวกเขา トラバิดที่พวกเขาไม่สั่งให้กระทำในสิ่งที่ผิดหลักศาสนา ชี้แนะและช่วยเหลือพวกเขา ห้ามประกาศเป็นกบฏต่อพวกเขา แนะนำและดักเตือนพวกเขาด้วยสันติวิธี อ่อนโยน และดักเตือนให้พวกเขาเคารพสิทธิเสรีภาพของปวงชน

- การดักเตือนเพื่อหมู่ชนทั้งมวล โดยการชี้แนะพวกเขาไปสู่แนวทางที่ดี เป็นประโยชน์แก่พวกเขาและศาสนาของพวกเขา รวมทั้งการใช้ชีวิตของพวกเขา ช่วยเหลือพวกเขาในยามที่พวกเขาต้องการ ปกป้องพวกเขาจากเหตุร้ายทั้งปวง รักใคร่พวกเขาเหมือนกับที่รักใคร่ตัวเอง และเกลียดชังเพื่อพวกเขาเหมือนกับที่เกลียดชังเพื่อตนเอง อยู่ร่วมกับพวกเขาด้วยวิธีการที่ดีงาม

- สั่งใช้ให้มีนิสัยใจบุญ ชอบทำดี และการกุศล เพราะจะช่วยสร้างความรักใคร่ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน แสดงความรักชอบพวกเขา และสนิทสนมพวกเขา ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “จริยธรรมที่ดีงามสองชนิดที่อัลลอฮ์รักใคร่มาก คือการมีจริยธรรมที่ดีงามและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และจริยธรรมสองชนิดที่เลวทราม คือ มารยาทที่เลวทรามและการตระหนี่ เมื่อใดที่อัลลอฮ์พึงประสงค์ให้บ่าวพระองค์ได้ดี พระองค์จะทรงชี้แนะเขาให้เขาช่วยเหลือผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลือ”

เงื่อนไขของการเอื้อเพื่อแผ้วถางแปลงการอัลลอฮ์

ซึ่งความว่า “และอย่าให้มือของเจ้าถูกตรึงอยู่ที่คอของเจ้า และอย่า
แบมันจนหมดสิ้น มิฉะนั้นเจ้าจะกลายเป็นผู้ถูกประณาม เศร้าโศกเสียใจ”
(อัล-อิสรอ์ 29)

- สั่งใช้ให้ปกปิดความลับของผู้อื่น และส่งเสริมให้ช่วยเหลือผู้คนที่
พินัยและความเคราะห์ร้ายของพวกเขา ให้การช่วยเหลือพวกเขา ท่าน
ศาสนทูตกล่าว ความว่า “ผู้ใดปลดปล่อยความทุกข์ของผู้อื่นในโลกนี้
อัลลอฮ์จะทรงปลดปล่อยความทุกข์ของเขาในวันปรโลก และผู้ใดให้ความ
สะดวกแก่ผู้อื่นในยามที่เขาทุกข์ยาก อัลลอฮ์จะทรงให้ความสะดวกแก่เขา
ในโลกนี้และโลกหน้า และผู้ใดปกปิดความลับของมุสลิมสักคน อัลลอฮ์จะ
ทรงปกปิดความลับของเขาในโลกนี้และโลกหน้า และพระองค์อัลลอฮ์ทรง
ช่วยเหลือบ่าวพระองค์เสมอ ตราบใดที่บ่าวคนนั้นช่วยเหลือพี่น้องเขา
เสมอ” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/ 2074 เลขที่ 2699)

- จำเป็นต้องอดทนและควรส่งเสริมอย่างยิ่งให้มีความอดทน ทั้งใน
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการภักดีต่ออัลลอฮ์ หรือการอดทนกับการละทิ้งสิ่งต่างๆ
ที่อัลลอฮ์ทรงห้าม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ดังนั้น จงอดทน
ต่อพระบัญชาของพระเจ้าของเจ้า เพราะแท้จริง เจ้านั้นอยู่ในเบื้องสายตา
ของเรา และจงแข็งข้อสุดดีด้วยการสรรเสริญพระเจ้าของเจ้า ขณะเมื่อเจ้า
ลุกขึ้นยืน” (อัล-ฮุก 48)

หรืออดทนกับชะตากรรมที่อัลลอฮ์กำหนดให้เกิดขึ้น อาทิ การอดทน
กับความหิวโหย การอดทนกับความเจ็บปวด ความหวาดกลัวจากสิ่งเลวร้าย
ต่างๆ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และแน่นอน เราจะทดสอบ
พวกเจ้าด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากความกลัว และความหิว และด้วยความ
สูญเสีย(อย่างใดอย่างหนึ่ง) จากทรัพย์สมบัติ ชีวิต และพืชผล และเจ้าจง
แจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้อดทนเถิด” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 155)

- บังคับให้ขมโทษและให้อภัยแก่ผู้อื่น หากมีความสามารถ ทั้งนี้เพื่อ
เสริมสร้างความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างหมู่ชนในสังคม ป้องกันการเกิด
เรื่องที่สร้างความบาดหมางต่อกัน หรือการตัดขาดระหว่างกัน จนกระทั่ง

ก่อให้เกิดการคิดวางแผนร้ายเพื่อทำลายอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้นนิสัยที่ดีข้างต้นเป็นที่ยกย่องในทัศนะของอัลลอฮ์ ในโองการอัลลอฮ์ ความว่า “และพวกเจ้าจงรีบเร่งกันไปสู่การอภัยโทษจากพระเจ้าของพวกเจ้า และไปสู่วรรคซึ่งความกว้างของมันนั้น คือบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน โดยที่มันถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ที่ยำเกรง คือบรรดาผู้ที่บริจาคนั้นทั้งในยามสุขสบาย และในยามเดือดร้อนและบรรดาผู้ข่มโทษและบรรดาผู้ให้อภัยแก่เพื่อนมนุษย์ และอัลลอฮ์นั้นทรงรักผู้กระทำความดีทั้งหลาย” (อาละอิมรอน 133-134)

● บังคับให้ขับไล่ความชั่วด้วยสิ่งที่ดีกว่า เพื่อให้จิตใจเกิดความรู้สึกโอบอ้อมอารี ลบล้างความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจระหว่างกัน ขจัดความโกรธแค้นที่แฝงอยู่ในหัวใจ อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และความดีและความชั่วนั้น หาเท่าเทียมกันไม่ เจ้าจงขับไล่ (ความชั่ว) ด้วยสิ่งที่ดีกว่าแล้วเมื่อนั้นผู้ที่ระหว่างเจ้ากับระหว่างเขาเคยเป็นอริกันก็จะกลับกลายเป็นเยี่ยงมิตรที่สนิทกัน” (ฟุศลีลัต 34)

ส่วนหนึ่งของมารยาทในอิสลาม

บทบัญญัติแห่งอิสลามเปี่ยมด้วยมารยาทที่ดีงาม ซึ่งจำเป็นต่อมุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตาม เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพอิสลาม ส่วนหนึ่งของมารยาทที่ดีงามในอิสลามคือ

มารยาทการกิน

- กล่าวนามอัลลอฮ์ เมื่อต้องการกินอาหาร (โดยกล่าวว่า บิสมิลลาฮ์) และขอบคุณพระเจ้าเมื่อกินเสร็จ (โดยกล่าวว่า อัลหัมดุลิลลาฮ์) เริ่มหยิบอาหารที่ใกล้ตัวก่อน และกินด้วยมือข้างขวา เพราะมือซ้ายซ้ายส่วนมากแล้วถูกใช้ในสิ่งที่สกปรก ท่านอุมัร บิน อัล-อัสลามะฮ์ กล่าวว่า ครั้นเมื่อฉันยังเด็กอาศัยอยู่ในบ้านท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ มือของฉันวิ่งไปมาในภาดาอาหาร ท่านเลยกล่าวแก่ฉัน ความว่า “นี่เด็กหนุ่ม จงกล่าวบิสมิลลาฮ์ (ด้วยนามอัลลอฮ์) และเจ้าจงกินด้วยมือขวา และเลือกกินของที่อยู่ใกล้ตัวก่อน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2056 เลขที่ 5061)

- ไม่ตำหนิอาหาร ไม่ว่าลักษณะไหนก็ตาม รายงานโดยอบีฮุรไรร่าฮ์กล่าวว่า ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ไม่ทรงตำหนิอาหารเลยแม้แต่ครั้งเดียว ถ้าท่านชอบท่านจะกิน ถ้าท่านไม่ชอบท่านจะไม่กิน (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2065 เลขที่ 5093)

- ไม่สมควรกินอาหารหรือเครื่องดื่มเกินความจำเป็น เพราะอัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ลูกหลาน ของอาดัมเอ๋ย! จงเอาเครื่องประดับกายของพวกเจ้า ณ ทุกมัสญิด และจงกินและจงดื่ม และจงอย่าฟุ่มเฟือย แท้จริงพระองค์ไม่ชอบบรรดาผู้ที่ฟุ่มเฟือย” (อัล-อะฮฺรอฟ 31)

และท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “ไม่มีภาชนะใดที่มนุษย์ใส่อาหารจนเต็ม จะเลวร้ายไปกว่าท้องของมนุษย์เอง เพียงพอแล้วโอ้มนุษย์เอ๋ย แค

สองสามคำที่จะทำให้กระดูกสันหลังของคุณแข็งแรง ถ้าหากจำเป็นต้องกิน ก็ขอให้แบ่งสามส่วน หนึ่งส่วนสามสำหรับอาหารของเขา หนึ่งส่วนสามสำหรับเครื่องดื่มของเขา และหนึ่งส่วนสามสำหรับลมหายใจของเขา” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 12/ 41 เลขที่ 5236)

- ไม่สูดลมหายใจหรือเป่าลมเข้าไปในภาชนะที่ใส่อาหารอยู่ รายงานโดยท่านอิบนิอับบาส ว่า ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺห้ามไม่ให้สูดลมหายใจหรือเป่าลมหายใจในภาชนะที่ใส่อาหารอยู่ (สุนัน อับิ ดาวูด 3/338 เลขที่ 3728)

- ไม่สร้างความน่ารังเกียจแก่คนที่จะกินหรือดื่มหลังจากเขา ท่านชะอิด อัลคุดรียก้าวว่า ฉันได้ยินท่านศาสนทูตห้ามไม่ให้ดื่มน้ำจากปากถุงใส่ น้ำ” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2132 เลขที่ 5303)

- ควรรับประทานอาหารร่วมกับคนอื่น ไม่ควรกินคนเดียวตามลำพัง ชายคนหนึ่งได้ถามท่านศาสนทูตว่า ทำไมฉันกินอาหารแต่ไม่อิ่ม? ท่านถามว่า “พวกคุณกินอาหารเป็นกลุ่มพร้อมๆกัน หรือแยกย้ายกันกินตามลำพัง?” พวกเขาตอบว่า พวกเราต่างแยกย้ายกันกิน ท่านกล่าวว่า “พวกเจ้าจงรวมกลุ่มกินอาหารร่วมกัน และจงกล่าวนามอัลลอฮฺ เน้นอนอัลลอฮฺทรงให้ความจำเริญแก่อาหารของพวกเจ้า”

- ควรขออนุญาตจากเจ้าของอาหารก่อน เมื่อถูกเชิญให้ไปทานอาหารที่บ้านเขา หากมีเพื่อนติดตามมาด้วย วันหนึ่งมีชายคนหนึ่งจากกลุ่มอัลอันศอรฺ (อัลอันศอรฺคือกลุ่มมุสลิมที่สนับสนุนและช่วยเหลือท่านศาสนทูตเมื่อท่านอพยพมายังนครมะดีนะฮฺ) มีฉายาเรียกว่า อะบา ซุอัยบ ซึ่งเขาได้เชิญท่านศาสนทูตอัลลอฮฺและสาวกของท่านบางคนมาที่บ้านเขา แต่ได้มีชายอีกคนเดินตามหลังมากับพวกเขาด้วย ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “แท้จริงแล้วชายคนนี้ได้ตามหลังพวกเรามา ถ้าคุณต้องการที่จะอนุญาตให้เขาร่วมรับประทานอาหารด้วย คุณอนุญาตได้ แต่ถ้าคุณต้องการให้เขากลับ เขากลับได้” อะบา ซุอัยบ เลยตอบว่า ไม่ แต่ทว่าฉันอนุญาตให้เขาร่วมรับประทานอาหารด้วย (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/732 เลขที่ 1975)

มารยาทในการขออนุญาต (เข้าบ้าน)

มีสองประเภทด้วยกัน ดังนี้

- การขออนุญาตเมื่ออยู่นอกบ้าน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย พวกเจ้าอย่าเข้าไปในบ้านใดอื่นจากบ้านของพวกเจ้า จนกว่าจะขออนุญาตและให้สลามแก่เจ้าของบ้านเสียก่อน เช่นนั้นแหละเป็นการดีสำหรับพวกเจ้า หวังว่าพวกเจ้าจะใคร่ครวญ” (อัน-นุร 27)

- การขออนุญาตเมื่ออยู่ภายในบ้าน อัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเมื่อเด็กๆ ในหมู่พวกเจ้าบรรลุนิติภาวะ ก็จงให้พวกเขาขออนุญาตเช่นเดียวกับบรรดาชนก่อนหน้าพวกเขาได้ขออนุญาต เช่นนั้นแหละอัลลอฮฺทรงชี้แจงโองการทั้งหลายของพระองค์ให้เป็นที่ชัดแจ้งแก่พวกเจ้า และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัน-นุร 59)

ทั้งหมดนั้น เพื่อเป็นการเคารพรักษาความลับภายในบ้าน และปกปิดซึ่งข้อพิเศชของบ้าน มีชายคนหนึ่งได้มองทะลุถึงห้องหนึ่งภายในบ้านท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านเลยกล่าว -ในขณะที่ในมือของท่านมีแท่งเหล็ก (ใช้ในการขว้างในสมัยก่อน)- ความว่า “ถ้าฉันรู้ว่าเจ้ากำลังแอบมอง ฉันจะแทงดาเจ้าสองข้างด้วยสิ่งนี้ แท้จริงแล้วอิสลามได้บัญญัติไว้เรื่องการขออนุญาตเพื่อละสายตา” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 5/2304 เลขที่ 5887)

- ไม่สมควรจะยืนคะยอและรบกวนเจ้าของบ้านเมื่อขออนุญาต ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวความว่า “การขออนุญาตนั้นสามครั้งเท่านั้น ถ้าเขาอนุญาตให้คุณ หรือถ้าไม่คุณจงหันกลับ”

ผู้ที่ขออนุญาตจำต้องแนะนำตัวให้เจ้าของบ้านได้ยิน รายงานโดยญาบิร-ขอความสันติจงมีแด่ท่าน- กล่าวว่า วันหนึ่งฉันได้ไปหาท่านศาสนทูตเพื่อจ่ายหนี้ของพ่อฉัน ฉันเคาะประตูบ้านของท่าน ทันทีนั้นท่านถามว่า “ใคร?” ฉันตอบว่า ฉันเอง ท่านถามว่า “ฉัน ฉัน” เหมือนจะบอกว่า ท่านไม่ชอบให้ตอบแบบนี้ (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 5/2306 เลขที่ 5896)

มารยาทในการให้สลาม

อิสลามสนับสนุนให้มีการให้สลามทุกครั้งที่เราพบเจอพี่น้องมุสลิมในสังคม เพราะการให้สลามคือสัญลักษณ์แห่งความรักใคร่ และความเป็นพี่น้องกัน ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ด้วยนามพระองค์ซึ่งชีวิตฉันอยู่ในกำมือของพระองค์ พวกคุณจะไม่ได้เข้าสวรรค์ นอกจากพวกคุณต้องศรัทธา และพวกคุณจะไม่ศรัทธา นอกจากพวกคุณต้องรักใคร่ระหว่างกัน ต้องการหรือไม่? ถ้าฉันจะบอกสิ่งหนึ่ง ซึ่งถ้าพวกคุณได้ลงมือปฏิบัติแล้ว พวกคุณจะรักใคร่ซึ่งกันและกัน พวกคุณจงให้สลามซึ่งกันและกัน” (สุนัน อิบิ ดาวูด 4/350 เลขที่ 5193)

- ศาสนาบังคับให้ตอบรับสลามแก่คนที่ให้สลาม เพราะอัลลอฮฺตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “และเมื่อใดที่พวกเจ้าได้รับคำอวยพรด้วยคำอวยพรใดๆก็ตาม ก็จงกล่าวคำอวยพรตอบที่ดีกว่านั้น หรือไม่ก็กล่าวคำอวยพรนั้นตอบกลับไป” (อัน-นิสาอ์ 86)

- อิสลามได้อธิบายถึงมารยาทและกฎเกณฑ์การให้สลาม ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ที่ขับขียานพาหนะควรให้สลามแก่ผู้ที่เดิน และผู้ที่เดินอยู่ควรให้สลามแก่ผู้ที่นั่ง และคนที่มีจำนวนน้อยควรให้สลามแก่คนที่มีจำนวนมากกว่า” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 5/2301 เลขที่ 5878)

มารยาทในการเข้านั่งในสถานที่ส่วนรวม

- ควรให้สลามแก่บุคคลที่หนึ่งอยู่ ทุกครั้งที่เข้าและออกจากสถานที่ส่วนรวม ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “เมื่อบุคคลใดในหมู่พวกคุณได้ไปถึง ณ สถานที่ส่วนรวมสักแห่งหนึ่ง เขาจงให้สลาม ถ้าเขาคิดว่าจะนั่ง ก็ขอให้เขานั่ง ถ้าเขาคิดว่าจะยืนและขอตัวออกไป ก็ให้เขาให้สลาม ดังนั้นมิใช่ว่าสลามครั้งที่หนึ่ง มีสิทธิเหนือกว่าสลามครั้งสุดท้าย” (เศาะฮิหฺ อิบิ หิบบาน 2/247 เลขที่ 494)

- ให้ที่นั่งแก่เพื่อนร่วมนั่งด้วยกัน อัลลอฮฺ ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงกล่าวแก่พวกเจ้าว่า จงหลีกที่ให้นัที่ชุมนุม พวกเจ้าก็จงหลีกที่ให้เขา เพราะอัลลอฮฺจะทรงให้ที่

กว้างขวางแก่พวกเจ้า (ในวันกียามะฮฺ) และเมื่อมีเสียงกล่าวว่า จงลุกขึ้น
ยืนจากที่ชุมนุมนั้น พวกเจ้าก็จงลุกขึ้นยืน เพราะอัลลอฮฺจะทรงยกย่องเทิด
เกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น
และอัลลอฮฺทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (อัล-มูญาตะละฮฺ 11)

- ไม่บังคับให้เพื่อนร่วมนั่งด้วยกันให้ลุกขึ้นยืนจากที่นั่งของเขา
เพราะท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ชายคนหนึ่งจะไม่สั่งให้ชายอีกคนลุกขึ้น
จากที่นั่งเขา แล้วเขานั่งแทน แต่พวกคุณจงให้โอกาสแก่บุคคลอื่นได้นั่ง
ด้วย” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/1714 เลขที่ 2177)

- ผู้ใดได้ลุกขึ้นยืนจากที่นั่งของเขาแล้ว เขาได้กลับมาอีกครั้ง เขาย่อม
มีสิทธิในการครองที่นั่งมากกว่า ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ใดลุกขึ้นยืน
จากที่นั่งแล้วกลับมาอีกครั้ง เขาย่อมมีสิทธิในการครองที่นั่งมากกว่า”
(เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/1715 เลขที่ 2179)

- ไม่สมควรแบ่งแยกระหว่างผู้คนที่นั่งด้วยกัน นอกจากด้วยความ
ยินยอมจากพวกเขาเท่านั้น ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ไม่เป็นการอนุญาต
ให้ชายคนหนึ่งแบ่งแยกระหว่างเพื่อนที่ร่วมนั่งด้วยกัน ยกเว้นด้วยความ
ยินยอมของทั้งสองเท่านั้น” (สุนัน อิบิ ดาวูด 4/262 เลขที่ 4845)

- ไม่สมควรกระชับกับเพื่อนร่วมนั่งตามลำพังสองคนเท่านั้น โดยไม่
ชวนคนที่สามที่นั่งด้วยกัน ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ถ้าพวกคุณมีกันสาม
คน พวกคุณอย่าได้กระชับเบาๆ เพียงสองคนตามลำพังโดยไม่ชวนคนที่
สาม ยกเว้นถ้าพวกคุณเข้าร่วมคลุกคลีกับคนอื่นแล้ว เพราะเช่นนั้นคือ
การทำให้เขา (บุคคลที่สาม) ไม่สบายใจ” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 5/2319
เลขที่ 5932)

- ไม่สมควรนั่งตรงกลางผู้คนที่นั่งเมื่อมีการนั่งแบบรวมกลุ่มเป็นวงกลม
ทั้งนี้เพราะแบบอย่างของท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ซึ่งรายงานโดยหุซัยฟะฮฺ ว่า
แท้จริงแล้วท่านทรงสาปแช่งผู้ที่นั่งตรงกลางกลุ่มคนที่นั่งรวมกันเป็นวงกลม
(สุนัน อิบิ ดาวูด 4/258 เลขที่ 4826)

- ไม่สมควรปล่อยให้เกิดบรรยากาศการนั่งรวมกันเพียงเพื่อการพูดคุย
เรื่องที่ไร้ประโยชน์ปราศจากการรำลึกถึงอัลลอฮฺ หรือไม่มีการสนทนาถึง

เรื่องราวที่ให้ประโยชน์แก่ทุกคนเลย ทั้งในด้านศาสนาและทางโลก ท่าน ศาสนทูตอัลลอฮ์กล่าวความว่า “ไม่มีกลุ่มชนใด ซึ่งได้แยกย้ายออกจาก สถานที่ประชุม โดยไม่ได้รำลึกถึงอัลลอฮ์แม้แต่คำเดียว การแยกย้าย ดังกล่าวเท่ากับว่าพวกเขาได้แยกย้ายกันอย่างขากลาตัวหนึ่งที่มีกลิ่นเหม็น ซึ่งสำหรับพวกเขานั้นคือการเศร้าโศกเสียใจในวันปรโลก (เพราะคำพูด ของพวกเขา คือสิ่งชั่วร้าย จะได้รับการลงโทษในวันปรโลก)” (สุนัน อิบิ ดาวัด 4/264 เลขที่ 4855)

- ไม่ควรรบกวนเพื่อนร่วมนั่งด้วยกัน โดยการเสนอเรื่องหรือทำตัวน่า รังเกียจ รายงานโดยอะนัส บิน มาลิก ว่า มีชายคนหนึ่งได้เข้าหาท่าน ศาสนทูตอัลลอฮ์ ในขณะที่ตัวเขามีอะพะรอน (สีเหลืองเนื่องจากการย้อมสี ด้วยหญ้าฝรั่ง) ซึ่งปกติแล้วท่านไม่พอใจที่จะเจอกับใครสักคนด้วยสีหน้าที่น่า เกลียด เมื่อชายคนนั้นออกไป ท่านเลยกล่าวแก่เหล่าสาวกของท่านว่า “ถ้า พวกคุณสั่งให้เขาล้างแขนเขาสองข้างบ้างก็จะดี” (สุนัน อิบิ ดาวัด 4/81 เลขที่ 4182)

มารยาทในการประชุม

แท้จริงแล้ว อิสลามได้เน้นหนักให้เคารพความรู้สึกของคนที่เข้าร่วม ประชุมในสถานที่เดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้บรรยากาศในการประชุม เป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ทุกคนคาดหวัง และป้องกัน สาเหตุต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งความเกลียดชังในที่ห้องประชุมดังกล่าว ดังนั้น

- อิสลามจึงเริ่มด้วยการสนับสนุนให้มีการคำนึงถึงความสะดวกเป็น หลักก่อน กล่าว คือ ผู้ร่วมประชุมต้องเข้าร่วมประชุมในขณะที่ตัวของเขา สะอาด ไม่ส่งกลิ่นเหม็นต่อผู้เข้าร่วมประชุมอื่น แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ไม่เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้เข้าร่วมอื่น นอกจากนี้อิสลามสั่งให้ตั้งใจฟังอีกฝ่าย หนึ่งที่กำลังพูด ไม่รีบขัดจังหวะคนที่กำลังพูด ควรรักษามารยาทในการเข้า ห้องประชุมและปฏิบัติตามกำหนดการห้องประชุม เมื่อใดที่เข้ามาช้ากว่าผู้อื่น ควรหาที่นั่งที่เหมาะสมถัดจากคนที่มาก่อน ไม่ควรเบียดเสียดเข้าไป เพื่อหาที่ นั่งแถวหน้า ท่านศาสดาอัลลอฮ์กล่าวแก่บรรดาสาวกของท่านในโอกาส

การประชุมสุดยอดแห่งปีของวันศุกร์ ความว่า “ผู้ใดทำการชำระล้างร่างกายในวันศุกร์ และได้ทำความสะอาดฟัน ใส่น้ำหอมชนิดน้อยตามที่เขามีแล้วสวมใส่ชุดแต่งกายที่ดีที่สุด ต่อจากนั้นเขามายังมัสญิด แล้วหาที่นั่งโดยไม่เบียดบรรดาผู้ที่นั่งอยู่แล้วเขาทำละหมาดเท่าที่เขาประสงค์และเขาพยายามนั่งเฉยไม่ส่งเสียงพูด เมื่อเห็นอิมามเข้ามาจนกระทั่งเขาละหมาดเสร็จ แนนอนสำหรับเขาคือการปลดบาปกรรมที่ได้ก่อไว้ระหว่างศุกร์นี้กับศุกร์ที่ผ่านมา” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 3/130 เลขที่ 1762)

- หากผู้ใดถามให้กล่าวคำว่า อัลหัมดุลิลลาฮฺ (หมายถึง มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺเท่านั้น) ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “เมื่อผู้ใดถาม ให้เขากล่าวคำว่า อัลหัมดุลิลลาฮฺ และเพื่อนเขาที่อยู่ใกล้ควรกล่าวตอบว่า ยัรหะมุกัลลอฮฺ (อัลลอฮฺทรงเมตตาคุณ) เมื่อเพื่อนเขากล่าวว่า ยัรหะมุกัลลอฮฺ แล้ว เขาควรตอบไปว่า ยะหฺดีกมุกลลอฮฺ วะ ยุศลิหฺบาละกุม” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2298 เลขที่ 5870)

ส่วนหนึ่งของมารยาทอีก คือ ตามที่ท่านอับดูรรอฮฺมะฮฺฮฺรายงานจากท่านศาสนทูต ซึ่งท่านกล่าวความว่า “เมื่อใครสักคนในบรรดาพวกคุณถามให้เขาเอาฝ่ามือสองข้างปิดหน้าไว้ และให้เขาลดเสียงด้วย” (อัล-มุสตัดร็อก 4/294 เลขที่ 7684)

- ผู้ใดมีอาการหาวบ่อยๆ ต้องพยายามห้ามมันเรื่อยๆ เพราะมันคือสัญลักษณ์แห่งความขี้เกียจ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้ว อัลลอฮฺชอบคนที่จาม แต่ไม่ชอบคนที่หาว ดังนั้นเมื่อใดที่คุณจาม ให้กล่าวสรรเสริญอัลลอฮฺ และจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคนที่ได้ยินเสียงจามต้องกล่าวอวยพรแก่เขา ส่วนคนที่หาว แท้จริงแล้วเป็นการทำงานของชัยฏอน ดังนั้นให้คุณห้ามมันเท่าที่จะทำได้ ถ้าคุณออกเสียงหาวว่า ฮาหฺ ชัยฏอนจะหัวเราะทันที” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2297 เลขที่ 5869)

- ห้ามแสดงอาการเรอต่อหน้าผู้อื่น เพราะท่านอุมัร ได้กล่าวว่า ชายคนหนึ่งเรอต่อหน้าท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านเลยกล่าวว่า “ห้ามอาการเรอของท่านไว้ เพราะผู้ที่อึดท้องมากเกินไปในโลกนี้ คือผู้ที่หิวโหยมากที่สุดในวันปรโลก” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 4/649 เลขที่ 2478)

มารยาทในการพูด

- จงสดับฟังเสียงผู้ที่กำลังพูด ให้ความสนใจ และไม่ควรขัดจังหวะ การพูดของเขาจนกว่าเขาจะพูดจบ เพราะท่านศาสนทูตกล่าวในช่วงประกอบพิธีหัจญ์ว่า “จงสั่งทุกคนให้หนึ่งเงียบ” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 1/56 เลขที่ 121)
- พูดด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจนเพื่อให้คนฟังเข้าใจง่ายขึ้น รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮฺ (ภรรยาท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ) เธอกล่าวว่า แท้จริงแล้ว คำพูดของท่านศาสนทูตนั้นชัดเจนเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟังทุกคน (สุนัน อบี ดาวูด 4/26 เลขที่ 4839)
- แสดงสีหน้าที่เบิกบานแจ่มใส ทั้งคนพูดและคนฟัง เพราะท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “จงอย่าดูแคลนแม้เป็นเพียงความดีเล็กน้อย เมื่อคุณจะเผชิญหน้ากับเพื่อนคุณด้วยสีหน้าที่เบิกบาน” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 4/2026 เลขที่ 2626)
- การใช้วาจาที่สุภาพ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ทุกชั้นกระดุกของมนุษย์จำเป็นต้องบริจาคตานในทุกๆวันที่แสงตะวันขึ้น เพื่อเป็นการขอบคุณพระเจ้าที่ได้ให้มันมา ความยุติธรรมในการตัดสินระหว่างสองฝ่ายได้ผลบุญเหมือนกับบริจาคตาน การช่วยเหลือบุคคลใดบุคคลหนึ่งให้เขาขึ้นบนหลังสัตว์ (ที่ใช้ขี่มันในการเดินทาง) หรือช่วยยกของขึ้นบนหลังสัตว์ของเขา ได้ผลบุญเหมือนการบริจาคตาน คำพูดที่ดีได้ผลบุญเหมือนการบริจาคตาน ทุกย่างก้าวที่เดินไปมัสญิดได้ผลบุญเหมือนการบริจาคตาน กำจัดสิ่งกีดขวางที่เป็นอันตรายบนถนนหนทางได้ผลบุญเหมือนการบริจาคตาน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 3/1090 เลขที่ 2827)

มารยาทในการเยี่ยมเยียนผู้ป่วย

- อิสลามส่งเสริมให้ทำการเยี่ยมเยียนผู้ป่วย และถือว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จำเป็นต้องทำ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “หน้าที่ของมุสลิมต่อมุสลิมมีห้าประการด้วยกัน คือ การตอบรับสลาม การเยี่ยมเยียนผู้ป่วย

การเดินทางหลังศพผู้ตาย การตอบรับคำเชิญชวน และการกล่าวอวยพรแก่ผู้ที่จาม” (เศาะฮีหฺ อัล-บุคอรี 1/418 เลขที่ 1183)

- อิสลามตอบแทนผู้ที่เยี่ยมเยียนผู้ป่วยให้ได้รับผลบุญที่ดั่งมา ซึ่งท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ กล่าวว่า “ใครที่เยี่ยมผู้ป่วย เขาจะอยู่ในครุพะฮฺสวรรค์” มีคนถามว่า โอ้ท่านศาสนทูต ครุพะฮฺ คืออะไรหรือ? ท่านตอบว่า “หมายถึง เขาจะอยู่ในหนทางสู่ส่วนสวรรค์” (เศาะฮีหฺ มุสลิม 4/1989 เลขที่ 2568)

- แสดงความรู้สึกรักใคร่และเมตตาผู้ป่วย ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “การเยี่ยมเยียนผู้ป่วยที่ดี คือ การที่ผู้เยี่ยมคนหนึ่งในจำนวนพวกคุณวางฝ่ามือของเขาบนหน้าผากผู้ป่วยหรือบนมือผู้ป่วย แล้วถามคนป่วยว่าเป็นไบบ้าง” (สุนัน อัต-ติรมิซียฺ 5/76 เลขที่ 2731)

- กล่าวคำอวยพรแก่คนป่วย ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “ผู้ใดเยี่ยมผู้ป่วย ซึ่งยังไม่เสียชีวิต แล้วเขากล่าวบอทยพรนี้ 7 ครั้ง

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ

คำอ่าน อัสอะลุลลอฮฺ อะซีม รอบบัล อَرْضิล อะซีม อัน ยุซฟีก

ความว่า ฉันขอพรจากอัลลอฮฺผู้ยิ่งใหญ่ พระองค์คือเจ้าของบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ ขอให้ท่านหายป่วย นอกจากอัลลอฮฺจะทรงให้เขาหายป่วย” (อัล-มุสตัดร็อก 1/493 เลขที่ 1269)

มารยาทในการหยอกล้อ

แท้จริงแล้วการใช้ชีวิตตามแบบอย่างอิสลามมิใช่ต้องเข้มงวดตลอดเวลาตามที่บางคนเข้าใจ จนไม่มีแง่มุมความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือช่วงเวลาเพื่อหาความสุขใส่ตัวเลย รายงานโดยหั่นเซาะละฮฺ อัลอะชะดียฺ กล่าวว่า อะบูบักรฺได้เจอฉันครั้งหนึ่ง แล้วท่านกล่าวแก่ฉันว่า คุณเป็นไบบ้าง โอ้หั่นเซาะละฮฺ? ฉันตอบว่า หั่นเซาะละฮฺเป็นคนที่บิดพลิ้วในเรื่องศาสนาไปแล้ว! ท่านอะบูบักรฺกล่าวว่า สُبหานัลลอฮฺ (อัลลอฮฺทรงบริสุทธิ์) คุณว่าอะไรนะ? ฉันตอบว่า เราได้อยู่ต่อหน้าท่านศาสนทูต ท่านได้เตือนเราให้นึกถึงนรกและสวรรค์ จนเสมือนว่าเราได้เห็นมันทั้งสองกับตาเราเอง แต่เมื่อพวกเรา

อำลาจากท่านศาสนทูตกลับไปที่บ้านเรา เราได้หยอกล้อและคลุกคลีกับภรรยาเราและลูกๆของเรา เราได้ทำงานทำการจนทำให้เราลืมหืมตาท่านอะบูบักรุล่าว่า วัลลอฮฺ (สาบานด้วยนามอัลลอฮฺ) พวกเราก็จெอแบบนี้เหมือนกัน ดังนั้นฉันและอะบูบักร์ได้ไปหาท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ฉันกล่าวแก่ท่านศาสนทูตว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ หันเซาะละฮฺได้เป็นคนที่บิดพลิ้วในเรื่องศาสนาไปแล้ว! ท่านกล่าวว่า “อะไรทำให้เขาเป็นเช่นนั้น” ฉันตอบว่า ท่านได้เตือนเราให้นึกถึงนรกและสวรรค์ จนเสมือนว่าเราได้เห็นมันทั้งสองกับตาของเราเอง แต่เมื่อพวกเราอำลาท่านกลับไปที่บ้านเรา เราได้หยอกล้อและคลุกคลีกับภรรยาและลูกๆของเรา เราได้ทำงานทำการจนทำให้เราลืมหืมตาท่านเลยตอบว่า “โอ้พระเจ้าผู้ซึ่งชีวิตฉันอยู่ในกำมือของพระองค์ ถ้าพวกคุณได้อยู่แบบนั้นตลอดเหมือนๆที่พวกคุณอยู่กับฉันและจดจำมันได้ แน่نونบรรดามะลาอิกะฮฺ (เทวทูตอัลลอฮฺ) ต้องจับมือแสดงความเคารพแก่พวกคุณในยามที่พวกคุณอยู่บนเตียงของพวกคุณ หรือเมื่อเจอพวกคุณในระหว่างทาง แต่ทั้งนี้ โอ้หันเซาะละฮฺ ให้แบ่งเป็นข้าวโม่ง ข้าวโม่ง ข้าวโม่ง (ท่านได้กล่าวสามครั้ง)” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 4/2106 เลขที่ 2750)

ดังนั้น จากหลักฐานที่กล่าวมาบ่งบอกว่า การสนุกสนานเพลิดเพลินกับความสุขส่วนตัวในขอบเขตที่ได้อนุญาต ถือว่าจำเป็นเพื่อเป็นพลังแก่หัวใจให้มีชีวิตชีวาขึ้น ท่านศาสนทูตได้อธิบายถึงมารยาทในการเล่นและการหยอกล้อกัน เมื่อบรรดาสาวกของท่านถามว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ ท่านได้หยอกล้อและสนุกสนานกับเรา ท่านตอบว่า “ใช่ นอกจากว่าฉันจะไม่พูดเกินจากความจริงเท่านั้น” (สุนัน อัด-ติรมิซียฺ 4/357 เลขที่ 1990)

การหยอกล้อกันไม่ใช่เฉพาะเพียงแค่การพูดคุยเท่านั้น แต่จะรวมไปถึงการแสดงออกท่าทางและการกระทำ รายงานโดยอะนะซฺ บิน มาลิก กล่าวว่า มีชายคนหนึ่งมาจากหมู่บ้านแห่งหนึ่งในชนบท มีนามว่า ซาฮิรฺ ซึ่งเขาได้มอบของรางวัลชิ้นหนึ่งแด่ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ และท่านศาสนทูตก็ได้เตรียมของรางวัลแก่เขาด้วยก่อนที่จะออกไป ซึ่งท่านกล่าวว่า “แท้จริงแล้ว ซาฮิรฺได้มอบของจากชนบทให้เรา เราก้เตรียมของในเมือง เพื่อที่จะให้เขาด้วย” วันหนึ่งท่านศาสนทูตได้แอบไปหาเขาและไปเจอเขาในขณะที่เขา

กำลังขายสินค้าของเขา ทันทีที่ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์แก่งสวมกอดตัวเขาจากข้างหลังโดยที่เขาไม่เห็นว่ามีใคร เขาเลยถามว่า นี่ใคร ปลอยตัวฉันเดี๋ยวนี้ เขาหันไปมองเลยรู้ว่าคือท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ เขาเอาหลังแนบอกท่านศาสนทูต ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “**ใครต้องการซื้อบ่าวคนนี้บ้าง?**” ชาฮิรน์กล่าวว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ ฉันเป็นคนไร้ค่า ขายไม่ออก ท่านศาสนทูตกล่าวว่า “**แต่คุณไม่ใช่คนที่ไร้ค่าสำหรับอัลลอฮ์ คุณเป็นคนที่มีคุณค่าสำหรับอัลลอฮ์**” (เศาะฮิหฺ อิบนิ หิบบาน 13/106 เลขที่ 5790)

การหยอกล้อกัน ต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือทำลายเกียรติของคนอื่น ท่านศาสนทูตกล่าวว่าความว่า “**ไม่อนุญาตให้มุสลิมสร้างความหวาดกลัวแก่มุสลิม**” (มุสนัด อะหมัด 5/362 เลขที่ 23114)

การหยอกล้อต้องไม่ออกห่างจากสัจธรรม ดังนั้นไม่ควรหยอกล้อกัน ถ้าต้องโกหกเพื่อให้คนอื่นหัวเราะ ท่านศาสนทูตกล่าวว่าความว่า “**ความวิบัติจะเกิดขึ้นกับผู้ที่พูดโกหกเพียงต้องการให้ผู้อื่นหัวเราะ สำหรับเขาคือความวิบัติ สำหรับเขาคือความวิบัติ**” (สุนัน อับิ ดาวูด 4/297 เลขที่ 4990)

มารยาทในการตะอูเซียะฮฺ (ไว้ทุกข์)

อิสลามได้บัญญัติให้มีการไว้ทุกข์แก่ญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิต โดยการปลอบใจพวกเขาให้หายจากความโศกเศร้าเสียใจ ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ กล่าวว่าความว่า “**ไม่มีผลตอบแทนใดอีกต่อผู้ศรัทธา ซึ่งเขาได้ตะอูเซียะฮฺเพื่อนเขา เนื่องจากการประสบเคราะห์ร้าย นอกจากอัลลอฮ์จะให้เขาสวมใส่เครื่องประดับของเหล่าผู้มีเกียรติในวันปรโลก**” (สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ 1/511 เลขที่ 1601)

ส่วนหนึ่งของมารยาทในการไว้ทุกข์คือ

- การอวยพรแก่ญาติพี่น้องผู้ตาย ปลอบโยนพวกเขาให้อดทนกับสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งการอดทนคือผลบุญที่ใหญ่หลวง รายงานโดยอุซามะฮฺ บิน ซัยดกล่าวว่า พวกเราอยู่พร้อมกับท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ พลันได้มีชายคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ส่งข่าวจากหญิงคนหนึ่งเข้ามาพบท่านศาสนทูต และบอกว่าลูกชายของเธอกำลังจะเสียชีวิต ท่านศาสนทูตกล่าวแก่ผู้นำข่าวคนนั้นว่า “**เจ้าจง**

กลับไปบอกเธอว่า แท้จริงแล้วอัลลอฮ์มีสิ่งທີ່พระองค์ต้องยึดเอากลับคืน และมีสิ่งທີ່พระองค์ทรงมอบให้ ทุกสิ่ง ณ ที่พระองค์มีสัดส่วนแน่นอน เจ้าจงบอกให้เธออดทน เพื่อรอคอยการตอบแทนดี ๆ จากพระองค์” ต่อมาผู้นำข่าวคนนั้นได้กลับมาหาท่านศาสนทูตอีกครั้ง แล้วกล่าวว่า เธอสาบานว่า ต้องการให้ท่านไปหาเธอจนได้ อุซามะฮ์กล่าวว่า ท่านศาสนทูตได้ลุกขึ้นยืนทันที มีสะอัด บินอุบาตะฮ์ และมุอาซ บิน ญะบัล และฉันไปพร้อมกับท่านศาสนทูต มีคนส่งเด็กคนนั้นให้ท่านศาสนทูต ในขณะที่วิญญานของเด็กนั้นเคลื่อนไปไม่มีเสียงคล้ายน้ำที่กำลังถูกเทลงในถุง น้ำตาของท่านไหลออกมา สะอัดกล่าวว่า โอ้ท่านศาสนทูต มันคือเสียงอะไรเธอ? ท่านตอบว่า “นี่คือความเมตตา ซึ่งอัลลอฮ์ทรงมอบให้กับบรรดาบ่าวของพระองค์ และแท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ทรงเมตตาปวงบ่าวของพระองค์ที่มีความเมตตาเท่านั้น” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/635 เลขที่ 923)

- ขออ้ออัลลอฮ์ให้พระองค์ปลดบาปแต่คนป่วย ท่านนักปราชญ์อิสลาม อิมามชาฟีอียฺ ส่งเสริมให้กล่าวแก่ผู้ป่วยว่า

عظم الله أجرك وأحسن عزائك وغفر لميتك

อ่านว่า อัชชะอะมัลลอฮุ อัจญฺเราะกะกะ วะอะหฺสะนะกะ อะชาอะกะกะวะชะอะเราะกะ ลิมัยยิติกะ

ความว่า อัลลอฮ์ทรงเพิ่มพูนผลบุญให้แก่ท่าน อัลลอฮ์ทรงเมตตาท่านในสิ่งที่ท่านได้รับทุกข์ อัลลอฮ์ทรงอภัยโทษแก่ผู้ตายของท่าน

- ส่งเสริมให้ทำอาหารเพื่อเลี้ยงญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิต เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮ์กล่าวว่า “พวกเจ้าจงเตรียมอาหารแก่ครอบครัวของญะฮัน্নัม เพราะพวกเขากำลังเผชิญกับสิ่งที่ทำให้พวกเขายุ่งยาก” (อัล-มุสตัดร็อก 1/527 เลขที่ 1377)

มารยาทในการนอน

- ควรกล่าวคำว่า บิสมิลลาฮฺ (ด้วยนามอัลลอฮ์) แล้วเริ่มนอนตะแคงขวา หลังจากที่ได้ตรวจที่นอนเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อความมั่นใจว่าไม่มีสิ่งเป็นอันตรายใดๆ รอบที่นอน ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ กล่าวว่า “เมื่อผู้ใดสักคน

ในจำนวนพวกคุณเริ่มเข้าที่นอนของเขา ให้เขาเอาผ้าขึ้นหนึ่งของเขา แล้วสะบัดเตียงนอนของเขา และให้เขากล่าว บิสมิลลฮฺ (เริ่มด้วย นามอัลลอฮฺ) เพราะเขาไม่อาจรู้ได้ว่าสิ่งใดที่จะตามมาบนเตียงนอนของเขา หลังจากนั้น และเมื่อเขาต้องการนอนให้เขานอนตะแคงขวา แล้วให้เขากล่าวว่า

سبحانك ربّي بك وضعت جنبي وبك ارفعه إن أمسكت نفسي
فاغفر لها وإن أرسلتها فاحفظها بما حفظت به عبادك الصالحين

อ่านว่า สุบหานะกะ ร็อบบีย บิกะ วะเตอะอตุ ญุมบีย วะบิกะ
อฺรฺฟะอตุ อิน อัมซักตะ นัฟสีย ฟัฆฟิรละฮา วะอิน อฺรฺซัลตะฮา ฟะฮฺฟัซฮา
บิมา หะฟิซตะ บิฮฺ อิบาตะกัศ คอลิฮีน

ความว่า มหาบริสุทธิ์เจ้า พระองค์ของข้า ด้วยพระองค์ฉันได้ตั้งร่าง
ของฉัน (นอน) ด้วยพระองค์ฉันยกมันขึ้น (ลุกขึ้น) ถ้าพระองค์ได้ขอ
วิญญูณฉันกลับไปขอให้พระองค์จงอภัยแก่ฉันด้วย และถ้าพระองค์ปล่อย
มันอีกครั้ง ขอให้พระองค์รักษามันเหมือนที่พระองค์ได้ทำกับบรรดาบ่าวที่ดี
ของพระองค์” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 12/344 เลขที่ 5534)

- ให้กล่าวดังที่ท่านศาสนทูตสอนกล่าวไว้ ซึ่งรายงานโดยหุซัยฟะฮฺ
กล่าวว่า แท้จริงแล้ว เมื่อท่านศาสนทูตอัลลอฮฺต้องการหลับนอนในตอน
กลางคืน ท่านจะวางแก้มขวาของท่านบนฝ่ามือขวาของท่านแล้วกล่าวพรว่า

اللهم باسمك أموت وأحيا

อ่านว่า อัลลอฮุมมะ บิสมิกะ อะมูตุ วะอะหฺยา

ความหมาย คือ ข้าแต่พระองค์อัลลอฮฺ ด้วยนามของพระองค์ฉัน
เสียชีวิตร และด้วยนามของพระองค์ฉันมีชีวิต

- เมื่อท่านตื่นนอนจะกล่าวว่า

الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور

อ่านว่า อัลหัมดุลิลลาฮิลละฮฺ อะหฺยานา บะอะดะมา อะมาตะนา
วะอิลัยฮินนูชูร

ความว่า มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์เท่านั้น พระองค์ซึ่งทำให้ฉันมีชีวิตอีกครั้ง หลังจากที่พระองค์ทำให้ฉันเสียชีวิต และยังพระองค์เท่านั้น การฟื้นคืนชีพ

- หมั่นเข้านอนตั้งแต่หัวค่ำ นอกจากมีเหตุจำเป็นที่ต้องนอนดึกเท่านั้น มีการรายงานจากท่านศาสนทูตว่า ท่านไม่ชอบให้นอนก่อนละหมาดอิซาอ และการพูดคุยหลังละหมาดอิซาอ (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรีญ 1/208 เลขที่ 543)

- ตรวจสอบความปลอดภัยก่อนเข้านอน ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้วไฟคือศัตรูของพวกคุณ ดังนั้นถ้าพวกคุณจะเข้านอนจงปิดหรือดับมันเสีย” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ หิบบาน 12/357 เลขที่ 5549)

มารยาทในการเข้าห้องน้ำห้องส้วม

- กล่าวนามอัลลอฮ์ (บิสมิลลาฮฺ) และอ่านดุอาอก่อนเข้าห้องน้ำและออกจากห้องน้ำ รายงานโดยท่านอะนัส ว่า เมื่อท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ต้องการเข้าห้องน้ำ ท่านจะกล่าวว่า

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

คำอ่าน บิสมิลลาฮฺ อัลลอฮุมมะ อินนี อะอูซุบิกะ มินัล กุบุซิ วัลเคาะบาอิษ

ความว่า ด้วยนามของอัลลอฮ์ ข้าแต่พระองค์อัลลอฮ์ ฉันขอหลีกเลี่ยงจากบรรดาชัยฏอน (ซาตานและมารร้าย) ชายและหญิง” (มุค็อนนิฟ อิบนิ ซัยยะษุ 6/114 เลขที่ 29902)

และรายงานจากอะนัสเหมือนกัน กล่าวว่า เมื่อท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ออกจากห้องน้ำ ท่านจะกล่าวว่า

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَافَانِي

อ่านว่า อัลหัมดุลิลละฮฺ อัลละซี อัซซะบะ อันนิล อะซา วะ อาฟานีย

ความว่า มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์อัลลอฮ์ ซึ่งได้ขจัดสิ่งสกปรกออกจากตัวฉัน และทำให้ฉันมีพลานามัยที่ดี (สุนัน อิบนิ มายะษุ 1/110 เลขที่ 301)

รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ ภรรยาท่านศาสนทูต กล่าวว่า ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺจะกล่าวหลังจากเข้าห้องน้ำว่า “غفرلك” (ขอพรมะกะ) ความว่า ฉันขอให้พระองค์ทรงอภัยแก่ฉันด้วย” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 1/48 เลขที่ 90)

- ไม่หันหน้าไปทางกิบละฮฺ (กิบละฮฺ คือ กะอฺบะฮฺที่อยู่ ณ นครมักกะฮฺ ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางในการกระทำกัดีต่ออัลลอฮฺของมุสลิมทั่วโลก) หรือหันหลังทางกิบละฮฺ รายงานโดยอะบูฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ กล่าว ความว่า “แท้จริงแล้วระหว่างฉันกับพวกคุณเปรียบเสมือนพ่อกับลูกๆ ดังนั้นพวกเจ้าอย่าหันหน้าไปหากิบละฮฺและอย่าหันหลังให้ในขณะที่คุณกำลังอยู่ในห้องน้ำ และอย่าทำความสะอาดน้อยกว่าหिनสามเม็ด และต้องไม่ใช่เศษมูลของสัตว์และเศษกระดูก” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 1/43 เลขที่ 80)

- ปิดบังให้พ้นสายตามนุษย์ ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวว่า ความว่า “ผู้ใดเข้าห้องน้ำจงปิดบังให้มิดชิด” (สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ 1/121 เลขที่ 337)

- ไม่สมควรใช้มือขวาของเขากับสิ่งสกปรก ท่านศาสนทูตกล่าวว่าความว่า “เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งตีม้น้ำจงอย่าเป่าลมเข้าไปในภาชนะ และเมื่อใดที่เขาเข้าห้องน้ำ ไม่ควรจับต้องอวัยวะเพศของเขาด้วยมือขวา และเมื่อใดที่เขาชำระล้างอย่าชำระล้างด้วยมือขวา” (เศาะฮี้หฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 1/43 เลขที่ 78)

- ทำความสะอาดทั้งหน้าหลังเมื่อเสร็จธุระส่วนตัว ไม่ว่าเขาจะใช้น้ำและก้อนหินด้วยก็ตาม ซึ่งถือว่าดีที่สุด หรือใช้อย่างใดอย่างหนึ่งและแน่นอนการใช้น้ำถือว่าดีกว่าเพราะน้ำสามารถชำระล้างดีกว่าหิน

มารยาทในการร่วมหลับนอนระหว่างสามีภรรยา

- การกล่าวบิสมิลลาฮฺ (เริ่มด้วยนามอัลลอฮฺ) เมื่อต้องการร่วมประเวณี ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวว่าความว่า “เมื่อผู้ใดในบรรดาพวกคุณต้องการเข้าหาภรรยาเขา ให้เขากล่าวว่า บิสมิลลาฮฺ แล้วอ่านว่า

اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا

อ่านว่า อัลลอฮุมมะ ญันนิบนะซซัยยูน วะญันนิบิซซัยยูนะมา เราะซึกตะนา

ความว่า ข้าแต่พระองค์อัลลอฮ์ ฉันขอให้พระองค์ทรงทำให้เราสองคนห่างไกลจากชัยยูน (มารร้าย) และให้ลูกของข้าทั้งสองที่พระองค์จะทรงมอบให้ห่างไกลจากการรบกวนของชัยยูน

ถ้าอัลลอฮ์ได้กำหนดให้เขาทั้งสองมีลูก ชัยยูนจะไม่รบกวน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียฺ 1/65 เลขที่ 141)

- การหยอกล้อและการสนุกสนานระหว่างกัน ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ได้กล่าวแก่ญาบิรความว่า “เจ้าแต่งแล้วหรือญาบิร?” ฉันทอบว่า ใช่ ท่านกล่าวว่า “หญิงสาวหรือหญิงหม้าย?” ฉันทอบว่า หญิงหม้าย ท่านกล่าวว่า “เพราะเหตุใดเจ้าไม่เลือกหญิงสาว เพราะว่าเจ้าจะได้หยอกล้อกับนาง และเธอได้หยอกล้อกับเจ้า เจ้าจะได้ล้อเล่นสนุกสนานและหัวเราะกับนาง และนางก็เช่นกัน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรียฺ 5/2053 เลขที่ 5052)

- แสดงความรักใคร่และความอ่อนโยนต่อภรรยาเขาด้วยวิธีจูบและดุกลิ้นนาง รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮฺ กล่าวว่า แท้จริงแล้วท่านศาสนทูตอัลลอฮ์จะจูบเธอในขณะที่ท่านถือศีลอดและท่านจะดุกลิ้นเธอด้วย (เศาะฮี้หฺ อิบนิ คุซัยมะฮฺ 3/246 เลขที่ 203)

- ให้เขาและภรรยาเขาเพื่อแสวงหาความสุขด้วยวิธีใดก็ได้ที่ทั้งสองประสงค์ แต่ด้วยเงื่อนไขตามที่ท่านศาสนทูตได้ชี้แจงให้กับท่านอุมัร ซึ่งท่านไปหาท่านศาสนทูตแล้วกล่าวว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ ฉันหายนะแล้ว? ท่านกล่าวว่า “อะไรที่ทำให้เจ้าต้องหายนะ?” อุมัรตอบว่า ฉันได้เปลี่ยนทิศทางของเธอเมื่อคืน อุมัรกล่าวว่า ท่าน(ศาสนทูต)อยู่นิ่งเฉยไม่ตอบใดๆ หลังจากนั้นโองการอัลลอฮ์ได้ถูกประทานแก่ท่านศาสนทูต โองการอัลลอฮ์ซึ่งความว่า “บรรดาผู้หญิงของพวกเขาเจ้านั้น คือแหล่งเพาะปลูกของพวกเขาเจ้านั้น พวกเจ้าจงมายังแหล่งเพาะปลูกของพวกเขาเจ้านั้นตามแต่พวกเขาประสงค์” (อัล-ปะเกาะเราะฮฺ 223)

ท่านศาสนทูตกล่าวต่อว่า “เจ้าจะหันหน้าหรือกลับหลังแล้วแต่ความประสงค์ แต่จงอย่าเกรงทางทวารหนักและในระยจะมีประจำเดือน” (สุนัน อัด-ติรมิซีย 5/216 เลขที่ 2980)

- ปิดบังความลับของทั้งสอง ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “แท้จริงแล้ว หนึ่งในจำนวนคนที่มีสถานะเลวที่สุดในวันปรโลก ณ ที่อัลลอฮ์ คือชายผู้หนึ่ง ซึ่งเขาจะเข้าหาภรรยาเขาและเธอเข้าหาเขา แล้วเขาก็บอกความลับเรื่องดังกล่าว (แก่ผู้อื่น)” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 2/1060 เลขที่ 1437)

มารยาทในการเดินทาง

- ขอภัยโทษจากมิตรสหายที่เคยรังแก ส่งคืนกรรมสิทธิ์ของคนอื่นที่เขาได้รับผิดชอบอยู่ จ่ายหนี้ให้แก่เจ้าของหนี้ และจัดเตรียมสิ่งที่เป็นแก่ครอบครัวของเขา ท่านศาสนทูตอัลลอฮ์กล่าว ความว่า “ผู้ใดมีความผิดเนื่องจากเคยรังแกผู้อื่นจงขอภัยจากเขา เพราะในวันปรโลกไม่มีการจ่าย دينارและดิรฮัม (เงินสมัยก่อน) ก่อนที่ผลบุญของเขาจะถูกยึดและมอบให้กับเพื่อนเขาแทน ถ้าเขาไม่มีผลบุญติดตัวจะต้องรับบาปกรรมของเพื่อนเขาไปแบกรับแทน” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2394 เลขที่ 6169)

- ไม่สนับสนุนให้เดินทางคนเดียวตามลำพัง เพราะท่านศาสนทูตได้ห้ามการกระทำได้กล่าว ยกเว้นคราวจำเป็นเท่านั้นหรือไม่มีเพื่อนสักคน ท่านได้กล่าวแก่บุคคลหนึ่งซึ่งเขาเพิ่งเดินทางมาถึง “คุณมากับใคร?” เขาตอบว่าฉันไม่ได้มากับใคร? ท่านกล่าวว่า “คนที่ขับขี่เพื่อเดินทางคนเดียว เขามากับชัยฏอน สองคนสองชัยฏอน สามคนคือกลุ่มผู้เดินทาง” (อัล-มุสตัดร็อก 2/112 เลขที่ 2495)

- ควรเลือกเพื่อนร่วมเดินทางที่ดี และควรแต่งตั้งผู้นำในการเดินทาง ท่านศาสนทูตกล่าว ความว่า “เมื่อมีสามคนออกเดินทาง จงแต่งตั้งใครสักคนในจำนวนสามคนเป็นผู้นำ” (สุนัน อบี ดาวูด 3/36 เลขที่ 2608)

- ควรแจ้งเวลาเดินทางถึงบ้านแก่ครอบครัวเขาให้ทราบล่วงหน้า เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮ์เคยปฏิบัติเช่นนั้น และไม่ควรถึงบ้านตอนดึก ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ถ้าใครสักคนในบรรดาพวกคุณจำเป็นต้องจาก

กันนานๆ ก็อย่าให้เดินทางกลับมาหาครอบครัวของเขายามกลางคืน”
(เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 5/2008 เลขที่ 4946)

- ควรอำลาครอบครัวรวมทั้งเพื่อนฝูงและมิตรสหาย เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวความว่า “เมื่อผู้ใดต้องการออกเดินทาง ให้เขาให้สลามแก่พี่น้องของเขา เพราะพวกเขาจะสมนาคุณด้วยคำอวยพรดีๆ นอกเหนือจากคำอวยพรของตัวเอง” (มุสนัด อบี ยูสุลา 12/42 เลขที่ 6686)

- ส่งเสริมให้รีบกลับถึงบ้านทันทีหลังจากเสร็จสิ้นธุระ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “การเดินทางนั้น คือส่วนหนึ่งของอะซาบ (โทษทัณฑ์และความทรมาน) มีอุปสรรคการกินอาหาร เครื่องดื่ม และการหลับนอนของเขา เมื่อใดที่เขาเสร็จธุระ ให้เขารีบกลับไปหาครอบครัวของเขาทันที” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/639 เลขที่ 1710)

มารยาทในการเดินผ่านไปมาบนถนนหนทาง

- ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺได้อธิบายเกี่ยวกับระเบียบและมารยาทในเรื่องนี้ โดยกล่าวความว่า “พวกเจ้าจงอย่านั่งบนถนนหนทาง” พวกเขาถามว่า โอ้ท่านศาสนทูต พวกเราไม่มีที่ที่จะพูดคุยระหว่างกันเลย ท่านกล่าวว่า “ถ้าพวกคุณไม่ยอม นอกจากต้องนั่ง ดังนั้นพวกคุณจงเคารพสิทธิบนถนนหนทาง” พวกเขาตอบว่า โอ้ท่านศาสนทูต สิทธิบนถนนหนทางมีอะไรบ้าง? ท่านกล่าว “การละสายตา การรบกวนคนอื่น การรับสลาม การชักชวนให้ทำความดีและละทิ้งความชั่ว” (เศาะฮี้หฺ อัล-บุคอรี 2/870 เลขที่ 2333)

อีกสายรายงานบอกว่า “และช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ และชี้ทางแก่คนที่หลงทาง” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/ 226 เลขที่ 267)

- รักษาและดูแลถนนหนทางและไม่ทำลายสถานที่ส่วนรวม ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวความว่า “พวกเจ้าจงอย่าเกรงสองสิ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุใหญ่ของการโดนสาปแช่ง พวกเขาถามว่า สองสิ่งดังกล่าวคืออะไรหรือ? ท่านตอบว่า ผู้ที่ถ่ายอุจจาระกลางทางที่ผู้คนเดินผ่านไปมา หรือสถานที่ซึ่งเป็นที่รมมีผู้คนอาศัย” (เศาะฮี้หฺ มุสลิม 1/226 เลขที่ 267)

- ไม่ควรพกพาสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผู้เดินทางไปมา เพราะท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “เมื่อผู้ใดในบรรดาพวกคุณเดินผ่านมัสญิดหรือตลาด และมีธนูติดตัว พวกเจ้าจงจับหัวลูกศรไว้ หรือบางที่ท่านกล่าว พวกเจ้าจงจับมันไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้โดนใครสักคนในบรรดามุสลิม” (เศาะฮ์ฮ์ อัล-บุคอรี 6/2592 เลขที่ 6664)

มารยาทในการซื้อขาย

ตามสภาพดั้งเดิมของการซื้อขาย คือ การอนุมัติในทุกกรณีที่มีการซื้อขายนั้นได้จัดอยู่บนพื้นฐานแห่งการแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย แต่เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งมีเหตุจำเป็นได้รับความเสียหายหรือทั้งสองฝ่ายได้รับความเสียหาย การอนุมัติดังกล่าวต้องโมฆะและเปลี่ยนไปเป็นสิ่งที่ต้องห้าม อัลลอฮ์ตรัสในคัมภีร์อัลกุรอาน ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอย่ากินทรัพย์สินของพวกเจ้าในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ” (อัน-นิสาอ์ 29)

อิสลามถือว่า การค้าขาย เป็นอาชีพที่ดีเลิศและเป็นแนวทางอันบริสุทธิ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยยังชีพ มีคนถามท่านศาสนทูตว่า อาชีพใดดีและประเสริฐที่สุด? ท่านตอบว่า “การที่ขายคนหนึ่งทำงานด้วยมือของตนเองและทั้งหมดของการซื้อขายนั้นดี” (อัล-มุสตัดร็อก 2/12 เลขที่ 2158)

อิสลามสอนให้มุสลิมทำการค้าขายด้วยสุจริตและซื่อตรง ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “นักธุรกิจที่ซื่อตรง สุจริต และเป็นมุสลิมที่ดี จะอาศัยอยู่กับบรรดาผู้ตายชาฮีด (ตายในสนามรบ) ในวันปรโลก” (อัลมุสตัดร็อก 2/7 เลขที่ 2142)

ต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของมารยาทในการซื้อขาย

- ชี้แจงข้อเสียของสินค้า (ถ้ามี) เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮ์กล่าวความว่า “ไม่อนุมัติแก่ผู้ที่จะขายสินค้า นอกจากเขาต้องอธิบายรายละเอียดของมัน และไม่อนุมัติแก่ผู้ที่รับทราบถึงรายละเอียดของสินค้า นอกจากเขาจะต้องบอกมัน” (มุสนัด อะหมัด 3/491 เลขที่ 16056)

- ไม่หลอกลวงสินค้าและควรชี้แจงข้อเสียของสินค้าให้ผู้ซื้อรับทราบ รายงานโดย อิบิฮูรไยเราะฮ์ ว่า วันหนึ่งท่านศาสนทูตอัลลอฮ์ได้เดินผ่านและ

เห็นสินค้ากองหนึ่ง ท่านจึงเอามือลงไปในกองสินค้าดังกล่าว ทำให้มือของท่านเปียกน้ำ ท่านเลยกล่าวว่า “สิ่งนี้คืออะไร โอ้เจ้าของอาหารกองนี้” เขาตอบว่า โอ้ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺ มันถูกฝนจากพายุฟ้า ท่านกล่าวว่า “ไม่น่ามันขึ้นมาข้างบนดอกหรือ เพื่อผู้คนทั่วไปจะมองเห็นมันได้? ใครที่หลอกลวงคนนั้นไม่ใช่ประชาชาติของฉัน” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 1/99 เลขที่ 102)

- มีสัจธรรม สุจริต และไม่กล่าวเท็จ ท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวความว่า “ผู้ขายและผู้ซื้อทั้งสองมีอิสระในการเลือก ตราบใดที่ทั้งสองไม่อำลาจากกัน (หรือท่านกล่าวว่า) จนกว่าเขาทั้งสองจะแยกย้ายกันไป ถ้าพวกเขาทั้งสองมีสัจธรรมและมีการชี้แจงอย่างชัดเจน อัลลอฮฺจะทรงให้ความจำเริญแก่การซื้อขายของทั้งสอง และถ้าพวกเขาทั้งสองปิดบังและกล่าวเท็จความจำเริญของการซื้อขายจะถูกลบออกทันที” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 2/732 เลขที่ 1973)

- มีความกรุณาเพื่อแผ่ อ่อนโยนในการซื้อขาย เพราะนิสัยเช่นนี้คือประการสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ อีกทั้งเป็นวิธีการหนึ่งในการเยียวยาจิตใจที่ไฝ่ฝันเพียงทางโลกอย่างเดียว ซึ่งเป็นตัวสกัดกั้นความเป็นพี่น้องและมนุษยสัมพันธ์ระหว่างกัน ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “อัลลอฮฺเมตตาชายคนหนึ่ง ซึ่งมีความกรุณาเมื่อเขาซื้อขายและเมื่อเขารับสิทธิของเขา” (เศาะฮิหฺ อัล-บุคอรี 2/730 เลขที่ 1970)

- ไม่สาบานตนในการค้าขาย เพราะท่านศาสนทูตอัลลอฮฺกล่าวความว่า “พวกเจ้าจงหลีกเลี่ยงซึ่งการสาบานอย่างฟุ่มเฟือยเมื่อมีการค้าขาย เพราะมันจะทำให้สินค้าหมดไปก็จริง แต่ความจำเริญก็จะขาดหายไป” (เศาะฮิหฺ มุสลิม 3/1228 เลขที่ 1607)

- อนุญาตให้ผู้ซื้อที่ไม่พอใจสินค้าส่งคืนได้ ท่านศาสนทูตกล่าวความว่า “ผู้ใดให้โอกาสแก่ผู้ซื้อที่ไม่พอใจสินค้า ยกเลิกการซื้อขายที่ผ่านไป แนนอน พระองค์อัลลอฮฺจะทรงยกเลิกความผิดพลาดของเขาในวันปรโลก” (เศาะฮิหฺ อิบนิ หิบบาน 11/ 402 เลขที่ 5029)

ทั้งหมดที่ผ่านมา คือบางส่วนของมารยาทและจริยธรรมที่สมควรปฏิบัติในอิสลาม ในส่วนที่ยังไม่กล่าว ณ ที่นี้ ยังมีอีกมากมาย ถ้าจะให้เอ่ยถึงสิ่งเหล่านั้นทั้งหมดคงทำให้เรื่องยืดยาวไปด้วย ขอเพียงให้เราเข้าใจว่า ไม่มีสิ่งใดที่มนุษย์ต้องการไม่ว่าสิ่งนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือส่วนรวมก็ตาม ล้วนแล้วมีการชี้้นำเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยผ่านพระคัมภีร์อัลกุรอานและวจนะท่านศาสนทูตของพระองค์ ซึ่งทั้งสองจะกำหนดขอบเขตและจัดระเบียบของมัน จุดประสงค์ คือ ต้องการให้การดำรงชีวิตของเหล่ามุสลิมทุกคนอยู่ในความภักดีต่อพระองค์อัลลอฮ์และได้รับผลตอบแทนที่ดีเลิศ

คำท้ายบท

ขอปิดท้ายหนังสือเล่มนี้ด้วยคำกล่าวของบุคคลสองท่าน ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺทรงชี้นำท่านทั้งสอง ซึ่งทั้งสองได้เข้ารับอิสลามแล้ว

ท่านแรกคือ เอฟ.ฟิลเวียส (F.Filweas) ท่านกล่าวว่า “ในโลกยุโรปนั้นมีความว่างเปล่าด้านจิตวิญญาณ ไม่มีอุดมการณ์ไหนหรือความเชื่อมั่นใดๆ ที่จะนำพาพวกเขาสู่ความผาสุกที่แท้จริง แม้ว่าการร่ำรวยหรือสิ่งที่เราเรียกว่า ความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจและความสะดวกสบายด้านวัตถุนั้น เหลือล้นทีเดียวก็ตาม มนุษย์คนหนึ่งในยุโรปยังคงรู้สึกว่าการใช้ชีวิตกำลังเผชิญกับความหลงทาง บางครั้งชวนให้เขาคิดว่า “ฉันเกิดมาเพื่ออะไร?” “แล้วฉันจะไปทางไหน?” “แล้วทำไม?” ไม่มีใครให้คำตอบแก่พวกเขาได้จนถึง ณ บัดนี้ คนเช่นนี้ไม่รู้ดีกว่า สาเหตุสำคัญคือ ศาสนาที่เขาคิดว่าจะนำพาเขาไปในทางที่เที่ยงตรงกลับทำให้เขาต้องสับสน

แต่ปัจจุบันรัศมีแห่งทางนำเริ่มส่องแล้ว แสงแห่งรุ่งเช้าเริ่มสว่างขึ้นเมื่อมีผู้คนในแถบยุโรปเริ่มเข้ารับอิสลาม ชาวยุโรปเริ่มเห็นมุสลิมทั้งชายหญิง ปฏิบัติตามอิสลามและใช้อิสลามเป็นวิถีชีวิตของพวกเขา ทุกวันจะมีผู้เข้ารับอิสลาม ซึ่งมันคือศาสนาแห่งสัจธรรม มันคือจุดเริ่มต้น”

อีกคนชื่อ ดี พอตเตอร์ (D.Potter) -เกิด ค.ศ 1954 เป็นชาวอเมริกัน-ท่านกล่าวว่า “อิสลาม คือ กฎหมายของพระเจ้าอัลลอฮฺ เราสามารถมองเห็นมันอย่างชัดเจนในธรรมชาติรอบๆตัวเรา ทั้งหมดเป็นไปด้วยคำสั่งของอัลลอฮฺ ภูเขา ทะเล ดาวต่างๆ เดินอย่างเป็นระบบ ทั้งหมดยอมจำนนต่อการบริหารงานของอัลลอฮฺ พระองค์ซึ่งสร้างมันมา เหมือนกับวีรบุรุษหลายๆคนที่ต้องจำนนต่อการจดบันทึกของเหล่านักเขียนทั้งหลาย และสำหรับอัลลอฮฺมีตัวอย่างอันสูงส่ง ซึ่งงานเขียนเหล่านั้นจะไม่พูดไม่จาไม่ทำ นอกจากตามความต้องการของเหล่านักเขียนเท่านั้น เช่นนั้นแหละ ทุกๆสิ่งในโลกนี้ แม้กระทั่งวัตถุ ล้วนแล้วต้องจำนนและนอบน้อมต่อองค์อัลลอฮฺ เพียงแต่มนุษย์นั้นได้รับ

การยกเว้นจากกฎดังกล่าว กล่าวคืออัลลอฮฺทรงทำให้มนุษย์มีอิสระในการเลือก ดังนั้นเขาสามารถที่จะนอนน้อมและยอมจำนนต่ออัลลอฮฺ หรือไม่ก็เขาอาจจะตั้งกฎเอง เพื่อส่วนตัวของเขาและเลือกเดินบนหนทางศาสนาที่เขายินยอม แต่ส่วนมากแล้วมนุษย์จะเลือกเดินบนหนทางที่สอง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างมาก

แท้จริงแล้วคนในยุโรปและอเมริกาต่างหันเหเข้ามานับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพวกเขา กำลังกระหายความสุขสงบสุขด้านจิตใจ และพวกเขาต้องการแสวงหาความสุขที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีบรรดานักบูรพาคดีและนักเผยแพร่ศาสนาคริสต์หลายคน ที่ต้องการทำลายศาสนาอิสลามและกล่าวหาหรือใส่ร้ายอิสลาม ซึ่งต่อมาพวกเขาเองกลายเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนที่นับถือศาสนาอิสลาม แสดงให้เห็นว่า ความจริงนั้นเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้

และคำขอพรของเราในห้วงท้ายก็คือ

มวลการสรรเสริญนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺเท่านั้น

ขอความศานติจงมีแด่ท่านศาสนทูตมุหัมมัด

และขอให้ท่านได้รับการชี้นำจากพระองค์อัลลอฮฺ ... อามีน

الحمد لله رب العالمين،
وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

اسم الكتاب : رسالة الإسلام
تأليف : د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشبيحة
ترجمة : عثمان بن ملي يونس

الاتصال بالمترجم :
عثمان بن ملي يونس
جامعة الإمام محمد بن سعود
الإسلامية - بالرياض

الموقع : <http://www.musliminside.com/>

إيميل : alyunus18@yahoo.com

info@islamland.com

رسالة الإسلام

« باللغة التايلاندية »

تأليف :

د. عبدالرحمن بن عبدالكريم الشبيحة

ترجمة:

عثمان بن رملي يونس

جامعة الإمام محمد بن سعود الإسلامية